Nota van Beantwoording Zienswijzen

Ontwerp rijksinpassingsplan en ontwerp omgevingsvergunning Radarstation Herwijnen

Rijksoverheid

Datum: 10 februari 2025

INHOUD

1 Inleiding 3
1.1 Inhoud en doel 3
1.2 Het project radarstation Herwijnen 3
1.3 Hoe verloopt de verdere procedure? 4
1.4 Overgangsrecht 4

2 Thematische behandeling zienswijzen 5
2.1 Locatie 5
2.2 Straling 8
2.3 Voorlichting en proces 13
2.4 Geluid 15
2.5 Planschade/Nadeelcompensatie 18
2.6 Natuur 18

3 Beantwoording afzonderlijke zienswijzen ontwerp-inpassingsplan radarstation Herwijnen 21

4 Beantwoording afzonderlijke zienswijzen ontwerp-omgevingsvergunning 424

5 Wijzigingen in het inpassingsplan en de omgevingsvergunning 858
5.1 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan 858
5.2 Wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvergunning 859

Bijlagen
Bijlage 1: TNO, Memo TNO 2024M11918, Publieksvriendelijke uitleg, 11 oktober 2024;
Bijlage 2: TNO, Memo TNO 2024M11497D, oplegnotitie, 25 oktober 2024;
Bijlage 3: SAB, Memo beantwoording Zienswijzen t.a.v. natuur, 15 oktober 2024;
Bijlage 4: RVO, Verklaring van geen bedenkingen Wabo, 28 januari 2025

1 Inleiding

1.1 Inhoud en doel

Beoogd wordt om een radarstation te realiseren aan de Broekgraaf in Herwijnen. Een radarstation behoort op grond van artikel 2.6.9 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (oud) de bestemming 'Maatschappelijk – Zend- en ontvangstinstallatie' te krijgen. Het rijksinpassingsplan Radarstation Herwijnen (hierna: inpassingsplan) voegt deze bestemming toe voor het plangebied. Daarnaast staat het huidige planologische regime de bouw van het radarstation en de aanleg van de daarbij behorende voorzieningen niet toe. Het inpassingsplan voorziet ook in deze regeling.

Het ontwerp-inpassingsplan heeft vanaf 19 december 2023 zes weken ter inzage gelegen. Het ontwerp van het benodigde uitvoeringsbesluit – een omgevingsvergunning voor het bouwen van het radarstation en het in werking hebben van de radar – heeft vanaf 5 april 2024 zes weken ter inzage gelegen. Iedereen kon in deze periodes het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning bekijken en erop reageren. In totaal zijn 278 reacties, zienswijzen genoemd, binnengekomen op het ontwerp-inpassingsplan en 232 zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning. De zienswijzen zijn, samen met enkele nieuwe inzichten, benut om de definitieve versie van het inpassingsplan vast te stellen en de omgevingsvergunning te verlenen.

Deze Nota van Beantwoording Zienswijzen (hierna: Nota van Antwoord) bevat een reactie op alle zienswijzen. Sommige zienswijzen kwamen vaker voor, deze zijn daarom thematisch geordend en worden behandeld in hoofdstuk 2. De individuele zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan worden behandeld in hoofdstuk 3. De individuele zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning worden beantwoord in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 is aangegeven welke wijzigingen in het inpassingsplan en de omgevingsvergunning zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp. Vanwege de uitgebreide beantwoording in het thematische hoofdstuk wordt bij de beantwoording van individuele zienswijzen soms volstaan met een verwijzing naar een betreffende paragraaf in hoofdstuk 2. Bij de beantwoording van zienswijzen is vermeld of een zienswijze al dan niet gevolgen heeft voor het inpassingsplan of de omgevingsvergunning.

1.2 Het project radarstation Herwijnen

Defensie is verantwoordelijk voor de nationale en internationale veiligheid en dient uit hoofde van die taakstelling ook te zorgen voor een adequate bewaking van het Nederlandse luchtruim. Radarsystemen spelen daarin een essentiële rol.

Defensie beschikte op twee locaties in Nederland over radars die specifiek de taak hebben om het luchtruim te bewaken. Beide radars waren aan het einde van hun technische levensduur en worden daarom vervangen. Op de noordelijke locatie Wier (Friesland) is de radar inmiddels vervangen door de moderne *Signal Multibeam Acquisition Radar for Targeting Longrange* (hierna: SMART-L) radar. Op de zuidelijke locatie Nieuw-Milligen speelde, naast de noodzakelijke vervanging van de radar, mee dat de locatie als zodanig niet geschikt is om te voorzien in de vereiste radardekking op lage hoogten en radardekking boven de Randstad. Daarom is Defensie voornemens om de nieuwe radar in Herwijnen te plaatsen, op de plek waar voorheen een radar van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) stond. Op deze plek is het wel mogelijk om in de vereiste radardekking te voorzien. Het

project radarstation Herwijnen dient ter realisatie van de SMART-L op de genoemde locatie.

1.3 Hoe verloopt de verdere procedure?

Het ministerie van Defensie stelt in overeenstemming met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het inpassingsplan vast. De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) verleent de omgevingsvergunning. Daarbij wordt rekening gehouden met de ingediende zienswijzen. Het inpassingsplan en de omgevingsvergunning worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Tegen het vastgestelde inpassingsplan en de verleende omgevingsvergunning kan beroep worden ingesteld, in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze Nota van Antwoord is opgenomen als bijlage 36 bij de toelichting bij het inpassingsplan. De uitgevoerde onderzoeken ter onderbouwing van het inpassingsplan en de omgevingsvergunning zijn deels geactualiseerd en aangevuld.

1.4 Overgangsrecht

Het inpassingsplan en de omgevingsvergunning zijn gebaseerd op afdeling 3.5 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). De Wro is op 1 januari 2024 komen te vervallen, als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet.

Uit artikel 4.6, lid 2, van de Invoeringswet Omgevingswet volgt dat het oude recht van toepassing blijft tot het inpassingsplan van kracht is. Dat betekent dat de Wro van toepassing is, en blijft tot het inpassingsplan van kracht is. In artikel 4.6, lid 3, van de Invoeringswet Omgevingswet is neergelegd dat ten aanzien van eventueel beroep dat wordt ingesteld tegen het inpassingsplan, geldt dat de Wro van toepassing is totdat het inpassingsplan onherroepelijk is.

De omgevingsvergunning is verleend op grond de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo). Uit artikel 4.3, onder a, Invoeringswet Omgevingswet volgt dat als een aanvraag voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend, het oude recht van toepassing is totdat het besluit onherroepelijk is. De omgevingsvergunning is een besluit op aanvraag, wat betekent dat de Wabo van toepassing is totdat de omgevingsvergunning onherroepelijk is.

De ontwikkeling en verwezenlijking van werken en gebieden krachtens artikel 3.5 Wro wordt genoemd in categorie 2.1 van bijlage I van de Crisis- en herstelwet (hierna: Chw). Op grond van artikel 1.1, lid 1, sub a, Chw is Afdeling 2 van hoofdstuk 1 Chw daarom van toepassing. Ook de Chw is met invoering van de Omgevingswet komen te vervallen. Nu, gelet op artikel 4.3, onder a, en artikel 4.6, lid 2, van de Invoeringswet Omgevingswet het oude recht van toepassing blijft tot het inpassingsplan van kracht is en de omgevingsvergunning onherroepelijk is, blijft ook de Chw van toepassing.

Tot slot, uit artikel 4.3, onder a, en 4.6, lid 3, van de Invoeringswet Omgevingswet volgt dat ten aanzien van eventueel beroep dat wordt ingesteld tegen het inpassingsplan, geldt dat de Chw van toepassing is totdat het inpassingsplan onherroepelijk is.

2 Thematische behandeling zienswijzen

Er zijn veel zienswijzen ingediend tegen het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning. Een aantal thema's komt terug in een groot aantal zienswijzen. Daarom is ervoor gekozen om in dit hoofdstuk de veelvoorkomende thema's in hoofdlijnen te behandelen. In de hoofdstukken 3 en 4 worden de afzonderlijke zienswijzen beantwoord, maar dit gebeurt deels door te verwijzen naar de thematische passages uit hoofdstuk 2.

Er zijn daarnaast veel indieners die zienswijzenummer 202303669, gebruiken als basis voor hun zienswijze, of deze als bijlage bij hun zienswijze hebben gevoegd. Hoewel soms anders verwoord, zijn er geen wezenlijke verschillen tussen dit soort zienswijzen. Daarom wordt daar soms volstaan met een algemene reactie, dan wel met een verwijzing naar de beantwoording van de zienswijze onder nummer 202303669. Er volgt uiteraard wel een individuele reactie als een indiener, in aanvulling op de verwijzing naar de zienswijze onder nummer 202303669, op een ander punt een zienswijze heeft ingediend.

2.1 Locatie

In verschillende zienswijzen wordt ingegaan op de locatie voor de SMART-L radar. Indieners zijn kritisch over de keuze voor Herwijnen. Volgens hen zijn de onderzoeken naar mogelijke alternatieve locaties niet juist uitgevoerd, en zijn er wel degelijk andere locaties denkbaar waar de radar zou kunnen worden gerealiseerd. Een enkele indiener brengt naar voren dat er alternatieve manieren zijn om invulling te geven aan de juiste dekkingsgraad. Ook brengen indieners naar voren dat moties van de Tweede Kamer over de locatie Herwijnen ten onrechte zijn genegeerd.

Vooropgesteld wordt dat het radarstation Herwijnen in 2016 is aangewezen en begrensd als militair terrein op grond van artikel 2.6.2, lid 8, van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Rarro) (oud) en bijlage 8 bij deze regeling. Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet en de Invoeringsregeling Omgevingswet is de Rarro ingetrokken. De aanwijzing van radarstation Herwijnen als militair terrein volgt nu uit artikel 5.150 Besluit kwaliteit leefomgeving en de bijbehorende bijlage XIV onder A. Deze keuze is door de wetgever gemaakt en is het vertrekpunt geweest in de procedure met betrekking tot het inpassingsplan en de omgevingsvergunning.

Over het onderzoek naar alternatieve locaties wordt, aanvullend, het volgende opgemerkt. Bij het afwegen van aangedragen alternatieve locaties in het kader van een inpassingsplan beschikt het bevoegd gezag over beleidsruimte, maar moeten de voor- en nadelen van deze alternatieven in de belangenafweging zijn meegenomen – mits het reële alternatieven zijn (zie o.a. AbRvS 29 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1164, r.o. 7.4 en AbRvS 29 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4428, r.o. 5.2). Bij een omgevingsvergunning geldt ten aanzien van aangedragen alternatieven dat moet vaststaan dat door de verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt, met aanmerkelijk minder bezwaren (zie o.a. AbRvS 20 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:877, r.o. 6.1).

De definitieve keuze voor Herwijnen is gemaakt door de staatssecretaris van Defensie en verantwoord in zijn brief van 3 juni 2022 aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2021/22, 31936, nr. 940). Deze keuze is uitgebreid toegelicht in paragraaf 1.3 van de toelichting bij het inpassingsplan. Volledigheidshalve wordt hier nog het volgende toegelicht:

In opdracht van Defensie en naar aanleiding van moties uit de Tweede Kamer zijn de navolgende locatieonderzoeken uitgevoerd:

- Locatieonderzoek zuidelijke SMART-L radar van het Rijksvastgoedbedrijf, 4 februari 2020 (bijlage 2 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Locatieonderzoek van 4 februari 2020);
- Aanvullend locatieonderzoek zuidelijke SMART-L radar van het Rijksvastgoedbedrijf, 19 november 2021 (bijlage 3 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Aanvullend locatieonderzoek van 19 november 2021);
- Luchtruimbewaking Nederland: invulling op alternatieve wijze van het Commando Luchtstrijdkrachten, 21 januari 2022 (bijlage 4 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Onderzoek invulling alternatieve wijze van 21 januari 2022);
- Integrale beoordeling van de onderzoeken in het kader van de RCR-procedure ten behoeve van een radarstation in Herwijnen van Defensie van 12 mei 2022 (bijlage 5 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Integrale beoordeling van 12 mei 2022).

Kort samengevat bleek uit deze onderzoeken de locatie in Herwijnen de meest geschikte locatie, ook in vergelijking met (aangedragen) alternatieven. Bij het beoordelen van deze alternatieven stond de operationele beoordeling voorop. Het project gaat immers om het realiseren van een radar, de radar moet voorzien in voldoende radardekking om zo het Nederlandse luchtruim te beschermen. Indien en voor zover een alternatieve locatie positief scoorde op operationele waardering, werd verder gekeken naar andere relevante criteria voor het realiseren van een radar zoals: regionale verdringingseffecten, lokale inpasbaarheid, verwachte realisatietijd en risico's. In de Integrale beoordeling van 12 mei 2022 is de waardering van deze aspecten voor de verschillende (aangedragen) alternatieven overzichtelijk samengevat. Zie de uitsnede hieronder.

Locatie	Operationele waardering	Regionale verdringingseffecten op ambities wind op land en hoge woningbouw	Lokale inpasbaarheid radar (o.a.beschikbaarheid perceel, bouwkwaliteit, ontsluiting, omgevingswaarden)	Verwachte realisatietijd	Risico's
Herwijnen	+	+	+	+	+/-
Krimpenerwaard	+/-	-	-	-	+/-
Polsbroek Vlist	+	-	-	-	+/-
Leusderheide	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lopikerwaard-Zuid	+	-	+/-	+/-	+/-
Polsbroek Cabauw	+	-	-	+/-	+/-
MC Lopik	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Nieuwpoort	+/-	+	+/-	-	+/-
Goudriaan	+/-	+	-	-	+/-
Ottoland	+/-	-	+/-	-	+/-
Noordeloos	+/-	-	+/-	-	+/-
Montfoort	+/-	-	+/-	-	+/-
Hoenkoop	+	-	-	-	+/-
Snelrewaard	+/-	-	-	-	+/-
MASS Soesterberg	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Meerkerk	+/-	+	-	-	+/-
Schoonrewoerd	+/-	-	-	-	+/-
Nederhemert	+/-	-	-	-	+/-
Camp New Amsterdam	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Geen enkele andere locatie scoort beter dan de locatie te Herwijnen. Met andere woorden: er is geen reëel alternatief. Het staat vast dat bij de totstandkoming van het inpassingsplan voldoende is gekeken naar de voor- en nadelen van de (aangedragen) alternatieven. Ook met betrekking tot de omgevingsvergunning staat vast dat er geen (aangedragen) alternatief is met een gelijkwaardig resultaat, dat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren.

Over de alternatievenonderzoeken wordt in sommige zienswijzen naar voren gebracht dat gezondheidseffecten ten onrechte niet zijn meegenomen. Hierover het volgende. Het uitgangspunt voor realiseren van een radarstation is dat op de beoogde locatie de volksgezondheid niet in gevaar komt. Door het hanteren van de blootstellingslimieten van de *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection* (hierna: ICNIRP) staat vast dat er geen sprake is van gezondheidsrisico's. Kan de radar op een locatie namelijk niet voldoen aan de ICNIRP-richtlijn, dan is het geen geschikte locatie. Gezondheid is om die reden geen onderscheidend criterium in de alternatievenafweging, zo volgt ook uit het Aanvullend locatieonderzoek van 19 november 2021. In paragraaf 7.3.1 van dit onderzoek is namelijk gekeken naar de afstand van de beoogde radar tot woningen en bebouwde kommen van de verschillende alternatieve locaties. In paragraaf 7.3.2 is de stralingsblootstelling op de omgeving van de verschillende locaties weergegeven, gebaseerd op berekeningen van TNO. De conclusie is dat de stralingsbelasting overal dermate laag is, dat de bijdrage ver onder ICNIRP-richtlijn blijft. Tevens kan worden gesteld dat uit de berekeningsresultaten blijkt dat er geen locatie is aan te wijzen die significant beter scoort op een zo laag mogelijk blootstellingsniveau.

Verder wordt in verschillende zienswijzen aangevoerd dat de alternatievenonderzoeken elkaar zouden tegenspreken, of dat ten onrechte niet in alle onderzoeken dezelfde benadering of methode zou zijn gehanteerd. Voor een goed begrip hiervan moet men zich realiseren dat de tijdspanne van deze onderzoeken ruim tweeëneenhalf jaar is geweest en dat de aanleiding voor de afzonderlijke onderzoeken uiteenlopend was. De onderzoeken kunnen dus niet zonder meer met elkaar worden vergeleken. Het eerste locatieonderzoek van 4 februari 2020 was in feite een vrije opdracht. Het Aanvullend locatieonderzoek van 19 november 2021 had wel dezelfde opzet, maar reflecteerde ook op lopende discussies en ging daarmee dieper op de materie in. Het Onderzoek invulling alternatieve wijze van 21 januari 2022 had als focus de vraag of alternatieve vormen van luchtruimbewaking ook realistisch konden zijn en zo niet, of een radar op eigen (rijks)gronden haalbaar zou kunnen zijn. Bij dat onderzoek werden bepaalde uitgangspunten uit de eerste twee locatieonderzoeken bewust losgelaten. Het onderzoek dat bekend is geworden als de "integrale beoordeling" van gesignaleerde denkbare locaties van 12 mei 2022 is een integrale beoordeling waarin alle mogelijke alternatieven zijn opgenomen op basis van verschillende criteria. Ook is in dit laatste onderzoek gereflecteerd op het bestuurlijke draagvlak. De onderzoeken moeten dus op hun eigen merites worden beoordeeld, maar hebben wel gezamenlijk bijgedragen aan de afweging die ten grondslag heeft gelegen aan de definitieve keuze voor de locatie in Herwijnen.

Sommige indieners brengen naar voren dat er geen tweede SMART-L radar in Herwijnen moet worden geplaatst, maar dat moet worden gekeken of op een andere manier kan worden voorzien in de vereiste dekkingsgraad. In dat kader wordt bijvoorbeeld gewezen op de mogelijkheid tot het gebruiken van een mobiele radar. Uit het hiervoor genoemde Onderzoek invulling alternatieve wijze van 21 januari 2022 volgt dat het niet mogelijk is om op een andere manier in de vereiste dekkingsgraad te voorzien, dan door het plaatsen van een tweede SMART-L radar. Het plaatsen van een tweede SMART-L is dus nodig.

Andere indieners zijn van mening dat nadrukkelijk door de Tweede Kamer is opgedragen om een andere locatie dan Herwijnen te vinden, en daar een radarstation te realiseren. Onder andere omdat dit in de motie Voordewind c.s. (*Kamerstukken II* 2018/19, 31 936, nr. 655) zou zijn opgedragen. De hierboven

genoemde alternatievenonderzoeken voldoen volgens deze indieners niet aan deze motie, omdat ze juist óók Herwijnen meenemen. De reactie hierop is dat de alternatievenonderzoeken niet zijn opgezet om op zoek te gaan naar een andere locatie dan Herwijnen. Dit was ook nooit de opdracht. De motie Voordewind c.s. bevat het verzoek om “door middel van een grondig onderzoek alternatieve locaties voor het radarstation in kaart te brengen”. In de alternatievenonderzoeken zijn alternatieve locaties op verschillende aspecten beoordeeld op basis waarvan juist een goede vergelijking met de locatie Herwijnen kon worden gemaakt, en de conclusie is dat er geen locatie is die beter scoort dan Herwijnen.

2.2 Straling

Er zijn diverse zienswijzen binnengekomen die betrekking hebben op de straling die afkomstig is van de SMART-L radar. De zienswijzen hebben, kort gezegd, betrekking op:
- Straling en gezondheid;
- Straling en richtafstanden van de VNG;
- Straling en apparatuur.

In de paragrafen hieronder wordt in algemene zin gereageerd op deze zienswijzen.

2.2.1 Straling en gezondheid

Uit de zienswijzen blijken veel zorgen over het verband tussen straling en gezondheidsrisico’s.

Nederland hanteert, net als de meeste andere Europese landen, de blootstellingslimieten van de *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection* (hierna: ICNIRP). ICNIRP is een onafhankelijke internationale groep wetenschappers die blootstellingslimieten voor elektromagnetische straling opstelt. De Raad van de Europese Unie heeft op basis van de blootstellingslimieten uit de ICNIRP-richtlijn 1998 richtlijn 2013/35/EU opgesteld voor werknemers die in de buurt van antennes werken. Nederland hanteert deze richtlijn.

Om de stralingseffecten van de SMART-L radar inzichtelijk te maken is een zogenoemde ICNIRP-contour opgesteld door Defensie. De ICNIRP-contour is een middel om aan te geven waarbuiten de waarden altijd onder de ICNIRP-normen liggen, dit is op voor publiek toegankelijk terrein. Deze waarden zijn vast, en dus niet afstandsafhankelijk. Dit wil overigens niet zeggen dat binnen of op de grens van de contour de waarden altijd worden overschreden. De ICNIRP-contour mag niet gezien worden als resultaat van berekeningen en metingen aan de radar, maar is een essentiële eis waaraan de radar moet voldoen. Thales Nederland B.V. is de ontwikkelaar van de SMART-L radar. Thales garandeert dat de SMART-L radar zo is ontworpen dat de straling buiten de door Defensie opgestelde ICNIRP-contour – en dus op publiek toegankelijk terrein – voldoet aan de ICNIRP.
- Safety Assessment Report Verklaring omtrent de stralingsgevoeligheid van het SMART-L MM/F radarsysteem te Herwijnen van Thales van 4 mei 2023 (bijlage 19 bij de toelichting bij het inpassingsplan).

Er ligt een groot aantal wetenschappelijke stralingsonderzoeken van onafhankelijke en gerenommeerde bureaus ten grondslag aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Het gaat, kort gezegd, om twee soorten onderzoeken: onderzoeken met berekeningen en onderzoeken met metingen. In alle wetenschappelijke onderzoeken die aan het inpassingsplan ten grondslag liggen is ook gekeken naar de zogeheten *Ballistic Missile Defense* (BMD) modus. In deze functie draait de antenne niet rond,

waardoor er dus ook niet meer rondom waargenomen kan worden. De modus is bedoeld om doelen die zich buiten de dampkring bevinden waar te nemen. De BMD modus wordt ook wel starende modus of *staring mode* genoemd. Er zijn veel indieners die zich zorgen maken over de BMD modus, zij geven aan dat deze modus niet is meegenomen, waardoor er een hoger stralingsrisico optreedt. Dit is dus niet juist: in de onderzoeken met berekeningen én de onderzoeken met metingen is de BMD modus meegenomen.

Onderzoeken met berekeningen
De onderzoeken met *berekeningen* zijn uitgevoerd door TNO, op basis van de theoretisch te verwachten straling van de SMART-L radar, en de verhouding daarvan tot de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020. Het gaat om de volgende rapporten:

- Stralingsgevaar Radarinstallatie Herwijnen van TNO van 8 april 2019 (bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan);
- Stralingsgevaar Radarinstallatie Herwijnen/V2 van TNO van 17 juni 2019 (bijlage 21 bij de toelichting bij het inpassingsplan);
- Evaluatie van gezondheidsaspecten door RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen van TNO van 13 januari 2020 (bijlage 22 bij de toelichting op het inpassingsplan);
- Evaluatie van gezondheidsaspecten door blootstelling voorgenomen SMART-L te Herwijnen: aanvulling op rapportage TNO 2020 R10094 van TNO van 27 augustus 2020 (bijlage 23 bij de toelichting bij het inpassingsplan);
- Memorandum SMART-L bijdrage samengestelde blootstelling van TNO van 21 september 2021 (bijlage 31 bij de toelichting bij het inpassingsplan).

De conclusie in deze TNO rapporten is, kort samengevat, dat de SMART-L radar voor wat betreft het publiek toegankelijke deel van het terrein altijd voldoet aan de ICNIRP-richtlijnen – ook in BMD modus. Deze conclusie geldt ook voor blootstelling van alle aanwezige afzonderlijke bijdragen van straling, ofwel: gelijktijdig samengestelde blootstelling. Gelijktijdig samengestelde blootstelling is relevant onder andere vanwege de weerradar van het KNMI en de schepen die langsvaren over de Waal en gebruik maken van een radarsysteem. De ICNIRP schrijft een methodiek voor om te controleren of deze gecombineerde blootstelling de referentiewaarden uit de ICNIRP niet overschrijdt. De conclusie uit de rapporten van TNO is dat dit niet het geval is.

De bevindingen van TNO zijn niet zomaar overgenomen, maar geverifieerd door Fraunhofer Instituut en het Agentschap Telecom (hierna: AT) (later: Rijksdienst Digitale Infrastructuur (hierna: RDI). Hierover het volgende.

Defensie heeft aan Fraunhofer Instituut gevraagd of het TNO onderzoek op de juiste manier is aangepakt en of de resultaten van TNO in lijn zijn met de gekozen aanpak. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in het rapport *Research on the TNO study on potential health effects from a military SMART-L radar* van 30 september 2020 (bijlage 24 bij de toelichting bij het inpassingsplan).[1] De conclusie van Fraunhofer is dat TNO de juiste

[1] Ook online raadpleegbaar via: https://www.defensie.nl/binaries/defensie/documenten/kamerstukken/2020/09/09/rapport-van-het-fraunhofer-instituut-bijlage-7/Bijlage+7+Rapport+Fraunhofer+FHR+TNO+Review+Final+Report.pdf .

methode heeft gehanteerd, op basis van de geldende richtlijnen in Nederland. Fraunhofer concludeert ook dat zij met dezelfde methode tot dezelfde resultaten als TNO komt. Het Fraunhofer Instituut adviseert in dit rapport om aanvullend validatiemetingen op dichterbij gelegen locaties uit te voeren. Aan deze aanbeveling van het Fraunhofer Instituut is gehoor gegeven (zie hieronder bij *onderzoeken met metingen*).

Het AT heeft, in opdracht van de ILT, het rapport van TNO van 13 januari 2020 en 27 augustus 2020 geverifieerd. Het AT heeft de conclusies van de blootstellingslimieten getoetst, en een algemene beoordeling van de rapporten en conclusies uitgevoerd. De bevindingen van het AT zijn neergelegd in een rapport *Beoordeling EMV rapporten Herwijnen* van 14 december 2020 (bijlage 25 bij de toelichting bij het inpassingsplan). De conclusie van het AT is dat de resultaten die TNO door berekeningen heeft verkregen aannemelijk maken dat de ICNIRP-blootstellingsniveaus onder de ICNIRP limieten blijven. Het AT is van mening dat ook de bepaling van de samengestelde blootstelling adequaat en conform de ICNIRP cumulatieregels is uitgevoerd.

ILT heeft in het kader van de vergunningaanvraag van Defensie de RDI gevraagd de rapporten van TNO, Defensie en Thales (opnieuw) te beoordelen. RDI heeft de resultaten van deze beoordeling neergelegd in het rapport *Beoordeling EMV Rapporten Herwijnen 2023* van 26 september 2023 (bijlage 26 bij de toelichting bij het inpassingsplan). RDI geeft aan dat de bevindingen van AT in het hiervoor genoemde rapport onveranderd geldig zijn. RDI heeft met betrekking tot de nieuw verstrekte gegevens geen aanleiding gevonden om te twijfelen aan de conclusie van Thales, TNO en Defensie dat de primaire radar op voor publiek toegankelijk terrein, buiten de ICNIRP-contour, de ICNIRP limieten niet overschrijdt. RDI doet in het rapport een aantal aanbevelingen.

- RDI beveelt aan om naast verificatiemetingen bij inbedrijfstelling door de leverancier, ook periodiek metingen uit te voeren op willekeurige momenten bij een in bedrijf zijnde radar, alsmede na software- of hardware-aanpassingen aan de radar die mogelijk invloed kunnen hebben op de ICNIRP-contour.
- RDI beveelt aan het onderhoudsschema van de radar zo in te richten dat overschrijding van de ICNIRP limiet door uitval van antenne elementen niet kan voorkomen.
- RDI beveelt aan de ICNIRP-contour alsmede de maximale downtilt van de radar in de vergunningstekst op te nemen.
- RDI adviseert om in de vergunning een regel op te nemen dat wijzigingen aan de software of hardware die invloed op de ICNIRP-contour kunnen hebben, gemeld dienen te worden aan RDI zodat, naast de hermetingen door de leverancier, ook vanuit het toezicht van de RDI indien opportuun een nieuwe set verificatiemetingen kan worden uitgevoerd.
- RDI adviseert de borging van de ICNIRP-contour in de vergunning vast te leggen.

Al deze aanbevelingen zijn in de omgevingsvergunning bij voorschrift vastgelegd.

Onderzoeken met metingen
De onderzoeken die gebruik maken van *metingen* zijn uitgevoerd door DEKRA en het Agentschap Telecom. Dit betreffen validatiemetingen die zijn uitgevoerd bij de SMART-L radar die in Wier is geplaatst. In eerste instantie zijn deze metingen uitgevoerd door DEKRA. Later is ook door het Agentschap Telecom gemeten, om na te gaan of de metingen van DEKRA juist zijn. Zeer recent is de stralingsbelasting gemeten in Wier met de geluidreducerende radome. Het gaat om de volgende rapporten:

- Assessment Report RF Exposure – MPE van DEKRA van 7 juni 2021 (bijlage 27 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Meetrapport DEKRA van 7 juni 2021);
- Rapport Meting elektromagnetisch veld nabij radarpost Wier van Agentschap Telecom van 13 december 2021 (bijlage 28 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Meetrapport Agentschap Telecom van 13 december 2021)[2];
- Assessment Report RF Exposure – MPE van DEKRA van 18 september 2024 (bijlage 29 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: Meetrapport DEKRA van 18 september 2024).

In het Meetrapport DEKRA van 7 juni 2021 zijn de resultaten van metingen op vijf verschillende afstanden (35, 150, 200, 300 en 710 meter) en op twee hoogtes (2 en 4 meter) bij de SMART-L radar in Wier te vinden. De conclusie van DEKRA is dat de SMART-L radar op al deze punten ruimschoots voldoet aan de ICNIRP-richtlijn. Aanvullend zijn door het Agentschap Telecom zelf metingen uitgevoerd naar het elektromagnetisch veld dat afkomstig is van de SMART-L radar in Wier. Het resultaat, te vinden in het Meetrapport Agentschap Telecom van 13 december 2021, is dat alle gemeten niveaus beneden de referentieniveaus liggen die gelden voor elektromagnetische velden als genoemd in de ICNIRP-richtlijn. Tot slot is recent de stralingsbelasting gemeten in Wier met de geluidreducerende radome (voor nadere toelichting op de radome zie paragraaf 8 in bijlage 14 bij de toelichting bij het inpassingsplan). De conclusie is neergelegd in het Meetrapport DEKRA van 18 september 2024 en luidt dat, ook met radome, de SMART-L ruimschoots voldoet aan de ICNIRP-richtlijn.

ILT heeft het Agentschap Telecom verzocht om de resultaten van de door DEKRA uitgevoerde metingen te beoordelen. Deze beoordeling is neergelegd in het rapport *Beoordeling DEKRA report no. 2251914.0501-RSM* van het Agentschap Telecom van 12 augustus 2021 (bijlage 30 bij de toelichting bij het inpassingsplan). De conclusie van het Agentschap Telecom is dat de door DEKRA verkregen meetresultaten valide zijn en onder de ICNIRP limieten blijven.

De hiervoor genoemde rapporten zijn technisch van aard en daardoor niet voor iedereen makkelijk leesbaar. Daarom heeft TNO een oplegnotitie opgesteld. In deze oplegnotitie wordt op een publieksvriendelijke manier uitgelegd hoe de radar werkt, en waarom de gezondheid voldoende wordt beschermd. De oplegnotitie is opgenomen als **bijlage 1** bij deze Nota van Antwoord. Verwezen wordt naar deze oplegnotitie voor een heldere uitleg van de technische aspecten rondom de SMART-L.

As Low As Reasonably Achievable (ALARA)
Sommige indieners brengen naar voren dat het realiseren van een SMART-L radar in strijd is met het beginsel om straling *As Low As Reasonably Achievable* (hierna: ALARA) te houden. Hierover het volgende.

Het ALARA-beginsel is een voorzorgsbeginsel, een uitgangspunt in, onder andere, de stralingswetenschap. Aan dit voorzorgsbeginsel wordt onder meer voldaan door de moderne signaalverwerkingstechnieken van de primaire radar van de SMART-L. De puls van de primaire radar zendt beduidend minder (piek)vermogen uit

[2] Dit is het enige rapport waarin geen rekening is gehouden met de BMD modus, voor de overige stralingsrapporten geldt dat de BMD modus wel is meegenomen.

dan het systeem dat de SMART-L radar vervangt (de Medium Power Radar). Ook wordt uiting gegeven aan ALARA door het hanteren van de ICNIRP-richtlijn, waarmee de gezondheid wordt beschermd. Ook wordt aan ALARA gerefereerd door de voorschriften die zijn verbonden aan de omgevingsvergunning die, onder meer, verificatie- en validatiemetingen voorschrijven. TNO lichten dit ook toe in hun oplegnotitie, opgenomen als **bijlage 1** bij deze Nota van Antwoord.

2.2.2 Straling en richtafstanden VNG

De handreiking *Bedrijven en milieuzonering* van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG) (hierna: VNG-handreiking) uit 2009 is een hulpmiddel voor gemeenten bij het opstellen van bestemmingsplannen. Hierin is een lijst opgenomen in welke milieucategorie een bedrijf of activiteit kan worden ingedeeld. De milieucategorie geeft een indicatie van de aard van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op het milieu. Volgens deze handreiking valt een radarinstallatie in milieucategorie 6. Milieucategorie 6 staat voor de zwaarste industriële bedrijvigheid, zoals chemische industrie of olieraffinaderijen. Omdat er in die bedrijven veelal wordt gewerkt met gevaarlijke, ontvlambare of ontploffingsgevaarlijke stoffen, is het advies om met het oog op eventuele calamiteiten een veilige afstand aan te houden tot kwetsbare bestemmingen zoals woningen. De VNG-handreiking geeft aan dat 1.500 meter een afstand is die zonder verdere onderbouwing als ‘veilig’ kan worden beschouwd. Dat wil echter niet zeggen dat er geen woningen dichterbij een categorie 6 bestemming zouden kunnen worden gebouwd. De VNG-handreiking adviseert slechts om in dat geval nader te onderbouwen waarom de situatie desondanks als veilig kan worden gezien.

In de VNG-handreiking is een “radarinstallatie” als zodanig opgenomen als categorie 6-inrichting. Een radarinstallatie wijkt echter wel sterk af van de grote industriële inrichtingen die in principe binnen deze categorie zijn opgenomen.

Zoals hiervoor al opgemerkt, kan ook op grond van de VNG-handreiking een kortere afstand dan 1.500 meter worden gehanteerd. De afstandsnorm “categorie 6” is gebaseerd op “gevaar”. Binnen deze categorie gaat het om gevaar als gevolg van explosies, grote branden of lekkages van giftige stoffen. Bij een radarstation kunnen deze situaties zich niet voordoen. Een kortere afstand tussen het radarstation en woningen is op grond van de VNG-handreiking dan ook geen enkel probleem.

Daar komt bij dat, zoals gezegd, de VNG-handreiking slechts een richtafstand betreft zonder daarbij rekening te houden met specifieke omstandigheden. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt dat in het geval de richtafstanden in de VNG-handreiking niet worden toegepast, moet worden gemotiveerd dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is verzekerd (o.a. AbRvS 1 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2702, r.o. 14.4). In het geval van het radarstation is door middel van verschillende onderzoeken aangetoond dat geen sprake is van gevaar, ook niet als gevolg van straling. Zie hiervoor ook paragraaf 2.2.1. van deze Nota van Antwoord.

Tot slot wordt opgemerkt dat de ICNIRP-contour uitsluit dat er ter plaatse van woningen (die op minder dan 1.500 meter afstand van de radar zijn gelegen), sprake is van een overschrijding van de blootstellingslimieten van ICNIRP (zie onder andere bijlage 18 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Tijdens het schrijven van deze Nota van Antwoord is de VNG-handreiking geactualiseerd en vervangen door de VNG-

handreiking *Activiteiten en milieuzonering*.[3] In deze handreiking zijn richtafstanden volledig losgelaten, en wordt overgegaan tot een gebiedsgerichte aanpak met afweging die betrekking heeft op een concrete activiteit.

2.2.3 Straling en apparatuur

In verschillende zienswijzen worden zorgen geuit over de effecten van het radarstation op elektronische apparatuur. Indieners vrezen dat er veel verstoring van elektronische apparatuur zal optreden. In de reeds hiervoor genoemde oplegnotitie van TNO, opgenomen als **bijlage 1** bij deze Nota van Antwoord, wordt uitgelegd hoe het radarstation zich verhoudt tot elektronische apparatuur. Er is geen reden tot zorg over grootschalige uitval van elektronische apparatuur. Mochten omwonenden onverhoopt toch het vermoeden hebben dat er sprake is van verstoring van elektronische apparatuur door de SMART-L radar, dan kunnen zij contact opnemen met het meldpunt van Defensie, te bereiken via e-mail: jdvclaims@mindef.nl en telefoon: 088 956 19 51. Het meldpunt beschikt over schadecommissarissen die op locatie onderzoek kunnen doen naar de oorzaak van de verstoring.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat in Wier geen verstoring is opgetreden als gevolg van het in werking zijn van de SMART-L radar (welke identiek is aan de beoogde SMART-L radar in Herwijnen). Het is gelet daarop zeer aannemelijk dat er in Herwijnen geen sprake zal zijn van verstoring.

2.3 Voorlichting en proces

Er zijn verschillende zienswijzen die zien op de totstandkoming van de besluitvorming, met name in het kader van de voorlichting en het proces. Hieronder wordt in algemene zin gereageerd op deze thema's.

2.3.1 Participatie

Uit veel zienswijzen blijkt de vraag of bewoners en belanghebbenden wel voldoende zijn geïnformeerd over het proces rond het inpassingsplan en de omgevingsvergunning, en of men wel de juiste inhoudelijke informatie heeft gekregen. Indieners geven aan dat informatie door Defensie zou worden achtergehouden.

Het project radarstation Herwijnen loopt al jaren. Er is in deze jaren bij bewoners een beeld ontstaan van een onbetrouwbare overheid en een ministerie dat alleen uit eigenbelang handelt. Dat dit beeld is ontstaan wordt ten zeerste betreurd. Er is in de afgelopen jaren juist geprobeerd om op een gedegen manier informatie te verschaffen en in het kader van participatie het gesprek met omwonenden te voeren. Ter illustratie het volgende.

Sinds september 2019 publiceert Defensie op haar website alle relevante informatie over de het radarstation te Herwijnen (zie: https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations/radarstation-herwijnen). Deze website wordt nog steeds actueel gehouden. Iedereen kan daar alle relevante informatie en stukken vinden.

Gedurende het proces is er veel aan gedaan om belanghebbenden de mogelijkheid te bieden hun stem te laten horen. Zo is in

[3] Online raadpleegbaar via: https://vng.nl/sites/default/files/2024-10/handreiking-activiteiten-en-milieuzonering.pdf.

2020 door Defensie aangeboden om de Kamer te voorzien van een “technische briefing”, om meer achtergrondinformatie te geven over het onderwerp radarstraling. Hieruit ontstond vervolgens een “rondetafelconferentie”. Daarbij is de gelegenheid geboden aan belanghebbenden (waaronder de Stichting Niet Nog een Radar in Herwijnen) om hun standpunten uit te dragen. Ook is, om de inspraak en betrokkenheid van belanghebbenden te versterken, eerst een (buitenwettelijk) voorontwerp van het inpassingsplan gepubliceerd.

Daarnaast zijn verschillende bewonersbijeenkomsten georganiseerd, namelijk:

- Op 16 en 17 september 2020. Vanwege Coronamaatregelen werd die bijeenkomst, voor het voorontwerp inpassingsplan, over twee avonden gespreid en waren er slechts individuele gesprekken mogelijk, maar wel met iedereen die dat wenste.
- Op 31 oktober 2022. Tijdens deze bewonersbijeenkomst heeft de staatssecretaris een persoonlijke toelichting gegeven op het project. Het was een bijeenkomst in de vorm van een informatiemarkt, waar over alle relevante onderwerpen rond dit project informatie kon worden verstrekt en vragen werden beantwoord.
- Op 15 januari en 22 april 2024 zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd voor het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning.

De staatssecretaris van Defensie heeft eind 2022, begin 2023, voorgesteld om een klankbordgroep in te richten met de gemeente West Betuwe en de stichting Niet nog een radar in Herwijnen. Zowel de gemeente als de stichting maakten echter kenbaar daar niet aan mee te willen doen om niet de indruk te wekken dat zij constructief zouden meewerken aan de komst van de radar.

Samenvattend kan worden vastgesteld dat de omgeving actief is geïnformeerd over de voorgenomen ontwikkeling op alle momenten dat dat mocht worden verwacht. Tegelijkertijd moet worden geconcludeerd dat deze inspanningen niet hebben geleid tot groter draagvlak in de omgeving voor de komst van het radarstation. Evenmin heeft het kennelijk geleid tot tevredenheid over de mogelijkheden voor deelname aan het proces.

De omstandigheid dat uit het participatietraject volgt dat geen (maatschappelijk) draagvlak bestaat voor een bepaalde ontwikkeling, betekent niet zonder meer dat de ontwikkeling dan ook niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en dat planologische medewerking geweigerd zou moeten worden. Dit is vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie o.a. AbRvS 26 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2789, r.o. 8.1, AbRvS 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616, r.o. 47.1 en AbRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1781, r.o. 45.1).

2.3.2 Proces

Voor het realiseren van het project radarstation Herwijnen is toepassing gegeven aan de rijkscoördinatieregeling, een bevoegdheid die het rijk toekomt (zie artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro)). De coördinatieregeling maakt het mogelijk om de totstandkoming van het inpassingsplan en de omgevingsvergunning te stroomlijnen, ook voor wat betreft de rechtsbescherming.

Voor het toepassen van de rijkscoördinatieregeling is op grond van artikel 3.35, lid 9, van de Wro instemming nodig van de Eerste en Tweede Kamer. Het besluit tot van toepassing verklaren van de rijkscoördinatieregeling is op 7 juni 2019 door de Staatssecretaris van Defensie aan de Eerste en Tweede kamer gestuurd.

De Eerste Kamer gaf haar instemming op 17 december 2019. De Tweede Kamer heeft op 7 juli 2022 ingestemd met het toepassen van de rijkscoördinatieregeling na meerdere besprekingen, door het aannemen van de motie van Valstar en Stoffer (*Kamerstukken II* 2021/22, 27 830, nr. 369).

Verschillende indieners verwijzen (impliciet) naar de moties van Van Helvert c.s. (*Kamerstukken II* 2020/21, 35 570 X, nr. 24 en *Kamerstukken II* 2020/21, 27 839, nr. 332), en herleiden daaruit dat het Defensie zou zijn verboden om met de locatie Herwijnen verder te gaan en dat Defensie zou zijn opgedragen een locatie elders te vinden. Volgens indieners volgt hieruit dat met de realisatie van de SMART-L radar in Herwijnen had moeten worden gestopt. Dit is onjuist. De staatssecretaris van Defensie wilde de motie destijds niet zonder meer naast zich neerleggen en gaf zelfs aan te streven naar het stoppen van de procedure, maar verbond daar wel de voorwaarde aan dat duidelijk zou moeten zijn hoe op een eventuele alternatieve locatie het Nederlandse luchtruim bewaakt zou kunnen worden, en hoe dit zou moeten worden ingepast in de omgeving. Deze nuancering komt niet terug in de ingediende zienswijzen, waardoor ten onrechte het beeld is ontstaan dat Defensie de motie niet serieus heeft genomen. Defensie heeft er juist alles aan gedaan om alle relevante informatie in kaart te brengen. Niet eerder dan na afronding van alle aanvullende onderzoeken heeft de opvolgende staatssecretaris van Defensie ruim een jaar later geconcludeerd dat een alternatieve locatie niet realistisch is. Hierop heeft het Kabinet besloten om het project op de locatie Herwijnen voort te zetten. Zoals hiervoor beschreven heeft ook de Tweede Kamer met deze voortzetting ingestemd, door het aannemen van de motie van Valstar en Stoffer (*Kamerstukken II* 2021/22, 27 830, nr. 369). Een stenogram van het debat is online raadpleegbaar: https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2022D35594.

Veel indieners van zienswijzen hebben moeite met de manier waarop de Tweede Kamer heeft ingestemd met het toepassen van de rijkscoördinatieregeling. De rijkscoördinatieregeling is echter alleen relevant voor de procedure met betrekking tot de vaststelling van het inpassingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning. De toepassing van de rijkscoördinatieregeling raakt de inhoud van de besluiten niet. Het al dan niet, en op welke wijze, instemmen met de rijkscoördinatieregeling is geen besluit dat in deze procedure voorligt. Op grond van artikel 8:5, lid 1, van de Awb in samenhang gelezen met artikel 1 van Bijlage 2 bij de Awb staat geen beroep open tegen een besluit tot toepassing van de rijkscoördinatieregeling. Het debat dat hierover in de Eerste en Tweede Kamer is gevoerd met de staatssecretaris, doet niets af aan de bevoegdheid van de minister of staatssecretaris tot het nemen van een besluit over het inpassingsplan en de bevoegdheid van ILT tot het verlenen van de omgevingsvergunning.

2.4 Geluid

Veel indieners van zienswijzen maken zich zorgen over het geluid dat het radarstation zal produceren. Men is in de veronderstelling dat het vergelijkbare radarstation in Wier (Friesland) de geluidnormen overschrijdt en ook dat de eisen die in de omgeving in van het radarstation in Herwijnen gelden strenger zijn. Op grond daarvan zijn velen van mening dat Herwijnen een ongeschikte locatie is voor de Smart-L radar.

2.4.1 Radarstation Wier

Het radarstation in Wier bleek na de bouw de geluidnormen te overschrijden. Door verschillende technische aanpassingen wordt thans echter wel aan de normen voldaan en berekeningen hebben aangetoond dat dit in Herwijnen eveneens het geval zal zijn.

Voor het radarstation in Wier is in november 2018 een omgevingsvergunning verleend. Deze bevatte slechts een geluidsgrenswaarde voor de dagperiode (40 dB(A)) omdat gedurende de eerste anderhalf jaar na de realisatie van de radar alleen overdag testen zouden plaats vinden. In februari 2020 werd een nieuwe vergunning verleend voor het radarstation waarbij ook geluidsgrenswaarden voor de avond- (35dB(A)) en nachtperiode (30dB(A)) werden vastgesteld. Daarbij werd de eis gesteld dat binnen 6 maanden na het permanent in gebruik stellen met geluidmetingen wordt aangetoond dat wordt voldaan aan de geluidsgrenswaarden in de vergunning. Reeds tijdens de testfase kwamen er echter klachten dat het radarstation meer geluid produceerde dan het oude radarstation.

TNO heeft vervolgens metingen uitgevoerd in juli en september 2021. Daaruit bleek dat er in de avond- en nachtperiode inderdaad overschrijdingen waren van de geluidsgrenswaarden.

Ook uit in december 2021 uitgevoerde immissiemetingen van akoestisch adviesbureau de Haan in de directe woonomgeving en op de terreingrens van het radarstation in Wier bleek dat de normen werden overschreden, zelfs nadat er in de tweede helft van 2021 technische wijzigingen waren aangebracht aan de radarantenne, waaronder het vervangen van één van de twee tandwielkasten van de aandrijfmotoren.

Om deze problemen te ondervangen heeft Defensie daarna verdergaande maatregelen getroffen en een aanvraag ingediend om een radome (een geluidreducerende koepel) om de radar te plaatsen en om een schuine vertanding van de tandkrans (in het draaimechanisme van de radarinstallatie) toe te passen. De omgevingsvergunning voor deze radome is in oktober 2023 door de ILT afgegeven, waarna de hiervoor genoemde maatregelen zijn toegepast. Vervolgens heeft adviesbureau Peutz na de realisatie van de maatregelen geluidmetingen uitgevoerd aan de operationele radar. De resultaten hiervan zijn gepresenteerd in het rapport *Onderzoek naar de geluidniveaus in de omgeving ten gevolge van de radarinstallatie (SMART-L) van Defensie te Wier, Resultaten geluidmetingen 30 januari 2024* van adviesbureau Peutz van 14 februari 2024 (opgenomen als bijlage 15 bij de toelichting bij het inpassingsplan). Uit dit rapport is gebleken dat in Wier thans wordt voldaan aan de eisen die gesteld zijn in de vergunning van februari 2020. In Wier worden de geluidnormen dus niet overschreden.

2.4.2 Radarstation Herwijnen

Voor de omgevingsvergunning voor het radarstation Herwijnen is het uitgangspunt dat de radar die is voorzien identiek is aan de radar in Wier, namelijk een SMART-L radar van fabrikant Thales. Onderdeel van de aanvraag is het rapport *Akoestisch onderzoek Radarpost-Zuid, Herwijnen* van 21 juni 2023 van Adviesbureau de Haan (opgenomen als bijlage 14 bij de toelichting bij het inpassingsplan). In dit rapport zijn dezelfde grenswaarden voor geluid gesteld als in Wier, namelijk de richtwaarden die horen bij landelijk gebied, te weten 40 dB(A) in de dagperiode, 35 dB(A) in de avondperiode en 30 dB(A) in de nachtperiode.

Uit de berekeningen in het akoestisch onderzoek blijkt dat na plaatsing van een radome en het toepassen van een schuine vertanding van de tandkrans in Wier kan worden voldaan aan de richtwaarden voor landelijk gebied, zoals hierboven genoemd. Net als in Wier is gebleken dat beide maatregelen nodig zijn, omdat zonder deze maatregelen de richtwaarden niet op ieder moment worden gerespecteerd. Het akoestische onderzoek van Adviesbureau de Haan toont door middel van berekeningen aan dat met de

maatregelen op alle woningen kan worden voldaan aan deze richtwaarden. Deze richtwaarden zijn als grenswaarden opgenomen in de voorschriften bij de vergunning, waardoor hier altijd aan voldaan dient te worden.
In de omgevingsvergunning voor radarstation Herwijnen zijn dezelfde grenswaarden opgenomen in de voorschriften als in de vergunning voor Wier. In Wier is met controlemetingen geverifieerd of de grenswaarden in de vergunning van Wier ook in de praktijk worden gerespecteerd. Dit is vastgelegd in het hiervoor genoemde controleonderzoek van adviesbureau Peutz. Uit dit rapport blijkt dat in Wier met de radome om de radar en met toepassing van schuine vertanding van de tandkrans, ter plaatse van woningen geluidsniveaus zijn gemeten van maximaal 22 dB(A). Deze waardes liggen daarmee ruim onder de strengste grenswaarde van 30dB(A) voor de nachtperiode.
De woningen rond de radar in Herwijnen liggen op andere afstanden van de radar dan de woningen rond de radar in Wier. Daarom is door adviesbureau Peutz het rapport *Onderzoek naar de geluidniveaus in de omgeving ten gevolge van de geprojecteerde radarinstallatie (SMART-L) van Defensie te Herwijnen* van 22 februari 2024 (opgenomen als bijlage 16 bij de toelichting bij het inpassingsplan) opgemaakt. Door middel van dit extrapolatierapport is een inschatting gemaakt van de geluidsimmissie door de radar in Herwijnen op omliggende woningen. De conclusie van Peutz is dat ter plaatse van woningen rondom de radar geluidniveaus worden berekend van maximaal 26 dB(A). Uit het extrapolatierapport blijkt dat daarmee wordt voldaan aan de richtwaarden voor landelijk gebied, die als grenswaarden zijn opgenomen in de vergunning, te weten 40 dB(A) in de dagperiode, 35 dB(A) in de avondperiode en 30 dB(A) in de nachtperiode.
De conclusie is dan ook dat met de toepassing van de radome en met toepassing van een schuine vertanding op de tandkrans, de radar in Herwijnen kan voldoen aan de grenswaarden zoals die worden gesteld in de vergunning. Dit wordt aangetoond door het akoestische rapport van Adviesbureau de Haan en bevestigd door het extrapolatierapport van adviesbureau Peutz.

2.4.3 Voorschriften omgevingsvergunning Herwijnen

In de voorschriften behorende bij de vergunning zijn de geluidsgrenswaarden vastgelegd. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau is aangesloten bij de richtwaarden die horen bij landelijk gebied. Dat wil zeggen 40 dB(A) in de dagperiode, 35 dB(A) in de avondperiode en 30 dB(A) in de nachtperiode. Daarnaast zijn de maximale geluidsgrenswaarden vastgesteld. Deze zijn beperkt tot maximaal 10 dB(A) hoger dan de richtwaarden voor landelijk gebied. Daarmee zijn de maximale grenswaarden vastgesteld op 50 dB(A) in de dagperiode, 45 dB(A) in de avondperiode en 40 dB(A) in de nachtperiode.

In voorschrift 2.1.3 van de vergunning is vastgelegd dat de radar wordt voorzien van een radome en een schuine vertanding van de tandkrans. Dit zijn dezelfde geluidbeperkende maatregelen die voorgesteld zijn in het akoestische rapport van Adviesbureau de Haan (zie bijlage 14 bij de toelichting van het inpassingsplan). Uit controlemetingen in Wier is gebleken dat dit effectieve maatregelen zijn om de geluidsbelasting te beperken.

Ondanks dat uit controlemetingen in Wier en het extrapolatierapport voor Herwijnen blijkt dat voldaan wordt aan de grenswaarden, wordt in voorschrift 2.1.5 ook voor Herwijnen een controlemeting voorgeschreven. Voordat de radar operationeel in gebruik mag worden gesteld dient met deze controlemeting aangetoond te worden dat er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt.

Het geheel aan voorschriften ten aanzien van geluid geeft daarmee zekerheid dat aan de in de vergunning gestelde geluidsgrenswaarden zal worden voldaan.

2.5 Planschade/Nadeelcompensatie

Er zijn verschillende indieners die zorgen hebben over waardedaling en diverse vormen van schade als gevolg van het realiseren van het radarstation. Er wordt vanuit gegaan dat wordt gedoeld op de situatie waarin zij een aanspraak wensen te maken op (enige vorm van) nadeelcompensatie. Hieronder wordt een korte toelichting gegeven over nadeelcompensatie en de regeling die daarop van toepassing is.

Het ontwerp-inpassingsplan is op 19 december 2023 ter inzage gelegd. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van artikel 4.19, lid 2, onder b, van de Invoeringswet Omgevingswet geldt dat het oude recht ten aanzien van planschade onverminderd van toepassing blijft als het ontwerp voor een inpassingplan vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd en het besluit van kracht wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat is ook in dit geval aan de orde.

Het oude recht dat hier van kracht blijft, is als volgt. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) voorziet in een regeling voor een tegemoetkoming van planschade. In artikel 6.1 lid 1 jo. lid 2 aanhef en onder a Wro is een aanspraak op een tegemoetkoming opgenomen voor eenieder die schade lijdt of zal lijden in de vorm van inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van het inpassingsplan, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort de blijven en voor zover de tegemoetkoming niet anderszins is verzekerd. Of schade voor rekening van de aanvrager behoort te blijven, is nader uitgewerkt in artikel 6.2 Wro.

Een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade ten gevolge van voorliggend inpassingsplan kan bij de Minister van Defensie worden ingediend binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het vastgestelde inpassingsplan.

2.6 Natuur

Veel indieners uiten zorgen over de gevolgen van de radarstraling op soorten die op grond van geldende wetgeving beschermd zijn. De reactie hierop is het volgende.
In Nederland bestaan drie categorieën beschermde soorten:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels ingevolge de Vogelrichtlijn;
- Strikt beschermde soorten afkomstig uit de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, en;
- ‘Andere soorten’, waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Bij het totstandkomen van het ontwerp-inpassingsplan zijn de effecten op bovengenoemde categorieën soorten in kaart gebracht in de *Natuurtoets Herwijnen, Broekgraaf* , van SAB van 22 februari 2023 (bijlage 11 bij de toelichting bij het inpassingsplan) (hierna: de Natuurtoets). De Natuurtoets bevat, voor zover hier relevant, een Quickscan soorten op basis van veldbezoek en bureaustudie. Uit de natuurtoets 2023 kwam naar voren dat de volgende beschermde elementen mogelijk in het plangebied aanwezig zijn:

- Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten;
- Wezel;
- Foerageergebied van vleermuizen;

– Potentiële verblijfplaatsen vleermuizen in de tijdelijke nestkasten.

Uit de Natuurtoets volgt dat op basis van objectieve gegevens, kan worden uitgesloten dat er (significante) effecten optreden, indien wordt gehouden aan de volgende adviezen:
– Start de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode van vogels;
– Houd rekening met de zorgplicht;
– Laat verdere omgang met de op het plangebied aanwezige vleermuiskasten plaatsvinden conform geldende wetgeving.

Mocht de start van de geplande ruimtelijke ontwikkeling niet buiten het broedseizoen kunnen plaatsvinden, dan zullen de werkzaamheden onder ecologische begeleiding en wel zodanig worden uitgevoerd dat verstoring van broedende vogels wordt vermeden. De juridische borging hiervan is vastgelegd in voorschrift 5.1.5 van de omgevingsvergunning.

Sommige indieners zijn bezorgd over meer algemene effecten van (langdurige) straling op soorten, die niet (op voorhand) beschermd zijn op grond van nationale en internationale wetgeving. SAB is daarom aanvullend gevraagd om te reageren op de veelvoorkomende stellingen die in de zienswijzen worden ingenomen ten aanzien van bomen en planten, bijen, vogels (waaronder een ooievaarsopvang), hazen en konijnen, vleermuizen (met name specifiek de vleermuizen in het Geofort) en koeien. SAB heeft haar bevindingen neergelegd in de *Memo Beantwoording Zienswijzen Herwijnen t.a.v. Natuur* van 15 oktober 2024, opgenomen als **bijlage 3** bij deze Nota van Antwoord. De conclusie is dat er op deze soorten geen effecten optreden als gevolg van het plaatsen en in werking hebben van de radar.

Bij de behandeling van de zienswijzen is overwogen dat de Natuurtoets van 22 februari 2023 vooral ziet op de bouwfase en minder op de ingebruikname van het radarstation. Mede daarom heeft SAB een aanvullende ecologische beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten van de ingebruikname van de radar op de soorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het *Addendum Natuurtoets radarpost* van SAB van 16 oktober 2024 (bijlage 32 bij de toelichting bij het inpassingsplan). De conclusie van SAB is dat op voorhand, op basis van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat er (significante) effecten optreden, voor zover het initiële inwerkingstellen van de radar plaatsvindt buiten het broedseizoen. Deze aanbeveling zal worden gevolgd. De juridische borging hiervan is vastgelegd in voorschrift 1.1.20 van de omgevingsvergunning.

Tot slot is, om negatieve effecten op beschermde soorten in het gebied uit te sluiten, door ILT namens Defensie op 2 december 2024 een aanvraag voor een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) ingediend bij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). De aanvraag is ingediend vanwege de mogelijke verstoring van beschermde soorten door de komst van het radarstation. Specifiek is beoordeeld of er verstoring plaatsvindt van vleermuizen (m.n. de gewone dwergvleermuis of de Laatvlieger). Het opzettelijk verstoren van deze soorten zou betekenen dat er een overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt en dat de omgevingsvergunning enkel verleend kan worden indien een vvgb is afgegeven.

Op 28 januari 2025 heeft de staatssecretaris van LVVN bij besluit laten weten dat er geen sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming; er vindt met inachtneming van de voorgestelde maatregelen geen opzettelijke verstoring van deze soorten

plaats. Voor het verlenen van de omgevingsvergunning is geen vvgb benodigd. Het besluit van LVVN maakt onderdeel uit van de omgevingsvergunning. Het besluit van de staatssecretaris van LVVN is tevens opgenomen als **bijlage 4** bij deze Nota van Antwoord.

3 Beantwoording afzonderlijke zienswijzen ontwerp-inpassingsplan radarstation Herwijnen

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202303626	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de locatie van het radarstation. Volgens indiener komt het radarstation veel te dicht bij bebouwing, en is dit ook bij defensie bekend.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (straling en gezondheid) en in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener is van mening dat er niet naar mensen wordt geluisterd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		3	Indiener stelt dat gezondheid en het woonplezier van de bevolking over het hoofd zijn gezien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over waardevermindering.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		5	Volgens indiener hoort het radarstation niet in Herwijnen en is er plaats genoeg in Lopik op het militair terrein.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202303669	Barendrecht		Indiener verzoekt om meer tijd voor het indienen van een zienswijze.	Dit verzoek was op zichzelf niet bedoeld als zienswijze. Het is echter wel op die manier geregistreerd en daarom in de zienswijzebundel terechtgekomen. Het verzoek is inmiddels afgehandeld.	n.v.t.
202303669	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de volksgezondheid, omdat de SMART-L radar een hoog vermogen van hoogfrequente (puls)straling (HFPS) zou afgeven in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			combinatie met een zeer hoge antenna gain. Volgens indiener zijn er meerdere wetenschappelijke onderzoeken die ernstige gevolgen voor de gezondheid niet uitsluiten. Herwijnen kent bovendien volgens indiener een lange historie van meer dan 40 jaar radarstraling en een bevestigd hoog percentage van 400% meer ALS gevallen dan elders. Tevens heeft Herwijnen al een KNMI radar staan en kan daarmee het argument van “not in my backyard” niet van toepassing zijn, aldus indiener.		
		2	Indiener brengt naar voren dat de VNG een klasse hanteert met bijbehorende veilige richtafstanden tot bewoning. De SMART-L radar is volgens indiener een bijzondere zware lange afstandsradar en zou daarom in klasse 6 vallen, waarvoor een richtafstand van 1.500 meter geldt. Indiener stelt, gelet hierop dat huizen te dicht op de radar staan. De eerste huizen staan op 370 en 450 meter. Het dorp begint op 950 meter afstand van de beoogde locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener uit zorgen over mogelijke uitbreidbaarheid van de SMART-L radar in de toekomst.	Het staat voorop dat de SMART-L radar, buiten de ICNIRP-contour, onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-richtlijn. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan. Een manier om de SMART-L radar uit te breiden is door software- of hardware-aanpassingen uit te voeren. Dit zorgt er overigens niet voor	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				dat de radar ook meer vermogen krijgt. In de voorschriften van de omgevingsvergunning is bepaald dat overschrijdingen van de ICNIRP-2020 blootstellingslimieten niet mogen voorkomen in voor publiek toegankelijk gebied. Na software of hardware-aanpassingen dienen verificatiemetingen te worden uitgevoerd om vast te stellen of de ICNIRP-contour al dan niet is overschreden. Op deze manier is dus geborgd dat de gezondheid niet in gevaar komt en dat het verantwoord is om de SMART L-radar te plaatsen in Herwijnen.	
		4	Indiener uit zorgen over de KNMI-radar die ook in Herwijnen staat. Deze radar geeft volgens indiener ook hoogfrequente pulsstraling en daarmee een verhoogd stralingsniveau in het dorp. Indiener brengt naar voren dat in een rapport van Agentschap Telecom wordt gesproken over een piekvermogen van de KNMI radar van 1.300kW. De door TNO gehanteerde 500 kW is daarom volgens indiener onjuist. Indiener wijst daarnaast op de ligging van Herwijnen aan de Waal, waar jaarlijks 100.000-120.000 schepen met radarinstallaties langsvaren. Ook dit verhoogt de stralingsniveaus, aldus indiener.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 9 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Ten aanzien van het piekvermogen van de KNMI-radar wordt het volgende opgemerkt. TNO is uitgegaan van gegevens die zijn verstrekt door het KNMI. Er is dan ook geen reden om aan te nemen dat het piekvermogen van de KNMI-radar onjuist zou zijn.	nee
		5	Indiener stelt dat de lokale bevolking, de gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe), en de landelijke politiek de radar niet willen in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting) en in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		6	Volgens indiener moet een radarstation minimaal 10.000 m² zijn. Het perceel voor het radarstation is 7.000 m2, en daarom naar mening van indiener te klein. Indiener brengt naar voren dat in Wier voor de vergunningverlening randvoorwaarden zijn gesteld door ILT dat het hek op 70 meter afstand dient te worden geplaatst. Dit vraagt naar mening van indiener een terreingrootte van 19.600 m². In Herwijnen kan dat niet doordat het hek zich op maximaal 35 meter bevindt van de perceelsgrens van 7.000 m2, aldus indiener. Indiener stelt dat in Herwijnen dezelfde radar wordt geplaatst als in Wier. Daarom moeten volgens indiener de randvoorwaarden aan het terrein voor het verstrekken van de vergunning ook gelijk zijn.	De door indiener genoemde 70 meter was geen randvoorwaarde voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning in Wier, maar een praktische toets aan het ingediende ontwerp. Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Het hek staat langs de openbare weg aan de Broekgraaf op ca. 60 meter afstand van de radar. De 35 meter waar indiener naar verwijst slaat op het hek dat langs de omliggende akkers/weilanden is gelegen.	nee
		7	Volgens indiener kan de radar, ook met radome, niet voldoen aan de geluidsnormen. Ook niet in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		8	Volgens indiener informeert de Nederlandse overheid onvoldoende over de risico's en gezondheidseffecten van hoog frequente straling en communiceert bovendien onduidelijk over de blootstellingslimieten. Indiener brengt naar voren dat als burger het gevoel ontstaat dat de limieten door de jaren heen zijn opgerekt van piek blootstellingslimieten naar gemiddelde	Bij het totstandkomen van het inpassingsplan voor het radarstation Herwijnen zijn burgers uitgebreid via de website van Defensie geïnformeerd en is door middel van bewonersavonden ook volop gecommuniceerd over de straling die afkomstig is van de SMART-L radar, blootstellingslimieten die worden gehanteerd en gezondheidseffecten. In dit kader wordt ook verwezen naar de thematische	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			blootstellingslimieten. Indiener geeft aan dat een burger mag verwachten dat een limiet echt een limiet is en geen gemiddelde waarde, waarvan de piek dan weer hoger mag zijn.	beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Met betrekking tot de impressie dat de blootstellingslimieten door de jaren heen zijn opgerekt van piek blootstellingslimieten naar gemiddelde blootstellingslimieten wordt nog het volgende opgemerkt. Er is geen sprake van het oprekken van de limieten voor piekveldsterkte naar tijdgemiddelde veldsterkte. In de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020 zijn referentiewaarden neergelegd voor piekveldsterkte en tijdgemiddelde veldsterkte, deze referentiewaarden worden in de stralingsrapporten die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan als limietwaarden beschouwd. Dit zijn dus separate waarden: voor piekveldsterkte en voor tijdgemiddelde veldsterkte. Door TNO is zowel aan de piekveldsterkte als de tijdgemiddelde veldsterkte getoetst. De conclusie van TNO is dat, op publiek toegankelijk terrein, de SMART-L radar aan de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020 voldoet.	
		9	Volgens indiener zijn de strengste blootstellingslimieten 28 V/m oplopend tot maximaal 61 V/m, dit zou ook volgen uit de website van het Antennebureau. Het lichaam mag volgens het Antennebureau niet worden blootgesteld aan hogere veldsterkten dan de genoemde limieten, aldus indiener. Indiener brengt naar voren dat ruim voor deze limieten, elektrische apparatuur al kan gaan storen. Daarom wordt volgens indiener een limiet van 6 V/m gehanteerd	Indiener lijkt te veronderstellen dat stralingslimieten die zijn gesteld om te voorkomen dat elektronische apparatuur gaat storen, iets zeggen over eventuele gezondheidseffecten en, daardoor, over de overschrijding van de referentiewaarden uit ICNIRP-richtlijn (28 V/m oplopend tot 61 V/m, deze referentiewaarden zijn frequentieafhankelijk). Dit is onjuist. De ICNIRP-referentiewaarden, die bij de totstandkoming van het inpassingsplan als limietwaarden zijn	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			voor apparatuur met een antenne. Hier zou de RDI ook op handhaven. In de praktijk worden antenne eigenaren dus al aangesproken ruim voordat de gezondheidslimieten bereikt worden, aldus indiener. Indiener stelt dat de EMC-beleidsregel vanuit de Telecomwet elektronische apparatuur beter beschermt, dan dat de ICNIRP-richtlijn de gezondheid van mensen beschermt.	beschouwd, zijn bedoeld om de menselijke gezondheid te beschermen. Verstoring van elektronische apparatuur is iets anders. Onder andere in de EMC-richtlijn zijn waarborgen neergelegd, in de vorm van, onder andere, productiestandaarden, om verstoring van elektronische apparatuur tegen te gaan. Dit zegt niets over de eventuele nadelige effecten op de gezondheid. Het door indiener genoemde limiet van 6 V/m is geen limiet. Het is wel een veldsterkte niveau dat genoemd wordt door het Antennebureau als waarde waarbij extra goed gekeken wordt of er een onveilige situatie zou kunnen bestaan (0,1 W/m2=6V/m). Dit betekent niet dat het onveilig is. Voor een toelichting op de effecten van de SMART-L radar op elektronische apparatuur wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	
		10	Er wordt volgens indiener door geen enkele overheidsinstantie gecommuniceerd over gemiddelde waarden. Daarnaast wordt alleen gecommuniceerd dat de blootstellingslimieten frequentie-afhankelijk zijn. Dit is volgens indiener een grote omissie.	Op welke manier de Nederlandse overheid informeert over de gezondheidseffecten van hoog frequente straling en over blootstellingslimieten, is niet relevant voor het totstandkomen van het inpassingsplan voor het radarstation Herwijnen. In deze procedure staat de realisatie van dit project centraal. De voor de realisatie van een radar relevante aspecten, waaronder de piekveldsterkte en de tijdgemiddelde veldsterkte, zijn uitgebreid aan bod gekomen in de stukken die ten grondslag liggen aan het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				inpassingsplan. Deze stukken zijn allemaal openbaar raadpleegbaar. Ook tijdens de informatiebijeenkomsten in Herwijnen over het realiseren van de SMART-L radar zijn deze aspecten uitgebreid aan bod gekomen en uitgelegd. In dit kader wordt ook verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Van een omissie is dus geen sprake.	
		11	Indiener brengt naar voren dat ook onder de ICNIRP-limieten niet kan worden uitgesloten dat gezondheidsschade optreedt. Volgens indiener stelt de Gezondheidsraad dit ook.	Het standpunt van indiener houdt mogelijk verband met een advies dat de gezondheidsraad heeft gegeven over 5G en gezondheid. Dit advies is online raadpleegbaar (link). De Gezondheidsraad raadt in dit advies juist aan om de ICNIRP-richtlijn in Nederland te gebruiken als basis voor het blootstellingsbeleid. De stelling van indiener treft dan ook geen doel. Ook beveelt de Gezondheidsraad aan om ALARA (As Low As Reasonably Achievable) toe te passen. Voor een beschrijving van welke rol ALARA heeft gespeeld bij het totstandkomen van het inpassingsplan wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		12	Indiener stelt dat in de rapporten van DEKRA en TNO verschillend getoetst is, en dat de resultaten elkaar tegenspreken.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daar is toegelicht welke onderzoeken ten grondslag liggen aan het inpassingsplan, en dat deze onderzoeken laten zien dat buiten de ICNIRP-contour ruimschoots onder de referentiewaarden uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				de ICNIRP-richtlijn wordt gebleven. Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. De stelling van indiener lijkt te zijn gebaseerd op het feit dat de berekeningen van TNO en de metingen van DEKRA niet overeenkomen. De aanpak is geweest om zowel metingen als berekeningen uit te voeren naar de stralingsbelasting van de SMART-L radar, en deze vervolgens te toetsen aan de referentiewaarden van ICNIRP, die bij de totstandkoming van het inpassingsplan als limietwaarden zijn beschouwd. Dit zowel voor tijdgemiddelde veldsterkte als voor piekveldsterkte. Pas als berekeningen én metingen onder de ICNIRP-richtlijn uitkomen, wordt geconcludeerd dat aan de ICNIRP-richtlijn voldaan wordt. Berekeningen en metingen kunnen qua waarden afwijken, echter moet de uitkomst altijd onder de referentiewaarden uit de ICNIRP-richtlijn liggen. Conclusie is dat dit voor het publiek toegankelijke terrein het geval is en, daarom ook, de gezondheid niet in gevaar komt en dat het verantwoord is om de SMART L-radar te plaatsen in Herwijnen.	
		13	Door TNO en Thales wordt de duty-cycle afgedaan als gerubriceerd en dus geheim, hierdoor wordt volgens indiener gemanipuleerd en worden fictieve gedaan om te komen tot hoger toegestane pieklimieten. Indiener stelt dat het er sterk op lijkt dat de echte duty-cycle niet is meegenomen in de berekening van de	De duty-cycle is de verhouding tussen de tijd dat de radar zendt, en de tijd dat de radar luistert. Voor de toetsing aan de ICNIRP-richtlijn zijn twee aspecten van belang, namelijk de tijdgemiddelde veldsterkte en de piekveldsterkte. De duty-cycle is meegenomen in de tijdgemiddelde veldsterkte. De stelling van indiener dat de duty-cycle niet is meegenomen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			piekveldsterkte van de SMART-L radar. Indiener stelt dat hierdoor alle eerdere berekeningen en conclusies over de piekblootstellingen onjuist zijn met betrekking tot het voldoen aan de ICNIRP.	snijdt dus geen hout. TNO is uitgegaan van de duty-cycle waarde die door de radarleverancier is verstrekt, hier is niet mee gemanipuleerd en ook zijn er geen fictieve aannames gedaan. Door indiener wordt, daarnaast, de suggestie gewekt dat de piekveldsterkte kan worden berekend door de tijdgemiddelde veldsterkte te berekenen of te meten. Dit is niet juist. Voor de juiste methodiek voor het berekenen van de piekveldsterkte en de tijdgemiddelde veldsterkte en het toetsen aan ICNIRP-richtlijn wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Met betrekking tot de stelling van indiener dat wordt gekomen tot hoger toegestane pieklimieten wordt verwezen naar de beantwoording hiervoor onder 8.	
		14	Indiener stelt dat in de rapporten die TNO heeft gepubliceerd een tendens is ontstaan dat de straling steeds naar boven wordt bijgesteld en eveneens de stralingslimieten	In de berekeningen in de rapportages van TNO is een worst-case benadering gehanteerd. Tijdens de doorlooptijd van het project werden de parameters steeds duidelijker. Hierdoor werd het mogelijk om nauwkeuriger te berekenen. Indiener suggereert dat gehanteerde limietwaarden naar wens worden veranderd. Dat is onjuist; de gehanteerde limietwaarden zijn gebaseerd op de referentiewaarden die volgen uit de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020. In alle rapporten is vastgesteld dat de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020 niet worden overschreden op voor publiek toegankelijk terrein.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		15	Er is volgens indiener rekening gehouden met worst case berekeningen op 300 meter afstand, om aan te tonen dat de radar voldoet aan de ICNIRP richtlijn. Dit terwijl de radar tot op 35 meter benaderbaar is, aldus indiener. Indiener stelt dat conclusies die zijn gedaan door TNO over het voldoen aan ICNIRP zijn gebaseerd op berekeningen vanaf 300 meter en daarom onvolledig zijn. Indiener stelt dat TNO en Defensie sinds maart 2018 weigeren om berekeningen te doen in concentrische cirkels tot 1.500 meter in stapjes van 50 meter.	Er is geen sprake van een weigering van TNO om berekeningen te doen in stapjes van 50 meter tot 1.500 meter. TNO heeft aangegeven niet over de voor de SMART-L radar gevalideerde modelleringsgereedschappen te beschikken, waarmee de blootstelling op kortere afstand van de radartoren, in het zogenaamde 'nabije veld', uitgerekend kan worden. Deze gegevens zijn namelijk eigendom van Thales Nederland B.V. De aanpak is daarom geweest om, naast berekeningen, validatiemetingen uit te voeren naar de stralingsbelasting van de SMART-L radar in Wier binnen 300 meter. Onder de 300 meter leveren metingen bovendien een nauwkeuriger resultaat. Er zijn metingen uitgevoerd door DEKRA en het Agentschap Telecom. De conclusie is dat ruimschoots aan de ICNIRP-richtlijnen wordt voldaan op voor publiek toegankelijk terrein. Voor een toelichting op de metingen die zijn uitgevoerd door DEKRA en het Agentschap Telecom, wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		16	Indiener stelt dat de worst case berekeningen van TNO niet worst case zijn. TNO heeft volgens indiener te allen tijde beweerd in haar rapporten dat de radar onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP. Ook na vele Kamervragen. Indiener stelt dat TNO hier aantoonbaar een andere voorstelling van zaken heeft gegeven. De Stas heeft uiteindelijk	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			toegegeven dat er omstandigheden zijn waarin de radar niet aan ICNIRP voldoet.		
		17	Indiener stelt dat TNO niet onafhankelijk is.	Er is geen sprake van een gebrek in de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van TNO. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat TNO niet onafhankelijk zou zijn. Daar komt bij dat medewerkers van TNO gehouden zijn aan de gedragscode wetenschappelijke integriteit. Het niet naleven van deze gedragscode kan voor de betreffende medewerker verregaande consequenties hebben.	nee
		18	Volgens indiener geeft het onderzoek van Fraunhofer aan dat het plaatsen van de SMART-L in Herwijnen zorgwekkend is, en dat er aanvullende berekeningen moeten worden gedaan. Naar mening van indiener is het vreemd dat dit rapport niet in de bijlagen bij het ontwerp inpassingsplan zit.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Fraunhofer Instituut heeft geconcludeerd dat TNO de juiste methode hanteert, op basis van de geldende richtlijnen in Nederland. De stelling van indiener dat Fraunhofer aangeeft dat er sprake is van een zorgwekkende situatie is onjuist. Fraunhofer geeft juist aan dat zij met dezelfde methodes tot dezelfde resultaten als TNO komen. Het Fraunhofer Instituut heeft wel geadviseerd om aanvullend te bepalen wat de stralingsblootstelling is op publiek bereikbare locaties. Aan dit advies is gehoor gegeven. DEKRA heeft metingen uitgevoerd op deze afstanden. De conclusie van DEKRA is dat op deze afstanden aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan.	Nee, met dien verstande dat het Fraunhofer-rapport alsnog is toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het inpassingsplan.

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Het klopt dat het rapport van Fraunhofer niet bij de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan was gevoegd. Het rapport was wel online raadpleegbaar op de website van Defensie (link). Volledigheidshalve wordt het rapport alsnog als bijlage 24 bij de toelichting van het inpassingsplan gevoegd bij de definitieve vaststelling van het inpassingsplan.	
		19	Indiener geeft aan verschillende tekortkomingen te constateren in het rapport van het Agentschap Telecom van 14 december 2020, dit komt volgens indiener omdat het Agentschap Telecom geen juiste kennis heeft over de antennekarakteristiek van de SMART-L radar. Volgens indiener zijn de veilige afstanden in het Thales rapport, waar het rapport van het Agentschap Telecom op ziet, niet onafhankelijk gevalideerd door een extern geaccrediteerd instituut. Daarnaast brengt indiener naar voren dat is uitgegaan van de ICNIRP-richtlijn 1998, terwijl de ICNIRP-richtlijn 2020 strengere eisen stelt aan de piekveldsterkte. Hieraan is dus niet onafhankelijk getoetst op berekeningen binnen de 300 meter, noch zijn deze getoetst aan de ICNIRP 2020.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		20	Indiener is van mening dat het DEKRA rapport van 6 juli 2021 niet voldoet.	De blootstelling van de SMART-L radar in operationele toestand is door DEKRA op verschillende hoogten boven het maaiveld gemeten. De door	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				DEKRA gehanteerde methodiek is bovendien beoordeeld door het Agentschap Telecom, de conclusie is dat de methodiek van DEKRA voldoet. Dit is toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Wat indiener naar voren brengt geeft geen reden om aan de bevindingen van DEKRA, gevalideerd door het Agentschap Telecom, te twijfelen.	
		21	Indiener stelt dat de ICNIRP-contour misleidend is. Garanties dat deze voldoet aan de ICNIRP binnen de contour zijn volgens indiener opeens niet meer gegarandeerd. Dit terwijl de Radhaz analyse van Thales nog aangaf dat ook binnen het terrein de radartoren kon benaderen, aldus indiener. Indiener brengt naar voren dat uit een externe doorberekening volgt dat de ICNIRP-contour is gebaseerd op een equivalent isotropically radiated power (EIRP) van 174,03 dBW. Hieruit valt volgens indiener te concluderen dat er gecalculeerd is met slechts 50 dipolen terwijl zowel in de staring mode als de rotating mode alle 56 dipolen gebruikt kunnen worden. Het is volgens indiener niet aannemelijk dat de SMART-L radar wordt begrensd in de praktijk. Indiener stelt dat de afstand geen 1.200 meter is, maar 1.132 meter waar de veldsterkte 1.616 V/m bereikt wordt. Op 3.744 meter wordt bij deze EIRP van 174,03 dBW pas de limiet piekveldsterkte van 175,01 bereikt. Zouden alle 56 dipolen	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. TNO heeft in een notitie gereageerd op de door indiener naar voren gebrachte doorberekening gebaseerd op EIRP. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2 en 3 van deze notitie, die is opgenomen als **bijlage 2** bij deze Nota van Antwoord. Ten aanzien van de stellingen van indiener met betrekking tot Radhaz geldt dat de analyses en metingen die worden gedaan voordat de radar in werking wordt gesteld moeten aantonen dat de ICNIRP-contour wordt gehandhaafd. Dit is geborgd in voorschrift 1.1.3 van de omgevingsvergunning. Zorgen over de Radhaz analyse zijn dus niet nodig.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gebruikt worden dan wordt de EIRP 186,93 dBW dus 12,90 dB hoger dan 174,03 dBW. Dan moet de afstandsdemping ook 12,90 dB hoger zijn om dezelfde limiet te bereiken. Dat is op een afstand van 2.417 meter, aldus indiener. De veldsterkte wordt dan 186,93 – 62,61 – 85,91 + 25,76 = 64.17 dBV/m = 1.616 V/m. Dit betekent volgens indiener dat de ICNIRP contour een ballon wordt.		
		22	Indiener uit zorgen over de effecten van de SMART-L radar op ballonvaarten.	Op basis van artikel 5.10, lid 2, van de Wet Luchtvaart kan de Minister van Defensie bij ministeriële regeling het uitoefenen van het burgerluchtverkeer beperken of verbieden om reden van militaire noodzaak. Deze beperkingen zijn vastgelegd in de ”Regeling beperking of verbod burgerluchtvaart in bepaalde gebieden 2018”. Voor luchtballonnen, en ook voor andere vliegende objecten, zal de directe omgeving van de radar op basis van deze regeling als een “danger area” (EHD) worden aangeduid. Een EHD is een stuk luchtruim waarbinnen op aangekondigde tijden activiteiten plaatsvinden, die een gevaar kunnen vormen voor vluchten. In samenspraak met de luchtvaart autoriteiten wordt bekeken wat de omvang van dit gebied wordt.	nee
		23	Met betrekking tot de veiligheidsgarantie die is afgegeven door Thales, stelt indiener dat ten onrechte is getoetst aan de ICNIRP 1998. Volgens indiener goochelt TNO met de	Er wordt door TNO niet gegoocheld met getallen. De genoemde limieten voor de piekveldsterkte limieten van 861 V/m en 416 V/m volgen uit de ICNIRP-richtlijn 2020, en niet uit ICNIRP-richtlijn 1998. De referentiewaarde van 416 V/m hoort bij een niet-	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			pieklimieten van 1505 V/m, 861 V/m en 416 V/m, en maakt dit wel degelijk verschil.	scannende BMD-bundel. De referentiewaarde van 861 V/m hoort bij een scannende BMD-bundel. Omdat het gaat om verschillende stralingsbundels en bijbehorende limieten, kan niet worden gesteld dat er sprake is van een verschil. TNO heeft overigens in de bijbehorende rapportages altijd transparantie gehanteerd en onderbouwd waarop de gerapporteerde referentiewaarden zijn gebaseerd. De conclusie van TNO, in de rapporten die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan, is dat op voor publiek toegankelijk terrein ruimschoots onder de referentiewaarden in de ICNIRP-richtlijn 1998 en 2020 wordt gebleven.	
		24	Volgens indiener zijn er enorm veel onderzoeken gedaan waarin verbanden worden aangetoond en er sterke aanwijzingen zijn ten aanzien van het verhoogd risico op gezondheidsschade bij blootstelling aan hoogfrequente niet ioniserende straling.	De ICNIRP-richtlijn hanteert zeer restrictieve referentiewaarden, die zijn gebaseerd op een grote hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek. De referentiewaarden die in de richtlijn zijn opgenomen, worden daarnaast regelmatig getoetst. Kortom, de ICNIRP-richtlijn reflecteert de meest recente geaccepteerde wetenschappelijke inzichten. De Wereldgezondheidsorganisatie, de Raad van de Europese Unie en de Gezondheidsraad adviseren dan ook om de ICNIRP-richtlijn te gebruiken. Ook de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert de ICNIRP-richtlijn bij het beoordelen van de toelaatbaarheid van straling (zie o.a. AbRvS 11 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:97; AbRvS 1 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:924; AbRvS 13 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:787). De door indiener naar voren gebrachte onderzoeken geven geen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				aanleiding om aan het hanteren van de ICNIRP-richtlijn te twijfelen.	
		25	Naar mening van indiener is niet voldoende duidelijk dat er geen gezondheidsschade optreedt. Volgens indiener wordt dit onderschreven door prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch.	Wat indiener stelt wordt niet door prof. Vandenbosch beweerd. Prof. Vandenbosch stelt dat er geen 100% garantie kan worden gegeven dat er geen gezondheidsschade optreedt. Deze garantie geven ook de wetenschappers van TNO niet. Er kan nooit 100% garantie worden gegeven dat er geen gezondheidsschade optreedt. Dat neemt niet weg dat, door het hanteren van de referentiewaarden uit de ICNIRP-richtlijn en de ICNIRP-contour, voldoende wordt gewaarborgd dat de gezondheid niet in gevaar komt en het verantwoord is om de SMART L-radar te plaatsen in Herwijnen.	nee
		26	Indiener brengt naar voren dat bewoners van Herwijnen met een pacemaker contact hebben gehad met de fabrikant van de pacemaker, Boston Scientific. Volgens Boston Scientific ontstaan er geen problemen bij straling onder de 100 V/m. De SMART-L radar kan hier volgens indiener echter overheen gaan. In ieder geval tot 163 V/m indien de starende modus aanstaat op 300 meter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		27	Indiener wijst op verschillende Wob/Woo documenten waaruit zou volgen dat Defensie zich zorgen maakt over het niet kunnen voldoen aan ICNIRP, en daarmee haar grondwettelijke taken niet zou kunnen uitvoeren.	Aan het inpassingsplan ligt een groot aantal onderzoeken ten grondslag, waaruit volgt dat de SMART L-radar voldoet aan de ICNIRP-richtlijn. De verwijzing door indiener naar documenten die met een Wob/Woo-verzoek zijn opgevraagd, doet daar niet	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				aan af. Die documenten strekken niet tot onderbouwing van het inpassingplan.	
		28	Volgens indiener zijn diverse wetenschappelijke onderzoeken beschikbaar, waarin schade wordt aangetoond op bomen, bijen, vogels en vleermuizen ten gevolge van elektromagnetische straling. Volgens indiener had een passende beoordeling moeten worden gemaakt, en een milieueffectrapportage.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur). Ten aanzien van de milieueffectrapportage nog het volgende. Gelet op het feit dat op voorhand op basis van objectieve gegevens vast is komen te staan dat er geen significante effecten op soorten optreden, is er geen sprake van een plan-m.e.r. plicht op grond van artikel 7.2a, lid 1, van de Wet milieubeheer (oud). Dat neemt niet weg dat de milieueffecten in het kader van een goede ruimtelijke ordening in beeld zijn gebracht en zijn afgewogen. De conclusie is dat het inpassingsplan getuigt van een goede ruimtelijke ordening.	nee
		29	Indiener is van mening dat het eerste en het tweede locatieonderzoek niet correct en niet volledig zijn uitgevoerd. Daarnaast is indiener van mening dat het tweede onderzoek voortijdig is gestaakt. De hoofdreden dat het onderzoek niet correct is uitgevoerd, is volgens indiener omdat is verzuimd om gezondheidsrisico's voor omwonenden en passanten in de alternatievenweging op te nemen. Gezondheidsrisico's, inclusief ALARA, zouden zwaarder moeten wegen dan alle andere criteria.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie). Indiener onderbouwt niet waarom beide locatieonderzoeken "niet volledig" zouden zijn. Ook de stelling dat het tweede onderzoek voortijdig is gestaakt, is niet navolgbaar. Het tweede (aanvullende) locatieonderzoek is in november 2021 afgerond opgeleverd.	nee
		30	Indiener heeft de locatieonderzoeken aan de hand van zijn eigen criteria opnieuw	Indiener gaat uit van het standpunt dat de volksgezondheid door de SMART-L radar in gevaar komt,	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			uitgevoerd en daarbij geconcludeerd dat de locatie Herwijnen op alle fronten als slechtste locatie scoort.	en dat deze alleen kan worden beschermd door een maximale afstand van openbaar toegankelijke terreinen aan te houden. Indiener heeft dit geoperationaliseerd in een criterium dat een grotere afstand (van het radarstation tot woningen en openbaar toegankelijke terreinen) hanteert. Dat verklaart waarom indiener tot een andere locatiekeuze komt. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	
		31	Volgens indiener is er geen intentie geweest bij Defensie om een alternatieve locatie te ontwikkelen. Daarbij wijst indiener erop dat naar zijn inzicht onderzoeken manipulaties bevatten, rekenfouten, verkeerde feiten, redeneringsfouten en aantoonbaar onjuiste afwegingen. Dit alles ter ondersteuning van het aansturen op de locatie Herwijnen als enige acceptabele vestigingslocatie voor de radar. Indiener kwalificeert dit alles als het misleiden en schofferen van de bewoners van Herwijnen, het lokale bestuur en de landelijke politiek. Indiener wijst in dit kader op diverse Kamermoties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		32	De integrale beoordeling van locatiealternatieven is volgens indiener niet compleet en met gelegenheidsargumenten (zoals de oorlogsdreiging in de Oekraïne) opgebouwd en daarmee typerend voor de doelredenatie van Defensie om steeds weer op de locatie Herwijnen	De integrale beoordeling van alternatieve locaties is opgesteld door Defensie en is gebaseerd op de uitgevoerde locatieonderzoeken uit 2020 en 2021 (van het RVB), het onderzoek naar mogelijke alternatieve vormen van luchtruimbewaking (van CLSK) en een eigen rondgang langs betrokken gemeenten en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			uit te komen. De keuze van Defensie voor Herwijnen is daarmee volgens indiener aantoonbaar fout. Indiener stelt vast dat de opzet en gebruikte criteria van de integrale beoordeling afwijkt van de door het RVB uitgevoerde locatieonderzoeken.	provincies. Dat de opzet van deze integrale beoordeling dus anders (want breder) is dan de eerdere RVB-onderzoeken, is niet meer dan logisch. Het verwijt dat deze integrale beoordeling niet compleet zou zijn doet niets af aan de eenduidige conclusie dat er niet voldoende draagvlak is voor een succesvolle ontwikkeling van een alternatieve locatie. Dat het laten meewegen van geopolitieke actualiteiten, en de verplichtingen die worden opgelegd vanuit de NAVO, in de integrale beoordeling door indiener wordt weggezet als het hanteren van gelegenheidsargumenten, laat zien dat indiener het belang van de spoedige realisatie van een SMART L-radar, waardoor een volledig landsdekkend systeem operationeel is, niet ziet.	
		33	Indiener is van mening dat Defensie oneigenlijke redenen hanteert voor het opstarten van de rijkscoördinatieprocedure. Volgens indiener is er bijvoorbeeld geen sprake van haast wegens het op ieder moment kunnen uitvallen van de MPR radar in Nieuw Milligen. Defensie heeft immers 4 jaar extra de tijd in het hele proces gestoken voor aanvullende onderzoeken en besluiten, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). Het toepassen van de rijkscoördinatieprocedure, en de belangen die daaraan ten grondslag liggen, staat los van de voorliggende procedure. Voor het totstandkomen van het inpassingsplan zijn verschillende onderzoeken nodig ter onderbouwing. Hiermee is de nodige tijd gemoeid. Voor een project van deze omvang is dat niet ongebruikelijk.	nee
		34	Volgens indiener heeft de gemeente Lingewaal (thans: West Betuwe) een anterieure overeenkomst gesloten met Defensie, zonder kennis van zaken. Indiener stelt dat de	De anterieure overeenkomst zoals indiener die benoemd is gesloten tegen de achtergrond van het bestemmingsplan dat door de gemeente Lingewaal zou worden vastgesteld. In deze procedure ligt een	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gemeente onjuist is voorgelicht door Defensie. Volgens indiener zijn na het publiceren van het bestemmingsplan door de gemeente, twee inspraakreacties gepubliceerd. Deze partijen zijn bezocht door mensen van Defensie in uniform, met het verzoek hun bezwaar in te trekken, aldus indiener. Volgens indiener voelen partijen zich geïntimideerd.	inpassingsplan voor. Een anterieure overeenkomst met de gemeente Lingewaal is in deze procedure niet aan de orde. Defensie herkent zich niet beeld dat door indiener wordt geschetst. Het wordt desondanks betreurd dat partijen zich geïntimideerd voelen. Met het proces rondom het inpassingsplan wordt beoogd partijen actief te informeren over het project en in bijeenkomsten en tijdens gesprekken onrust weg te nemen door uitleg te geven over (veelal) technische aspecten.	
		35	Indiener stelt dat Defensie niet voldoende heeft gedaan om draagvlak onder de bewoners te creëren. Volgens indiener is het hele proces rondom de komst van de SMART-L radar gehuld in geheimzinnigheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		36	Indiener is van mening dat de lokale democratie is ondermijnd. Dit omdat Defensie heeft besloten de rijkscoördinatieregeling toe te passen voor het plaatsen van de SMART-L radar in Herwijnen, nadat de gemeente Lingewaal (thans: West Betuwe) besloot het bestemmingsplan voor de SMART-L niet vast te stellen. Volgens indiener had Defensie ook in bezwaar kunnen gaan tegen het niet vaststellen van het bestemmingsplan. Indiener verwijst naar Wob documenten, waaruit zou volgen dat Defensie het plaatsen van de SMART-L radar koste wat het kost wil doordrukken. Hierbij	Het vinden van een locatie voor een militair radarstation dat een groot deel van het Nederlandse luchtruim moet bewaken, overstijgt het lokale belang. Dat een lokale gemeenschap, om welke reden dan ook, daaraan geen medewerking wil verlenen en dat Defensie daarom een andere weg heeft gezocht om het project alsnog te kunnen realiseren, betekent nog niet dat daarmee de lokale democratie wordt ondermijnd. De gekozen procedure garandeert voldoende ruimte voor inspraak. Indiener geeft aan dat uit Wob-documenten zou volgen dat Defensie zou twijfelen om de locatie	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			zouden de ook belangen van omwonenden volledig zijn genegeerd.	Herwijnen door te zetten. Die conclusie wordt door indiener echter niet onderbouwd. De correspondentie die is opgenomen in de Wob-documenten dateert van kort vóór de raadsvergadering uit oktober 2018, waarin de gemeenteraad van Lingewaal besloot geen verdere medewerking aan het bestemmingsplan te verlenen. In deze correspondentie wordt verkend wat in dat geval de opties zouden zijn voor Defensie. Daarbij is de optie dat de radar uiteindelijk toch maar in Nieuw-Milligen zou moeten worden geplaatst als denkbaar opgenomen, maar uit alle stukken blijkt ook dat men dat niet wenselijk acht, aangezien de noodzakelijke radardekking (op lage hoogten) daarmee niet gerealiseerd kan worden.	
		37	Indiener is van mening dat alternatieve locaties vooraf niet goed zijn onderzocht, en dat gezondheidseffecten vooraf niet goed zijn onderzocht. Indiener stelt dat het proces omtrent het van toepassing verklaren van de rijkscoördinatieregeling niet goed is doorlopen in de Eerste en Tweede Kamer, ook zouden aangenomen moties niet goed zijn uitgevoerd. Indiener noemt verschillende moties op pag. 113-123 van de zienswijze.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		38	Indiener stelt dat als er geen rijkscoördinatieregeling van toepassing zou zijn op het radarstation in Herwijnen, Herwijnen niet hoog zou scoren in de alternatievenonderzoeken.	Het toepassen van de rijkscoördinatieregeling is een bevoegdheid die toekomt aan het rijk, op grond van artikel 3.35 van de Wro. Coördinatie wordt gebruikt om het totstandkomen van verschillende besluiten	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				te stroomlijnen. Anders dan indiener aangeeft is er geen enkel verband tussen het toepassen van de rijkscoördinatieregeling en de uitgevoerde alternatievenonderzoeken.	
		39	Indiener stelt dat de procedure om te komen tot een goede locatie voor een SMART-L radar exact verkeerd om is gevoerd. Indiener is van mening dat een normaal doorlopen proces, waar een overheid transparant, voorbeeld gevend en volgens de regels opereert, als volgt zou moeten zijn doorlopen. Eerst zou het zoekgebied moeten zijn gedefinieerd, met een programma van eisen, waaronder gezondheid en veiligheid. Vervolgens zou Defensie volgens indiener moeten gaan praten met desbetreffende gemeentes en kijken of er welwillendheid bestaat. Pas daarna mogen volgens indiener andere aspecten een rol gaan spelen bij een locatiekeuze. Pas als bij alle optimale locaties weerstand optreedt, kan volgens indiener de rijkscoördinatieregeling worden ingezet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		40	Indiener stelt dat de Tweede Kamer nooit met de rijkscoördinatieregeling heeft ingestemd, maar dat wel met de rijkscoördinatieregeling van start is gegaan. Indiener stelt dat de rijkscoördinatieregeling op onjuiste gronden is doorgestart na het besluit van de Ministerraad op 3 juni 2022, omdat de integrale beoordeling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			van alternatieven onjuist is uitgevoerd en de rijkscoördinatieregeling ten onrechte niet is gestopt.		
		41	Indiener stelt dat de bewoners van Herwijnen op een informatie achterstand worden gezet, en worden gehinderd in hun rechtsgang omdat Wob en Woo verzoeken te laat worden ingewilligd. Volgens indiener staan er nog meerdere Woo verzoeken open waarvan alle wettelijke termijn al maanden zijn verstreken.	De Wob/Woo-verzoeken die worden ingediend, worden in behandeling genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid is. Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van het op achterstand plaatsen van bewoners door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan is gebaseerd op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn. De stelling van indiener dat hij in een rechtsgang gehinderd wordt door een informatieachterstand, mist om die reden feitelijke grondslag.	nee
		42	Indiener is van mening dat de ICNIRP-richtlijn zich niet richt op langdurige en voortdurende stralingsbelasting, en volgens de gezondheidsraad geen garantie geeft om gezondheidsschade te voorkomen. Indiener stelt dat daarom dat ALARA moet worden toegepast. Ook houdt de ICNIRP-richtlijn naar mening van indiener niet voldoende rekening met een goede werking van medische devices, zoals pacemakers. Volgens indiener verzwijgt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Defensie informatie die ze niet goed uitkomt. Indiener wijst erop dat het rapport van Fraunhofer ontbreekt bij de stukken bij het ontwerp inpassingsplan. Volgens indiener wordt in dit rapport gewaarschuwd dat ICNIRP geen bescherming biedt tegen schade aan pacemakers.		
		43	Indiener is van mening dat de ICNIRP-richtlijn niet beschermt tegen storingen aan of schade aan elektronische apparatuur. Indiener stelt dat Defensie verantwoordelijk en aansprakelijk zal worden gesteld voor alle hinder, schade en kosten aan apparatuur en gemaakte onkosten en uren. Volgens indiener tonen voorbeelden uit Wier aan dat (ver)storingen een reële gebeurtenis zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Paragraaf 7.2 van de toelichting bij het inpassingsplan is aangevuld met een tekst over de behandeling van andere schade bij realisatie van het radarstation.
		44	Volgens indiener is de toekenning van frequentierechten van de zendvergunning door het RDI in strijd met het verlenen van een zendvergunning vanuit de Telecomwet, wanneer piekveldsterkten de 18 V/m overtreffen in de bebouwde kom.	In deze procedure ligt een inpassingsplan voor ten behoeve van het realiseren van een radarstation in Herwijnen. Het toekennen van frequentierechten maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader van het inpassingsplan, en betreft een uitvoeringskwestie.	nee
		45	Volgens indiener zijn er maar weinig wetenschappers of adviserende bedrijven in Nederland die het aandurven om de berekeningen van Defensie (en TNO) op persoonlijke titel te weerspreken. Het aantal specialisten binnen	Aan het inpassingsplan liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			de radartechnologie is daarnaast zo klein dat veel experts direct of indirect betrokken zijn bij de SMART-L radar. Indiener stelt dat hierdoor het juridisch speelveld ongelijk en onrechtvaardig is. Indiener stelt dat de betrokken instanties TNO, IL&T en RDI niet transparant werken. Volgens indiener leveren ze geen informatie aan, werken ze niet mee aan Wob en Woo verzoeken, en verstrekken ze vergunningen zonder vooraf te toetsen en te publiceren voor zienswijzen.	enkele manier aannemelijk dat de betrokken partijen niet onafhankelijk zijn. In het kader van de besluitvorming legt de bestuursrechter de toets aan dat besluitvorming zorgvuldig tot stand moet zijn gekomen en navolgbaar moet zijn. Het inpassingsplan is gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn, hierdoor ontstaat een gelijkwaardig juridisch speelveld. Tegen het inpassingsplan staat bovendien een, met waarborgen omklede, rechtsgang open waar de bestuursrechter onafhankelijk toetst.	
		46	Volgens indiener is het DEKRA meetplan in Wier niet consistent uitgevoerd.	Alle DEKRA rapportages zijn beoordeeld door TNO en het Agentschap Telecom, door hen zijn geen indicaties gevonden dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de door DEKRA uitgevoerde metingen niet voldoende is. Wat indiener naar voren brengt geeft geen reden om te twijfelen aan de bevindingen van TNO en het Agentschap Telecom. Voor een verdere toelichting op de onderzoeken van DEKRA, TNO en het Agentschap Telecom, wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		47	Indiener is van mening dat een rijkscoördinatieregeling niet is bedoeld voor een militair radarstation. Volgens indiener is er geen meldingsformulier aanwezig. Omdat er geen geldige aanvraag is, is er naar mening van indiener ook geen geldige procedure.	Op grond van artikel 3.35 Wro kan de Minister de rijkscoördinatieregeling toepassen, als dat wenselijk is voor het realiseren van een onderdeel van het nationaal ruimtelijk beleid. Het staat vast dat een militair radarstation, dat nodig is voor de veiligheid in Nederland, een nationaal belang betreft zodat toepassing van de rijkscoördinatieregeling zonder meer	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Appelleren aan het nationaal belang is onjuist, aldus indiener.	mogelijk is. Artikel 3.35 Wro kan bovendien ambtshalve worden toegepast zodat hiervoor geen aanvraag, dan wel melding, voor gedaan hoeft te worden.	
		48	Indiener uit zorgen over de locatie van de SMART-L, en de recreatieve zwemplas in de Zandput.	Er treden geen beperkingen op het gebruik van de recreatieve zwemplas in de Zandput, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation zodat ook de toegankelijkheid van de Zandput niet wijzigt.	nee
		49	Indiener stelt dat conform de aanschafnota voor de SMART-L in 2014 de radar mobiel verplaatsbaar zou zijn, en binnen één maand af te breken zijn en elders op te bouwen. Door de grote geluidsproblemen waardoor er een koepel noodzakelijk was, is dit voordeel van flexibiliteit volledig weg. Hiermee voldoet de SMART-L radar volgens indiener niet meer aan de belangrijkste eisen die bij de aanschaf zijn gesteld.	In 2008 is gesproken over transportabiliteit van de radar in de context van expeditionaire karakter van het optreden van het ministerie van Defensie. Daarop is onderzoek gedaan naar transportabiliteit. Het gaat enkel over strategische verplaatsing als aanvullende behoefte, zeker niet als kernbehoefte. In 2011 is geconcludeerd dat, hoewel de radar als statische radar wordt gezien, in het kader van strategische verplaatsing, het mogelijk is om de radar in één maand af te breken en daarnaast in één maand weer op te bouwen elders. Dit los van de planologische en vergunningtechnische mogelijkheden. Van een aanschafnota uit 2014 is geen sprake, wellicht dat indiener verwijst naar een Kamerbrief van 29 oktober 2014 (*Kamerstukken II* 2014/15, 27 830, nr. 139), waar hetgeen hierboven besproken ook is aangegeven. De stelling van indiener dat de SMART-L radar dus niet meer voldoet aan de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				belangrijkste eisen die bij aanschaf zijn gesteld, is dus onjuist. Wat hier ook van zij, inmiddels beschikt het ministerie van Defensie over een mobiele tactische radar, de GM400a. Deze mobiele radar opereert als interim radar totdat de SMART-L in Herwijnen is gerealiseerd. De oude MPR in Nieuw Milligen is immers niet meer in werking. Aansluitend zal de GM400a vanuit een mobiel concept opereren, waarbij er binnen enkele dagen en mogelijk zelfs sneller verplaatst kan worden. De behoefte om de SMART-L radar te verplaatsen, nog even los van de planologische en vergunningtechnische mogelijkheden, is inmiddels zeer gering en alleen benodigd vanuit grote strategische belangen.	
		50	Indiener brengt naar voren dat het ontwerp inpassingsplan is gebaseerd op een radar met een radome. Deze heeft een afdichtend effect en is blijkbaar noodzakelijk vanwege geluidshinder, aldus indiener. In eerdere stukken heeft Defensie volgens indiener uitgelegd dat het plaatsen van een koepel onmogelijk was, vanwege een verstorende werking van deze geavanceerde radar. Geen van de stukken die betrekking hebben op straling, maken naar mening van indiener duidelijk in hoeverre rekening is gehouden met een hoger zendvermogen of een hogere blootstelling aan straling door de latere aanpassing van de radome,	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			aldus indiener. Volgens indiener moet heronderzoek worden uitgevoerd.		
		51	Indiener stelt dat Defensie een vaststellingsovereenkomst heeft opgesteld met inwoners uit de regio naar aanleiding van een ingediende zienswijze van februari 2017. Hierin is volgens indiener mondeling akkoord bereikt op het blanken, isoleren en afschermen van hoogfrequente stralingsbelasting ten gevolge van de radar op deze locatie tot max. 0,1 V/m. Dit is in de concept-vaststellingsovereenkomst opgenomen, aldus indiener. Deze overeenkomst is niet getekend door Defensie, volgens indiener om precedentwerking te voorkomen.	In het kader van het bestemmingsplan dat door de gemeente Lingewaal (thans: West Betuwe) zou worden vastgesteld, was er nog geen ICNIRP-contour. Inmiddels ligt een inpassingsplan voor, waaraan een groot aantal nieuwe wetenschappelijke onderzoeken met betrekking tot straling ten grondslag liggen. Stuk voor stuk door gerenommeerde bureaus. De conclusie uit deze onderzoeken is dat de gezondheid niet in gevaar komt en dat het verantwoord is om de SMART L-radar te plaatsen in Herwijnen. Door middel van de ICNIRP-contour is vastgesteld dat de stralingsbelasting op voor publiek toegankelijk termijn nooit de veilige ICNIRP-limieten overschrijdt. Op basis van deze stand van zaken, is er geen enkele reden om aanvullende maatregelen te nemen zoals blanken, isoleren, en het reduceren tot 0,1 V/m.	nee
		52	De website van Defensie geeft volgens indiener een eenzijdige, onvolledige maar ook volstrekt onjuiste informatievoorziening.	Aangenomen wordt op dat wordt gedoeld op de projectwebsite (link). Op deze website wordt de belangrijkste informatie publiekelijk gedeeld, inclusief vragen en antwoorden ten aanzien van belangrijke thema's zoals straling en gezondheid, locatiekeuze Herwijnen en toepassing van de rijkscoördinatieregeling. Door indiener wordt niet gespecificeerd wat hier eenzijdig, onvolledig en onjuist aan zou zijn.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		53	Volgens indiener is er grote kritiek op ICNIRP als richtlijn voor gezondheid en de belangenverstrengeling van de organisatie die in een uitgebreid onderzoek door Europarlementariers aan het licht is gekomen in juni 2020.	Wat indiener naar voren brengt, geeft geen reden om te twijfelen aan het hanteren van de ICNIRP-richtlijn. De kritiek waar indiener naar verwijst, betreft individuele standpunten van Europarlementariers. Dit laat bovendien onverlet dat: • de ICNIRP-richtlijn de meest recente geaccepteerde wetenschappelijke inzichten reflecteert; • de Wereldgezondheidsorganisatie, de Raad van de Europese Unie en de Gezondheidsraad adviseren m de ICNIRP-richtlijn te gebruiken; • ook de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de ICNIRP-richtlijn hanteert bij het beoordelen van de toelaatbaarheid van straling (zie o.a. AbRvS 11 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:97; AbRvS 1 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:924; AbRvS 13 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:787). Een weerwoord van ICNIRP op dergelijke aantijgingen is, daarnaast, online raadpleegbaar (link).	nee
202400008	Herwijnen	1	Indiener vindt het onvoorstelbaar dat wordt doorgegaan met de procedure, ondanks dat politiek besloten zou zijn dat Herwijnen niet geschikt is voor een radarstation.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		2	Er is naar mening van indiener niet gezocht naar alternatieve locaties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener geeft aan dat haar vertrouwen in Defensie en de democratie is aangetast, doordat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			er een ontwerpbesluit voor het inpassingsplan ligt in weerwil van de bezwaren.		
		4	Indiener stelt dat de uitgevoerde onderzoeken niet door een onafhankelijk bureau zijn gedaan.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureau.	nee
		5	Indiener geeft aan geen radar te willen binnen 1.500 meter van bewoners.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	nee
		6	Volgens indiener is er sprake van strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel doordat vooraf een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, ondanks dat de geluidsnorm wordt overschreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		7	Indiener is van mening dat plaatsing van de radar leidt tot onevenredige en onaanvaardbare gezondheidsschade, ook voor de omgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400009	Doorn	1	Indiener geeft aan dat verschillende onderzoeken aantonen dat de elektromagnetische straling van de radar een negatieve invloed heeft. Indiener brengt naar voren ook persoonlijk last te hebben van straling. Volgens indiener is er geen enkel onderzoek dat aantoont dat mensen, vogels en andere dieren niet verstoord zullen worden. Indiener is van mening dat het plaatsen van de radar de omgeving en bewoners onevenredige schade zal toebrengen aan de gezondheid, welzijn en welbevinden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400010	Herwijnen	1	Volgens indiener heeft Defensie nooit gezocht naar een andere locatie, en is Herwijnen alleen maar gekozen omdat de grond in eigendom is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Naar mening van indiener hoort de radar in de hoogste (gevaarlijkste) categorie volgens de VNG.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstand VNG).	nee
		3	Volgens indiener zijn de stralingsnormen niet voldoende strikt, zeker gelet op de normen die in het buitenland worden aangehouden. Er is naar mening van indiener niet door een onafhankelijke instantie gemeten in Wier.	Van belang is dat de gezondheid niet in gevaar komt door de straling van de radar. Door het hanteren van de normen uit de ICNIRP-richtlijn staat vast dat dit niet het geval is. Dit laat echter onverlet dat beleidsmakers en politici er voor kunnen kiezen om blootstellingslimieten te hanteren die lager zijn dan die uit de ICNIRP-richtlijn. Daardoor is er geen uniformiteit en bestaan in sommige landen afwijkende limietwaarden. Dit is een nationale afweging. Zoals gezegd staat met het hanteren van de ICNIRP-normen vast dat de gezondheid niet in het geding komt en een veilige woon- en leefomgeving kan worden gegarandeerd. Met betrekking tot het meten van de straling wordt het volgende opgemerkt. De	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	
		4	Indiener vreest voor zijn gezondheid als er weer een zwaardere stralingsbron bij komt. Door de twee radars en voorbijvarend scheepvaartverkeer kent Herwijnen volgens indiener al een hoger percentage ALS (400%) dan gemiddeld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	nee
		5	Indiener uit zorgen over de effecten van elektromagnetische straling op ooievaars en vleermuizen. Ook is er rondom de locatie veel natuur, die beschermd moet worden op grond van de Flora- en faunawet, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener stelt dat er niet volgens opdracht naar alternatieven is gezocht. Volgens indiener ligt de locatie te dicht bij bebouwing.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	De gemeente West Betuwe en de Tweede Kamer zijn tegen deze locatie, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		8	Indiener uit zorgen over het verstoren van apparatuur door de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening en voldoet aan wet- en regelgeving. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400011	Herwijnen	1	De bestaande radarfaciliteit wijst volgens indiener al op een aanzienlijke stralingsblootstelling. Toevoeging van een extra radarstation brengt naar mening van indiener onvoorspelbare en mogelijk schadelijke gevolgen met zich mee voor volksgezondheid en milieu. Er is onvoldoende rekening gehouden met gezondheidsrisico's en het al bestaande stralingsniveau, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	De voorgenomen locatie van het radarstation staat te dicht op de dorpskern volgens indiener. Dit is naar mening van indiener in strijd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			met de huidige richtlijnen en brengt een verhoogd risico mee voor de direct omwonenden.		
		3	Overeenstemming met nationale en internationale regelgeving ontbreekt naar mening van indiener. Er is sprake van een gebrek aan grondige besluitvorming en evenwichtige belangenafweging, aldus indiener.	Het belang van de nationale veiligheid dat bij de realisatie van de SMART-L radar gediend is, is een gegeven. Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is bovendien aangetoond dat wordt voldaan aan nationale en internationale regelgeving en dat wordt voldaan aan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat.	nee
202400012	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over gevolgen van (samengestelde blootstelling aan) straling voor mens en dier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400013	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de gezondheid van zijn partner vanwege de straling die de radar, maar ook het scheepvaartverkeer veroorzaakt. Er zijn volgens indiener veel gevallen in Herwijnen van de ziekte ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat in het vorige Kabinet is gezegd dat de radar niet meer gebouwd zou worden. Nu wordt dit weer ter discussie gesteld volgens indiener en komt deze toch in Herwijnen, en wordt niet gekeken naar andere locaties zodat de volksgezondheid niet in gevaar komt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces) en paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400014	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Elektromagnetische straling heeft volgens indiener negatieve invloed op vleermuizen en vogels, zoals de ooievaar. Geen enkel onderzoek vanuit Defensie toont naar mening van indiener aan dat de ooievaars niet verstoord zullen worden, laat staan dat bekend is wat de gevolgen zullen zijn voor de mens.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	De raad van Herwijnen is tegen de voorgenomen plaatsing van de radar volgens indiener. Ook de landelijke politiek is kritisch naar mening van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		4	Volgens indiener negeert Defensie elk signaal van de door bewoners gevormde stichting Niet nog een Radar in Herwijnen. Defensie en TNO overschrijden bovendien de termijn die geldt bij Woo-verzoeken met maanden, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Ten aanzien van de Woo-verzoeken wordt nog het volgende opgemerkt. De Woo-verzoeken worden in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				zijn. Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn.	
		5	De radar in Wier veroorzaakt volgens indiener geluidsoverlast en verstoringen, zodanig dat de norm wordt overschreden. Hoewel de geluidsnormen in Herwijnen strenger zijn, gaat Defensie toch direct nadat de problemen in Wier zijn aangepakt, de omgevingsvergunning voor Herwijnen aanvragen. Dit zonder de garantie dat de problemen zijn opgelost en de gezondheid risico's zijn uitgebannen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		6	Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar de relevante feiten, de gezondheidsrisico's voor omwonenden en het stralingsverleden. De onderzochte belangen zijn niet op een zorgvuldige wijze afgewogen, aldus indiener.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400015	Herwijnen	1	In de reactienota op voorontwerp is volgens indiener door Defensie aangegeven dat de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			ingediende zienswijzen alleen tot de conclusie hebben geleid dat er behoefte is aan uitleg en achtergrondinformatie. Indiener geeft aan zich hier niet in te kunnen vinden, omdat het locatieonderzoek niet op de juiste wijze is uitgevoerd en Defensie uitsluitend wilde uitkomen op dezelfde locatie in Herwijnen.		
		2	Indiener brengt naar voren dat in de eerdere reactienota is aangegeven dat de geplande radar sterk afwijkt van de grote industriële inrichtingen. Vanwege deze 'afwijking' zou er volgens Defensie geen gevaar (explosies, grote brand, lekkages gevaarlijke stoffen) zijn en bestaat er geen bezwaar om de radar veel te dicht op de bewoning te plaatsen. De geplande radar is echter volgens indiener niet voor niets in de hoogste gevaarcategorie (6) geplaatst in de VNG-handreiking. Aangezien indiener binnen de 1.500 meter van de beoogde locatie woont, vindt indiener plaatsing van een inrichting met deze categorie binnen deze hindercirkel onacceptabel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Uit diverse onderzoeken blijkt volgens indiener dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Voor de agrarische ondernemers in Herwijnen, is de toekomst naar mening van indiener ongewis en risicovol na plaatsing van de radar. Zo is er geen onderzoek of meting dat bewijst dat er geen gevolgen zijn voor het vee op langere termijn, aldus indiener. Indiener uit zorgen over de continuïteit voor deze ondernemers en gezinnen. Indiener stelt dat er geen enkel onderzoek is uitgevoerd dat aantoont dat Defensie zich – na plaatsing van de radar – aan de Flora- en faunawet houdt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		5	Vanwege de VNG moet naar mening van indiener de afstand van de eerste bewoning tot de radar minimaal 1.500 meter bedragen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstand van de VNG).	nee
		6	Uit het onderzoek naar alternatieve locaties blijkt volgens indiener dat er locaties zijn die wél aan de VNG-handreiking betreffende afstand voldoen en dat ook gesprekken zijn geweest met de gemeente waarin deze locaties zijn gelegen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	De handelwijze van het ministerie van Defensie schendt naar mening van indiener het vertrouwen en het geloof in de overheid door moties niet of niet adequaat uit te voeren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces)	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren .	vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400016	Herwijnen	1	Volgens indiener is over het hoofd gezien dat de radar binnen de minimale toegestane afstand tot de woonbebouwing komt te staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener is tegenstand die vanuit de politiek is geuit over het hoofd gezien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		3	Volgens indiener is de ICNIRP-norm te weinig onderzocht, en is over de reikwijdte van deze norm niets bekend. Indiener stelt dat de universiteit Groningen dit bevestigt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	De radar zorgt voor geluidoverlast zoals gebleken is in Friesland, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener is Milligen een betere locatie voor een radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400017	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over mogelijke gezondheidsklachten ook voor medewerkers en de inwoners van Herwijnen als gevolg van de plaatsing van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener is bang voor inkomstenderving van haar kinderopvang wanneer als gevolg van de radar zich minder gezinnen met kinderen zich in de omgeving vestigen. Indiener uit zorgen over de waarde van haar bedrijf, als de radar wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
202400018	Herwijnen	1	Indiener is tegen het plaatsen van de radar, vanwege de vele ALS-gevallen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener is van mening dat de bestaande radar in Nieuw-Millingen verhoogd kan worden en uit de kom kan worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400019	Herwijnen	1	De koeien van indiener grazen rond het perceel waar de radar mogelijk wordt geplaatst. Indiener uit zorgen over de gezondheidseffecten op het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de gezondheid. Indiener woont in nabijheid van de radar. Indiener wil daarnaast weten of het,	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			na de plaatsing van de radar, nog mogelijk is om het bedrijf uit te breiden.	bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bedrijven. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	
202400020	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de toekomst in dit gebied, na het plaatsen van de radar. De zorgen betreffen gezondheid als gevolg van straling en veiligheid bij een eventuele uitbraak van oorlog.	De radar zal in alle omstandigheden moeten voldoen aan de voorwaarden uit de omgevingsvergunning, en dus ook de ICNIRP op voor publiek toegankelijk terrein. In de ambtelijke memo Nadere toelichting naar aanleiding van de technische briefing in Herwijnen (*Kamerstukken I* 2023/24, 31 936, AX) is dit aangegeven, ook in het geval van extreme (oorlogs)omstandigheden.	nee
202400021	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat het plaatsen van de radar in Herwijnen op een stiekeme manier begon met aankoop van de locatie zonder iemand te informeren. Daarop heeft, volgens indiener, de staatsecretaris opdracht gekregen om naar andere locaties te onderzoeken en daar niets mee gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar veel te dicht bij dorp komt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener uit zorgen over langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. Indiener geeft aan in een appartementencomplex vijfhoog te wonen, met een slaapkamer aan de kant van de radar. De onderzoeken van TNO kunnen indiener niet geruststellen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over waardedaling van de woning. Volgens indiener is defensie daarvoor verantwoordelijk, ook dan zal indiener genoegdoening eisen in de vorm van een schadevergoeding.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
202400022	Herwijnen	1	Indiener ziet graag dat Defensie op zoek gaat naar een andere locatie, zeker op meer dan 1.500 meter van de bebouwde kom. De afstand is nu veel te kort, aldus indiener. De VNG-handreiking plaatst de radar niet voor niets in categorie zes volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit zorgen voor de gezondheid van de inwoners van Herwijnen, als de radar er komt en er te veel straling wordt gemeten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast en verstoring van apparatuur, mede omdat de radar in Wier volgens indiener ook nog steeds veel overlast geeft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener brengt naar voren dat als blijkt dat er na jaren te veel straling is vrijgekomen en mensen hierdoor ziek zijn geworden, Defensie hiervoor aansprakelijk wordt gesteld. Dat geldt ook voor eventuele waardevermindering van de woning, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
202400023	Herwijnen	1	Defensie heeft nooit de intentie gehad om Herwijnen los te laten. Indiener vraagt waarom er niet een gedegen onderzoek is uitgevoerd naar een betere locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Het plaatsen van de radar conform het ontwerpbesluit leidt tot onevenredige schade. Als grond noemt indiener zijn gezondheid en die van anderen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat radarstraling een belangrijke oorzaak is van de ziekte ALS. Herwijnen heeft al jaren twee radarstations gehad. Daarnaast varen er ook nog boten met radar voorbij.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400024	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat wanneer een onafhankelijke instantie de straling zou hebben gemeten, deze waarschijnlijk niet binnen de grenswaarden zou zijn gebleven.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Er wordt naar mening van indiener niet voldaan aan de motie Van Helvert, doordat vastgehouden wordt aan locatie Herwijnen, terwijl deze niet langer als locatie mocht worden beschouwd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt dat niet aan de VNG-handreiking wordt voldaan, omdat de afstand van de radar tot de eerste woning minimaal 1.500 meter moet bedragen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.		
		5	Indiener twijfelt aan de stralingsmetingen in Wier. Zijn die wel onafhankelijk uitgevoerd?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400025	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de straling niet door onafhankelijke instanties is gemeten.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	
		2	Volgens indiener leidt het plaatsingsbesluit tot onevenredige schade. Op advies van de dokter is het huis van indiener gecheckt door een 'woonbioloog' die verhoogde straling heeft in de woning heeft vastgesteld. Er zijn verschillende maatregelen genomen om de straling te weren, zodat men in de woning kon blijven wonen. Als de radar geplaatst wordt moet men volgens indiener alsnog verhuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt opgemerkt dat TNO de stralingsblootstelling van de SMART-L radar heeft getoetst aan de ICNIRP-richtlijn 1998 en 2020. De conclusie van TNO is dat de SMART-L radar ruimschoots voldoet aan de referentiewaarden uit de ICNIRP 2020. Bij het totstandkomen van de blootstellingslimieten in de ICNIRP-richtlijn 2020 is rekening gehouden met een breed scala aan wetenschappelijke literatuur met betrekking tot personen die gevoelig zijn voor straling. De conclusie is dat door de ICNIRP-richtlijn te hanteren, ook voldoende rekening wordt gehouden met stralingsgevoeligheid.	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400026	Herwijnen	1	Indiener is het niet eens met de conclusie in de reactienota, dat er behoefte zou zijn aan meer achtergrondinformatie en uitleg. Het is immers, volgens indiener, evident dat het locatieonderzoek niet met de juiste intenties is uitgevoerd. Er is naar mening van indiener niet onderzocht of een andere locatie beter zou zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces).	nee
		2	In de reactienota is volgens indiener opgenomen dat de straling geen gevaar oplevert voor de volksgezondheid en er wordt voldaan aan de extra metingen bij Wier. De stralingsmetingen zijn echter niet door een onafhankelijk bureau gemeten, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen. Naar mening van indiener is nog een radar plaatsen absurd, en getuigt het niet van enige zorg voor de gezondheid van de bewoners.		
		4	Er wordt niet aan de VNG-handreiking voldaan, omdat de afstand van de radar tot de eerste bewoning minimaal 1.500 meter moet bedragen. Toch blijkt uit het alternatieve locatieonderzoek dat er wel degelijk locaties zijn die voldoen aan de afstandsnormen uit de VNG-handreiking, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstand VNG).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400027	Herwijnen	1	Indiener vraagt zich af waarom Herwijnen als locatie is gekozen, terwijl er zoveel alternatieven zijn. Er is een locatie aangeboden waar Defensie zo aan de slag kan, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de afstand van het radarstation tot de woning, dit bedraagt namelijk 700 meter. Volgens indiener heeft Defensie gezegd dat het 1.500 meter zou zijn. Indiener uit zorgen over geluid, ook in de nacht. Volgens indiener wordt aan straling voorbij gegaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400028	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat uit de reactienota volgt dat Herwijnen buitengewoon veel ALS-patiënten kent. Uit diverse onderzoeken wordt straling in verband gebracht met ALS, aldus indiener. In Herwijnen hebben jarenlang twee radars gestaan en hebben er boten met radar langs gevaren. Dit geeft indiener voldoende aanleiding om aan te nemen dat er een verband is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat niet uit de reactienota volgt dat Herwijnen buitengewoon veel ALS-patiënten kent.	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400030	Herwijnen	1	Er wordt volgens indiener door Defensie halsstarrig vastgehouden aan Herwijnen ondanks dat niet voldaan wordt aan de afstandseis van 1.500 meter uit de VNG-handreiking. Er is onvoldoende onderzoek uitgevoerd naar de alternatieven, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400029	Herwijnen	1	Uit onderzoeken blijkt volgens indiener dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op ALS door langdurige (samengestelde) blootstelling aan elektromagnetische straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400032	Herwijnen	1	Indiener is het niet eens met plaatsing van de radar in Herwijnen. Er is al veel straling als gevolg van de weerradar en voorbijvarende boten met radar, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	De radar komt volgens indiener te dicht bij de gemeenschap, en is daarmee dubbel schadelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De gemeenteraad is het ook niet eens met plaatsing van de radar, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		4	Dieren (vogels, vleermuizen) hebben ook last van de straling en herrie volgens onderzoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener stelt dat er sprake is van verhoogde gevallen van ALS, door straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
202400033	Herwijnen	1	De radar komt binnen de straal van 1.500 meter van woningen. Volgens de handreiking van de VNG mag er binnen deze straal geen radar worden gebouwd, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit ernstige zorgen voor de gezondheid, verwacht wordt dat het lichaam gaat opwarmen door de alle straling. Ook wordt een toename van verwacht van ALS en andere ziektes, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener geeft de KNMI-radar ook al veel straling en is al een groot probleem. Daarnaast is er ook nog de scheepvaart op de Waal, waar straling vanaf komt volgens indiener. Er staat daarnaast ook nog een antenne voor telefonie, aldus indiener. Er is al zoveel straling in Herwijnen, dat er geen plaats is voor een SMART-L radartoren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener heeft een agrarisch bedrijf en uit zijn zorgen over de gevolgen voor de dieren en de voedselproducten die daar worden geproduceerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de (toekomstige) bedrijfsvoering. Indiener vreest voor waardedaling van het bedrijf en de woning, omdat niemand bij een radar wil wonen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		6	De radar belemmert volgens indiener de energietransitie, want er zijn geen mogelijkheden meer voor windenergie in de buurt van de radar.	Er waren en zijn geen plannen voor windturbines voorzien in Herwijnen. Er blijft voldoende ruimte over voor het realiseren van windturbines, in het kader van de energietransitie.	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400034	Herwijnen	1	Plaatsen van de radar leidt tot onevenredige schade, aldus indiener. Indiener heeft een pacemaker/ICD. Na navraag bij de producent Boston Scientific heeft indiener te horen gekregen dat deze beslist niet binnen 950 meter van de radar mag komen i.v.m. verstoring van de werking van de ICD. Indiener heeft de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			reactie van Boston Scientific als bijlage bij de zienswijze opgenomen.		
		2	De ICNIRP-richtlijnen waaraan Defensie refereert als waarborg voor de veiligheid en gezondheid, maar biedt volgens indiener geen bescherming tegen verstoringen van medische apparaten zoals een pacemaker als gevolg van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en in paragraaf 2.2.3 (Straling en elektronische apparatuur).	nee
		3	Indiener wijst op een bekende uitspraak van de Gezondheidsraad, die zou volgens indiener stellen dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de ICNIRP-limieten de gezondheid zou kunnen schaden. Plaatsing van de radar is daarom volgens indiener onverenigbaar met het ALARA-beginsel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Het kiezen van een andere locatie doet niet alleen recht aan het ALARA-beginsel of voorzorgsprincipe volgens indiener, maar ook aan de motie Helvert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Volgens indiener is de ICNIRP-contour, met de bewering dat buiten deze contour het veilig is op alle toegankelijke terreinen onjuist en biedt het geen bescherming en veiligheid voor de gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Door indiener wordt onderstreept dat de militaire radar van belang is voor Nederland.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Plaatsing van de radar zo dichtbij is echter onverantwoord naar mening van indiener. Indiener verwijst onder andere naar het stralingsverleden van Herwijnen.		
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400035	Herwijnen	1	Volgens indiener levert de plaatsing van de radar onevenredige schade op. Indiener wijst op een eventuele waardedaling van 10-20%. Dit voorspellen lokale makelaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		2	Indiener heeft als bijlage bij zijn zienswijze een kopie van de zienswijze bekend onder nummer 202400034 opgenomen.	Verwezen wordt naar de beantwoording hiervoor onder nummer 202400034.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener wil niet blootgesteld worden aan de straling, en vreest ook voor de gevolgen voor de dieren in het gebied.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400036	Herwijnen	1	Volgens indiener levert de plaatsing van de radar onevenredige schade op. Indiener wijst op een eventuele waardedaling van 10-20%. Dit voorspellen lokale makelaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		2	Indiener wil niet blootgesteld worden aan de straling, en vreest ook voor de gevolgen voor de dieren in het gebied.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Indiener heeft als bijlage bij zijn zienswijze een kopie van de zienswijze bekend onder nummer 202400034 opgenomen.	Verwezen wordt naar de beantwoording hiervoor onder nummer 202400034.	nee
202400037	Haaften	1	Volgens indiener levert de plaatsing van de radar onevenredige schade op. Indiener wijst op een eventuele waardedaling van 10-20%. Dit voorspellen lokale makelaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		2	Indiener wil niet blootgesteld worden aan de straling, en vreest ook voor de gevolgen voor de dieren in het gebied.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Indiener heeft als bijlage bij zijn zienswijze een kopie van de zienswijze bekend onder nummer 202400034 opgenomen.	Verwezen wordt naar de beantwoording hiervoor onder nummer 202400034.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400038	Rotterdam	1	Volgens indiener levert de plaatsing van de radar onevenredige schade op. Indiener wijst op een eventuele waardedaling van 10-20%. Dit voorspellen lokale makelaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		2	Indiener wil niet blootgesteld worden aan de straling, en vreest ook voor de gevolgen voor de dieren in het gebied.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Indiener heeft als bijlage bij zijn zienswijze een kopie van de zienswijze bekend onder nummer 202400034 opgenomen.	Verwezen wordt naar de beantwoording hiervoor onder nummer 202400034.	nee
202400039	Herwijnen	1	Indiener is het niet eens met de conclusie in de reactienota, dat er behoefte zou zijn aan meer achtergrondinformatie en uitleg. Het is immers, volgens indiener, evident dat het locatieonderzoek niet juist en niet met de juiste intenties is uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat er geen duidelijke reden is aan te wijzen voor het hoge percentage ALS in Herwijnen. Volgens indiener is niet uit te sluiten dat de jarenlange blootstelling aan de elektromagnetische straling van twee radarstations en radars aan boord van schepen op de Waal hiervan de oorzaak is. Indiener stelt dat er geen radar in Herwijnen kan worden geplaatst voordat dit duidelijk is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd volgens de motie van de Tweede Kamer, en daarom onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400040	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het alternatievenonderzoek niet goed is uitgevoerd, en is gemanipuleerd waardoor uiteindelijk telkens op Herwijnen wordt uitgekomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gezondheid van de inwoners van Herwijnen, namelijk over de samengestelde blootstelling, schoolgaande kinderen, nabijgelegen boerderijen, en het voorkomen van ALS in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de wettelijke normen voor geluid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over het verstoren van de ooievaars in de ooievaar opvang, en over vleermuizen die zijn genesteld in het Geofort.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400041		1	Indiener stelt dat het perceel waarop de radar geplaatst moet worden te klein is omdat in een extreem scenario de ICNIRP-normen buiten het hek overschreden zouden kunnen worden. Dit zou tijdens de bewonersbijeenkomst in Herwijnen op 15 januari 2024 door Defensie zijn verteld.	Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over het beperken van recreatieve mogelijkheden. Indiener wenst een	Er is geen reden tot zorg over effecten op recreatie, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn,	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			bevestiging te ontvangen dat het gebruik van drones en modelvliegtuigen in de directe omgeving van de radar is toegestaan, en dat apparatuur van deze apparaten niet wordt verstoord.	dit wordt toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Voor gebruik van drones en modelvliegtuigen in de directe omgeving van de radar gelden de Europese regels voor onbemande luchtvaart. In het algemeen geldt dat het verboden is om in de directe omgeving van militaire objecten met drones en modelvliegtuigen te vliegen. Dit geldt dus ook voor Herwijnen. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	
		4	Indiener wenst een bevestiging dat de komst van de radar geen enkele invloed heeft op de vliegroutes van heteluchtballonnen.	Op basis van artikel 5.10, lid 2, van de Wet Luchtvaart kan de Minister van Defensie bij ministeriële regeling het uitoefenen van het burgerluchtverkeer beperken of verbieden om reden van militaire noodzaak. Deze beperkingen zijn vastgelegd in de ”Regeling beperking of verbod burgerluchtvaart in bepaalde gebieden 2018”. Voor luchtballonnen, en ook voor andere vliegende objecten, zal de directe omgeving van de radar op basis van deze regeling als een “danger area (EHD)” worden aangeduid. In samenspraak met de luchtvaart autoriteiten wordt bekeken wat de omvang van dit gebied wordt.	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400042	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er verschillende zaken en belangen zijn die over het hoofd zijn gezien. Indiener stelt dat dit onder andere ziet op de incorrecte berekeningen en interpretatie van de ICNIRP, het overschrijden van de wettelijke normen rondom ICNIRP stralingsbelasting en het geluid. Volgens indiener brengt dit verhoogde risico's op gezondheidsschade met zich mee en ernstige belemmering van de toegankelijkheid van de publieke omgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat er geen sprake is van beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen ook geen wegen worden afgesloten voor het radarstation of andere maatregelen worden genomen die de publieke omgeving belemmeren.	nee
		2	Het alternatievenonderzoek is niet goed uitgevoerd, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt dat in het politieke proces de democratische lokale én de democratische landelijke politieke besluitvorming is genegeerd, en de rijkscoördinatieregeling juridisch incorrect is uitgevoerd. Volgens indiener zijn leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, te laat, onvolledig en onjuist geïnformeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener stelt dat de radar te dicht bij woongebied wordt geplaatst. Het stralingsniveau is te hoog, in combinatie met de al bestaande KNMI-radar. De gezondheidsrisico's zijn onacceptabel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener is van mening dat de belangen van burgers, en de feiten die burgers over de radar naar voren hebben gebracht, over het hoofd worden gezien.	Het belang van de nationale veiligheid dat bij de realisatie van de SMART-L radar gediend is, is een gegeven. Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is bovendien aangetoond dat wordt voldaan aan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat.	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Volgens indiener is er geen uitsluitsel over gezondheidsschade of gezondheidseffecten, zeker niet op de lange termijn. Indiener stelt dat er geen correct onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
		7	Indiener heeft als bijlage een zienswijze gevoegd die identiek is aan de zienswijze die is samengevat onder zienswijzenummer 202303669.	Verwezen wordt naar de beantwoording hiervoor onder nummer 202303669.	nee
202400043	Herwijnen	1	Indiener stelt geraakt te worden door de radar, en dat de radar er daarom niet mag komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
202400044	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de afstand tussen de radar en woningen. Indiener vraagt zich af waarom de VNG de radar in categorie 6 plaatst, als er echt geen gevaar zou zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat de stralingsmetingen in Wier niets zeggen over de situatie in Herwijnen, omdat dat momentopnames zijn. De geplande radar in Herwijnen staat er 30 jaar, er kan niet worden aangegeven wat de gezondheidseffecten dan zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast en verstoring van apparatuur, mede omdat de radar in Wier volgens indiener ook nog steeds veel overlast geeft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		4	Volgens indiener bestaan er voor agrarische ondernemers en veehouders in de omgeving	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			van de geplande radar veel zorgen en onduidelijkheid. Indiener stelt dat geen enkel onderzoek of meting bewijst dat er geen gevolgen zijn voor vee op langere termijn, dit terwijl ondernemers gebaat zijn bij continuïteit op de langere termijn.		
		5	Volgens indiener zijn er alternatieve locaties die wel voldoen aan de VNG-handreiking voor wat betreft de afstand tussen de radar en bewoning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG) en in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400045	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er nooit serieus is gekeken naar een andere locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener stelt dat TNO en DEKRA niet onafhankelijk zijn, en de metingen die zijn uitgevoerd dus ook niet. Daarnaast zijn de metingen volgens indiener momentopnames, de langetermijneffecten zijn onbekend.	Er bestaat geen enkele reden om aan te nemen dat TNO en DEKRA niet onafhankelijk zijn. Indiener geeft niet aan waarom de onderzoeken niet zorgvuldig of niet volledig zijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Indiener stelt dat de gemiddelde ALS gevallen 400% hoger zijn dan waar ook in Nederland. Volgens indiener valt de radar onder categorie 6 van de VNG-handreiking, en moet de afstand tot bewoning 1.500 meter zijn. Hier kan het radarstation in Herwijnen niet aan voldoen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400047	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het locatieonderzoek met verkeerde intenties is uitgevoerd. Volgens indiener heeft Defensie Herwijnen nooit willen loslaten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst en wordt de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor. Volgens indiener is er niet gekeken naar de cumulatie van elektromagnetische straling.		
		4	Indiener vraagt waarom er geen afvaardiging van Herwijnen was uitgenodigd bij de stralingstesten in Wier. Volgens indiener zijn deze metingen bovendien momentopnamen, en zijn de langetermijneffecten niet bekend.	De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Het rapport van DEKRA is gevoegd als bijlagen 27 en 29 bij de toelichting bij het inpassingsplan, op die manier zijn de metingen van DERKA voor derden verifieerbaar. Er is daarom voor gekozen om geen afvaardiging uit te nodigen.	nee
		5	Indiener uit zorgen over waardedaling van zijn woning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		6	Indiener stelt dat er geen onderzoek is gedaan naar de langdurige effecten van elektromagnetische straling op diersoorten zoals vleermuizen, ooievaars en vee van boeren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400048	Herwijnen	1	Volgens indiener zijn langetermijneffecten van de radar onduidelijk. Daarnaast is volgens indiener geen onafhankelijk onderzoek gedaan naar de effecten van straling. Volgens indiener komt ALS 400% vaker voor dan op andere plekken in Nederland, nog een radar erbij zou dit risico alleen maar verhogen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		2	Indiener stelt dat er nooit serieus is gekeken naar alternatieve locaties, en ook niet naar de afstand op bewoning. Volgens indiener heeft Defensie de motie en opdracht van de Tweede Kamer om andere locaties te onderzoeken niet uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener is van mening dat de radar is geclassificeerd als categorie 6, de afstand tot bewoning zou daarom minstens 1.500 meter moeten zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400049	Herwijnen	1	Volgens indiener zijn langetermijneffecten van de radar onduidelijk. Daarnaast is volgens indiener geen onafhankelijk onderzoek gedaan naar de effecten van straling.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureau. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		2	Uit diverse onderzoeken blijkt volgens indiener dat langdurige blootstelling aan	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS.		
		3	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Had de situatie in Wier niet eerst goed moeten worden uitgezocht?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400050	Herwijnen	1	Volgens indiener is het duidelijk dat Defensie niet wil kijken naar een andere locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Indiener stelt dat de alternatievenonderzoeken alleen tot doel hadden Herwijnen geschikt te verklaren.		
		2	Indiener geeft aan twijfels te hebben over de onafhankelijkheid van de onderzoeken naar straling. Er is volgens indiener niet nagedacht over de langetermijneffecten van straling.	De onderzoeken naar straling zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureau. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Volgens indiener volgt uit onderzoek dat er een verhoogd risico op allerlei ziekten ontstaat bij langdurige blootstelling aan straling. Indiener uit zorgen over het verband tussen straling en het voorkomen van ALS in het dorp, en ook over samengestelde blootstelling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener stelt dat er geen onderzoek is gedaan naar de effecten van de radar op de ooievaar populatie en de gevolgen voor vee in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd zoals de Tweede Kamer dat had opgedragen, er moest namelijk worden gezocht naar andere locaties dan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	Indiener is van mening dat iedereen tegen de komst van de radar is: de gemeente West Betuwe, de Eerste Kamer en Tweede Kamer. Volgens indiener negeert Defensie dit ten onrechte.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400051	Herwijnen	1	Volgens indiener is het een leugen dat er geen andere locaties zijn. Indiener geeft aan in de stukken van de Stichting tegen de radar stukken te lezen uit Wob/Woo documenten, waarin Defensie over een plan B spreekt. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet goed uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie). De verwijzing door indiener naar documenten die met een Wob/Woo-verzoek zijn opgevraagd, doet daar niet aan af. Die documenten strekken niet tot onderbouwing van het inpassingplan en de omgevingsvergunning.	nee
		2	Indiener geeft aan dat er bij de bevolking in Herwijnen veel argwaan leeft, zij hebben het gevoel dat de waarheid niet wordt verteld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		3	Indiener stelt dat de radar in de avond en nacht te veel geluid maakt. Het is volgens indiener niet voldoende duidelijk of de aanpassingen bij de radar in Wier wel werken, en zeker niet voor Herwijnen nu de geluidnormen daar nog hoger liggen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Volgens indiener is de afstandseis voor een radar 1.500 meter. Indiener vraagt zich af waarom er geen veilige afstand wordt aangehouden, voor mens en dier. Indiener uit zorgen over de gevolgen van het eten van eieren en melk van dieren die bij de radar lopen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener is tijdens een bewonersavond aangegeven dat het gevaarlijk is om langer dan 10 minuten bij de radar te staan. Indiener uit zijn zorgen aangezien hij op enkele honderden meters van de radar woont.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400052	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie zich niet heeft gehouden aan de motie van de Tweede Kamer, volgens indiener was de opdracht om naar een andere locatie te kijken, niet Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400053	Herwijnen	1	Volgens indiener is er in de alternatievenonderzoeken sprake van een doelredenering om naar Herwijnen te komen. Locaties als Lopik en Nieuw-Milligen zijn naar mening van indiener net zo goed. Indiener wijst op de mogelijkheid om de windmolens op de kruising tussen de A15 en A2 te verplaatsen. Indiener wenst te vernemen hoe de dekking is vanuit de beide locaties als in optimale omstandigheid een radar op die plek wordt geplaatst, in de vorm van een visuele kaart.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie). Dekkingsdiagrammen van de SMART-L radar zijn vertrouwelijk en worden daarom niet gedeeld. Voor de locatieonderzoeken zijn ze wel gemaakt en de conclusies zijn in de onderzoeken weergegeven.	nee
		2	Volgens indiener heeft Defensie aangegeven dat een evaluatie plaatsvindt na vijf jaar. Indiener vraagt hoe Defensie heeft geborgd dat als de evaluatie leidt tot herplaatsing, dit ook daadwerkelijk bewerkstelligd kan worden.	In de aangenomen motie Valstar/Stoffer (*Kamerstukken II* 2021/22, 27 830, nr. 369), staat "verzoekt het kabinet vijf jaar na realisatie van de radar te evalueren en te	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				bezien of er gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn". Deze evaluatie staat los van de ruimtelijke besluiten die dienen ter realisatie van het project radarstation Herwijnen.	
		3	Volgens indiener waren er meer dan voldoende andere geschikte locaties voor de radar. Volgens indiener wordt gezondheid van bewoners van Herwijnen ondergeschikt gemaakt aan de landsverdediging, terwijl met een keuze voor Lopik of Nieuw-Milligen die afweging er helemaal niet was geweest. Ook brengt indiener de optie naar voren van een mobiele radar. Volgens indiener voldoet indiener dan ook aan het voorzorgsbeginsel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener uit zorgen over samengestelde blootstelling door radarinstallaties. Volgens indiener voldoet de Nederlandse overheid niet aan het ALARA-principe.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener stelt dat de Nederlandse overheid zich garant dient te stellen voor schadevergoeding in geval van gezondheidsproblemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		6	Volgens indiener is een van de criteria voor het gebied waarop de radar geplaatst wordt, dat het een oppervlakte heeft van 100*100 meter. Volgens indiener voldoen Lopik en Nieuw-Milligen wel aan dit criterium, Herwijnen niet.	Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	
		7	Indiener uit zorgen over de Herwijnse jeugd die langs de radar fietst, en andere personen die de radar dichtbij passeren. Indiener uit daarnaast zorgen over de recreatie die plaatsvindt in de Zandput, op 750 meter van de radar.	Er is geen reden tot zorg over effecten op de recreatieve zwemplas in de Zandput en het Herwijnense fietsverkeer, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		8	Volgens indiener is het veel logischer om, gelet op de tijdsdruk, een verhoogde radar in Nieuw-Milligen te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		9	Indiener wenst inzicht te krijgen in de kosten die op tot op dit moment gemaakt zijn aan juridische ondersteuning om de locatie in Herwijnen door te drukken.	Deze zienswijze is ingediend tegen het ontwerp-inpassingsplan voor het radarstation Herwijnen. Kosten voor juridische ondersteuning liggen op dit moment niet voor.	nee
		10	Indiener geeft aan het opmerkelijk te vinden dat de rijkscoördinatieregeling wordt doorgezet onder een demissionair kabinet. Volgens indiener heeft Defensie moties en vragen van de Eerste en Tweede Kamer genegeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		11	Volgens indiener wordt ten onrechte door Defensie aangegeven dat de straling van de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radar minder is dan van een telefoon. Volgens indiener leidt een mobiele telefoon niet tot het verhogen van de lichaamstemperatuur, en is het gebruik van een mobiele telefoon een eigen keuze. Indiener stelt dat de straling van de radar een mobiele telefoon qua pulsen ver overstijgt. Indiener uit daarnaast zorgen over de samengestelde blootstelling aan straling.		
		12	Indiener stelt dat de gehele aanvraagprocedure opnieuw moet worden gedaan, omdat de aanvraag zoals die er nu ligt ziet op een radar zonder radome. Indiener wenst inzichtelijk te krijgen wat de gevolgen van de radome op de radarstraling zijn, alsmede een grafische weergave hiervan en berekeningen en kaarten met dekking door de radar met radome.	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		13	Volgens indiener is niet echt het gesprek aangegaan met de bevolking, maar zijn slechts eigen standpunten herhaald.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		14	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400054	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen echt onderzoek is gedaan naar alternatieven. Indiener is van mening dat de radar is opgenomen als categorie 6 van de VNG, en dat dit een goede reden is om de radar niet dichtbij bewoond gebied te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat uit vele onderzoeken volgt dat elektromagnetische straling slecht voor de gezondheid is. Nu is volgens indiener de belasting al erg hoog door al de schepen op de Waal die de radar gebruiken, een extra sterke radar zal voor nog hogere belasting zorgen. Indiener uit zorgen over de gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400055	Herwijnen	1	Indiener geeft aan niet te kunnen begrijpen dat de VNG zegt dat het gevaren niveau 6 is, en Defensie zegt dat er geen gevaar is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit zorgen over gevaren voor de gezondheid van mens en milieu. Volgens indiener blijkt uit vele onderzoeken dat elektromagnetische straling waarschijnlijk slecht voor de gezondheid is, een extra radar zaal volgens indiener voor nog meer stralingsbelasting zorgen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400056	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht op de bebouwing wordt geplaatst, ook volgens de VNG-handreiking.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener geeft aan dat de conclusie dat andere gemeenten niet willen meewerken aan een radar, gelijk is aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dit strookt volgens indiener niet met het zorgvuldigheidsbeginsel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener uit zorgen over waardedaling van zijn woning, door straling en geluidshinder.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400057	Herwijnen	1	Volgens indiener zijn de metingen van de straling en het bereik daarvan onjuist.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Indiener vindt het asociaal dat er na meerdere protesten en Kamervragen niet wordt geluisterd naar de burgers en dat Defensie het er gewoon doorheen wil drukken. Er zijn volgens indiener andere locaties waar de radar beter zou passen, zonder weerstand.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400058	Herwijnen		Geen inhoudelijke reactie ingevuld.		nee
202400059	Herwijnen	1	Volgens indiener is er te weinig rekening gehouden met inwoners van de regio. De radar zou, daarnaast zomaar een nieuw doelwit kunnen worden.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee
202400060		1	Indiener stelt dat de alternatievenonderzoeken niet met de juiste intenties zijn uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400061	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat in de eerdere reactienota is aangegeven dat de geplande radar sterk afwijkt van de grote industriële inrichtingen. Vanwege deze 'afwijking' zou er volgens Defensie geen gevaar (explosies, grote brand, lekkages gevaarlijke stoffen) zijn en bestaat er geen bezwaar om de radar veel te dicht op de bewoning te plaatsen. De geplande radar is echter volgens indiener niet voor niets in de hoogste gevaarcategorie (6) geplaatst in de VNG-handreiking. Indiener vraagt of Defensie dit ook zou doen als er geen echt gevaar zou zijn voor bewoners die op minder dan 1.500 meter wonen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Inwoners van Herwijnen zijn volgens indiener ziek. Ze hebben hart- en vaatzieken, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Er is volgens indiener geen andere verklaring voor het voorkomen van ziekten, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener heeft de Tweede Kamer opdracht gegeven om onderzoek te doen naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. In de eerste kamer zijn volgens indiener honderden vragen gesteld over de plaatsing van de radar, en is een motie aangenomen die duidelijk maakt dat er niet gestart mag worden met de vergunningprocedure in Wier voordat alle geluidsproblemen zijn opgelost. Indiener brengt naar voren dat honderden inwoners een petitie hebben getekend, en 200 inwoners een zienswijze hebben ingediend. Volgens indiener negeert Defensie elk signaal. Indiener stelt dat uit Woo verzoeken blijkt dat betrokken medewerkers van Defensie bewust informatie achterhouden, in hun voordeel aanpassen en de overheid en burgers onjuist informeert.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Aanvullend wordt opgemerkt dat anders dan indiener lijkt te suggereren, er geen sprake is van een bewust op achterstand plaatsen van bewoners door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen. Dit is ook toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		4	Indiener is van mening dat wanneer een onafhankelijke instantie de straling zou hebben gemeten, deze waarschijnlijk niet binnen de grenswaarden zou zijn gebleven.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus.	nee
202400062	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie een andere locatie moet zoeken, omdat de afstanden naar de boerderijen (vanwege het dorp) te kort zijn, vanwege de straling die er al is. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener heeft Defensie nooit de intentie gehad om Herwijnen los te laten.		
		2	Indiener uit zorgen over de stralingsbelasting bij de woning, en de gevolgen voor het boerenbedrijf. Indiener uit daarnaast zorgen over schade en storing aan de bedrijfsapparatuur, en de gezondheid van de dieren. Indiener wil weten waar schade gemeld kan worden. Volgens indiener zal er van het kastje naar de muur worden gewezen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. De plaatsing is volgens indiener ook niet verenigbaar met het voorzorgsprincipe of ALARA principe. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400063	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Herwijnen geen veilige locatie is om een radar te plaatsen. Er moet een andere locatie gevonden worden, en volgens indiener zijn die er. Volgens indiener is het eerlijke verhaal dat een radar in Herwijnen niet veilig kan zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Er moet volgens indiener meer afstand worden gehouden tot bebouwing. De metingen in Wier zijn momentopnames, en geen continue blootstelling volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Indiener uit zorgen voor de continuïteit voor de bedrijfsvoering door de komst van de radar. Indiener vraagt wat straling doet met het vee, met de vruchtbaarheid. Volgens indiener wordt bij bewonersavonden telkens iets anders	De komst van de radar verandert niets aan de bedrijfsvoering. Op publiek toegankelijk terrein wordt ruimschoots binnen de ICNIRP gebleven, ook worden geen wegen of andere onderdelen van de publieke ruimte afgezet. Voor het overige wordt	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezegd, en is het niet aannemelijk dat een radar net zo belastend is als een mobiele telefoon.	verwijzen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 Straling en paragraaf 2.6 (Natuur).	
		4	Indiener geeft aan dat dorpsgenoten aan ALS geleden hebben, en stelt dat het dorp de portie straling wel gehad heeft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Volgens indiener wordt niet geluisterd naar de lokale politiek.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400064	Herwijnen	1	Volgens indiener is het volstrekte onzin dat er geen alternatieve locaties zijn voor het plaatsen van een militaire radar. Volgens indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			is er op 23 kilometer afstand een gebied waar in een straal van 3 kilometer geen woningen liggen. Ook op 20 kilometer ten noordwesten ligt een terrein waar in een straal van 1.5 kilometer geen enkele burger- of bedrijfswoning is. Volgens indiener is dit terrein zelfs in eigendom van Defensie.		
		2	Indiener geeft aan twijfels te hebben over de onafhankelijkheid van de onderzoeken naar straling. Er is verder niet nagedacht over de langetermijneffecten van straling, aldus indiener.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt in eerste plaats verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Indiener stelt dat Defensie weigert de waarheid te vertellen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener is van mening dat de uitbreidingsmogelijkheden m.b.t. nieuwbouw, maar ook bedrijfsmatige uitbreidingen of nieuwbouwmogelijkheden, ten daarmee de toekomst van Herwijnen met een gezonde leef- en werkomgeving door de komst van de radar tot een nulpeil wordt gebracht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt opgemerkt. Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bedrijven. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	nee
		5	Volgens indiener gaat de locatie in Herwijnen ten koste van de gezondheid van de inwoners.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Volgens indiener overruled Defensie met een rijkscoördinatieregeling de tegenargumenten van de inwoners van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400065	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht bij de bebouwde komt staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener wordt de geluidsnorm in Wier overschreden en is er geen zekerheid dat de aanpassingen voldoende effectief zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Naar mening van indiener is een mobiele radar een beter alternatief.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Volgens indiener zijn er geode alternatieve locaties, zoals Nieuw-Milligen. Indiener vraagt waarom de radar daar niet opnieuw wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Indiener stelt dat er onvoldoende zekerheid is dat de ICNIRP-norm voldoende veiligheid biedt voor de lange termijn, er zijn volgens indiener verschillende onderzoeken die de veiligheid van de ICNIRP ter discussie stellen.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400066	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de afstand tot bewoning 1.500 meter moet zijn. De boerderij van indiener staat op 630 meter van het terrein, dit is volgens indiener te kort. Indiener uit zich zorgen over de situatie dat de radar een doelwit wordt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Ten aanzien van de zorgen van indiener over de radar als doelwit wordt het volgende opgemerkt. Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het Air Operations and Control Station (AOCS). Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee
		2	Indiener uit zorgen over de storingen op geavanceerde apparatuur voor de dieren, voor het melken, voor het voeren, voor de gezondheid van het vee. Volgens indiener mogen geen verstoringen optreden, dat is namelijk een bedrijfsrisico. Indiener vraagt waar hij terecht kan als er een storing optreedt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener geeft aan te hebben gehoord welk geluid de radar in Wier maakt, dat is niet te accepteren volgens indiener. Indiener stelt dat de geluidsnorm zal worden overschreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener wordt er met de huidige plannen geen rekening gehouden met ALARA of het voorzorgsprincipe.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Indiener stelt dat Herwijnen al genoeg straling heeft gehad, en nog steeds straling van de KNMI-radar en van de schepen op de Waal heeft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. De plaatsing is volgens indiener ook niet verenigbaar met het voorzorgsprincipe of ALARA principe. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400067	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor het bedrijf van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		2	Indiener geeft aan niet gerustgesteld te zijn door de boodschap dat de straling ruimschoots binnen de veilige grens van de ICNIRP valt. Volgens indiener is de ICNIRP niet veilig als gezondheidsrichtlijn, en biedt het geen bescherming tegen storing van medische devices zoals pacemakers, hoortoestellen etc.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling voor het vee, en voor haar en haar familie als zij aan het werk zijn op de boerderij.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Volgens indiener kan de radar storing veroorzaken aan de bedrijfsapparatuur, zoals de carrousel in de melkstal en de voerautomaat voor varkens. Deze apparatuur is van levensbelang voor de dieren en de onderneming. Indiener eist een bevestiging dat Defensie hiervoor aansprakelijk is, en dat Defensie met een oplossing zal komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener brengt naar voren dat continu geluid van de radar niet bevorderlijk is. Indiener vraagt wat de norm voor geluid is. Indiener uit zorgen over de blootstelling aan geluid, zeker nabij de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		6	Indiener uit zorgen over hart- en vaatziekten, kanker en ALS. Volgens indiener heeft Defensie ten onrechte geen vervolgonderzoek gedaan naar aanleiding van de constatering dat ALS 400% keer meer voorkomt in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		7	Volgens indiener heeft Defensie ook niet met inwoners van Herwijnen gesproken over hoe zij hierover gerustgesteld zouden kunnen worden. Volgens indiener wordt het hele proces gebagatelliseerd door Defensie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. De plaatsing is volgens indiener ook niet verenigbaar met het voorzorgsprincipe of ALARA principe. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400068	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar veel te dicht op de bebouwde kom wordt gebouwd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de toekomst van Herwijnen, met name gelet op het grote aantal ALS-gevallen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400069	Herwijnen	1	Indiener wijst op het onderzoek dat Defensie moest doen naar een andere locatie. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener had Defensie geen onderzoek mogen doen naar Herwijnen als alternatieve locatie. Indiener stelt dat het onderzoek niet juist is uitgevoerd, en moet het onderzoek opnieuw worden gedaan.		
		2	Volgens indiener negeert Defensie de VNG, en moet de radar op meer dan 1.500 meter worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400071	Herwijnen	1	Er is volgens indiener niet serieus gezocht naar een andere locatie met de juiste randvoorwaarden (richtafstanden VNG) voor	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			plaatsing van een nieuwe radar in een andere plaats. Lokale politieke wordt ook genegeerd.		
		2	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Ook is niet gehandeld in overeenstemming met moties uit de Tweede Kamer. Volgens indiener negeert Defensie elk signaal.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		3	Volgens indiener volgt uit Woo stukken dat Defensie bewust informatie achterhoudt.	Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van een bewust op achterstand plaatsen van bewoners door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen. Dit wordt toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en overschrijding van de norm. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400072	Herwijnen	1	Indiener uit twijfels over de gevolgen van de radar voor de volksgezondheid. Volgens indiener zijn de onderzoeken niet door een onafhankelijk bureau uitgevoerd. Indiener vraagt waarom Defensie niet heeft gekozen voor een onafhankelijk bureau.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Uit de metingen in Wier volgt dat de straling van de SMART-L binnen de grenswaarden van de ICNIRP valt. Volgens indiener zijn dit momentopnames, en zijn er geen metingen op de lange termijn uitgevoerd in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		3	Indiener uit zorgen over waardedaling van de woning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		4	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek onrechtmatig, omdat Herwijnen ook is meegenomen. Volgens indiener zijn locaties afgevallen omdat er geen medewerking van de gemeente was, maar is er in het geval van Herwijnen ook geen medewerking. Dit kan dus niet als argument dienen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Indiener stelt dat niet wordt voldaan aan de afstand uit de VNG-richtlijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400074		1	Het alternatieve locatie-onderzoek is niet met de juiste intenties uitgevoerd volgens indiener. Defensie blijft naar mening van indiener vasthouden aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar te dicht op de bebouwing wordt geplaatst. Er wordt niet voldaan aan de afstandsnorm uit de VNG-richtlijn, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener geeft aan twijfels te hebben over de onafhankelijkheid van de onderzoeken naar straling.	Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus.	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.		
		5	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek onrechtmatig, omdat Herwijnen ook is meegenomen. Er wordt hierdoor niet voldaan aan moties vanuit de Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400075	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht bij de woningen komt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over de effecten van straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener vindt dat Defensie een andere locatie moet zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de waarde woning en geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400077	Herwijnen	1	Volgens indiener moet de procedure voor het radarstation worden gestopt, omdat deze niet open, eerlijk, transparant en objectief is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Gevreesd wordt voor geluidsoverlast en verstoring van apparatuur zoals in Wier. Waarom wordt er wel actie ondernomen bij overschrijding geluid maar niet bij andere normen zoals ICNIRP bij Staring modus en richtlijn VNG? Volgens indiener wijkt Defensie bewust af van de geldende richtlijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400080		1	Indiener stelt dat met zoveel risico's de radar niet in Herwijnen geplaatst kan worden. Volgens indiener zit iedereen in Herwijnen in de stralingsbundel als het plan doorgaat. Indiener uit daarnaast zorgen over de gevolgen van samengestelde blootstelling aan straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Volgens indiener moet rekening gehouden worden met de leefomgeving in Herwijnen.		
		2	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast, met name vanwege de geluidsoverlast in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Indiener stelt dat de kans op storing van apparaten door de radar aanzienlijk is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		4	Indiener vraagt aandacht voor het milieu en de vleermuizen. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen hoge stralingsniveaus.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400081		1	Indiener stelt dat straling ziek maakt, volgens indiener is er al veel straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Er is geen moeite gedaan om een andere locatie zoeken, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt met een gevaarlijke situatie te worden geconfronteerd, dichtbij woonwijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Volgens indiener is het schandalig dat de onderzoeken niet door een onafhankelijk bureau zijn uitgevoerd.	Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus.	nee
		5	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. Nog meer elektromagnetische straling dan we al krijgen van schepen die dagelijks over de Waal varen lijkt indiener onacceptabel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor ooievaars, uilen, vleermuizen en weidevogels. Volgens indiener houdt Defensie zich niet aan de Flora- en faunawet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		7	Volgens indiener kan Defensie niet garanderen dat de agrarische en veehouderij sector	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geen schade ondervinden van de plaatsing van de radar op de lange termijn.		
		8	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek onrechtmatig, omdat Herwijnen ook is meegenomen. Er wordt hierdoor niet voldaan aan moties vanuit de Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		9	Volgens indiener zijn de gemeente West Betuwe en de bewoners van Herwijnen tegen het plaatsen van de radar. Indiener vraagt waarom er niet naar ze wordt geluisterd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces)	nee
		10	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
20240082	Herwijnen	1	Volgens indiener is het stralingsonderzoek niet onafhankelijk uitgevoerd, en had dit wel moeten gebeuren. Volgens indiener moeten Defensie en Thales een verklaring afgeven dat de gezondheid van inwoners van Herwijnen en omgeving nooit zullen lijden onder de aanwezigheid van de radar.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureau. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek onrechtmatig, omdat Herwijnen ook is meegenomen. Er wordt hierdoor niet voldaan aan moties vanuit de Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400083	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen serieus onderzoek is gedaan naar alternatieven.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener liggen de normen voor straling in Nederland veel lager dan in andere landen, en is er geen onafhankelijk onderzoek gedaan naar de straling. Indiener uit zorgen over de gevolgen van samengestelde blootstelling aan straling.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over boeren die te dicht op de radar wonen en werken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling voor de toekomst van het dorp Herwijnen, en haar inwoners. Volgens indiener zal Herwijnen door het plaatsen van de radar minder aantrekkelijk worden voor werkgelegenheid, aldus indiener. Hierdoor lijdt Herwijnen grote financiële en emotionele schade.	Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is aangetoond dat wordt voldaan aan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat. Er bestaat, gelet hierop, geen redenen om aan te nemen dat Herwijnen minder aantrekkelijk wordt voor werkgelegenheid.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener uit zorgen over het hoge aantal ALS slachtoffers in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
202400084		1	Indiener vraagt om een andere locatie te zoeken, hij wil geen extra straling in dit leefgebied. Volgens indiener is de aangewezen plek te dicht bij het dorp.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener is uit onderzoeken gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o.a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS. Indiener wenst deze risico's niet verhoogd te zien door de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
20240085	Herwijnen	1	Er is volgens indiener altijd vastgehouden aan Herwijnen in het alternatievenonderzoek.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat ten onrechte categorie 6 uit de VNG handreiking niet wordt nageleefd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener stelt dat er geen onderzoeken zijn naar straling op de lange termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		4	Volgens indiener hadden de stralingsonderzoeken door een onafhankelijk bureau moeten worden uitgevoerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	nee
		5	Indiener stelt dat de gezondheid van de inwoners van Herwijnen volledig aan de kant wordt geschoven.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		6	Volgens indiener wordt uit geen enkel onderzoek duidelijk of vogels en vleermuizen worden verstoord door het plaatsen van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		8	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Ook is niet gehandeld in overeenstemming met moties uit de Tweede Kamer. Volgens indiener negeert Defensie elk signaal.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		9	Volgens indiener is er geen garantie dat er geen geluidsoverlast optreedt, gelet op de situatie in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		10	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400086	Herwijnen	1	Volgens indiener is in het alternatievenonderzoek halsstarrig vastgehouden aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener is de radar gevaarlijk, omdat deze veel dichter dan de toegestane 1.500 meter van woningen komt te staan. Volgens indiener volgt uit een momentopname zoals de metingen in Wier niet wat de gezondheidseffecten op lange termijn zullen zijn. Indiener uit zorgen over de samengestelde blootstelling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Volgens indiener kan de radarinstallatie slecht zijn voor de gezondheid van de bewoners van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener is van mening dat ook dieren last hebben van straling, zoals weidevogels en vleermuizen. Indiener brengt naar voren dat boeren zich zorgen maken over hun vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener stelt dat het geluidsniveau van een grote radar een ontoelaatbare hinder en schade zal opleveren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		6	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Ook is niet gehandeld in overeenstemming met moties uit de Tweede Kamer. Volgens indiener negeert Defensie elk signaal.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400087		1	Het onderzoek naar andere locaties is niet met de juiste intenties uitgevoerd, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling. Volgens indiener is er geen onafhankelijk onderzoek uitgevoerd, ook niet over de langere termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Volgens indiener wordt ten onrechte niet voldaan aan de afstandsnorm van 1.500 meter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Volgens indiener wordt niet naar de burgers geluisterd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces).	nee
		5	Volgens indiener is Defensie verzocht om een andere locatie te zoeken. Op die bewuste locaties willen gemeentes ook niet meewerken, net als in Herwijnen, maar die locaties zijn volgens indiener beter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400088		1	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener zet vraagtekens bij de onafhankelijkheid van TNO en DEKRA.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus.	nee
		3	Indiener uit zorgen over de effecten van straling over 30 jaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		4	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Volgens indiener zijn er betere locaties. Herwijnen is geen geschikte plek. Het alternatievenonderzoek is onjuist uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400089		1	Volgens indiener is de kennis over de straling van de SMART-L radar op dit moment te minimaal.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener uit zorgen over het feit dat Defensie blijft vasthouden aan de locatie Herwijnen, deze ligt niet ver genoeg van bewoning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener onderschat de overheid vaker gezondheidseffecten. Indiener brengt naar voren dat magneetvelden effecten hebben op het menselijk lichaam, zowel op korte als op lange termijn. Hier is volgens indiener te weinig kennis over.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		4	Indiener stelt dat er te weinig kennis is over de effecten van straling. Volgens indiener zijn de testresultaten in Wier niet voldoende, omdat de radar in Herwijnen dichterbij bewoning staat. Indiener stelt dat de koepel opnieuw getest moet worden in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de effecten van straling op apparatuur en met name medische apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		6	Indiener is bezorgd over samengestelde blootstelling aan straling, ook voor de toekomst van kinderen en kleinkinderen. Volgens indiener zal het dorp Herwijnen hierdoor verdwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in 2.2.1 straling en gezondheid (samengestelde blootstelling). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400090	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de invloed van de radar op de omgeving. Volgens indiener is de radar schadelijk voor mens, dier, levende organismen en voedsel. Er zijn naar mening van indiener meer dan 2000 wetenschappelijke onderzoeken die dat standpunt ondersteunen. Deze onderzoeken schetsen geen positief beeld en uiten de meeste zorgen over kankerverwekkende effecten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Volgens indiener is er geen draagvlak voor de radar in Herwijnen. Volgens indiener moet Defensie Herwijnen met rust laten en verder zoeken naar een geschikte locatie. Dit volgt volgens indiener ook uit het standpunt van de gemeente West Betuwe en de politiek.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt dat er geen antwoord wordt gegeven op de vragen over de gezondheidseffecten door blootstelling aan de radar. Volgens indiener staat Defensie niet garant dat er geen gezondheidsklachten zullen optreden op de lange termijn.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400091	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht op de bebouwing komt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Er bestaat volgens indiener risico voor de gezondheid en op geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de natuur en het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener uit zorgen over storingen op medische devices zoals ICD en pacemaker, volgens indiener adviseren fabrikanten hartpatienten niet dichter dan 950 meter bij de radar te komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		6	Indiener wijst op een hoog aantal ALS patiënten in Herwijnen, 400% hoger dan in de rest van Nederland.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		7	Volgens indiener worden moties genegeerd waarin wordt verzocht onderzoek te doen naar andere locaties niet zijnde Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400092		1	Volgens indiener is het stralingsonderzoek niet goed en onafhankelijk uitgevoerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	nee
		2	Stralingsbron ligt naar mening van indiener te dicht bij Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor natuur, vee en medische apparaten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener heeft straling ook negatieve invloed op vleermuizen en ooievaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener stelt dat de gezondheid van de inwoners van Herwijnen en dus van de kinderen in gevaar is. Indiener brengt naar voren dat Herwijnen 400% meer ALS gevallen heeft dan de rest van Nederland. Er wordt gesproken dat het straks voor schoolkinderen niet verstandig is om op weg naar school in Leerdam niet langer dan 10 minuten rond de kruising Broekgraaf/Nieuwe Steeg op te houden, aldus indiener.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		7	Moties om meer onderzoek te doen naar andere locaties wordt genegeerd, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Indiener brengt naar voren dat Herwijnen tientallen jaren twee radarstations heeft gehad, en over de Waal komen duizenden boten met radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400094	Herwijnen	1	Indiener woont binnen 1.500 meter van het geplande station, en uit daarom zorgen over zijn gezondheid, storing aan apparaten en geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener zal de nabijheid van het radarstation de waarde van zijn woning en de verkoopbaarheid daarvan geen goed doen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		3	Volgens indiener komt de radar te dicht bij de bewoonde wereld staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
202400095		1	Indiener uit zorgen over het geluid van de radar, en verzoekt om de radar stil te laten zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's, volgens indiener moet Defensie de radar elders plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400096		1	Indiener plaatst vraagtekens bij de betrouwbaarheid van Defensie, ook in het testen van de radar.	Het wordt betreurd dat indiener Defensie als onbetrouwbaar ervaart. Met het proces rondom het inpassingsplan wordt beoogd partijen actief te informeren, eventuele onrust weg te nemen en transparantie te bieden. Zie in dit kader ook de thematische beantwoording in paragraaf paragraaf 2.3.2 (proces). Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd.	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's, volgens indiener moet Defensie de radar elders plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400097		1	Volgens indiener wil Defensie zijn eigen wil doordrukken. De locatie van de radar komt te dicht op bebouwing, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener moet nader onderzoek worden uitgevoerd door een onafhankelijke partij, niet gekozen door Defensie.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus.	nee
		3	Volgens indiener moet onderzoek rekening houden met stralingen uit de gehele omgeving, waaronder 4/5G masten, KNMI-radar en scheepvaart.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener stelt dat er meerdere andere geschikte locaties zijn voor een radar. Er zijn meerdere terreinen in eigendom van Defensie naar mening van indiener. Volgens indiener moet Defensie meer moeite doen om gemeenten te benaderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's voor bewoners. Volgens indiener worden de bewoners niet beschermd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Indiener uit zorgen over waardedaling van zijn woning. Hierdoor wordt de toekomst van kinderen onzeker.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		7	Indiener wil meer informatie, en geen leugens meer. Indiener brengt naar voren dat moties zijn aangenomen, volgens indiener moet de radar naar een andere locatie en zo snel mogelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
20240098	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren niet om een tweede radar te hebben gevraagd, volgens indiener wordt er niet geluisterd naar de bewoners.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces).	nee
		2	Volgens indiener heeft Defensie zelf een grens gesteld op 1.500 meter van de bewoning. Indiener brengt naar voren dat op 350 meter een boerderij staat, de woning van indiener op 700 meter. Indiener is bang voor straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener zijn er nog minstens 15 andere locaties waar de radar kan staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener uit zorgen over geluid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400099		1	Indiener krijgt een onprettig gevoel bij het testplan van Defensie, en het feit dat Defensie de radar bediende tijdens de metingen. Volgens indiener kan niet worden gegarandeerd dat indiener geen gevolgen ondervindt van de radar. Volgens indiener is het allemaal niet wetenschappelijk bewezen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Indiener stelt dat het voorzorgsprincipe moet worden toegepast, en dat een andere locatie voor de radar moet worden gekozen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de gezondheid. Indiener stelt dat Herwijnen al te veel straling heeft gehad. Het is volgens indiener onverklaarbaar dat in Herwijnen 400% meer ALS voorkomt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400100	Herwijnen	1	Volgens indiener valt de radar onder categorie 6 van de VNG-handreiking, en moet de afstand tot bewoning 1.500 meter zijn. Hier kan het radarstation in Herwijnen niet aan voldoen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener zijn er veel waarschuwende onderzoeken, en moet het voorzorgsprincipe worden toegepast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener stelt dat er andere locaties zijn waar de radar kan worden geplaatst. Volgens indiener zijn er gesprekken met andere gemeenten gevoerd, maar niet met de intentie om zich ook echt ergens anders te vestigen. Indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			brengt naar voren dat er ook geen draagvlak is in Herwijnen.		
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400101	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie niet verder wil kijken, en niet heeft gekeken naar een andere locatie. Het zogenaamde onderzoek had alleen tot doel om Herwijnen tot geschikt te verklaren, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener is het stralingsonderzoek niet goed en onafhankelijk uitgevoerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener stelt dat dat alom uit onderzoek blijkt dat een verhoogd risico ontstaat op allerlei ziekten bij langdurige blootstelling aan straling zoals van de geplande radar. Indiener vraagt zich af waarom er zoveel ALS voorkomt in het dorp. Zou het mogelijk zijn dat het feit dat er al die jaren twee radarstations op een korte afstand van het dorp hebben gestaan, en zovele schepen met radarinstallaties aan boord aan de andere kant van het dorp zijn langs gevaren. Indiener brengt naar voren dat zijn kleinzoon binnen een straal van 1.500 meter woont, zijn gezondheid gaat voor alles, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor de ooievaarsopvang. Indiener vraagt wat de gevolgen voor de boeren in het dorp, en of de gevolgen voor vee op de lange termijn zijn onderzocht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener stelt dat het gedane onderzoek naar een alternatieve locatie niet zo is gedaan als de Tweede Kamer heeft omschreven. Er moest worden gezocht naar locaties anders dan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Ook is niet gehandeld in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			overeenstemming met moties uit de Tweede Kamer. Volgens indiener negeert Defensie elk signaal.		
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400102	Herwijnen	1	Het onderzoek naar andere locaties is niet oprecht en/of onafhankelijk uitgevoerd. De locatie is als hoofddoel gesteld, en niet losgelaten in het zogenaamde onderzoek naar andere locaties, aldus indiener. Er zijn aantoonbaar betere locaties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Het is niet bekend wat de lange termijneffecten zijn, aldus indiener. Stralingsonderzoek is niet onafhankelijk uitgevoerd volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. Ten aanzien van de onafhankelijkheid van het stralingsonderzoek nog het volgende. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureau. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	
		3	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener uit zorgen over samengestelde blootstelling aan straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener valt de radar onder categorie 6 van de VNG-handreiking, en moet de afstand tot bewoning 1.500 meter zijn. Hier kan het radarstation in Herwijnen niet aan voldoen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		6	Indiener uit zorgen over waardedaling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400103	Herwijnen	1	Volgens indiener is er geen objectief onderzoek uitgevoerd. Volgens indiener moet de afstand tot bewoning 1.500 meter zijn. Hier kan het radarstation in Herwijnen niet aan voldoen,	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			aldus indiener. Indiener uit daarnaast zorgen over de gevolgen voor zijn leefomgeving.	wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	
		2	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Op hoger niveau zijn zowel in de Eerste als in de Tweede kamer moties aangenomen tegen plaatsing van de radar in Herwijnen. Volgens indiener houdt Defensie bewust informatie achter.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Anders dan indiener suggereert, is er geen sprake van het achterhouden van informatie door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd bewoners te betrekken, en is altijd transparant geweest over de beschikbare informatie. Dit is ook toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400104	Herwijnen	1	Volgens indiener valt de radar onder categorie 6 van de VNG-handreiking, en moet de afstand tot bewoning 1.500 meter zijn. De richtlijn is er niet voor niets, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor gezondheid (hersenziektes, ALS, hartafwijkingen).	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor natuur in de omgeving, onder andere vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener vraagt waarom Defensie nooit serieus naar alternatieven heeft gekeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400105	Herwijnen	1	Volgens indiener heeft Defensie niet integer gehandeld in het zoeken naar een andere locaties. Het was volgens indiener meer een schijnvertoning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	De afstand van de radar tot de dorpskern is minder dan 1.500 meter, en dat voldoet niet aan de eisen naar mening van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener stelt dat de afmeting van de locatie volgens de gestelde eisen veel te klein is. En de afstand tot de doorgaande route naar Leerdam te kort. Hier fietsen kinderen. Indiener vraagt zich af wat deze intense en langdurige straling doet met de gezondheid van indiener en zijn gezin en dorpsbewoners, gezien het aantal ALS patiënten die Herwijnen heeft gekend.	Er is geen reden tot zorg over de doorgaande route naar Leerdam en het Herwijnense fietsverkeer, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400106	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het onderzoek naar alternatieve locatie en naar straling niet onafhankelijk, integer en adequaat zijn uitgevoerd. De conclusie stond al vast: de uitkomst moest zijn dat Herwijnen de beste locatie is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat bij de metingen de radar werd bestuurd door Defensie en Thales en op geplande momenten. Indiener vraagt zich af wat de conclusie zou zijn als deze metingen zouden zijn uitgevoerd door een werkelijk onafhankelijke partij.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener uit zorgen over het effect op de gezondheid. Het huis van indiener ligt binnen 1.500 meter van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor natuur in de omgeving, onder andere vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Op hoger niveau zijn in de Eerste Kamer vragen gesteld, en in de Tweede kamer moties aangenomen tegen plaatsing van de radar in Herwijnen. Volgens indiener negeert Defensie dit bewust.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400107	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het locatieonderzoek met verkeerde intenties is uitgevoerd. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener heeft Defensie Herwijnen nooit willen loslaten.		
		2	Indiener stelt dat ten onrechte categorie 6 uit de VNG handreiking niet wordt nageleefd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener zijn de onderzoeken door TNO & Dekra niet onafhankelijk. Volgens indiener stond vast dat binnen de grenswaarden van de ICNIRP moest worden gebleven.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Indiener vraagt wat de invloed is van een categorie 6 op de lange termijn voor zijn gezondheid en die van zijn vrienden en familie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400108	Herwijnen	1	Volgens indiener is het stralingsonderzoek niet goed en onafhankelijk uitgevoerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Motie Helvert wordt niet (correct) uitgevoerd volgens indiener, volgens indiener was de opdracht dat Herwijnen niet langer als locatie mocht worden beschouwd. Volgens indiener moest Defensie een andere locatie zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt dat ten onrechte categorie 6 uit de VNG handreiking niet wordt nageleefd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener. Ook twijfelt indiener aan de stralingsmetingen in Wier. Zijn die wel onafhankelijk uitgevoerd?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid). Ten aanzien van straling wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400110	Herwijnen	1	Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Volgens indiener zijn er onderzoeken die aantonen dat radarstraling een belangrijke oorzaak kan zijn van deze ziekte. Indiener brengt naar voren dat Herwijnen al jaren twee radarstations heeft gehad, tel daarbij op alle boten met radar die varen over de drukst bevaren rivier van Nederland.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400111	Herwijnen	1	De locatie is volgens indiener niet eerlijk bekeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de metingen voor wat betreft straling niet onafhankelijk zijn gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener vraagt wat momentopnames qua metingen doen, na tientallen jaren met alles wat leeft in en rond Herwijnen.	Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		4	Indiener stelt dat de radar invloed heeft op dieren, vogels zullen volgens indiener worden verstoord.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener stelt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot ziekten, zoals hart- en vaatziekten, kanker en ALS. Volgens indiener komen deze ziektebeelden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			veel voor in Herwijnen. Dit komt naar mening van indiener door jarenlange blootstelling aan twee radarstations en de boten op rivier de Waal.		
		6	Indiener vraagt wat de gevolgen zijn voor de boeren in het dorp, en of de gevolgen voor vee op de lange termijn zijn onderzocht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		7	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet conform de opdracht van de Tweede Kamer uitgevoerd. Hierdoor is het onderzoek onrechtmatig, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Indiener uit zorgen over verstoring van apparatuur en geluidsoverlast. Het bewijs is er volgens indiener dat de SMART-L radar deze problemen veroorzaakt. Indiener begrijpt niet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat de omgevingsvergunning wordt aangevraagd.		
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400112	Herwijnen	1	Het locatieonderzoek is niet objectief uitgevoerd, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat ten onrechte de passende afstandsnormen voor de bescherming van bewoners genegeerd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De langetermijneffecten van de straling van de radar zijn onbekend, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	
		4	Indiener uit zorgen over de impact op milieu (m.n. vleermuizen en ooievaars). De gevolgen zijn volgens indiener onvoldoende onderzocht. Indiener vraagt wat de gevolgen voor de boeren in het dorp, en of de gevolgen voor vee op de lange termijn zijn onderzocht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener is van mening dat iedereen tegen de komst van de radar is: de gemeente West Betuwe, de Eerste Kamer en Tweede Kamer. Volgens indiener negeert Defensie dit ten onrechte.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Volgens indiener worden de geluidsproblemen in Wier genegeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400113	Herwijnen	1	Indiener heeft het gevoel dat niet of nauwelijks moeite is gedaan om een andere locatie te vinden die wel voldoet aan de eisen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener vindt het frustrerend dat er niet naar de goede steekhoudende argumenten van vertegenwoordigers wordt geluisterd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		3	Indiener woont op 900 meter afstand, en is daardoor erg verontrust over waar hij straks aan blootgesteld kan worden. Volgens indiener is het bekend dat er gezondheidsrisico's optreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener uit zorgen over de vele gevallen van ALS en kanker in de kern, dit is volgens indiener mede te wijten aan de straling van de vorige twee radars en de drukke scheepvaart op de Waal.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Volgens indiener wordt de radar doorgedrukt, ondanks moties van de Eerste Kamer en Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400114	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat er een beter passende locatie is dan Herwijnen. Volgens indiener is er niet goed beoordeeld, met name op het aspect draagvlak. Volgens indiener mag	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			het aspect ontsluiting niet zwaarder wegen dan de gezondheid van de bevolking van Herwijnen.		
		2	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's door straling. Defensie heeft volgens indiener tijdens de informatieavond zelf aangegeven dat een verblijf van langer dan 10 minuten gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Volgens indiener heeft al een generatie schade opgelopen door straling, door een verhoogd percentage ALS van 400%. Indiener stelt dat de norm continu overschreden wordt, ook over het hekwerk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de geluidsoverlast door de radar. Geluid kan volgens indiener ook gezondheidsschade opleveren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400115	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht bij woongebied wordt geplaatst. Het stralingsniveau is te hoog, in combinatie met de al bestaande KNMI-radar. De gezondheidsrisico's zijn onacceptabel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener heeft als bijlage een zienswijze gevoegd die identiek is aan de zienswijze die is samengevat onder zienswijzenummer 202303669.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder nummer 202303669.	nee
202400116	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er fouten zijn gemaakt in het hele traject. Er is volgens indiener met onjuiste informatie gewerkt en onjuiste informatie verstrekt.	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). Aanvullend wordt opgemerkt Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van het werken met onjuiste informatie of het verstrekken van onjuiste informatie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen, op een transparante manier en onderbouwd met onafhankelijke en betrouwbare onderzoeken op alle relevante aspecten. Dit is ook toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de gezondheid van de bewoners van Herwijnen over het hoofd wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezien. De radar kan niet veilig in Herwijnen worden geplaatst, aldus indiener.		
		3	Indiener geeft aan te worden geraakt in zijn belang, ook zijn financieel belang als hij zijn huis moet verkopen, maar deze minder waard is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		4	Er is volgens indiener geen goed onderzoek gedaan naar een alternatieve locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Indiener stelt dat de blootstelling aan verschillende stralingsbronnen gaat escaleren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400117	Herwijnen	1	Indiener wil geen radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar te veel gevaarlijke straling uitstraalt. Volgens indiener is tijdens een bijeenkomst gezegd dat je geen 10 minuten naast de radar kan staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gezondheid van de dieren: vogels, koeien, schapen, honden, katten, etc.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400119	Geldermalsen	1	Indiener verzoekt om het ontwerp-inpassingsplan in te trekken. Indiener is van mening dat het geen recht doet aan de wensen van de landelijke volksvertegenwoordiging. Indiener stelt dat het evenmin recht doet aan de bestuurlijke verhoudingen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		2	Volgens indiener kent de locatie Herwijnen de meeste gezondheidsbedreiging van alle overwogen locaties. Dit is onaanvaardbaar naar mening van indiener, zeker gelet op de aandacht voor het voorzorgsbeginsel en de bescherming van de gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener verwijst naar het besluit van de gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) om het bestemmingsplan voor een vergelijkbaar radarstation niet vast te stellen. Volgens indiener blijven alle bezwaren die toen golden staan. Naar mening van indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). Na het besluit van de gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) om het bestemmingsplan niet vast te stellen, is het besluit genomen om voor het bouwen en in werking hebben van de SMART-L radar de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			hebben de staat en/of de Minister van Defensie dat besluit aanvaard door geen rechtsmiddelen aan te wenden.	rijkcoördinatieprocedure op te starten. In deze procedure speelt de bestemmingsplanprocedure in principe geen rol meer. Het feit dat de staat en/of de minister van Defensie ervoor gekozen heeft om geen rechtsmiddelen aan te wenden, doet niets af aan de bevoegdheid tot het inzette van de rijkscoördinatieprocedure, en het vaststellen van het rijksinpassingsplan, dat nu voorligt.	
		4	Indiener brengt naar voren dat het ontwerp-inpassingsplan twee weken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Hiermee wordt volgens indiener participatie, zoals bedoeld in de Omgevingswet, ontgaan. Dit klemt te meer nu ook de vereiste procedure voor de verlening van een omgevingsvergunning voor de bouw niet gestart wordt, zo wordt versnippering in de besluitvorming bevorderd, aldus indiener. Ook de toepassing van de rijkscoördinatieregeling werkt versnippering in de hand, aldus indiener.	Het enkele feit dat het inpassingsplan ter inzage is gelegd voor het inwerkingtreden van de Omgevingswet, betekent niet dat er geen gedegen participatie heeft plaatsgehad. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Het inpassingsplan is op 19 december 2023 volgens planning ter inzage gelegd, het inwerkingtreden van de Omgevingswet verandert daar niets aan. Omwille van zorgvuldigheid is gekozen om de ontwerp-omgevingsvergunning later te verlenen, naar aanleiding van geluidmetingen in Wier. Het toepassen van de rijkscoördinatieregeling betekent niet dat niet mag worden gefaseerd in de besluitvorming. Wat hier ook van zij, het inpassingsplan en de omgevingsvergunning worden gecoördineerd vastgesteld c.q. definitief verleend. Hierna kan gelijktijdig beroep worden ingesteld.	nee
		5	Indiener verzoekt om nog twee weken te krijgen voor het aanvullen van de zienswijze, en wijst op de periode van terinzagelegging tijdens de kerstperiode.	Dit is niet mogelijk, gelet op artikel 3:16, lid 1, van de Algemene wet bestuursrecht. Daar is dwingend voorgeschreven dat de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen zes weken is, tenzij bij	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wettelijk voorschrift anders is bepaald. Van een dergelijk wettelijk voorschrift is in dit geval geen sprake.	
		6	Indiener stelt dat Defensie aan vragen van de Eerste en Tweede Kamer voorbij is gegaan. Dit maakt het voornemen politiek kwetsbaar, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		7	Indiener brengt naar voren dat bij de documenten die ter inzage gelegd zijn, een landschapsadvies en twee welstandsadviezen zijn opgenomen. Volgens indiener is niet voldoende gemotiveerd dat het past in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De aspecten landschap en welstand zijn naar mening van indiener onvoldoende onderzocht, en dat geldt ook voor de mate van aantasting van de geldende beschermingsregimes. Een verwijzing naar gemeentelijk beleid is niet aan de orde, zo stelt indiener.	Als gevolg van de ligging van het plangebied in de Nieuwe Hollandse Waterlinie is allereerst advies gevraagd aan Dorp Stad & Land, een onafhankelijke commissie die gemeenten adviseert op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultureel erfgoed. Deze commissie heeft het plan getoetst aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in relatie tot het destijds geldende ruimtelijk beleid, waarbij het toetsingskader de Kernkwaliteiten Nieuwe Hollandse Waterlinie was. In de brief van 12 mei 2017 (bijlage 7 bij de toelichting bij het inpassingsplan) wordt beschreven dat de beplanting rondom het nieuwe radarstation wordt gehandhaafd, waardoor deze radarpost grotendeels aan het zicht wordt onttrokken. Geconcludeerd wordt dat het nieuwe radarstation de natuur- en landschappelijke waarden en de beeldkwaliteit voor landschapselementen conform ontwerp-richtlijnen van Nieuwe Hollandse Waterlinie daarom niet onevenredig aantast. Vervolgens is op 13 februari 2019 een welstandsadvies uitgebracht door de Rijksbouwmeester	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				(bijlage 8 bij de toelichting bij het inpassingsplan). Hierin wordt het ontwerp van de toren beoordeeld, waarbij wordt opgemerkt dat het ontwerp architectonisch gezien het karakter van een strikt utilitair object heeft. De functionalistische uitstraling van het ontwerp wordt als passend gezien. Geconcludeerd wordt dat een eventuele aanpassing aan het ontwerp niet nodig is. Tevens wordt in dit advies verwezen naar het eerdere positieve advies van Dorp Stad & Land ten aanzien van de inpassing van het ontwerp in het landschap van de Hollandse Waterlinie. De Rijksbouwmeester kan zich vinden in dit advies. Op 24 augustus 2023 is nogmaals een advies door de Rijksbouwmeester uitgebracht (zie bijlage 9 bij de toelichting bij het inpassingsplan). Aanleiding hiervoor was de aanpassing van het ontwerp van de radar, in de vorm van een toevoeging van de radome. Tot slot heeft de Rijksbouwmeester op 31 oktober 2023 voor een derde keer een advies afgegeven, waarbij ook het hekwerk om het perceel is beoordeeld (bijlage 10 bij de toelichting bij het inpassingsplan). De Rijksbouwmeester heeft in beide adviezen beoordeeld dat het oorspronkelijke positieve advies uit 2019 en de bijbehorende argumentatie wederom van toepassing zijn. Op de verbeelding van voorliggend inpassingsplan kent het plangebied de dubbelbestemming ‘Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie’. De regeling die gekoppeld is aan deze dubbelbestemming bevat regels ten aanzien van eventuele toekomstige veranderingen in het plangebied.	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		8	Indiener stelt dat de afstand van het radarstation tot de bebouwing niet voldoet aan de richtafstand van 1.500 meter uit de VNG-handreiking. Volgens indiener blijkt niet waarom het afwijken van de VNG-handreiking aanvaardbaar zou zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		9	Indiener stelt dat in de stukken met betrekking tot straling geen rekening is gehouden met de radome. Indiener is van mening dat het niet duidelijk is welk afdichtend effect deze radome verder heeft op stralingskarakteristieken. Volgens indiener is het ontwerp ingrijpend gewijzigd, en kan die wijziging niet zomaar aan het gewijzigde ontwerp van het radarstation ten grondslag worden gelegd. Dit klemt volgens indiener te meer, omdat de locatie Herwijnen als slechtste uit de bus kwam in het alternatievenonderzoek. Indiener stelt dat niet is gebleken dat de stralingscontouren gerelateerd zijn aan het actuele ontwerp.	Een koepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Ten aanzien van de locatiekeuze wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		10	Indiener brengt twee vragen naar voren met betrekking tot het voorzorgsbeginsel: “1. Wat is de concrete belasting voor bewoners onder de getekende contouren? Wij roepen in herinnering dat deze locatie de locatie is met de meeste bewoners nabij het beoogde radarstation. 2. Wat zijn de contouren voor de andere locaties	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			die op diverse andere punten vergeleken zijn? Wij roepen in herinnering dat de onderhavige locatie aan een vergelijkende toets onderhevig is geweest. Dan dient de vergelijking juist ter bescherming van de bevolking en in samenhang met het voorzorgsbeginsel zo zuiver mogelijk gemaakt worden."		
		11	Indiener stelt dat op diverse punten de onderzoeken naar alternatieve locaties zeer gebrekkig zijn. Volgens indiener volgt uit de toelichting dat de onderzoeken de basis waren voor de bevestiging van een keuze die in wezen al eerder is gemaakt. Indiener is van mening dat de alternatievenonderzoeken niet bruikbaar zijn, en dat daarmee de grondslag van het ontwerp-inpassingsplan vervalt. Het alternatievenonderzoek moet onbevangen en met goede vergelijkingsmaatstaven over worden gedaan, onder de Omgevingswet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		12	Indiener stelt dat het geenszins zeker is dat bij alle geluidsgevoelige objecten aan de richtwaarden voor geluid wordt voldaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		13	Indiener stelt dat het niet duidelijk is hoe het plaatsen van permanente vleermuiskasten past in de ontheffing voor de omgang met de vleermuisverblijfplaats in de oude, inmiddels gesloopte bebouwing. Indiener is van mening dat er geen aandacht is besteed aan diverse	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur). Ten aanzien van de milieueffectrapportage nog het volgende. Gelet op het feit dat op voorhand op basis van objectieve gegevens vast is komen te staan dat er geen significante effecten op soorten optreden, is er geen sprake van een plan-m.e.r. plicht op grond van artikel 7.2a, lid 1, van de Wet milieubeheer (oud). Dat	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			wetenschappelijke onderzoeken waaruit blijkt dat vleermuizen stralingsbelasting niet verdragen. Indiener stelt dat er een verplichting bestaat tot het opstellen van een milieueffectrapportage op grond van artikel 2.8, lid 1, van de Wet natuurbescherming in samenhang met artikel 2.7a, lid 1, van de Wet milieubeheer. Volgens indiener kunnen significante effecten niet worden uitgesloten, gelet op het verjagen van vleermuizen.	neemt niet weg dat de milieueffecten in het kader van een goede ruimtelijke ordening in beeld zijn gebracht en zijn afgewogen. De conclusie is dat het inpassingsplan getuigt van een goede ruimtelijke ordening.	
202400120	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat er nog steeds wordt uitgegaan van Herwijnen als locatie, terwijl Herwijnen al tientallen jaren is blootgesteld aan elektromagnetische stralingen. Hierdoor is Herwijnen al aan de nodige gezondheidsrisico's blootgesteld, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gezondheid van familie, en verzoekt om een andere locatie te zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400121	Herwijnen	1	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat iemand van Defensie heeft aangegeven hoe gevaarlijk het is om de radar te betreden voor mensen die onderhoud moeten uitvoeren. Indiener uit zorgen voor de gevolgen van de straling op de gezondheid en gezondheidsrisico's, met name kanker en ALS. Volgens indiener is er op dit moment al te veel straling in Herwijnen aanwezig, door de KNMI-radar en de scheepsvaart. Indiener begrijpt niet waarom er nog een grote stralingsbron in het dorp wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener heeft een loonbedrijf en is vaak op verschillende percelen. Men vreest voor de gezondheid door de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener wijst op de geluidsbelasting in Wier, volgens indiener is Herwijnen daarom geen locatie voor een radartoren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400122	Herwijnen	1	De radar komt te dichtbij volgens indiener, in verband met straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar schade zal toebrengen aan het bedrijf en het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400123	Heukelem	1	De echtgenote van indiener is Electro Hyper Sensitief, aldus indiener. Daarom heeft indiener al bij het bestemmingsplan een zienswijze ingediend, daarop heeft indiener gesprekken gevoerd met Defensie. Er werd uiteindelijk een vaststellingsovereenkomst besloten, deze is opgenomen als bijlage van de zienswijze. De afspraak was dat Defensie zou blanken en afschermen, en de hoogfrequente stralingsbelasting op het pand zou beperken tot 0,1 V/m zijnde de voorzorgwaarde Ecologie Instituut Hannover. Indiener brengt naar voren dat eerst werd toegezegd dat de afspraken zouden blijven staan, ook met vaststelling van het inpassingsplan. Deze afspraken zijn echter later volgens indiener weer ingetrokken.	Indiener doelt op pogingen die zijn gedaan tegen de achtergrond van het bestemmingsplan, dat de gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) zou vaststellen. Hierover kan het volgende worden opgemerkt. Nadat bleek dat de gemeente afzag van het vaststellen van het bestemmingsplan, is door Defensie, in het kader van het inpassingsplan, een nieuwe ruimtelijke afweging uitgevoerd, met daaraan ten grondslag liggende rapporten op het gebied van gezondheid. Hiermee staat vast dat de gezondheid wordt beschermd. Ten aanzien van elektrohypersensitiviteit nog het volgende. Bij het totstandkomen van de blootstellingslimieten in de ICNIRP-richtlijn 2020 is rekening gehouden met een breed scala aan wetenschappelijke literatuur met betrekking tot personen die gevoelig zijn voor straling.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Door TNO is ook aan de ICNIRP-richtlijn 2020 getoetst. De conclusie van TNO is dat ruimschoots aan de ICNIRP-richtlijn 2020 wordt voldaan. De conclusie is dat door de ICNIRP-richtlijn te hanteren, ook voldoende rekening wordt gehouden met stralingsgevoeligheid.	
		2	Volgens indiener is met de zienswijze op het voorontwerp te weinig gedaan.	De reactienota op het voorontwerp is opgenomen als bijlage 35 bij de toelichting bij het inpassingsplan. Hierin zijn de reacties behandeld en is aangegeven waarom de reacties geen reden gaven om het inpassingsplan te wijzigen.	nee
		3	Indiener stelt dat de plaatsing van de radar persoonlijk onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt, vooral gelet op de echtgenote van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt opgemerkt dat TNO de stralingsblootstelling van de SMART-L radar heeft getoetst aan de ICNIRP-richtlijn 1998 en 2020. De conclusie van TNO is dat de SMART-L radar ruimschoots voldoet aan de referentiewaarden uit de ICNIRP 2020. Bij het totstandkomen van de blootstellingslimieten in de ICNIRP-richtlijn 2020 is rekening gehouden met een breed scala aan wetenschappelijke literatuur met betrekking tot personen die gevoelig zijn voor straling. De conclusie is dat door de ICNIRP-richtlijn te hanteren, ook voldoende rekening wordt gehouden met stralingsgevoeligheid.	nee
		4	Volgens indiener is er verhoogd risico op bepaalde typen kanker, hart- en vaatziekten en neurologische aandoeningen, als gevolg van	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat er geen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			het plaatsen van de radar. Er zijn veel onderzoeken die dat aantonen, aldus indiener. ALARA vraagt om terughoudendheid ten aanzien van het blootstellen van mensen aan straling. Indiener stelt dat de SMART-L de sterkste radar van Nederland is, en niet voldoet aan de ICNIRP, vanwege plaatsing zo dichtbij woningen, openbare wegen en recreatie.	sprake is van effecten op de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen ook geen wegen worden afgesloten voor het radarstation of andere maatregelen worden genomen die de publieke omgeving belemmeren.	
		5	Volgens indiener gaan Defensie, TNO en ICNIRP voorbij aan de biologische effecten als gevolg van gepulseerde radarstraling. Daar komt bij dat de ICNIRP geen uitspraak doet over het effect van langdurige stralingsblootstelling, aldus indiener. ICNIRP biedt daarom onvoldoende zekerheid. Ook is er volgens indiener een verband tussen straling en ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragrafen 12 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		6	Indiener stelt dat uit Wob-documenten blijkt dat Defensie en TNO zich niet aan het ALARA-principe kunnen en willen houden.	Aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning ligt een groot aantal onderzoeken en rapportages ten grondslag waaruit volgt dat de SMART L-radar voldoet aan ICNIRP. De verwijzing door indiener naar documenten die met een Wob-verzoek zijn opgevraagd, doet daar niet aan af. Die documenten strekken niet tot onderbouwing van het inpassingplan en de omgevingsvergunning.	nee
		7	Volgens indiener is niet uitgesloten dat de radar significant negatieve effecten heeft op bomen, bijen, vogels en vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		8	Indiener stelt dat het alternatievenonderzoek verkeerd is uitgevoerd, en dat Herwijnen het slechtst scoort. Indiener is van mening dat Defensie ten onrechte de gezondheidseffecten niet heeft meegewogen in het alternatievenonderzoek.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400124	Hellouw	1	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de kleinkinderen die wonen binnen een straal van 900 meter. Indiener stelt dat de SMART-L radar te veel gezondheidsrisico's heeft. Er is daarnaast te weinig onderzoek gedaan, aldus indiener. Indiener is van mening dat Herwijnen al een te hoog stralingsniveau heeft, al zonder de SMART-L radar. Dit door de KNMI-radar, en scheepsvaart en de toren van de telefoon.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener vraagt zich af waarom defensie het bezwaar van de Eerste en Tweede Kamer, en van de gemeente West Betuwe van tafel veegt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
		5	Indiener stelt dat Herwijnen wordt opgeofferd voor landsbelang. Indiener stelt dat Defensie bang is voor Rusland, maar zelf op een communistische wijze de democratie wegveegt.	Het vinden van een locatie voor een militair radarstation dat een groot deel van het Nederlandse luchtruim moet bewaken, overstijgt het lokale belang. Dat een lokale gemeenschap, om welke reden dan ook, daaraan geen medewerking wil verlenen en dat Defensie daarom een andere weg heeft gezocht om het project alsnog te kunnen realiseren, betekent nog niet dat daarmee de lokale democratie wordt ondermijnd. De gekozen procedure garandeert voldoende ruimte voor inspraak en rechtszekerheid.	nee
202400125	Geldermalsen	1	Indiener stelt dat er nog steeds vanuit wordt gegaan dat er geen andere locatie dan Herwijnen is. Dit terwijl Herwijnen al tientallen jaren blootgesteld is aan elektromagnetische stralingen, en hierdoor aan de nodige	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's is blootgesteld. Hierdoor is volgens indiener grote weerstand ontstaan.		
		2	Indiener uit zorgen over de gezondheid van dochter met man en kinderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400126		1	Indiener stelt dat de radar te dicht bij woningen komt. Dit gebeurt volgens indiener willens en wetens.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener is er sprake van tunnelvisie door het afserveren van alternatieve locaties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener uit zorgen over grote veiligheidsrisico's, zoals het vallen van bommen en drones.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400127	Herwijnen	1	Er zijn naar mening van indiener wel degelijk geschikter(e) locaties voor de radar te vinden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	De onderzoeken door TNO zijn doordat deze door Defensie zijn aangedragen niet onafhankelijk volgens indiener.	Er is geen sprake van een gebrek in de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van TNO. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat TNO niet onafhankelijk zou zijn. Daar komt bij dat medewerkers van TNO gehouden zijn aan de gedragscode wetenschappelijke integriteit. Het niet naleven van deze gedragscode kan voor de betreffende medewerker verregaande consequenties hebben.	nee
		3	Indiener stelt dat defensie tijdens de informatieavond heeft aangegeven dat een verblijf van langer dan 10 minuten gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Dat valt niet te rijmen met het zeer dichtbij wonen en de richtlijnafstand (VNG), aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Indiener stelt dat de radar uitbreidingsmogelijkheden zowel van de woning als het bedrijf beperkt	De komst van de radar verandert niets aan de bedrijfsvoering. Op publiek toegankelijk terrein wordt ruimschoots binnen de ICNIRP gebleven, ook	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				worden geen wegen of andere onderdelen van de publieke ruimte afgezet. Voor het overige wordt verwijzen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	
		5	Indiener stelt dat door de stralingsrisico's het huis een stuk minder waard zal worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		6	Indiener stelt dat de bezwaren van de inwoners van Herwijnen worden genegeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400128	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er nog veel onderwerpen zijn met onduidelijkheid voor de onderneming van indiener, gezondheid, vee, bedrijfssystemen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			en de gevolgen voor het milieu. Volgens indiener is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld productie, vruchtbaarheid of gezondheid van het vee.		
		2	Indiener brengt naar voren dat de woning en het bedrijf bevinden zich binnen de afstandsnorm. Gevreesd wordt voor de bedrijfsvoering en de straling van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor de gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400129	Waardenburg	1	Indiener stelt dat het onderzoek naar een andere locatie niet correct is uitgevoerd, het was volgens indiener het doel om uit te komen op Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval. Volgens indiener zijn er gezondheidsrisico's die niet opwegen tegen de moeite die moet worden gedaan voor een andere locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Politiek en gemeentebestuur zijn volgens indiener tegen de plaatsing van de radar. Reden te meer voor een goed onderzoek naar andere locaties, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces) en paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener vreest voor geluidsoverlast. Er zou niet verder gegaan moeten worden met de procedure totdat de geluidsproblemen in Wier zijn opgelost. Gevraagd wordt om uitleg dat "inmanteling" van de radar in Wier niet zal leiden tot verhoging van het stralingsniveau.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400130	Herwijnen	1	Indiener stelt dat problemen en zorgen van burgers niet serieus worden genomen. Hoewel er voldoende alternatieve locaties worden aangedragen, wordt volgens indiener vastgehouden aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de afstand van de radar tot de bewoning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener uit zorgen voor de gezondheid van mens en dier. Indiener heeft een gehoorapparaat en wordt mogelijk in de toekomst thuis gedialyseerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor medische apparatuur. Indiener heeft een gehoortoestel, en is bang dat deze niet meer zal werken, met alle gevolgen van dien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400131	Herwijnen	1	De lange termijn-gezondheidsrisico's zijn onduidelijk volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	
		2	Indiener uit zorgen over de waardevermindering van land en gebouwen binnen het dorp.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de storing van apparatuur zoals de TV, maar ook van melkapparatuur en voedersystemen en dergelijke.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat het dorp al jaren wordt omringd door verschillende radars, voorheen een radar van de luchtverkeersleiding, een KNMI-radar en alle radarsystemen van de scheepvaart die dag en nacht langs het huis komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de continuïteit van het agrarische bedrijf van familie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener stelt dat mensen die een pacemaker, of andere apparatuur bij zich dragen (of een ICD kastje) niet te dicht bij de radar mogen komen. Indiener uit zorgen over de gevolgen voor gehoorapparaten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		7	Volgens indiener moet wettelijk en verantwoord gezien worden voldaan aan een afstandseis van 1000 meter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400132	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat de geplande radar te dicht op bebouwing staat. Indiener woont en werkt op 800 meter van de radar, en is bezorgd over de gevolgen voor de gezondheid op langere termijn. Dit is niet wetenschappelijk te onderbouwen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	
		2	Indiener stelt dat de gevolgen voor vee en de mogelijke schade/storingen aan (technische)apparatuur op het bedrijf onduidelijk zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden en het vee, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400133	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie zich niet heeft gehouden aan de motie van de Tweede Kamer, volgens indiener was de opdracht om naar een andere locatie te kijken, niet Herwijnen. Volgens indiener is er nooit een intentie geweest om een andere locatie te vinden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener is het stralingsonderzoek niet goed en onafhankelijk uitgevoerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat er geen duidelijke reden is aan te wijzen voor het hoge percentage ALS in Herwijnen. Volgens indiener is niet uit te sluiten dat de jarenlange blootstelling aan de elektromagnetische straling van twee radarstations en radars aan boord van schepen op de Waal hiervan de oorzaak is. Volgens indiener wordt het voorzorgsprincipe niet toegepast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener stelt dat het effect op het nabijgelegen Natura 2000-gebied – zoals bijvoorbeeld vleermuizen – onbekend is. Indiener wijst op een onderzoek uit Vlaanderen, waaruit zou volgen dat er een mogelijk negatieve impact van relatief zwakke gepulste elektromagnetische straling kan zijn op het biologische systeem. Indiener stelt dat er geen radar kan worden geplaatst met Natura 2000 gebieden die in de buurt liggen. Volgens indiener zitten de vleermuizen in Herwijnen nog dichterbij.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Volgens indiener laat het alternatievenonderzoek zien dat er wel degelijk locaties zijn waar aan de 1.500 metergrens wordt voldaan. Indiener stelt dat het onacceptabel is dat wordt vastgehouden aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	Volgens indiener wordt niet voldaan aan de termijn voor Woo verzoeken.	De Woo-verzoeken worden in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn. Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn.	nee
		8	Indiener stelt dat de geluidsmeting in Wier wordt gebruikt voor de aanvraag van de omgevingsvergunning, indiener vraagt waarom het zorgvuldigheidsprincipe niet wordt toegepast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		9	Indiener uit zorgen over de impact op de recreatieplas aan de Mert, het voetbalveld en de sporthal/dorpshuis in Herwijnen. Deze locaties zitten op 1000 meter van de radar vandaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat er geen sprake is van beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen ook geen wegen worden afgesloten voor het radarstation of andere maatregelen worden genomen die de publieke omgeving belemmeren.	nee
		10	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400134	Herwijnen	1	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	De metingen vallen binnen grenswaarden van de ICNIRP, maar dat zijn volgens indiener momentopnamen. De radar zal er jaren staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	nee
		3	Indiener stelt dat er veel zorgen en onduidelijkheid bestaan bij agrarische ondernemers en veehouders. Volgens indiener is er geen enkel onderzoek of meting vanuit Defensie dat bewijst dat er op langere termijn geen gevolgen zijn voor hun vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener breng naar voren dat ook de inwoners van Herwijnen, gesteund door de gemeente West Betuwe niet willen meewerken aan deze radar vanwege alle reageren op de korte afstand en de onbekende gevolgen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400135	Herwijnen	1	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	De gezondheidsrisico's voorvloeiend uit de langdurige blootstellingen aan	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			elektromagnetische stralingen zijn volgens indiener te veel en zullen door deze radar alleen maar toenemen.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400136	Herwijnen	1	Er zijn geen onafhankelijke metingen verricht voor wat betreft straling, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd volgens de motie van de Tweede Kamer, en daarom onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400137	Herwijnen	1	Er zijn geen onafhankelijke metingen verricht voor wat betreft straling, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400138	Herwijnen	1	Volgens indiener wordt niet naar de bewoners van Herwijnen geluisterd. Indiener noemt in dit kader als voorbeeld het bezoek van staatssecretaris Van de Maat, waar geen vragen worden beantwoord. Indiener wijst daarnaast op de bewonersavond op 15 januari 2024, er was daar ook geen ruimte voor argumenten en feiten, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (participatie).	nee
		2	Indiener stelt dat uit de Wob en Woo verzoeken blijkt dat de medewerkers van Defensie zelf aangeven dat de Smart-L radar op de locatie in Lopik (eigen defensieterrein) vele malen sneller gerealiseerd kan worden dan in Herwijnen. En met minder overlast voor de omgeving, aldus indiener.	Aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning ligt een groot aantal onderzoeken en rapportages ten grondslag waaruit volgt dat de SMART L-radar voldoet aan ICNIRP. De verwijzing door indiener naar documenten die met een Wob-verzoek zijn opgevraagd, doet daar niet aan af. Die documenten strekken niet tot onderbouwing van het inpassingplan en de omgevingsvergunning.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener stelt dat de testen en metingen (TNO, Thales) niet onpartijdig of onafhankelijk zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Indiener is van mening dat er wel geschiktere locaties zijn. Willens en wetens houdt defensie vast aan locatie Herwijnen, aldus indiener. Indiener stelt dat het onderzoek naar een alternatieve locatie een aanfluiting is. Hoewel de radar 2000 km kan kijken, wordt wel de eis gesteld dat het zoekgebied niet verder dan een aantal kilometer van Herwijnen mag liggen. Indiener stelt dat dit onbegrijpelijk is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Indiener stelt dat niet wordt voldaan aan de richtafstand uit de VNG-handreiking. Defensie stelt dat het “slechts” om een handreiking gaat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400139	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat het vertrouwen in de overheid/Defensie is beschadigd.	Het wordt betreurd dat het vertrouwen in de overheid/Defensie is beschadigd. Met het proces rondom het inpassingsplan is juist beoogd partijen actief te informeren, te laten participeren en transparant te zijn. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		2	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek onrechtmatig, omdat Herwijnen ook is meegenomen. Er wordt hierdoor niet voldaan aan moties vanuit de Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener betwist dat de radar volledig aan alle veiligheidseisen (INCNIRP) en voorwaarden voldoet, (testen en metingen) zoals die van geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Indiener stelt dat bewoners van Herwijnen worden genegeerd. Volgens indiener is het proces dat door Defensie wordt gevoerd niet transparant.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		5	Indiener vraagt waarom er geen meet gegevens bekend zijn vanaf de radar tot 30 meter, of tot 50 meter.	Die gegevens zijn wel bekend. De aanpak is daarom geweest om validatiemetingen uit te voeren naar de stralingsbelasting van de SMART-L radar in	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Wier binnen 300 meter. Er zijn metingen uitgevoerd door DEKRA en het Agentschap Telecom. De conclusie is dat ruimschoots aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan. Voor een toelichting op de metingen die zijn uitgevoerd door DEKRA en het Agentschap Telecom, wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	
		6	Indiener stelt dat de medewerkers van Defensie de berekening van de radar aanpassen zodat de uitslag beter past.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400140	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat het ALARA-principe wordt geschonden. De straling vanuit de radar moet zo laag mogelijk worden gehouden maar dat gebeurt niet, aldus indiener. In de staring modus voldoet de radar niet aan de ICNIRP volgens indiener. Indiener uit zorgen over het feit dat de radar 24 uur per dag, 7 dagen per week aanstaat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400142	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over het potentiële gevaar van de radarstraling voor de volksgezondheid, deze wordt ondergeschikt gemaakt aan logistieke, uitvoeringstechnische en vergelijkbare aspecten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Volgens indiener is het effect van permanente blootstelling aan zeer krachtige radarstraling voor de eigen gezondheid en die van vele andere omwonenden, dieren, planten, natuur en apparatuur onvoorspelbaar en zou zeer schadelijk kunnen zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Indiener stelt dat het per definitie onmogelijk is om op grond van een momentopname te concluderen dat de gemeten hoeveelheid straling ook op de langere termijn, geen enkel nadelig gevolg zal hebben voor de volksgezondheid, de natuur en apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	nee
		4	Indiener geeft aan, nog niet één steekhoudend argument te hebben gehoord, waarom de radar alleen in Herwijnen kan komen. De aangedragen aspecten maken volgens indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			alleen maar duidelijk, dat het op andere plaatsen lastiger is de radar operationeel te krijgen. Indiener brengt naar voren dat er verschillende alternatieven (minder risicovol) zijn aangedragen, maar openstaan voor die alternatieven is er niet bij.		
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400143	Herwijnen	1	Indiener plaatst vraagtekens bij de integriteit van het besluitvormingsproces. Indiener stelt dat er sprake is van vermeende manipulatie van onderzoeken.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	
		2	Volgens indiener is de locatie ongeschikt, omdat deze slechts honderden meters van bewoning bevindt. Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval. Defensie heeft verzuimd om het voorzorgsprincipe toe te passen door de afstand tot bewoning ondergeschikt te maken terwijl Herwijnen de slechtst scorende locatie is, aldus indiener. Ook is de afstand tot openbaar toegankelijke locaties volgens indiener ten onrechte niet meegenomen in de onderzoeken, terwijl de radar tot op 35 meter te benaderen is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De reden om af te wijken van de 1.500 afstandsnorm wordt naar mening van indiener slecht onderbouwd. Indiener uit zorgen over de radar als potentieel doelwit.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Ten aanzien van de zorgen van indiener over de radar als potentieel doelwit wordt het volgende opgemerkt. Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		4	Indiener stelt dat een radar die eigenschappen heeft om naast vijandige vliegtuigen te volgen ook raketten kan detecteren, niet in een woonomgeving thuishoort. Defensie heeft de eigenschappen van deze staring modus ook volledig onderschat, naar mening van indiener. De straling in deze modus voldoet volgens indiener niet aan de normering.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		5	Indiener plaatst vraagtekens bij de onafhankelijkheid van het stralingsonderzoek door Thales. Hoewel metingen binnen de grenswaarden van ICNIRP lijken te vallen, zijn er sterke twijfels over de onafhankelijkheid van deze metingen. Plaatsing van de radar kan niet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			plaatsvinden indien het ALARA-principe als uitgangspunt wordt genomen.		
		6	Indiener brengt naar voren dat, hoewel de radarlocatie bepaald is door de NAVO, dit niet een reden mag zijn om hieraan vast te houden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	Indiener stelt dat politiek en maatschappelijke weerstand wordt genegeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		8	Indiener vraagt zich af of mogelijke gezondheidseffecten door radarstraling door Defensie zijn meegenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
202400144	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor. Indiener uit zorgen over de gezondheid van familie, en dorpsgenoten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Volgens indiener wil de Eerste Kamer de Tweede Kamer en de gemeente Herwijnen niet dat de radar in Herwijnen komt. Indiener begrijpt niet hoe de radar er dan toch kan komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400145		1	Indiener brengt naar voren dat er na de plaatsing wordt gekeken of de radar kan blijven staan, maar dat niemand na vijf jaar een miljoenen kostend object weghaalt. Indiener stelt dat de radar altijd ongezonde straling zal blijven stralen.	In de aangenomen motie Valstar/Stoffer (*Kamerstukken II* 2021/22, 27 830, nr. 369), staat “verzoekt het kabinet vijf jaar na realisatie van de radar te evalueren en te bezien of er gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn”. Deze evaluatie staat los van de ruimtelijke besluiten die dienen ter realisatie van het project radarstation Herwijnen.	nee
		2	Indiener stelt dat Herwijnen niet de beste locatie is: het staat te dicht op de dorpskern, en kan vanuit deze locatie nog steeds niet alles bekijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	De grens van maximaal 10 minuten blootstelling levert beperkingen op aan zwemmen in de Zandput, aldus indiener.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation en ook de toegankelijkheid van de Zandput wijzigt niet.	nee
		4	Indiener vraagt of er door straling een verhoogde kans op ziektes is (ALS, MS en hart- en vaatziekten).	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener vraagt of de nieuwbouw van huizen straks nog wel mogelijk is, en of er straks nog wel festiviteiten georganiseerd kunnen worden door straling/stikstof?	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400146	Herwijnen	1	Ondanks het locatieonderzoek houdt Defensie volgens indiener vast aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	De radar zou geen gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Maar de metingen in Wier zijn door Defensie/Thales uitgevoerd. Vraag is of dit juist is gebeurd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener vraagt zich af of er straks nog huizen kunnen worden gebouwd.	Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bebouwing. De enige beperking die is opgelegd aan toekomstige bebouwing is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	
		4	Indiener uit zorgen over stressklachten over een veilige/gezonde omgeving, als gevolg van het plaatsen van de radar. Er zijn volgens indiener aanwijzingen in Herwijnen voor een verhoogde kans op ziekten (ALS e.d.) als gevolg van straling. Indiener heeft zelf de ziekte MOGAD en vreest voor de gevolgen van straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener vraagt of boeren uit het dorp straks nog wel kunnen ondernemen. Indiener vraagt zich af of hun dieren niet ziek worden van de straling. Indiener vraagt of het nog veilig is om de producten die van deze dieren komen te eten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400147	Herwijnen	1	Ondanks het locatieonderzoek houdt Defensie volgens indiener vast aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat het nog maar de vraag is of de metingen juist zijn uitgevoerd, omdat Defensie en Thales dit zelf hebben gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener uit zorgen over buitenspelen als de radar er is.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener vraagt zich af of er straks nog huizen kunnen worden gebouwd.	Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bebouwing. De enige beperking met betrekking tot bebouwing die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	
		5	Indiener vraagt of, als de radar er is, de ooievaars nog blijven.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener uit zorgen over extra gevaar voor ziekten zoals kanker, hart- en vaatziekten en neurologische aandoeningen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
20240148		1	Indiener brengt naar voren dat er na de plaatsing wordt gekeken of de radar kan blijven staan, maar dat niemand na vijf jaar een	In de aangenomen motie Valstar/Stoffer (*Kamerstukken II* 2021/22, 27 830, nr. 369), staat "verzoekt	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			miljoenen kostend object weghaalt. Indiener stelt dat de radar altijd ongezonde straling zal blijven stralen.	het kabinet vijf jaar na realisatie van de radar te evalueren en te bezien of er gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn". Deze evaluatie staat los van de ruimtelijke besluiten die dienen ter realisatie van het project radarstation Herwijnen.	
		2	Indiener stelt dat Herwijnen niet de beste locatie is: het staat te dicht op de dorpskern, en kan vanuit deze locatie nog steeds niet alles bekijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt dat uit verschillende onderzoeken blijkt dat de straling die de radar uitstraalt niet gezond is voor mens en dier, de verhoging op allerlei ziektes en aandoeningen is behoorlijk aanwezig. Indiener uit zorgen over 24/7 in de straling zitten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener stelt dat de radar een potentieel doelwit is.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		5	Indiener uit zorgen over de gevaren van verstoring van apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400149	Herwijnen	1	Ondanks het locatieonderzoek houdt Defensie volgens indiener vast aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat het nog maar de vraag is of de metingen juist zijn uitgevoerd, omdat Defensie en Thales dit zelf hebben gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener vraagt zich af of er straks nog huizen kunnen worden gebouwd.	Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bebouwing. De enige beperking die is opgelegd aan toekomstige bebouwing is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	nee
		4	Indiener uit zorgen over of het straks nog mogelijk is om in de Zandput van Herwijnen te gaan zwemmen.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation en ook de toegankelijkheid van de Zandput wijzigt niet.	nee
		5	Indiener uit zorgen over de verstoring van apparatuur, waaronder digibord, tablets en internet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		6	Indiener woont op 700 meter van de SMART-L radar, indiener vraagt wie kan garanderen dat niemand ziek wordt door de straling. Indiener stelt dat is vastgesteld dat bij langdurige straling verhoogde kans op kanker, hart- en vaatziekten en neurologische aandoeningen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400150	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat er na de plaatsing wordt gekeken of de radar kan blijven staan, maar dat niemand na vijf jaar een miljoenen kostend object weghaalt. Indiener stelt dat de radar altijd ongezonde straling zal blijven stralen.	In de aangenomen motie Valstar/Stoffer (Kamerstukken II 2021/22, 27 830, nr. 369), staat "verzoekt het kabinet vijf jaar na realisatie van de radar te evalueren en te bezien of er gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn". Deze evaluatie staat los van de ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				besluiten die dienen ter realisatie van het project radarstation Herwijnen.	
		2	Indiener stelt dat Herwijnen niet de beste locatie is: het staat te dicht op de dorpskern, en kan vanuit deze locatie nog steeds niet alles bekijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevaren van verstoring van apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		4	Volgens indiener produceert het radarstation een behoorlijk geluid. Indiener woont 700 meter van de radar en is bang voor het verstoren van de nachtrust.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Indiener uit zorgen van de gevolgen van de radar voor dieren, zoals de ooievaar, reiger, vleermuis en uil.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener stelt dat de radar een potentieel doelwit is.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400151		1	Indiener vindt het frappant dat de radar geen gevaar zou opleveren voor de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			volksgezondheid, maar je toch geen 10 minuten mag stilstaan bij de radar. Dat is zorgwekkend, stelt indiener. Indiener woont zeer dichtbij de locatie. Indiener uit zorgen over de achteruitgang van de gezondheid. Er bestaat namelijk een verhoogd risico op diverse ziekten volgens indiener, zoals ALS. Diverse ziektes komen al voor binnen de familie, sommigen hebben ook een pacemaker.		
		2	Volgens indiener zal de radar diverse recreatieve activiteiten, onder ander op de Zandput in Herwijnen, belemmeren.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation en ook de toegankelijkheid van de Zandput wijzigt niet.	nee
		3	Indiener stelt dat diersoorten, zoals de vleermuis, worden verstoord. Indiener uit zorgen over de gevolgen voor ondernemers zoals boeren, en over de voedselproductie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400152	Herwijnen	1	Ondanks het locatieonderzoek houdt Defensie volgens indiener vast aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over buitenspelen als de radar er is. Indiener vraagt of het veilig is om in Herwijnen te blijven wonen, met het oog op straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener vraagt wie er waarschuwt als de radar in staring modus staat. Indiener stelt dat de kans groter is dat er ziekte ontstaat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		5	Indiener vraagt of het nog mogelijk is om evenementen te organiseren.	Er is geen sprake van belemmeringen voor het organiseren van evenementen, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn.	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400153		1	Indiener stelt dat Defensie op een schandalige wijze vasthoudt aan locatie Herwijnen, in weerwil van aangenomen moties en risico's aan deze locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de locatie een doel kan zijn van aanslagen en eventuele bombardementen.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		3	Volgens indiener is er geen onafhankelijk onderzoek uitgevoerd.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus.	nee
		4	Diverse onderzoeken wijzen volgens indiener op het ontstaan van diverse ziektes, zoals ALS, als gevolg van straling. Ook is deze straling ongezond voor mens, dier en fauna.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (natuur).	nee
		5	Indiener is van mening dat er sprake is van verstoring van apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		6	Indiener uit zorgen over flora en fauna, elektromagnetische straling is daar namelijk ongezond voor volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		7	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		8	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		9	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
202400154	Herwijnen	1	Uit de metingen in Wier volgt dat de straling van de SMART-L binnen de grenswaarden van de ICNIRP valt. Volgens indiener zijn dit momentopnames, en zijn er geen metingen op de lange termijn uitgevoerd in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	
		2	Uit onderzoeken blijkt volgens indiener dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op ALS door langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. Volgens indiener komt in Herwijnen ALS 400% meer voor dan gemiddeld in Nederland. Indiener stelt dat er een direct verband is tussen ALS-patiënten en de jarenlange langdurige blootstelling aan de elektromagnetische straling van de twee radarstations en de radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400155	Herwijnen	1	Volgens indiener is het stralingsonderzoek niet goed en onafhankelijk uitgevoerd.	Er bestaat geen enkele reden om aan te nemen dat de stralingsmetingen niet door een onafhankelijke instantie zijn afgenomen. Indiener geeft niet aan waarom de onderzoeken niet zorgvuldig of niet volledig zijn.	nee
		2	Indiener stelt dat de radar schade zal berokkenen aan de bewoners van Herwijnen door de grote hoeveelheid straling. Volgens indiener is het aantal patiënten met ALS al buitensporig veel groter dan in de rest van Nederland, en	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			de verklaring niet anders dan de grote hoeveelheid straling.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400156	Herwijnen	1	Het locatieonderzoek is niet juist uitgevoerd en daarom onrechtmatig, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Stralingsonderzoek in Wier is niet onafhankelijk uitgevoerd en daarom is niet aangetoond dat de straling geen gezondheidsschade oplevert, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener stelt dat de radar schade zal berokkenen aan de bewoners van Herwijnen door de grote hoeveelheid straling. Volgens indiener is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			het aantal patiënten met ALS al buitensporig veel groter dan in de rest van Nederland, en de verklaring niet anders dan de grote hoeveelheid straling.		
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400157	Herwijnen	1	Volgens indiener is er geen onafhankelijk onderzoek uitgevoerd.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Onderzoeken geven volgens indiener duidelijke aanwijzingen voor risico's op het gebied van allerlei ziekten die het gevolg zijn van straling. Indiener stelt dat langdurige blootstelling slecht is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd volgens de motie van de Tweede Kamer, en daarom onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		5	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400158	Herwijnen	1	Volgens indiener is de locatie nooit eerlijk bekeken en niet uitgevoerd volgens de motie van de Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Stralingsonderzoek is volgens indiener niet onafhankelijk uitgevoerd en zijn slechts momentopnames.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Aanvullend wordt nog het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener heeft elektromagnetische straling veel invloed op dieren, vogels zullen worden verstoord.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener stelt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling in het verleden heeft bewezen dat er verhoogde risico's zijn op ziekten, waaronder hart- en vaatziekten, kanker en ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor boeren in en rond Herwijnen, onderzoeken zeggen niets over het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		7	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		8	Indiener stelt dat er bewijs is dat de SMART-L radar verstoring van apparatuur en geluidsoverlast veroorzaakt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400159	Herwijnen	1	Locatieonderzoek is volgens indiener niet objectief. Haast vanwege Oekraïne is oneigenlijk, want de radar staat er volgens indiener twee jaar later nog niet. Waarom wordt de radar in Nieuw-Milligen niet vervangen door de Smart-L?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener geeft aan twijfels te hebben over de onafhankelijkheid van de onderzoeken naar straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Indiener stelt dat de radar te veel gevaarlijke straling uitstraalt. Volgens indiener is tijdens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			een bijeenkomst gezegd dat je geen 10 minuten naast de radar kan staan. Uit onderzoeken blijkt volgens indiener dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op ALS door langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. Volgens indiener komt in Herwijnen ALS 400% meer voor dan gemiddeld in Nederland. Indiener stelt dat er een direct verband is tussen ALS-patiënten en de jarenlange langdurige blootstelling aan de elektromagnetische straling van de twee radarstations en de radars aan boord van schepen.		
		5	Indiener uit zorgen voor de gevolgen van straling en verschillende dieren, waaronder ooievaars en vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor boeren in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	nee
		7	Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd volgens de motie van de Tweede Kamer, en daarom onrechtmatig	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.		
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen. Hierdoor zijn volgens indiener de belangen niet goed afgewogen, en is het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stelleninpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400160	Herwijnen	1	Indiener stelt dat uit onderzoek blijkt dat de radar te dicht bij het dorp is. Volgens indiener is dit tegen de regels.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Straling is boven de norm, aldus indiener. Indiener stelt dat als defensie de ICNIRP niet had aangepast, de waarde ver boven de toegestane hoeveelheid was geweest. Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor de gezondheid, ook voor familie. Stilstaan binnen 500m is zeer gevaarlijk voor mens en dier, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener raakt de natuur uitgeput door de straling en eventuele bodemverontreiniging, kans op brand en milieuvervuiling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur). Ter plaatse van het plangebied is een aantal onderzoeken uitgevoerd in het kader van de (water)bodemkwaliteit. Deze onderzoeken zijn aan het inpassingsplan ten grondslag gelegd. De resultaten van deze onderzoek laten zien dat (water)bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor het realiseren van de SMART-L radar.	nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet mag worden geplaatst op minder dan 1.500 meter van het dorp.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de meerdere objecten in Herwijnen die straling afgeven. Volgens indiener is er een verhoogde kans op diverse ziektes door straling, zoals ALS, hersenaandoeningen en spierziekten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		7	Indiener stelt dat Defensie andere locatie moet zoeken voor de radar, zonder aanpassing van de norm. Vanwege nabijheid windmolens kan de radar niet goed kijken op de locatie Broekgraaf, naar mening van indiener. Lopik is een goede optie volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400161	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de straling zo hoog is, dat Defensie zelf het limiet heeft aangepast. Volgens indiener is het niet oké dat Defensie zelf onderzoeksrapporten opstelt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Er is geen behoefte aan meer uitleg volgens indiener, maar aan antwoorden op bepaalde vragen, maar die met een beroep op staatsgeheim e.d. niet worden gegeven.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		3	Volgens indiener zijn Lopik en Montfoort prima locaties. Indiener stelt dat Defensie niet wil uitwijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener is van mening dat Herwijnen al genoeg straling heeft. Straling levert volgens indiener een verhoogde kans op ziektes op, zoals ALS (400% meer dan gemiddeld). Indiener uit zorgen over de gezondheid van kinderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400162	Herwijnen	1	Volgens indiener is er sprake van verhoogde straling met als gevolg negatieve invloed op de gezondheid van indiener en zijn dieren. Het bedrijf van indiener ligt op 1 kilometer afstand van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
202400163	Herwijnen	1	Volgens indiener zou de afstand van het dorp 1.500 meter moeten zijn. Volgens indiener is de afstand 700 meter, en gaat Defensie hier de mist al mee in. Volgens indiener worden de gevaren onderschat. Indiener stelt dat de straling boven de norm komt, volgens indiener mag niemand weten wat de norm is, want dat is staatsgeheim. Bovendien wordt de norm volgens indiener door Defensie aangepast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener uit zorgen over eventuele lekkage, bodemverontreiniging en het uitzicht. Volgens indiener heeft dit gevolgen voor mensen en dieren.	Ter plaatse van het plangebied is een aantal onderzoeken uitgevoerd in het kader van de (water)bodemkwaliteit. Deze onderzoeken zijn aan het inpassingsplan ten grondslag gelegd. De resultaten van deze onderzoek laten zien dat (water)bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor het realiseren van de SMART-L radar.	nee
		3	Indiener stelt dat de bewoners van Herwijnen ook uitvallen door de hoeveelheid straling die de SMART-L afgeeft. Het aantal mensen met ALS is in Herwijnen 400 keer hoger, aldus	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener. Dit komt volgens indiener waarschijnlijk door de twee radars die er al gestaan hebben, een 5G mast, en schepen die elke dag langsvaren.		
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen van elektromagnetische straling voor apparatuur van hulpdiensten, pacemakers, en ECGs.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		5	Er is volgens indiener geen onafhankelijk locatieonderzoek uitgevoerd. Volgens indiener zijn er andere locaties die geschikter zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Indiener stelt dat Defensie liegt en bedriegt.	Met het proces rondom het inpassingsplan wordt beoogd partijen actief te informeren, eventuele onrust weg te nemen en transparantie te bieden. Zie in dit kader ook de thematische beantwoording in paragraaf paragraaf 2.3.2 (proces). Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Van liegen en bedriegen is geen sprake.	nee
202400164	Herwijnen	1	Volgens indiener kunnen mens en dier ziek worden van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener vindt het jammer dat Defensie de radar zo dichtbij plaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor ooievaars en vleermuizen. Naar mening van indiener kan straks de melk van koeien niet meer gedronken worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Volgens indiener moet Defensie beter nadenken over een andere locatie die wel past.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400165	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over gezondheidsklachten. Volgens indiener is er door de radar geen garantie op een gezond leven. Er is naar mening van indiener geen onderzoek gedaan naar klachten door straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener stelt dat mensen met een pacemaker niet binnen 5 km van de radar kunnen wonen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		3	Indiener stelt dat boeren hun werk niet meer kunnen voortzetten. Volgens indiener raken zij hun inkomsten kwijt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		4	Volgens indiener hebben de dieren die leven in en rondom Herwijnen 24 uur last van het geluid van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400166	Herwijnen	1	Volgens indiener zijn de uitgevoerde stralingsmetingen zijn momentopnames. De radar is niet voor een moment gepland, aldus indiener. Defensie, TNO, Thales en VNG kunnen niet aangeven wat de gevolgen zijn voor de volksgezondheid volgens indiener. Herwijnen kent al een hoog stralingsniveau.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		2	Indiener stelt dat geen enkel onderzoek van Defensie aantoont dat zij zich na de plaatsing van de SMART-L radar aan de Flora- en faunawet houden. Indiener uit zorgen over de effecten op de vleermuis.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Volgens indiener heeft Herwijnen al genoeg straling gehad. Indiener verzoekt Defensie om een andere locatie te gaan zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400167	Herwijnen	1	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener vraagt of er wel voldoende is gezocht naar een alternatieve locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de kans op verstoring apparatuur. Volgens indiener volgt uit een terugroep actie van de Action dat een aroma-	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			diffuser al te veel straling kan veroorzaken, een radar dan al helemaal volgens indiener.		
		5	Volgens indiener is het plaatsen van de radar tegen de wens van de gemeente West Betuwe. Ook is niet gehandeld in overeenstemming met moties uit de Tweede Kamer. Volgens indiener is er een motie aangenomen waaruit volgt dat niet gestart mag worden met de vergunningsprocedure voordat de problemen in Wier zijn opgelost.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Woo-verzoeken worden niet correct behandeld en niet binnen de termijnen afgewikkeld, aldus indiener. Volgens indiener informeert de overheid de burger onjuist.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Ten aanzien van de Woo-verzoeken wordt nog het volgende opgemerkt. De Woo-verzoeken worden in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn. Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn.	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400168	Herwijnen	1	Er is volgens indiener niet voldoende gekeken naar andere locaties, zoals Montfoort of Lopik.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de metingen opnieuw moeten worden gedaan, waarbij de radar bestuurd wordt door een onafhankelijke instantie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat Herwijnen al een langdurig stralingsverleden kent van diverse bronnen. Er wordt volgens indiener al gewaarschuwd i.v.m. kans op onvruchtbaarheid. Indiener uit zorgen over een andere radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast en verstoring apparatuur. Volgens indiener heeft dit ook gevolgen voor de vissen, vogels, etc.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur), paragraaf 2.4 (Geluid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener uit zorgen over het zwemmen in de Zandput, als de radar is geplaatst.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation en ook de toegankelijkheid van de Zandput wijzigt niet.	
		6	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400169	Herwijnen	1	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Metingen zijn volgens indiener slechts momentopnames. Indiener vraagt daarnaast of de radar tijdens de metingen in vol gebruik was.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Indiener uit zorgen voor de gevolgen voor de gezondheid. Indiener brengt naar voren dat er in Herwijnen jarenlang 2 radarstations dichtbij de bebouwde kom hebben gestaan, en dat er duizenden boten zijn langs gevaren over de Waal. Indiener uit daarbij zorgen over ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener uit zorgen over de bedrijvigheid van de boeren, en de werking van de melkrobots. Volgens indiener is er in de praktijk al sprake van verstoring.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		5	Indiener vraagt wat de invloed is van de radar op andere dieren, bijvoorbeeld vleermuizen, vogels etc.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener vraagt of de radar invloed heeft op het bouwbesluit? Het moet toch getoetst worden door gemeente?	De vergunning voor de bouw van het radarstation wordt verleend door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Daarbij wordt het bouwplan getoetst op alle daarvoor relevante regelgeving, inclusief het Bouwbesluit. Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bebouwing. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400171	Asperen	1	Volgens indiener voldoen de volgende punten niet, of zijn ze niet voldoende uitgewerkt: de afstand van omwonenden, geen uitvoerig gezondheidsonderzoek, geen gegronde redenen dat er geen alternatieve locatie gevonden zou kunnen gevonden worden, milieu en straling, vleermuizen, ooievaars, vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), 2.2.2 straling en richtafstand VNG, paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de mogelijke verstoring van elektrische apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		3	Volgens indiener zijn er nog te veel onduidelijkheden wat betreft de effecten op lange termijn. Indiener noemt de volgende aspecten: waardedaling van woning, bouwmogelijkheden in de toekomst, gezondheidsrisico's, kans op ziektes, gevolgen straling voor mens, dier en bedrijfsvoering, gevolgen van blootstelling aan meerdere stralingsbronnen in Herwijnen en problemen met GPS installatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400172	Herwijnen	1	Het is naar mening van indiener niet aannemelijk gemaakt dat er serieus naar een andere locatie is gezocht. Volgens indiener wordt nog steeds vastgehouden aan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. Volgens indiener is er nu geen garantie dat de radar op vol vermogen heeft gedraaid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Gevolgen volksgezondheid op lange termijn niet duidelijk, aldus indiener. Volgens indiener zijn er veel gevallen van ALS in Herwijnen. De vorige defensieradar kan hier een oorzaak van zijn. Voorzorgprincipe zou volgens indiener van toepassing moeten zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Er wordt volgens indiener geen rekening gehouden met de negatieve gevolgen van straling voor dieren in het algemeen, dieren in de veehouderij en dierlijke producten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Er wordt geen rekening gehouden met geluidsoverlast en verstoring apparatuur. Volgens indiener heeft Defensie geadviseerd niet langer dan 10 minuten in de buurt van het radarterrein te verblijven. Indiener uit zorgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			over de effectiviteit van de getroffen maatregelen in Wier.		
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400173	Herwijnen	1	De metingen (grenswaarden) in Wier zijn volgens indiener gedaan terwijl Defensie de radar bestuurde. Indiener is van mening dat dit niet objectief is. Straling in Wier zou volgens indiener binnen de ICNIRP-norm vallen. Dat kan voor Herwijnen nog niet gezegd worden, al wordt daar wel op aangestuurd naar mening van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		3	Diverse onderzoeken laten naar mening van indiener een verband of mogelijk verband zien tussen elektromagnetische straling en gezondheidsproblemen. Indiener haalt de volgende onderzoeken aan: Residential exposure to ultra high frequency electromagnetic fields emitted by Global System for Mobile (GSM) antennas and amyotrophic lateral sclerosis incidence: A geoepidemiological population-based study (2019) en Increased risk of cancer and heart diseases due to the exposure of the radar EMF among the population of Potenza Picenza Italy (1986-91).	De ICNIRP-richtlijn hanteert zeer restrictieve referentiewaarden, die zijn gebaseerd op een grote hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek. De referentiewaarden die in de richtlijn zijn opgenomen, worden daarnaast regelmatig getoetst. Kortom, de ICNIRP-richtlijn reflecteert de meest recente geaccepteerde wetenschappelijke inzichten. De Wereldgezondheidsorganisatie, de Raad van de Europese Unie en de Gezondheidsraad adviseren dan ook om de ICNIRP-richtlijn te gebruiken. Ook de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert de ICNIRP-richtlijn bij het beoordelen van de toelaatbaarheid van straling (zie o.a. AbRvS 11 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:97; AbRvS 1 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:924; AbRvS 13 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:787). De door indiener naar voren gebrachte onderzoeken geven geen aanleiding om aan het hanteren van de ICNIRP-richtlijn te twijfelen.	nee
		4	Herwijnen kent al veel gevallen van ALS, dit is volgens indiener veroorzaakt door radarstraling. Volgens indiener zijn de gevolgen op lange termijn onduidelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		5	Er is volgens indiener niet voldaan aan de opdracht in de motie van de Tweede Kamer, om een andere locatie te zoeken. Herwijnen is blijvend als back-up gebruikt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast, naar aanleiding van de radar in Wier. Volgens indiener zijn de normen in Herwijnen nog strenger, dus of dat gehaald wordt moet nog blijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		7	Indiener uit zorgen over planschade. Volgens indiener is er een risico voor de waarde van woningen. Dit leidt volgens indiener tot schade aan de gemeenschap. Er zijn minder opties om te bouwen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400174	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat, gezien de reikwijdte van het moderne systeem van de radar, het mogelijk zou moeten zijn om de installatie elders te plaatsen, waar minder overlast is. Indiener wijst op Lopik, maar bijvoorbeeld ook voor de kust, of op militaire oefenterreinen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat Defensie aangeeft dat als het geluidsprobleem in Wier is opgelost, niets meer in de weg staat voor hetzelfde systeem in Herwijnen. Indiener vraagt zich af of in Herwijnen dan dezelfde omgevingseisen gelden, en dezelfde afstand tot de eerste bewoners, of de ondergrond gelijk is, en of bestaande geluidbelasting niet al "vol" zit door de A15, de Betuwelijn en de industrie in de directe omgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener kan de radar niet alleen ontvangen, maar ook zenden, waardoor het een doelwit zou kunnen worden. Hierdoor ontstaat gevaar voor omwonenden, aldus indiener.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee
		4	Indiener vraagt waarom categorie 6 een veel grotere afstand wordt toegekend, dan nu voor de radarinstallatie. Volgens indiener wordt bij het meten van de straling in Duitsland, andere rekenmethoden, meetmethoden en opgaven van waardes gehanteerd, dan dat Defensie hanteert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG) en in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Uit diverse onderzoeken is naar mening van indiener een causaal verband gebleken tussen langdurige blootstelling aan straling en allerlei ziekten zoals ALS. Volgens indiener wordt hier ten onrechte geen nader onderzoek naar gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Volgens indiener is de invloed van straling op dieren ten onrechte niet (uitvoerig) onderzocht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		7	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de waarde van onroerend goed door de plaatsing van de radar?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		8	Volgens indiener heeft Defensie geen enkele moeite gedaan om serieus naar een alternatieve locatie te kijken. Indiener stelt dat Herwijnen was gepland, iets wat niet meer zou veranderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400175	Herwijnen	1	Volgens indiener is de reactienota op het voorontwerp uiterst summier, en worden de belangrijkste onderwerpen op het gebied van gezondheid, milieu, alternatieve locaties, ICNIRP, proces, politiek en juridisch domein niet of niet voldoende geadresseerd of toegelicht.	De reactienota op het voorontwerp is opgenomen als bijlage 35 bij de toelichting bij het inpassingsplan. Hierin zijn de reacties behandeld en is aangegeven waarom de reacties geen reden gaven om het inpassingsplan te wijzigen.	nee
		2	Indiener geeft aan op 600 meter van de radar te wonen. Volgens indiener is dit onacceptabel. Indiener stelt dat langdurige blootstelling aan te hoge straling een gevaar is voor de toekomst, helemaal omdat er nog weinig over bekend is. Indiener brengt naar voren dat er in Herwijnen veel ALS voorkomt. Indiener wil dat aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener is agrarisch ondernemer, en wil daarom weten wat de gezondheidseffecten voor het vee zijn. Ook wil indiener weten of het nog mogelijk is om uit te breiden in de toekomst. Indiener vraagt of er nog extra regels zijn voor bouwen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bedrijven. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9,	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	
		4	Indiener uit zorgen voor de mogelijkheid dat oorlog uitbreekt. Volgens indiener wordt de radar dan een potentieel doelwit.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener verwijst naar punten die identiek zijn aan de zienswijze die is samengevat onder zienswijzenummer 202303669.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder zienswijzenummer 202303669.	nee
		5	Deze zes domeinen zijn over het hoofd gezien. Volgens indiener is in het politieke proces de democratische lokale en democratische landelijke politieke besluitvorming genegeerd, en is de gehele procedure die leidde tot de totstandkoming van de RCR onjuist uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Indiener stelt dat dit proces van voorgenomen plaatsing van de SMART-L radar al bijna 6 jaar ongekende zorgen voor de toekomst, en die van het gezin, oplevert. Indiener stelt dat alle opgelopen vertraging te wijten is aan de tunnelvisie van Defensie zelf.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces). Het wordt betreurd dat het proces voor het realiseren van de SMART-L radar zoveel zorgen heeft opgeleverd. Voor het totstandkomen van het inpassingsplan zijn verschillende onderzoeken nodig ter onderbouwing. Hiermee is de nodige tijd gemoeid. Voor een project van deze omvang is dat niet ongebruikelijk.	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400179	Herwijnen	1	Andere locaties zijn volgens indiener amper onderzocht, geschikter en kennen minder risico's.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de effecten op het ooievaarsdorp onbekend zijn. Indiener brengt naar voren dat het levenswerk van de oprichters hierdoor in gevaar komt. Indiener weet niet welke gevolgen uit de plaatsing kunnen voortvloeien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400180	Herwijnen	1	Indiener stelt dat straling niet in zicht is, en vaak pas op langere termijn speelt. Indiener is van mening dat hiermee niet mag worden gespot. Indiener vindt het onbegrijpelijk dat plaatsing kan plaatsvinden dichtbij een woonkern en op minder dan de geadviseerde afstand. Dit geldt voor mens en dier, zeker gelet op de agrarische bedrijven in de buurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		2	Indiener stelt dat de pijlen op Herwijnen zijn gericht, terwijl er andere locaties zijn waar bovengenoemde niet of in veel mindere mate speelt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Volgens indiener is al bekend dat deze radar geluidsoverlast veroorzaakt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	De woning van indiener zou door de afstand van 900 meter tot de radar onverkoopbaar worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
2022400181	Gorinchem	1	Volgens indiener is er veel onduidelijkheid over de effecten van straling, en zijn de metingen niet betrouwbaar en onafhankelijk uitgevoerd. Indiener stelt dat Defensie, Thales, TNO en DEKRA alles achter gesloten deuren hebben laten plaatsvinden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Volgens indiener kan de radar een doelwit worden bij oorlog. Hierdoor zou de familie van indiener gevaar lopen.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		3	Luister naar het volk en plaats de radar elders.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		4	Indiener vraagt om te stoppen met doordrukken. Indiener wenst geen radar in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400182	Acquoy	1	Indiener stelt dat het ontwerp-inpassingsplan geen antwoord geeft op de bezwaren die indiener heeft geuit in de reactie op het voorontwerp.	De reactienota op het voorontwerp is opgenomen als bijlage 35 bij de toelichting bij het inpassingsplan. De reacties zijn daarin thematisch behandeld en er is aangegeven waarom de reacties geen reden gaven om het inpassingsplan te wijzigen.	nee
		2	Indiener geeft aan stralingsgevoelig te zijn en heeft daarom zijn woning in het verleden reeds ontstoord. Hij vreest voor (verdere) overschrijding van zijn stralingslimiet en dus voor zijn gezondheid. Het stralingsonderzoek in Wier is niet onafhankelijk en onvolledig, omdat de gevolgen van langdurige blootstelling niet zijn onderzocht. Volgens indiener ligt een officieel vastgesteld stralingslimiet helemaal niet vast, en wordt dit steeds naar beneden bijgesteld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. TNO heeft de stralingsblootstelling van de SMART-L radar getoetst aan de ICNIRP-richtlijn 1998 en 2020. De conclusie van TNO is dat de SMART-L radar ruimschoots voldoet aan de referentiewaarden uit de ICNIRP 2020. Bij het totstandkomen van de blootstellingslimieten in de ICNIRP-richtlijn 2020 is rekening gehouden met een breed scala aan wetenschappelijke literatuur met betrekking tot personen die gevoelig zijn voor straling. De conclusie is dat door de ICNIRP-richtlijn te hanteren, ook voldoende rekening wordt gehouden met stralingsgevoeligheid. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		3	Indiener stelt dat uit verschillende onderzoeken is gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn dat bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling er een verhoogd risico op o.a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS optreedt. Indiener uit zorgen over cumulatieve blootstelling. Indiener is van mening dat bij het bepalen van de blootstellingslimieten geen ruime marge is ingebouwd voor de steeds veranderende ICNIRP-richtlijnen voor die limieten. In de nieuwe versie Thales-rapport staan "significante verschillen met de eerste versie". De "veilige afstanden op lager niveau [zijn] grilliger" en "kan e.e.a. leiden tot verlaging van de toegestane blootstellingslimieten". ”een nieuw inzicht kan leiden tot wijziging in de limieten.”	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	In Herwijnen en omgeving is naar mening van indiener duidelijk geen draagvlak voor het plaatsen van het Militair Radarstation in Herwijnen. Zelfs de gemeenteraad van West Betuwe heeft unaniem tegen plaatsing van dit station aan de Broekgraaf in Herwijnen gestemd, aldus indiener. Er zijn volgens indiener drie geschikte locaties aanwezig. Er heeft naar mening van indiener geen inventarisatie plaatsgevonden naar draagvlak in de andere gemeente. Opdrachten vanuit de Eerste en Tweede Kamer worden volgens indiener stelselmatig niet uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		7	Indiener brengt naar voren dat er geen serieus onderzoek is gedaan naar de voors- en tegens bij herplaatsing in Nieuw-Milligen (dekking, kosten, draagvlak, straling, bouwtijd).	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Indiener wenst te vernemen waarom opdrachten vanuit de gemeente West Betuwe, Tweede Kamer en Eerste Kamer stelselmatig ontweken, niet serieus bekeken, niet beantwoord en niet uitgevoerd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
202400183	Herwijnen	1	Volgens indiener is de veilige afstand 1.500 meter, en wordt hier ten onrechte van afgeweken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener stelt dat metingen altijd onafhankelijk moeten worden uitgevoerd. Dat is volgens indiener niet gebeurd in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Volgens indiener zijn de langetermijneffecten ten onrechte niet bekend. Indiener stelt dat er sprake is van gevaar voor gezondheid van gezin, omdat er binnen de voorgeschreven afstand van 1.500 meter een radar komt. Indiener uit daarbij zorgen over de jarenlange blootstelling aan meerdere stralingsbronnen, en het voorkomen van ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener stelt dat beschermde diersoorten worden bedreigd in hun habitat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener brengt naar voren dat inwoners met een pacemaker nu al gewaarschuwd worden door hun leveranciers.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		6	Indiener stelt dat de zorgen uit de omgeving worden weggewuifd door Defensie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		7	Indiener stelt dat Herwijnen door het plaatsen van de radar op de internationale kaart wordt gezet als militair doelwit.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		8	Indiener stelt dat er wel geschiktere locaties zijn, maar dat die gemeentes niet willen meewerken, waardoor de locaties zijn afgevallen. Maar Herwijnen is ook unaniem tegen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		9	Indiener stelt dat Kamermoties worden genegeerd en door de RCR wordt de gekozen route toch wordt doorgezet. Defensie negeert daarbij volgens indiener de signalen van bewoners en de gemeente. Defensie en betrokken partijen (TNO) overschrijden de Woo-termijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		10	Er zijn volgens indiener drie geschikte locaties aanwezig. Er heeft naar mening van indiener geen inventarisatie plaatsgevonden naar draagvlak in de andere gemeente. Opdrachten vanuit de Eerste en Tweede Kamer worden volgens indiener stelselmatig niet uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
202400184	Herwijnen	1	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. De metingen in Wier zijn naar mening van indiener momentopnames, terwijl de geplande radar in Herwijnen permanent actief zal zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken. Ten aanzien van de onafhankelijkheid geldt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	nee
		2	Indiener stelt dat er talrijke verontrustende onderzoeken zijn, welke een grimmig beeld	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			schetsen van de verhoogde gezondheidsrisico's bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. Volgens indiener hebben de twee aanwezige radars in het verleden voor opvallend gestegen sterftecijfers door ALS gezorgd.		
		3	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel en de geloofwaardigheid, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Volgens indiener zal de radar onomkeerbare schade berokkenen aan het welzijn, zowel persoonlijk als van geliefden en de dorpsgemeenschap. Volgens indiener is er te weinig gedegen onderzoek naar de relevante feiten, mogelijke alternatieve locaties en potentiële gezondheidsrisico's. Indiener stelt dat er niet op een respectvolle en empathische manier is afgewogen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
202400185	Herwijnen	1	Er is volgens indiener geen behoefte is aan nog meer uitleg, maar aan erkenning dat locatieonderzoek op flagrante wijze tekort is geschoten. Het lijkt er volgens indiener op dat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.1 (participatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Defensie Herwijnen nooit heeft losgelaten, wat het geloof van indiener in de objectiviteit ondermijnt. Indiener geeft aan diep teleurgesteld te zijn. Indiener vraagt om begrip en rechtvaardigheid, omdat het lijkt alsof de belangen van Herwijnen worden verwaarloosd.		
		2	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet aan de veiligheidsnormen voldoet. Huizen liggen volgens indiener te dichtbij. Toch blijft Defensie vasthouden aan Herwijnen als beste locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Volgens indiener zijn de gemeente West Betuwe, de Tweede Kamer en de bewoners unaniem tegen de radar, en wordt dit genegeerd door Defensie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		5	Volgens indiener zal de radar onomkeerbare schade berokkenen aan het welzijn, zowel persoonlijk als van geliefden en de dorpsgemeenschap. Volgens indiener is er te weinig gedegen onderzoek naar de relevante feiten, mogelijke alternatieve locaties en potentiële gezondheidsrisico's. Indiener stelt dat de belangen niet evenwichtig zijn afgewogen, en het	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			voorgestelde besluit niet veilig, juist en verantwoord is.		
202400186	Herwijnen	1	Er is volgens indiener geen serieus onderzoek gedaan naar alternatieve locaties voor de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat straling ziek maakt, en dat in het belang van de volksgezondheid moet worden gezocht naar een plaats buiten een woongebied. Indiener stelt dat uit verschillende onderzoeken volgt dat er verhoogde risico's zijn bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische stralingen. Door de ligging aan de Waal is er volgens indiener sprake van veel straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener geeft aan als vee pedicure de invloed van straling op koeien te zien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Volgens indiener is de West-Betuwe unaniem tegen de plaatsing. De Eerste Kamer heeft nog een motie aangenomen vanwege de geluidsproblemen in Wier, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400187	Herwijnen	1	Er is volgens indiener geen serieus onderzoek gedaan naar alternatieve locaties voor de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat straling ziek maakt, en dat in het belang van de volksgezondheid moet worden gezocht naar een plaats buiten een woongebied. Indiener stelt dat uit verschillende onderzoeken volgt dat er verhoogde risico's zijn bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische stralingen. Door de ligging aan de Waal is er volgens indiener sprake van veel straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen van de radar voor vogels, koeien en ooievaars. Indiener wijst hierbij op de Flora- en faunawet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Volgens indiener is de West-Betuwe unaniem tegen de plaatsing. De Eerste Kamer heeft nog een motie aangenomen vanwege de geluidsproblemen in Wier, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400188	Herwijnen	1	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Indiener stelt dat de uitgevoerde metingen slechts vluchtige momentopnamen zijn. Er is geen idee over de langetermijneffecten voor de volksgezondheid, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		3	Er ontbreekt volgens indiener bewijs dat er geen effecten optreden op de vleermuis, die te vinden zijn in de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Volgens indiener is dit alles in strijd met de Flora- en faunawet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener blijkt uit Woo-stukken dat Defensie manipuleert en op een misleidende wijze informeert.	De Wob/Woo-verzoeken die worden ingediend, worden in behandeling genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid is. Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van manipulatie en op een verkeerde manier informeren door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn. De stelling van indiener mist om die reden feitelijke grondslag.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener geeft aan dat de radar in het ontwerpbesluit als een donderwolk boven het bestaan hangt. Volgens indiener zal de radar onomkeerbare schade berokkenen aan het welzijn, zowel persoonlijk als van geliefden en de dorpsgemeenschap. Volgens indiener is er te weinig gedegen onderzoek naar de relevante feiten, mogelijke alternatieve locaties en potentiële gezondheidsrisico's. Bovendien is er volgens indiener sprake van een schrijnend gebrek aan begrip voor de emotionele banden met de gemeenschap. De belangen zijn niet op een respectvolle en empathische wijze afgewogen.	Het wordt betreurd dat indiener onvoldoende begrip heeft ervaren. Defensie heeft juist geprobeerd er alles aan te doen om tot een zo gedragen mogelijk besluit te komen. Daarnaast geldt dat het belang van de nationale veiligheid dat bij de realisatie van de SMART-L radar gediend is, een gegeven is. Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is bovendien aangetoond dat wordt voldaan aan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat.	nee
202400189	Herwijnen	1	Uit alle onderzoeken die gedaan zijn over de smart-L radarstraling kan volgens indiener niet concreet gehaald worden wat de gevolgen zijn voor de volksgezondheid over een periode van 30 jaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Uit diverse onderzoeken volgt naar mening van indiener dat er duidelijke aanwijzingen zijn die laten zien dat straling slechte gevolgen kan hebben op je persoonlijke gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400190	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over het toenemen van het aantal mensen met ALS zodra de radar er staat. Dit te meer, volgens indiener, omdat er geen onderzoek naar gedaan wordt. Indiener wil dat er concreet en goed onderzoek wordt gedaan naar de schade op de gezondheid die de radar kan veroorzaken. Als dit onderzoek niet wordt uitgevoerd of uit een onderzoek blijkt dat deze straling invloed kan hebben op	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			de gezondheid mag de radar er niet komen, aldus indiener.		
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400191	Herwijnen	1	Er is volgens indiener nog te weinig onderzoek gedaan, over hoe schadelijk straling is voor de gezondheid over een langere periode.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		2	Indiener is bang dat het plaatsen van de radar bouwprojecten in de regio kan belemmeren, bijvoorbeeld niet hoger bouwen dan een bepaalde hoogte mogen bouwen of in een bepaalde straal rond de radar niet mogen bouwen.	Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bedrijven. Het klopt dat een hoogtebeperking wordt opgelegd. Deze was te vinden in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening en heeft nu een plek gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400192	Herwijnen	1	Indiener hoopt dat er meer onderzoek wordt gedaan naar de schade die de straling aan kan brengen. Omdat hier nog geen concrete onderzoeken naar zijn geweest. Indiener wenst een Herwijnen waar je kan wonen en er zeker van kan zijn dat de kans op ziektes niet hoger is dan op andere plekken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400193	Herwijnen	1	Er zijn volgens indiener al veel ALS patiënten in Herwijnen. Zo lang er geen onderzoeken worden gedaan naar de langdurige effecten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			van straling kan er niet nog een radar komen. Indiener uit zorgen over een ongezond Herwijnen voor de volgende generaties en als deze nieuwe radar er komt wordt dit alleen maar erger.		
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400194	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat na aankaarten van het breken van de regels en aanpassen hier geen gehoor aan gegeven lijkt te worden.	Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van het breken van regels door Defensie. De stelling van indiener mist feitelijke grondslag.	nee
		2	Indiener stelt dat het vee al last van straling heeft, dit uit zich in verminderde weerstand en dus een kalversterfte van 56%. Dit is alleen al van de telefoonmast, aldus indiener. Indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stelt dat dit zal verergeren met de straling van de radar.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400195	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het voorontwerp inpassingsplan geen effect heeft gehad, even als protesten en dergelijke.	De reactienota op het voorontwerp is opgenomen als bijlage 35 bij de toelichting bij het inpassingsplan. Hierin zijn de reacties thematisch behandeld en is aangegeven waarom de reacties geen reden gaven om het inpassingsplan te wijzigen. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (participatie).	nee
		2	Indiener heeft bij straling al ervaren dat het zeer negatieve effecten heeft op het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400196	Herwijnen	1	Indiener geeft aan aanwezig te zijn geweest bij diverse protesten, en meerdere zienswijzen te hebben ingediend. Maar er blijkt niks mee gedaan te worden. Indiener vraagt of de radar elders geplaatst kan worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat 320 mHz al veel doet met het vee. Indiener is hierdoor bezorgd over de straling van de radar. Volgens indiener is de straling in Herwijnen al te hoog met de telefoon masten, laat staan met een radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400197	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de bereidwilligheid om verder te kijken dan Herwijnen nihil is. Volgens indiener moet de radar in een natuurgebied worden geplaatst, waar geen huizen staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener vraagt om te denken aan de gezondheid van de kinderen en kleinkinderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400198	Herwijnen	1	Indiener wil geen radar zo dichtbij. Volgens indiener worden regels aangepast. In het begin is volgens indiener aangegeven dat de radar niet zo dicht bij het dorp mocht komen. Indiener wil graag de gezondheid behouden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400199	Herwijnen	1	Er is volgens indiener geen behoefte aan meer uitleg. Het locatieonderzoek is niet met de juiste intenties uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. Dit is volgens indiener de reden dat de straling binnen de grenswaarden van ICNIRP voor publiek toegankelijk terrein valt. Tevens zijn de metingen momentopnames, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Indiener stelt dat ALS in Herwijnen vaker voorkomt dan elders. Dat heeft volgens indiener te maken met de langdurige blootstelling van elektromagnetische straling van de twee radars die jarenlang dicht op de bebouwde kom hebben gestaan, en de voorbijvarende boten met radar. Volgens indiener wijst onderzoek uit dat ICD's 'op hol' kunnen slaan, wanneer deze binnen 950m van de radar komen. Dat is de dorpskern, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener is van mening dat het milieu ook de dupe is. Indiener wijst op het ooievaarsdorp, het vee en de vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener stelt dat ook de geluidsoverlast van de radar zeer hoog is. Dit is onwenselijk, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400200	Herwijnen	1	Het locatieonderzoek is volgens indiener nooit met de juiste intenties uitgevoerd, en daardoor onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener wordt de minimale afstand uit de VNG-handreiking niet aangehouden. Hierdoor is de stralingsbelasting een veel te hoog risico, aldus indiener. Indiener uit zorgen over de ligging van de woning, op 600 meter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Indiener vraagt of er onderzoek is gedaan naar de langetermijneffecten.	afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		3	Volgens indiener wordt recreëren op de Zandput beperkter. Fietsroute de Nieuwe Steeg is belangrijk voor scholieren en woon-/werkverkeer.	Er is geen reden tot zorg over effecten op de recreatieve zwemplas in de Zandput en het Herwijnense fietsverkeer, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor mens en dier, vee en voedsel als gevolg van straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener stelt dat zowel de landelijke als lokale politiek tegen de komst van de radar is. Indiener stelt dat Defensie de Tweede Kamer en de gemeente West Betuwe negeert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Indiener geeft aan 30 jaar keihard te hebben gewerkt om het huis te kunnen betalen, en met veel plezier in Herwijnen te wonen. Indiener uit zorgen over de waarde van de woning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400201	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen enkele moeite is gedaan om alternatieve locaties te onderzoeken of in overweging te nemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de hoogte van de toekomstige straling, en de gevolgen voor de gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400202	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de effecten van straling op langere termijn, omdat de radar dichtbij de woonwijk staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		2	Indiener uit zorgen over de vleermuizen en de ooievaars, met name omdat er volgens indiener geen garantie kan worden gegeven dat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			deze zullen vertrekken of overlijden door de komst van de radar.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400203	Herwijnen	1	Indiener is bezorgd, omdat er volgens indiener geen garanties zijn over de effecten van de straling op langere termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		2	Indiener is bezorgd over het vee, omdat er volgens indiener geen garanties gegeven kunnen worden over de eventuele gezondheidsschade op langere termijn door de straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400204	Leerdam	1	Indiener stelt dat de stralingsonderzoeken niet zijn uitgevoerd door onafhankelijke onderzoekers. Indiener heeft totaal geen vertrouwen in TNO en Dekra. Er wordt volgens indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geen toestemming gegeven om ook andere onderzoekers te laten testen.		
		2	Indiener brengt naar voren dat de radar wordt geplaatst op een plek waar veel bewoners ALS hebben en zijn overleden. Indiener stelt dat Defensie niet kan bewijzen dat het niet gevaarlijk is, en dat de straling geen gevolgen heeft voor hun gezondheid. Zet de radar ergens anders verder van de bewoonde wereld, aldus indiener. Volgens indiener is dat in lijn met het voorzorgsprincipe.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400205	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over straling. Indiener fietst vaak langs de radar, en er wonen kleine kinderen dichtbij. Volgens indiener zijn al heel veel mensen die ALS gekregen hebben in dit dorp.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de geluidsoverlast van de radar, en wat dat met mensen en dieren doet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400206	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over het plaatsen van de radar dicht op het dorp en naast gelegen boerderijen, terwijl volgens indiener niemand kan zeggen wat de straling met de gezondheid van	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			bewoners zal doen. Volgens indiener zijn er genoeg andere locaties.		
		2	Volgens indiener legt Defensie de zorgen van bewoners, plaatselijke- en landelijke politiek, naast zich neer. Bewoners, landelijke en plaatselijke politiek zijn tegen, maar Defensie drukt naar mening van indiener gewoon door. Indiener uit zorgen over het achterhouden van informatie door defensie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400207		1	Indiener vindt het vreemd dat Defensie niet wil kijken naar een andere locatie waar de radar verder van de bebouwing af kan komen te	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			staan, zeker omdat volgens indiener de Tweede Kamer het er niet mee eens is.		
		2	Indiener uit zorgen over de boerderijen naast de radar. Indiener vraagt wat dat doet met het vee. Indiener vraagt wie garandeert dat de boeren geen schade lijden als gevolg van het plaatsen van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur) en paragraaf 2.5 (nadeelcompensatie).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400208	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de gezondheid van alle mensen in de directe omgeving van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener vraagt wat de radar doet met de flora-fauna (zoals vleermuizen) in de omgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400209	Herwijnen	1	Er is volgens indiener geen behoefte aan meer uitleg, maar aan transparante onderzoeken en onafhankelijke interpretatie van die uitleg.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	nee
		2	Er wordt ten onrechte niet voldaan aan de 1.500 meter volgens de VNG-handreiking, aldus indiener. De richtlijnen zijn er niet voor niets. Indiener stelt dat de toekomstige	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheid in gevaar wordt gebracht. Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de lange termijn. Het is naar mening van indiener niet bewezen dat ALS niet door straling ontstaat.	van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		3	Metingen moeten volgens indiener altijd door onafhankelijke partijen worden gedaan. Dat was niet het geval in Wier waar Defensie aan de knoppen zat en de metingen door TNO werden gedaan in opdracht van Defensie, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Indiener stelt dat vele inheemse diersoorten worden bedreigd, zoals uilen, ooievaars en vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Inwoners met een pacemaker worden volgens indiener nu al gewaarschuwd voor mogelijke verstoring van het apparaat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		6	Indiener stelt dat Herwijnen een militair doelwit wordt.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		7	Indiener stelt dat andere locaties geschikt zijn, Herwijnen is volgens indiener onveilig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Er zijn volgens indiener Kamermoties aangenomen, maar door de RCR te volgen zet Defensie de gekozen route toch door. Naar mening van indiener negeert Defensie alle signalen die worden afgegeven door bewoners, worden Woo-termijnen niet nageleefd en wordt informatie gemanipuleerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). De Wob/Woo-verzoeken die worden ingediend, worden in behandeling genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid is. Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van het op achterstand plaatsen van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				bewoners door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn. De stelling van indiener dat hij in een rechtsgang gehinderd wordt door een informatieachterstand, mist om die reden feitelijke grondslag.	
		9	Ook geluidsoverlast is een bron van zorg, aldus indiener. Hier is volgens indiener inmiddels een motie in de Eerste Kamer voor aangenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		10	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400210	Amsterdam	1	Er is volgens indiener geen behoefte aan meer uitleg, maar aan transparante onderzoeken en onafhankelijke interpretatie van die uitleg.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Er wordt ten onrechte niet voldaan aan de 1.500 meter volgens de VNG-handreiking, aldus indiener. De richtlijnen zijn er niet voor niets. Indiener stelt dat de toekomstige gezondheid in gevaar wordt gebracht. Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de lange termijn. Het is naar mening van indiener niet bewezen dat ALS niet door straling ontstaat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Metingen moeten volgens indiener altijd door onafhankelijke partijen worden gedaan. Dat was niet het geval in Wier waar Defensie aan de knoppen zat en de metingen door TNO werden gedaan in opdracht van Defensie, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener stelt dat vele inheemse diersoorten worden bedreigd, zoals uilen, ooievaars en vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Inwoners met een pacemaker worden volgens indiener nu al gewaarschuwd voor mogelijke verstoring apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		6	Indiener stelt dat Herwijnen een militair doelwit wordt.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		7	Indiener stelt dat andere locaties geschikt zijn, Herwijnen is volgens indiener onveilig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Er zijn volgens indiener Kamermoties aangenomen, maar door de RCR te volgen zet Defensie de gekozen route toch door. Naar mening van indiener negeert Defensie alle signalen die worden afgegeven door bewoners, worden Woo-termijnen niet nageleefd en wordt informatie gemanipuleerd.	De Woo-verzoeken die worden ingediend, worden in behandeling genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid is. Anders dan indiener lijkt te suggereren, is er geen sprake van manipulatie door Defensie. In tegendeel, Defensie heeft op alle mogelijke manieren geprobeerd om tot gedragen besluitvorming te komen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn. De stelling van indiener dat er wordt gemanipuleerd, mist om die reden feitelijke grondslag.	nee
		9	Ook geluidsoverlast is een bron van zorg, aldus indiener. Hier is volgens indiener inmiddels een motie in de Eerste Kamer voor aangenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		10	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400211	Herwijnen	1	Volksgezondheid inwoners komt volgens indiener in het geding. Indiener uit zorgen over de straling die het dorp 24/7 moet incasseren. Volgens indiener is gezegd dat jeugd die iedere dag naar school fietst niet stil mag staan bij de kruising Nieuwesteeg/Broekgraaf.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener stelt dat de bouwgrond te klein is.	Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener uit zorgen over het geluid dat de radar produceert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener vraagt hoe Defensie omgaat met de vleermuizen(-grot) en ooievaars?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener is van mening dat de straling van de radar het hele dorp zal bedekken, omdat het dorp binnen de zone valt. Het dorp begint al vanaf 700 meter, in plaats van 1.500 meter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		7	Andere locaties waren volgens indiener toereikend genoeg.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		8	Indiener vraagt of de radome in Wier ervoor zorgt dat de frequentie/stralingsniveau omhoog moet, om aan hetzelfde criterium te voldoen. Indiener vraagt of hierdoor de straling hoger wordt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		9	Indiener stelt dat Defensie al eerder is teruggefloten over de gebruikte rekenmethode en denkt dat dat weer zal gebeuren.	Er is geen sprake van het terugfluiten van Defensie over de gehanteerde rekenmethode. De stelling van indiener mist feitelijke grondslag.	nee
		10	In Wier zijn de metingen naar mening van indiener niet onafhankelijk uitgevoerd. Indiener vertrouwt er niet op, dat dat voor vervolg wel gebeurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		11	Indiener stelt dat de straling een verhoging van de lichaamstemperatuur zal veroorzaken en een verhoogde kans oplevert voor ziektes of andere gezondheidsklachten. Indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			vraagt hoe er wordt omgegaan met boerderijen grenzende, nabij de radar?		
		12	Herwijnen heeft al een stralingsverleden, zo brengt indiener naar voren. Indiener vraagt wat de gevolgen van straling zijn voor de toekomst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		13	Indiener stelt dat er te weinig onderzoek wordt gedaan naar het voorkomen van ALS in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		14	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag niet had mogen worden opgedeeld	Dit is onjuist. Het is goed mogelijk om binnen de coordinatieprocedure de besluitvorming te faseren.	nee
		15	Indiener stelt dat bij toekomstige updates de radar nog verder kan kijken. Indiener vraagt wat er kan gebeuren als de straling de vergunning overtreedt. Indiener vraagt of er schriftelijk kan worden uitgesloten dat bij een update	Het staat voorop dat de SMART-L radar, buiten de ICNIRP-contour, onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-richtlijn. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan. Een manier om de SMART-L radar uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			in de toekomst een capaciteit wordt bereikt van 10.000 km.	te breiden is door software- of hardware-aanpassingen uit te voeren. Dit zorgt er overigens niet voor dat de radar ook meer vermogen krijgt. In de voorschriften van de omgevingsvergunning is bepaald dat overschrijdingen van de ICNIRP-2020 blootstellingslimieten niet mogen voorkomen in voor publiek toegankelijk gebied. Na software of hardware-aanpassingen dienen verificatiemetingen te worden uitgevoerd om vast te stellen of de ICNIRP-contour al dan niet is overschreden. Op deze manier is dus geborgd dat de gezondheid niet in gevaar komt en dat het verantwoord is om de SMART L-radar te plaatsen in Herwijnen.	
		16	Indiener vraagt waarom Defensie niet accepteert dat ze door mensen uit de politiek zijn teruggefloten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		17	Indiener stelt dat eerst de geluidsproblemen in Wier zouden worden opgelost, voordat de vergunning in Herwijnen zou worden aangevraagd. Toch is volgens indiener de vergunningaanvraag gestart.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		18	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400212		1	Indiener vraagt waarom er per sé wordt vastgehouden aan Herwijnen? De Tweede Kamer heeft volgens indiener aangegeven dat er naar een andere locatie gezocht moest worden. Bovendien is de afstand tot het dorp een bezwaar, zo stelt indiener. Ook gelet op de gevaarcategorie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat door de plaatsing van de radar Herwijnen een potentieel doelwit wordt.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		3	Indiener is van mening dat straling een groot gevaar vormt voor de volksgezondheid. Daarbij zijn de gevolgen voor de lange termijn onbekend, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		4	Vanuit Wier is al bekend dat de radar geluidsoverlast en verstoring van apparatuur veroorzaakt. In Herwijnen zijn de normen strenger en gaat Defensie met de normen van Wier een	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			vergunning in Herwijnen aanvragen. Dat is niet zorgvuldig.		
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400213	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er al te veel straling is. Indiener uit zorgen voor de gevolgen voor de gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Volgens indiener komt de radar veel te dichtbij de woningen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener vraagt om een andere locatie te zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400214	Herwijnen	1	Indiener stelt dat opdracht is gegeven tot zoeken naar een andere locatie, daaraan is volgens indiener niet voldaan. Indiener verzoekt om dit alsnog te doen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener komt de radar dichterbij dan 1.500 meter van de dorpskern. Dit zou niet mogen volgens de gebruiksaanwijzing.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400215	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de gezondheid voor familie, dieren, waaronder veedieren, en boerengezinnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener stelt dat andere locaties beter zijn, zonder omliggende woonwijken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400216	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie zijn zin doordrukt, omdat ze nergens anders terecht kunnen. Indiener vraagt waarom Nieuw-Milligen niet vernieuwd wordt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en 2.3.2 (Proces).	nee
		2	Indiener stelt dat er te veel straling is in de bewoonde omgeving. Radar KNMI en boten. Indiener geeft aan binnen de straal te wonen. Indiener uit zorgen voor de omliggende boerderijen en om het voorkomen van ALS. Indiener geeft aan gevoelig te zijn voor straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400217	Herwijnen	1	Er zijn volgens indiener andere locaties, maar Defensie wil niet meewerken. Andere locaties hebben zich spontaan opgeworpen, aldus indiener. Maar, Defensie is te veel bezig met eigen prestige.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening indiener niet onafhankelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		3	Uit onderzoeken blijkt volgens indiener dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op ALS door langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. Volgens indiener komt in Herwijnen ALS 400% meer voor dan gemiddeld in Nederland. Indiener stelt dat er een direct verband is tussen ALS-patiënten en de jarenlange langdurige blootstelling aan de elektromagnetische straling van de twee radarstations en de radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener vraagt om te denken aan de kinderen en achterkleinkinderen, en het geen	Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			machtspelletje te laten worden. Indiener stelt dat eerlijkheid het langst duurt, en Defensie zich aan afspraken en regels moet houden. Kinderen moeten opgroeien in een gezonde omgeving en er is te weinig onderzoek gedaan, aldus indiener.	grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. De conclusie van deze onafhankelijke deskundigenbureaus is dat de gezondheid voldoende wordt beschermd.	
202400218	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar slecht voor straling is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener vraagt om niet nog een radar te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400219	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie vanaf het begin de weg van de minste weerstand heeft gekozen, en daarom het terrein in bezit van Defensie heeft gekozen. Volgens indiener luistert Defensie niet naar de bevolking.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat het maar zeer de vraag is of de radarinstallatie geen gevaar, VNG handleiding categorie 6, zou kunnen opleveren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening niet onafhankelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Volgens indiener is het onbekend wat de langetermijneffecten van de radarstraling zijn, zeker gelet op het stralingsverleden in Herwijnen en het voorkomen van ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener stelt dat de radar negatieve effecten heeft op de natuur, en op de veehouderij op zeer korte afstand.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Indiener stelt dat de onderzoeken niet zijn uitgevoerd conform opdracht in Kamermotie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		6	Indiener vindt het onbegrijpelijk dat Herwijnen als enige optie wordt aangemerkt, alleen maar omdat het in eigendom is van Defensie. Indiener stelt dat Defensie weigert te luisteren naar valide argumenten. Volgens indiener lijkt dit alles op de toeslagenaffaire en aardbevingsschade in Groningen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400220	Herwijnen	1	Het locatieonderzoek is niet met de juiste intenties uitgevoerd, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener niet onafhankelijk. Volgens indiener zijn bovendien de langetermijneffecten onbekend.	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Inwoners van Herwijnen zijn volgens indiener ziek. Ze hebben hart- en vaatzieken, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Er is volgens indiener geen andere verklaring voor het voorkomen van ziekten, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener stelt dat de gevolgen voor agrarische ondernemers onbekend zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast en verstoring van elektronische apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		8	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400221	Herwijnen	1	Indiener stelt dat straling slecht is voor de gezondheid, de metingen kunnen volgens indiener hoog pieken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener verzoekt om niet nog een radar te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400222	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht bij de bebouwde kom staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener wordt de geluidsnorm in Wier al overschreden, en is er geen zekerheid dat de aanpassingen voldoende effectief zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Indiener is van mening dat een mobiele radar een beter alternatief is. Indiener stelt dat er goede alternatieven zijn, zoals Nieuw-Milligen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Indiener vraagt waarom de radar daar niet opnieuw wordt geplaatst.		
		4	Indiener is van mening dat er onvoldoende zekerheid is dat de ICNIRP-norm voldoende veiligheid biedt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400223	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener		
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400224	Herwijnen	1	Er is volgens indiener niet serieus gezocht naar een locatie waar geen woning binnen de juiste afstand van 1.500 meter staat. Deze is volgens indiener best te vinden. Indiener stelt dat Defensie het voorzorgsbeginsel (ALARA) niet leidend laat zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener is van mening dat iedereen tegen de komst van de radar is: de gemeente West Betuwe, de Eerste Kamer en Tweede Kamer.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Volgens indiener getuigt dit van een gebrekkig participatieproces.		
		3	De metingen (grenswaarden) in Wier zijn volgens indiener gedaan terwijl Defensie en Thales betrokken waren. Dit geeft twijfels over de objectiviteit.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Indiener stelt dat ICNIRP geen gezondheidsrichtlijn is, en geen bescherming biedt voor medische apparaten (pacemakers en gehoorapparaten).	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		5	Indiener geeft aan diep bezorgd te zijn over de gang van zaken met betrekking tot het militair radarstation. Het lijkt volgens indiener niet alleen een technische kwestie te zijn, maar een directe impact te hebben op de familie van indiener. Indiener is persoonlijk geraakt door de plaatsing van de radar, en acht dit niet alleen onacceptabel, maar houdt ook het gevoel over niet serieus genomen te zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces)	nee
202400225	Herwijnen	1	Het locatieonderzoek is volgens indiener niet met de juiste intenties uitgevoerd. Afstand uit de VNG wordt niet gerespecteerd. Andere gemeentes willen niet meewerken en vallen dus af, dit geldt volgens indiener ook voor Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen. Naar mening van indiener is nog een radar plaatsen absurd, en getuigt het niet van enige zorg voor de gezondheid van de bewoners.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Er wordt niet aan de VNG-handreiking voldaan, omdat de afstand van de radar tot de eerste bewoning minimaal 1.500 meter moet bedragen. Toch blijkt uit het alternatieve locatieonderzoek dat er wel degelijk locaties zijn die voldoen aan de afstandsnormen uit de VNG-handreiking, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400226	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de gevolgen van straling voor de lange termijn voor de gezondheid onduidelijk zijn. Indiener brengt naar voren dat er veel mensen wonen binnen een straal van 1.500 meter, waar de VNG de radar binnen plaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	De motie van de Tweede Kamer die Defensie dwong om op zoek te gaan naar een alternatieve locatie is onjuist uitgevoerd, aldus indiener. Indiener stelt dat het daarom niet geldig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	De radar geeft geluidoverlast, aldus indiener. In Wier worden nu aanvullende maatregelen genomen. Maar, zo stelt indiener, de situatie in Herwijnen is anders omdat er mensen dichterbij wonen. In Herwijnen zijn de geluidsnormen dus veel strenger, hier wordt niet naar gekeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400227	Herwijnen	1	Volgens indiener staat in de VNG handreiking dat de radar in de hoogste categorie geplaatst wordt. Er wonen volgens indiener veel mensen binnen een straal van 1.500 meter van de radar. Dit klopt niet met elkaar, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat er een grotere kans is op gezondheidsproblemen van indiener en de familie van indiener. Dit komt volgens indiener als gevolg van de vele straling veroorzaakt door verschillende radarsystemen in de buurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat de gemeente West Betuwe unaniem tegen de plaatsing van de radar is. Er zijn daarnaast twee moties aangenomen met een keuze voor een andere locatie dan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en 2.3.1 (Participatie).	nee
		4	Indiener stelt dat de situatie in Herwijnen met betrekking tot geluidsoverlast heel anders dan in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400228	Herwijnen	1	Het onderzoek andere locaties is niet met de juiste intenties en in navolging van een motie uit de Tweede Kamer uitgevoerd, aldus indiener. Volgens indiener voldoet de radar op deze locatie niet aan de normering, maar op andere locaties wel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de gezondheid van mens en dier en milieu in het geding komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400229	Herwijnen	1	Er is naar mening van indiener nooit serieus gekeken naar een andere locatie. De belangen en dan met name de gezondheidsaspecten zijn niet goed meegenomen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de stralingsonderzoeken niet door een onafhankelijk bureau zijn uitgevoerd, dit dient wel te gebeuren.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	
		3	Indiener stelt dat het algemeen bekend is dat de ziekte ALS wordt veroorzaakt door elektromagnetische straling. Indiener brengt naar voren dat er al jarenlang 2 radarstations in het dorp hebben gestaan. Indiener stelt dat het aantal ALS patiënten 400% hoger is dan het gemiddelde in Nederland.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400230	Herwijnen	1	Indiener stelt dat alternatief locatieonderzoek weinig tot niet serieus is overwogen, laat staan uitgevoerd. Het lijkt voorbestemd dat de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			in Herwijnen komt, aldus indiener. Volgens indiener is het een basisvoorwaarde voor een radar dat er geen bebouwing binnen 1.500 meter staat. Dat is niet het geval in Herwijnen, aldus indiener.		
		2	Indiener is van mening dat het uitgevoerde onderzoek naar alternatieve locaties niet is uitgevoerd zoals opgedragen door de Tweede Kamer. Ook recente ontwikkelingen in de Eerste Kamer getuigen van weerwil van Defensie, volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		3	Volgens indiener luistert Defensie niet naar burgers, de gemeente West Betuwe, de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Dit getuigt van een gebrekkig participatieproces, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		4	Indiener stelt dat de stralingsmetingen niet onafhankelijk zijn uitgevoerd. De betrokkenheid van Defensie en Thales bij het besturen van de radar tijdens de metingen werpt vragen op over de objectiviteit van de conclusies.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		6	Indiener uit zorgen over de toekomstige generaties in Herwijnen. Indiener uit daarbij zorgen over de blootstelling aan meerdere stralingsbronnen, zoals de KNMI-radar en de scheepvaart over de Waal.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
202400231	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de stralingsmetingen in Wier slechts een momentopname zijn. Langetermijneffecten zijn volgens indiener onduidelijk. Niemand kan aangeven wat de gevolgen zijn voor de komende 30 jaar, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		2	Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400232	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het locatieonderzoek nooit met de juiste intenties is uitgevoerd. Indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			is geschikt bevonden op onjuiste gronden, aldus indiener. Indiener stelt dat Defensie Herwijnen nooit heeft losgelaten, en op voorhand ernaar toe heeft gewerkt – door modellen, rekenmethodes en inclusiecriteria lopende het onderzoek aan te passen.		
		2	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400233	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie nooit naar een andere locatie heeft gezocht, terwijl die er wel zijn. Volgens indiener is het enige geschikte aan de locatie Herwijnen, dat het in bezit is van Defensie. Verder voldoet het volgens indiener niet: te klein en dicht bij de bebouwing.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener stelt dat Defensie ten onrechte stelt dat de radar afwijkt van de VNG categorie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Er is volgens indiener geen onafhankelijk stralingsonderzoek uitgevoerd, bovendien worden in andere landen andere stralingslimieten gehanteerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener stelt dat door de belasting met radarstraling het dorp langdurig heeft blootgestaan aan straling. De gevolgen zijn zichtbaar volgens indiener: een veel hoger percentage (400%) inwoners met ALS. Onderzoek heeft aangetoond dat er verband is tussen straling en hart- en vaatziekten, kanker en andere ziekten, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor ooievaars en vleermuizen, die lijden volgens indiener onder elektromagnetische straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener is van mening dat Defensie niet volgens opdracht van de Tweede Kamer naar alternatieven heeft gezocht. Volgens indiener zijn door gemeenten andere plekken aangeboden, bijvoorbeeld Molenlanden. Dit is door Defensie genegeerd, aldus indiener. Indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			stelt dat in Herwijnen de radar te dicht bij bebouwing wordt geplaatst.		
		7	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen geen enkel draagvlak heeft, niet van de gemeente West Betuwe, en ook niet van de Tweede Kamer. Ook in de Eerste Kamer zijn honderden kritische vragen gesteld. Dit negeert Defensie. Sterker nog, indiener stelt dat uit Woo verzoeken blijkt dat Defensie stukken achterhoudt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		8	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast en verstoring van apparatuur, wat in Wier het geval was. Indiener stelt dat de geluidsnormen in Herwijnen strenger zijn dan in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		9	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400234	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het terrein te klein is.	Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener is van mening dat alternatieve locaties worden genegeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener woont binnen 1.500 meter van de radar. Indiener uit zorgen over de gezondheid (ALS), veiligheid (explosie) en gevolgen voor Flora- en fauna.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400235	Herwijnen	1	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat geen enkele instantie kan aangeven wat de stralingsgevolgen zijn op lange termijn. Indiener stelt dat het bekend is dat Herwijnen 400% meer ALS patiënten heeft dan gemiddeld. Jarenlang radars, met veel straling, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor agrariërs. Indiener stelt dat intern bij Defensie bekend is dat straling wel degelijk invloed heeft op dieren. Volgens indiener zijn er in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Brabant gebieden, waar dit aangetoond het geval is.		
202400237	Herwijnen	1	Indiener stelt dat uit de reactienota opvalt dat er geen onafhankelijke metingen zijn verricht voor wat betreft stralingen. Indiener stelt dat de belangenverstrengeling wat is uitgevoerd door de partijen zeer groot is, wat dit onderzoek erg eenzijdig en verdacht maakt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Volgens indiener moet op grond van de VNG handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat gemeentes niet willen meewerken, waardoor zij als alternatieve locatie zijn afgevallen. Maar Herwijnen wil ook niet meewerken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400238	Herwijnen	1	Indiener brengt punten naar voren die identiek zijn aan de zienswijze die is samengevat onder zienswijzenummer 202303669.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder zienswijzenummer 202303669.	nee
		2	Indiener stelt dat in het politieke proces de democratische lokale én de democratische landelijke politieke besluitvorming is genegeerd, en de rijkscoördinatieregeling juridisch incorrect is uitgevoerd. Volgens indiener zijn leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, te laat, onvolledig en onjuist geïnformeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		3	Indiener stelt dat de radar te dicht bij woongebied wordt geplaatst. Het stralingsniveau is te hoog, in combinatie met de al bestaande KNMI-radar. De gezondheidsrisico's zijn onacceptabel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener stelt dat dit proces van voorgenomen plaatsing van de SMART-L radar al bijna 6 jaar ongekende zorgen voor de toekomst, en die van het gezin, oplevert. Indiener stelt dat alle opgelopen vertraging te wijten is aan de tunnelvisie van Defensie zelf.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces). Het wordt betreurd dat het proces voor het realiseren van de SMART-L radar zoveel zorgen heeft opgeleverd. Voor het totstandkomen van het inpassingsplan zijn verschillende onderzoeken nodig ter onderbouwing. Hiermee is de nodige tijd gemoeid. Voor	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				een project van deze omvang is dat niet ongebruikelijk.	
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400239	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat de dorpskern op 900 meter ligt. Indiener stelt dat dit geen 1.5 kilometer is zoals Defensie heeft gesteld. Tevens brengt dit ernstige gevolgen mee voor de gezondheid. Vooral voor mensen met een pacemaker kan dit een zeer levensgevaarlijke situatie zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		2	Indiener stelt dat er geen rekening is gehouden met de agrarische sector. Boeren kunnen hun koeien niet in de direct omgrenzende	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			weiden laten grazen. Volgens indiener is daarom de toekomst onduidelijk voor hen.		
		3	Indiener geeft aan zeer angstig te zijn voor de lichamelijke letsels die de radar kan veroorzaken. Volgens indiener is er in Herwijnen al boven gemiddelde straling, en wordt deze straling alleen maar meer. Indiener uit zorgen over de mogelijkheid tot het ontvangen van familie met pacemaker in de toekomst. Indiener is bang voor een sociaal isolement.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener stelt dat Herwijnen niet geschikt is om een radar te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400240	Herwijnen	1	Naar mening van indiener is de locatie te dichtbij de dorpskern, indiener uit zorgen over het mogelijke gevaar van straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener stelt dat niet genoeg rekening wordt gehouden met de zorgen van bewoners omtrent de radar. Indiener is van mening dat de informatie van Defensie te summier is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling voor indiener en de dorpsgenoten van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener verzoekt Defensie om te kijken naar andere locaties met minder gevolgen voor mens en dier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400241	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de afstand van de locatie voor de radar en de afstand waar indiener woont, en waar het jongste kind van indiener naar school gaat. Volgens indiener is deze afstand verre van de toegestane geadviseerde afstand. Volgens indiener mogen kleine kinderen niet blootgesteld worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat de gezondheid en het woongenot in het geding zijn door de komst van de radar en Defensie daarvoor verantwoordelijk te achten.	Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee
		3	Indiener stelt dat verschillende bouwprojecten worden gerealiseerd in de gevarenzone van de radar.	Het uitgangspunt is dat de radar wordt ingepast in de bestaande omgeving, en dat er geen effecten optreden voor bouwprojecten. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier verandert het inpassingsplan echter niets aan.	nee
		4	Indiener stelt dat er nieuwe metingen zijn waaruit volgt dat schade binnen 5 kilometer nog steeds gevaarlijk is. Volgens indiener volgt uit onderzoeken dat de gezondheid van de mensen in Herwijnen in het geding komt. Specifiek worden studies als Potenza Picena,	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			NTP-studie5, Ramazzini Institue6 genoemd. De TNO Nota 2020 M11511 lijkt de gezondheidsimpact te hebben gemist, aldus indiener.		
		5	Volgens indiener zijn alternatieve locaties Schiphol, Apeldoorn en Lopik beter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400242	Herwijnen	1	Volgens indiener zijn diverse punten onjuist of niet juist geïnterpreteerd, er zijn niet juiste of verantwoorde conclusies getrokken.	Indiener maakt niet concreet op welke punten onjuiste conclusies zijn getrokken of verkeerde interpretaties zijn genomen. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen.	nee
		2	Indiener stelt dat er onverantwoorde en grote risico's zijn op gezondheidsschade.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener is van mening dat Herwijnen niet de meest geschikte plaats is voor een radarstation. Volgens indiener voldoet o.a. de afstand tot de bebouwde kom niet, waardoor blootstelling aan te hoge elektromagnetische straling kan plaatsvinden bij een calamiteit.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat de bewoners van Herwijnen grote psychische spanning ondervinden.	Het wordt betreurd dat indiener grote psychische spanning ervaart bij het proces. Wel moet in acht worden genomen dat bij de realisatie van de SMART-L radar het nationale belang gediend is. Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is bovendien aangetoond dat wordt voldaan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat.	
		5	Indiener plaatst vraagtekens bij de beoordeling van de zienswijzen op het voorontwerp inpassingsplan. Er is naar mening van indiener geen behoefte aan meer uitleg. Volgens indiener moet Defensie als uitleggever ter discussie worden gesteld. Naar mening van indiener is de locatie Herwijnen nooit uit beeld geweest, dus ingediende zienswijzen zouden de toets der kritiek niet hebben kunnen doorstaan om van intentie te veranderen bij de beoordelaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener wijkt de radar ten onrechte af van de VNG handreiking, waarin de radar in categorie 6 wordt geplaatst. Indiener stelt dat daaruit kan worden opgemaakt dat de radar te dicht op bewoning wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		7	Het is volgens indiener lastig om een goede grenswaarde te bepalen, omdat goede studies en publicaties ontbreken. De stralingsmetingen in Wier bleken ruim binnen de ICNIRP-normen te vallen, maar indiener vraagt wat er gebeurt bij een calamiteit waarbij de straling veel hoger blijkt dan de “gekozen” grenswaarde? Metingen zijn bovendien volgens indiener niet onafhankelijk uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		8	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		9	Indiener uit zorgen over de effecten van elektromagnetische straling op ooievaars, vleermuizen en andere inheemse diersoorten. Ook is er rondom de locatie veel natuur, die beschermd moet worden op grond van de Flora- en faunawet, aldus indiener. Defensie heeft volgens indiener nergens aangegeven zich aan de Flora- en faunawet te houden. Indiener uit zorgen over de gevolgen van het plaatsen van de radar voor agrarische ondernemers, en de gevolgen van de radar voor het vee. Er is volgens indiener kans op problemen met de volksgezondheid bij gebruik van zuivelproducten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		12	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig.		
		13	Indiener stelt dat ook wat betreft geluidsoverlast, zoals reeds bekend in Wier, de oproep is om een alternatieve locatie te zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		14	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400243	Herwijnen	1	Er zijn volgens indiener vast wel andere locaties, waar het minder schadelijk is voor de bevolking.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen voor de volksgezondheid van het gezin van indiener, en de rest van de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			omwonenden. Radar komt te dicht bij de woning en school, aldus indiener.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400243	Herwijnen	1	Er zijn volgens indiener vast wel andere locaties, waar het minder schadelijk is voor de bevolking. Radar komt te dicht bij de woning en school, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen voor de volksgezondheid van het gezin van indiener, en de rest van de omwonenden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400245	Herwijnen	1	Volgens indiener is geen goed onderzoek gedaan naar waar de radar moet komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat straling en verstoring door de radar op elektrische apparatuur over hoofd gezien. Indiener werkt met gevoelige machines. Volgens indiener kan de radar deze machines verstoren. Indiener stelt dat wordt voorbijgegaan aan het feit dat er ook straling vrijkomt die gevoelige machines in de war kan sturen. Indiener uit de grootste zorgen over de gevolgen van de radar voor mensen met pacemakers.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener vraagt hoe wordt gecompenseerd, als blijkt dat de radar toch op de verkeerde plek staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400246	Herwijnen	1	Er is volgens indiener niet goed gekeken naar alternatieve locaties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling op de volksgezondheid en voedsel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400247	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er meerdere locaties veel geschikter zijn dan Herwijnen. Volgens indiener is een mobiele radar die alles in de gaten houdt over het hoofd gezien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de landbouwers, het vee en de bevolking in de buurt, en het daarbij behorende banenverlies.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400248	Herwijnen	1	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. Dit is volgens indiener de reden dat de straling binnen de grenswaarden van ICNIRP voor publiek toegankelijk terrein valt. Indiener vraagt zich af of de radar op volle kracht stond tijdens die metingen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Indiener stelt dat het terrein waar de SMART-L radar gepland is, niet voldoet aan de afmetingen, en te dicht is op de bewoners van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling voor agrarische ondernemers. Indiener vraagt of het vee en het voedsel straks nog wel veilig zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener uit zorgen over storing van apparatuur, voor een melkrobot en pacemakers. Indiener noemt dat een diffuser van de Action uit	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			de winkel is gehaald, nadat bleek dat het te verstorend was voor apparatuur. Volgens indiener kan deze verstoring grote gevolgen hebben, voor vervuiling van het radiospectrum en het bereiken van hulpdiensten.		
		5	Inwoners van Herwijnen zijn volgens indiener ziek. Ze hebben hart- en vaatzieken, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Er is volgens indiener geen andere verklaring voor het voorkomen van ziekten, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		6	Afstand radar tot woonbebouwing voldoet niet aan de norm, aldus indiener. Indiener stelt dat er meer kans is op risico's door explosies door bombardementen. Er zijn naar mening van indiener andere locaties die meer geschikt zijn dan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Wat betreft het gevaar betrokken te raken bij oorlogshandelingen het volgende. Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het Air Operations and Control Station (AOCS). Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		7	Indiener uit zorgen impact van bouwbesluiten. Indiener vraagt wat het gevolg is voor de waarde van huizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400249	Herwijnen	1	Volgens indiener is niet voldoende energie gestoken in het vinden van een alternatieve locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de gevaren voor de bevolking worden gebagatelliseerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Mensen met een pacemaker mogen volgens indiener niet te dichtbij komen, indiener vraagt zich af of mensen met een pacemaker moeten verhuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		4	Indiener geeft aan dat de straling weliswaar binnen de grenswaarden valt, maar indiener vraagt zich af of er rekening is gehouden met dat er mensen 24/7 thuis zijn? Indiener stelt dat de bevolking wordt gebruikt als proefkonijn. Indiener stelt dat er al 4x meer ALS is in Herwijnen. Indiener is van mening dat er al voldoende radars zijn in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Volgens indiener zijn er tal van mensen die niet meer in Herwijnen willen wonen vanwege	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			de radar. Dus mocht het zo zijn dat daardoor de huizen verlaten worden, of de huizenprijs keldert, dan wil indiener daarvoor gecompenseerd worden. Indiener geeft aan zelf te willen gaan verhuizen als de radar er staat, maar vraagt zich af wie het huis zou willen kopen.		
		6	Indiener brengt naar voren dat op grond van de Flora- en faunawet moet worden onderzocht wat de impact is van het radarstation op vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400250	Herwijnen	1	Indiener vraagt waarom wordt er toch wordt vastgehouden aan Herwijnen? Er is niet goed	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezocht naar een alternatief, aldus indiener. Het kan volgens indiener niet zo zijn dat er geen plek is in Nederland waar in de straal van 1 kilometer geen of weinig mensen wonen.		
		2	Indiener is 24/7 thuis, met kleinkinderen. Indiener vraagt wat de gevolgen zijn van blootstelling. Volgens indiener overleden veel mensen aan ALS in Herwijnen, en de straling van de oude radar was ook nog eens zwakker. Dit waren ook mensen die 24/7 thuis waren, net als indiener. Wonen onder een hoogspanningsleiding mag niet meer, indiener vraagt waarom dan wel zo dicht bij een radar?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener brengt naar voren een kennis te hebben met een pacemaker, volgens de fabrikant gaat zo'n radar storen op de werking hiervan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400251	Herwijnen	1	Volgens indiener is er geen behoefte aan meer uitleg. Het locatieonderzoek is naar mening van indiener niet goed uitgevoerd. De afstandsnorm maakt Herwijnen ongeschikt. Andere gemeentes willen niet meewerken, maar Herwijnen ook niet. Volgens indiener geeft het locatie onderzoek een vreemd beeld, indiener wijst op paragraaf 2.5.5 van het Locatieonderzoek zuidelijke SMART-L radar. Volgens indiener volgt hieruit dat Herwijnen geen redelijk alternatief is, en bijv. op de Utrechtse Heuvelrug kan worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast, en de storing van elektrische apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat in de eerdere reactienota is aangegeven dat de geplande radar sterk afwijkt van de grote industriële inrichtingen. Vanwege deze 'afwijking' zou er volgens Defensie geen gevaar (explosies, grote brand, lekkages gevaarlijke stoffen) zijn en bestaat er geen bezwaar om de radar veel te dicht op de bewoning te plaatsen. De geplande radar is echter volgens indiener niet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			voor niets in de hoogste gevaarcategorie (6) geplaatst in de VNG-handreiking. Indiener vraagt of Defensie dit ook zou doen als er geen echt gevaar zou zijn voor bewoners die op minder dan 1.500 meter wonen.		
		4	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. Dit is volgens indiener de reden dat de straling binnen de grenswaarden van ICNIRP voor publiek toegankelijk terrein valt. Tevens zijn de metingen momentopnames, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		5	Indiener uit zorgen over straling en bio-elektrische organismen, zoals mensen. Trillingen kunnen leiden tot klachten en ziektes. Indiener verwijst naar een onderzoek van de Universiteit van Bern, bekostigd door de overheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1. (Straling en gezondheid) en 2.6 (Natuur).	nee
		6	Volgens indiener wordt in andere landen een afwijking gehanteerd t.o.v. deze norm, in verband met het voorzichtigheidsprincipe. Indiener stelt dat niet met zekerheid kan worden aangegeven dat de straling van de te plaatsen radar geen schade veroorzaakt aan de gezondheid. Indiener stelt daarnaast dat niet duidelijk is wat de gevolgen zijn van de hoge pieken van straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		7	Indiener stelt dat uit de regels van het Europese Hof voor de Rechten van de mens volgt dat er recht is op een gezonde leefomgeving, en dat niet geaccepteerd hoeft te worden dat er een gezondheidsrisico bestaat.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening en voldoet aan wet- en regelgeving. Hierbij is ook rekening gehouden met het woon- en leefklimaat. Er is, gelet hierop, geen sprake zijn van strijdigheid met artikelen uit Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.	nee
		8	Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		9	Indiener stelt dat uit verschillende onderzoeken volgt dat elektromagnetische straling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			een negatief effect heeft op vleermuizen en vogels, met name ooievaars in Herwijnen. Volgens indiener bestaan er voor agrarische ondernemers en veehouders in de omgeving van de geplande radar veel zorgen en onduidelijkheid.		
		10	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig. Volgens indiener negeren Defensie en betrokken partijen elk signaal, ook Woo-verzoeken. Indiener brengt naar voren dat gemeentes niet willen meewerken, waardoor zij als alternatieve locatie zijn afgevallen. Maar Herwijnen wil ook niet meewerken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie). Ten aanzien van de Woo-verzoeken wordt nog het volgende opgemerkt. De Woo-verzoeken worden in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn. Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn.	nee
		11	Volgens indiener houdt Defensie zich ten onrechte niet aan de VNG-handreiking, en staan de woningen te dicht bij de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		12	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.		
		13	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400253	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het onacceptabel is dat de radar ergens wordt geplaatst waar woningen binnen 1.500 meter liggen. Indiener vraagt zich af of het alternatieven onderzoek kan onderbouwen met een duidelijke reden waarom hij in Herwijnen zou moeten staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener laten de stralingsonderzoeken niet zien wat de gevolgen zijn van piekstraling. Uit diverse onderzoeken is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatzieken, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.		
		3	Volgens indiener is de West-Betuwe unaniem tegen de plaatsing. De Tweede Kamer heeft volgens indiener twee moties ingediend, waarbij als een paal boven water staat dat een andere locatie (dus niet Herwijnen) gekozen moest worden. De Eerste Kamer heeft honderden vragen gesteld, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		4	De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400254 (*bijlage [blz. 1461] bij formulier is onleesbaar*)	Herwijnen		-		nee
202400255 (alleen formulier)	Gorinchem	1	Belangen gebruikers Zandput zijn volgens indiener onvoldoende meegewogen.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation en ook de toegankelijkheid van de Zandput wijzigt niet.	nee
		2	Langdurig verblijf (bij de Zandput) is naar mening van indiener onzeker door komst van nog een radar.	Zie reactie op deelzienswijze 1	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Draagvlak wordt niet meegewogen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
202400256	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er al veel straling is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar te dichtbij staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener vraagt om een andere locatie te zoeken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		4	Indiener vreest voor gevolgen voor de gezondheid en het vee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400257 (alleen formulier)	Herwijnen	1	Indiener stelt dat in het ontwerp onvoldoende gebruik wordt gemaakt van onafhankelijke onderzoekspartijen. Daarnaast wordt volgens indiener onvoldoende inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zijn voor de gezondheid van mens en dier.	Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Volgens indiener wordt in zijn algemeenheid te weinig stil gestaan bij de gevolgen van het plaatsen van een radar. Denk hierbij aan belangen van bewoners en de afstand tot de radar, agrariërs, plant en dier, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		3	Indiener uit zorgen over gezondheid, ook van de familie van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Indiener stelt dat er passende alternatieven zijn voor Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400258	Herwijnen	1	Volgens indiener is er geen behoefte aan meer uitleg. Het locatieonderzoek is naar mening van indiener niet goed uitgevoerd. De afstandsnorm maakt Herwijnen ongeschikt. Andere gemeentes willen niet meewerken, maar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Herwijnen ook niet. Volgens indiener geeft het locatie onderzoek een vreemd beeld, indiener wijst op paragraaf 2.5.5 van het Locatieonderzoek zuidelijke SMART-L radar. Volgens indiener volgt hieruit dat Herwijnen geen redelijk alternatief is, en bijv. op de Utrechtse Heuvelrug kan worden geplaatst.		
		2	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast, en de storing van elektrische apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		3	Indiener brengt naar voren dat in de eerdere reactienota is aangegeven dat de geplande radar sterk afwijkt van de grote industriële inrichtingen. Vanwege deze ‘afwijking’ zou er volgens Defensie geen gevaar (explosies, grote brand, lekkages gevaarlijke stoffen) zijn en bestaat er geen bezwaar om de radar veel te dicht op de bewoning te plaatsen. De geplande radar is echter volgens indiener niet voor niets in de hoogste gevaarcategorie (6) geplaatst in de VNG-handreiking. Indiener vraagt of Defensie dit ook zou doen als er geen echt gevaar zou zijn voor bewoners die op minder dan 1.500 meter wonen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		4	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. Dit is volgens indiener de reden dat de straling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			binnen de grenswaarden van ICNIRP voor publiek toegankelijk terrein valt. Tevens zijn de metingen momentopnames, aldus indiener.		
		5	Indiener uit zorgen over straling en bio-elektrische organismen, zoals mensen. Trillingen kunnen leiden tot klachten en ziektes. Indiener verwijst naar een onderzoek van de Universiteit van Bern, bekostigd door de overheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1. (Straling en gezondheid) en 2.6 (Natuur).	nee
		6	Volgens indiener wordt in andere landen een afwijking gehanteerd t.o.v. deze norm, in verband met het voorzichtigheidsprincipe. Indiener stelt dat niet met zekerheid kan worden aangegeven dat de straling van de te plaatsen radar geen schade veroorzaakt aan de gezondheid. Indiener stelt daarnaast dat niet duidelijk is wat de gevolgen zijn van de hoge pieken van straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt nog het volgende opgemerkt. Nederland past met circa 15 andere Europese landen de richtlijn van ICNIRP toe. Zoals in de hiervoor genoemde paragraaf 2.2.1 is toegelicht, staat door het gebruik van de ICNIRP-richtlijn vast dat de gezondheid afdoende wordt beschermd.	nee
		7	Indiener stelt dat uit de regels van het Europese Hof voor de Rechten van de mens volgt dat er recht is op een gezonde leefomgeving, en dat niet geaccepteerd hoeft te worden dat er een gezondheidsrisico bestaat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		8	Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatziekten, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.		
		9	Indiener stelt dat uit verschillende onderzoeken volgt dat elektromagnetische straling een negatief effect heeft op vleermuizen en vogels, met name ooievaars in Herwijnen. Volgens indiener bestaan er voor agrarische ondernemers en veehouders in de omgeving van de geplande radar veel zorgen en onduidelijkheid. Indiener geeft aan dat er geen of meting dat bewijst dat er geen gevolgen zijn voor vee op langere termijn, dit terwijl ondernemers gebaat zijn bij continuïteit op de langere termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		10	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.1 (Participatie). Ten aanzien van de Woo-verzoeken wordt nog het volgende opgemerkt. De Woo-verzoeken worden in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener negeren Defensie en betrokken partijen elk signaal, ook Woo-verzoeken. Indiener brengt naar voren dat gemeentes niet willen meewerken, waardoor zij als alternatieve locatie zijn afgevallen. Maar Herwijnen wil ook niet meewerken.	enige tijd mee gemoeid kan zijn. Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor een ieder kenbaar zijn.	
		11	Volgens indiener houdt Defensie zich ten onrechte niet aan de VNG-handreiking, en staan de woningen te dicht bij de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		12	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en dat allerlei normen worden overschreden. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		13	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400260 (alleen formulier)	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er onvoldoende onderzoek is uitgevoerd naar de gevolgen van de radar voor dieren. Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de biodiversiteit.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener geeft aan Defensie aansprakelijk te stellen voor planschade door evt. windenergie. Indiener geeft aan geen inzage te hebben in het onderzoek.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		4	Indiener geeft aan niet te weten wat de gevolgen zijn voor de melkrobot en apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
202400261	Herwijnen	1	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			De metingen in Wier zijn naar mening van indiener momentopnames, terwijl de geplande radar in Herwijnen permanent actief zal zijn. Indiener stelt dat langetermijneffecten onbekend zijn.	onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		2	Indiener stelt dat militaire radars in de VNG-handreiking onder milieucategorie 6 vallen, waardoor de richtafstand van 1.500 meter wordt benoemd. Indiener stelt dat beide SMART-L radarstations dichterbij staan dan 1.500 meter. Deze eis volgt uit het bouwbesluit, aldus indiener. Er is daarnaast volgens indiener sprake van een schending van artikel 8 EVRM.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Ten aanzien van de schending van artikel 8 EVRM wordt het volgende opgemerkt. Het belang van de nationale veiligheid dat bij de realisatie van de SMART-L radar gediend is, is een gegeven. Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is bovendien aangetoond dat wordt voldaan aan nationale en internationale regelgeving en dat wordt voldaan aan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat.	nee
		3	Indiener stelt dat er geen gedegen onderzoek is uitgevoerd naar alternatieve locaties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Defensie heeft de bewoners nooit serieus genomen, aldus indiener.		
		4	Volgens indiener laten de stralingsonderzoeken niet zien wat de gevolgen zijn van piekstraling. Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatzieken, kanker en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener brengt naar voren dat bepaalde info vanuit de Woo openbaar is gemaakt, zoals een artikel over hoogspanningsleidingen en elektromagnetische straling. Een senior wetenschapper heeft volgens indiener gemaild dat het artikel aanleiding kan zijn om voor de radar ook minder dan 0,4 microtesla te eisen. Dit is ook de norm van de Gezondheidsraad, aldus indiener.	Aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning ligt een groot aantal onderzoeken en rapportages ten grondslag waaruit volgt dat de SMART L-radar voldoet aan ICNIRP. De verwijzing door indiener naar documenten die met een Woo-verzoek zijn opgevraagd, doet daar niet aan af. Die documenten strekken niet tot onderbouwing van het inpassingplan en de omgevingsvergunning.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener uit zorgen over de radar als militair doelwit, in verband met de oorlog in Oekraïne.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee
		6	Uit Woo-verzoeken blijkt volgens indiener duidelijk dat er verstoringen optreden aan de radar als gevolge van het windmolenpark in Deil. TNO zou hierover hebben opgemerkt dat “Normaliter zou dit direct een afwijzing opleveren, omdat het bereik afneemt”, aldus indiener.	De besluitvorming met betrekking tot windpark Deil was al in een vergevorderd stadium toen werd begonnen met de planvorming voor het radarstation Herwijnen. Bij de planvorming is de invloed van windpark Deil op de dekkingsgraad van de SMART-L radar beoordeeld. De conclusie was dat Herwijnen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Indiener is bang dat er dan bezwaar wordt gemaakt tegen Herwijnen.	nog steeds kon worden aangemerkt als beste locatie.	
		7	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400263	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de metingen niet correct zijn en er onvoldoende onderzoek is gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Indiener stelt dat de gevolgen voor mens en dier over het hoofd zijn gezien. Indiener uit zorgen voor gezondheidsproblemen en bedrijfsvoering en vee. Dat geldt ook voor de waarde van gebouwen en grond, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid, paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener vraagt wat de gevolgen zijn voor de melkrobot, vruchtbaarheid van koeien, schade van apparatuur, en plannen voor windmolens.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400265	Herwijnen	1	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener onduidelijk en niet objectief. Dit is volgens indiener de reden dat de straling binnen de grenswaarden van ICNIRP voor publiek toegankelijk terrein valt. Indiener verzoekt om de metingen opnieuw te laten plaatsvinden, door een onafhankelijk bureau.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		2	Volgens indiener is de locatie te klein en te dicht bij de inwoners. Andere locaties zijn geschikter.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de effecten op lange termijn voor agrarische ondernemers. Indiener vraagt of de melk nog wel veilig gedronken kan worden. Indiener uit daarnaast zorgen over de verstoring van apparatuur, voor een melkrobot en pacemakers. Indiener noemt dat een diffuser van de Action uit de winkel is gehaald, nadat bleek dat het te verstorend was voor apparatuur. Volgens indiener kan deze verstoring grote gevolgen hebben, voor vervuiling van het radiospectrum en het bereiken van hulpdiensten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener uit zorgen impact van bouwbesluiten. De radar valt volgens indiener in categorie 6. Indiener vraagt wat het gevolg is voor de waarde van huizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		5	Afstand radar tot woonbebouwing voldoet niet aan de norm, aldus indiener. Indiener stelt dat er meer kans is op risico's door explosies door bombardementen. Er zijn naar mening van indiener andere locaties die meer geschikt zijn dan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Wat betreft het gevaar betrokken te raken bij oorlogshandelingen het volgende. Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het Air Operations and Control Station (AOCS). Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400266	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er nooit verder is gekeken dan Herwijnen, terwijl zoveel betere locaties zijn. Locatie is naar mening van indiener bovendien te dicht bij het dorp, waarbij de straling een extra bedreiging vormt, zeker bij bepaalde inwoners.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de dorpskern te dichtbij de radar ligt. Met een afstand van bewoning van 900 meter zou Herwijnen geen geschikte locatie mogen zijn. Ook speelt dat in Wier er veel	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG) en 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			overlast en verstoring van apparatuur is, dit is nog niet opgelost.		
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
202400267	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er nooit naar een andere locatie is gekeken. Volgens indiener brengt de plaatsing van de radar gevaren, waaronder grotere brandgevaarlijkheid, explosies en gevaarlijke stoffen. Het wordt ook aangeraden om de radar niet binnen 1.500 meter van bevolking te bouwen, dit gebeurt in Herwijnen nu wel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Volgens indiener komt de gezondheid van de bevolking in Herwijnen in het gedrang.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan.		
		3	Indiener uit zorgen over de dieren die in de omgeving huisvesten, waaronder de bedreigde diersoort de vleermuis en de ooievaars.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400268	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het locatieonderzoek met verkeerde intenties is uitgevoerd. Volgens indiener heeft Defensie Herwijnen nooit willen loslaten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat in de eerdere reactienota is aangegeven dat de geplande radar sterk afwijkt van de grote industriële inrichtingen. Vanwege deze 'afwijking' zou er volgens Defensie geen gevaar (explosies, grote brand, lekkages gevaarlijke stoffen) zijn en bestaat er geen bezwaar om de radar veel te dicht op de bewoning te plaatsen. De geplande radar is echter volgens indiener niet voor niets in de hoogste gevaarcategorie (6) geplaatst in de VNG-handreiking	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	De metingen zijn uitgevoerd door TNO/Dekra terwijl de radar werd bestuurd door Defensie/Thales. Dat maakt de metingen naar mening van indiener niet onafhankelijk. Indiener vraagt wat de uitkomsten zouden zijn geweest als de metingen wel zouden zijn uitgevoerd door een echt onafhankelijk bureau.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee
		4	Volgens indiener laten de stralingsonderzoeken niet zien wat de gevolgen zijn van piekstraling. Uit diverse onderzoeken is volgens indiener gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor verhoogd risico op o a. hart- en vaatzieken, kanker en	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			neurodegeneratieve ziekten zoals ALS bij langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. In Herwijnen hebben volgens indiener tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kom gestaan en hebben er duizenden boten met radar aan boord over de dichtbijgelegen rivier de Waal gevaren, aldus indiener. Indiener stelt dat ALS 400% vaker voorkomt in Herwijnen, dan op andere plekken. Hier is volgens indiener geen andere verklaring voor, behalve de langdurige blootstelling aan twee radarstations en radars aan boord van schepen.		
		5	Volgens indiener had onderzoek moeten worden gedaan naar alternatieve locaties, niet zijnde Herwijnen. Volgens indiener is het alternatievenonderzoek niet uitgevoerd conform de opdracht uit de Kamer. De conclusie van het onderzoek dat Herwijnen de beste locatie is, is volgens indiener onrechtmatig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		6	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400269	Herwijnen	1	De ontwerpbesluiten zijn enkel een momentopname, aldus indiener. Er is naar mening van indiener geen gebruik gemaakt van een onafhankelijk deskundige, volgens indiener is er structureel sprake van een eenzijdige belichting. Er moet meer onderzoek worden gedaan, aldus indiener.	Aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen onderzoeken ten grondslag op alle relevante aspecten. Deze onderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de deskundigen niet onafhankelijk zouden zijn, de stelling mist daardoor feitelijke grondslag. Ten aanzien van de lange termijn effecten wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de gezondheid, maar ook voor rust, ruimte en uitzicht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		4	Er is onvoldoende naar alternatieve locaties gekeken, terwijl die er wel zijn. Doe daar onderzoek naar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400271	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er verschillende zaken en belangen zijn die over het hoofd zijn gezien. Indiener stelt dat dit onder andere ziet op de incorrecte berekeningen en interpretatie van de ICNIRP, het overschrijden van de wettelijke normen rondom ICNIRP stralingsbelasting en het geluid. Volgens indiener brengt dit verhoogde risico's op gezondheidsschade met zich mee en ernstige belemmering van de toegankelijkheid van de publieke omgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		2	Indiener stelt dat de radar te dicht bij woongebied wordt geplaatst. Het stralingsniveau is te hoog, in combinatie met de al bestaande KNMI-radar. De gezondheidsrisico's zijn onacceptabel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener stelt dat dit proces van voorgenomen plaatsing van de SMART-L radar al bijna 6 jaar ongekende zorgen voor de toekomst, en die van het gezin, oplevert. Indiener stelt dat alle opgelopen vertraging te wijten is aan de tunnelvisie van Defensie zelf.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces). Het wordt betreurd dat het proces voor het realiseren van de SMART-L radar zoveel zorgen heeft opgeleverd. Voor het totstandkomen van het inpassingsplan zijn verschillende onderzoeken nodig ter	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				onderbouwing. Hiermee is de nodige tijd gemoeid. Voor een project van deze omvang is dat niet ongebruikelijk.	
		4	Indiener stelt dat in het politieke proces de democratische lokale én de democratische landelijke politieke besluitvorming is genegeerd, en de rijkscoördinatieregeling juridisch incorrect is uitgevoerd. Volgens indiener zijn leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, te laat, onvolledig en onjuist geïnformeerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		5	Indiener brengt punten naar voren die identiek zijn aan de zienswijze die is samengevat onder zienswijzenummer 202303669.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder zienswijzenummer 202303669.	nee
		6	Indiener stelt dat het gehele proces vanaf het begin tot heden compleet ongestructureerd en chaotisch is, waarbij de belangen van gezondheid en welzijn van burgers niet serieus genomen worden. Indiener is van mening dat burgers inconsequent zijn voorgelicht en dat dat betekent dat hun belang van inspraak is geschaad.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee
		7	Indiener wijst op een bijlage bij de zienswijze, waaruit volgens indiener volgt dat er stevige procedurefouten zijn gemaakt. Indiener brengt naar voren dat eerst is gecommuniceerd dat de zienswijzeperiode acht weken zou bedragen, maar dat dit later zes weken werd. Indiener wijst ook op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD), bij deze zienswijzetermijn zouden wel acht weken zijn gehanteerd. Indiener stelt dat tijdens de lopende termijn voor het indienen van zienswijzen de benodigde bijlagen te downloaden waren op 19 december. Indiener is van mening dat er grote onduidelijkheid bestond over de data met betrekking tot het indienen van een zienswijze. Het lijkt er volgens indiener op dat alles is gedaan om verwarring te zaaien en het	Er is geen sprake van procedurefouten, waardoor het recht om bezwaar te maken zou zijn geschonden. Allereerst geldt dat bij publicatie in de Staatscourant en de kennisgeving van het ontwerp-inpassingsplan de juiste termijn, namelijk zes weken, voor het indienen van zienswijzen is opgenomen. Het gaat om de periode van 19 december 2023 tot en met 29 januari 2024. Wat eerder over de terinzagelegging is gecommuniceerd doet hier niets aan af. Ten aanzien van de zienswijzenperiode voor de NRD van het NPRD geldt het volgende. De NRD van het NPRD maakt deel uit van de voorbereidingsprocedure voor een milieueffectrapportage voor een plan – een volledig andere procedure dan de voorbereidingsprocedure voor een inpassingsplan. In artikel 7.9, lid 2, onder b, wet Milieubeheer (oud), werd ruimte geboden om een termijn vast te	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			burgers met zienswijzen zo lastig mogelijk te maken. Tot slot wijst indiener erop dat op de voorlichtingsbijeenkomst op 15 januari 2024 op één poster een verkeerde link was opgenomen, ook werd op één van de posters ten onrechte gesproken over laag frequente straling. Hierdoor zijn burgers verkeerd voorgelicht volgens indiener.	stellen voor de NRD die afwijkt van de meer reguliere wettelijke termijn van zes weken. Bij het ontwerp-inpassingsplan voor het radarstation Herwijnen moet de wettelijke procedure uit artikel 3:16, lid 1, Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd. Daarvoor geldt een termijn van zes weken. Dat de termijn van de NRD afwijkt is dus niet vreemd. Indiener stelt dat het niet mogelijk was om de nodige bijlagen bij het inpassingsplan te raadplegen. Indiener geeft aan dat het doorlinken naar ruimtelijkeplannen.nl op de projectwebsite minder dan 24 uur niet werkte. Het klopt dat het doorlinken naar ruimtelijkeplannen.nl vanaf de projectwebsite tijdelijk niet werkte. Maar, alle benodigde bijlagen zijn altijd raadpleegbaar geweest op de website ruimtelijkeplannen.nl. Bovendien was het wel duidelijk dat de benodigde bijlagen op ruimtelijkeplannen.nl te vinden waren. Het enige wat nodig was, was een zelfstandige zoekopdracht naar ruimtelijkeplannen.nl, in plaats van het gebruik van de link op de projectwebsite. Dit is niet voldoende om te spreken van procedurefout. Daar komt nog bij dat de fout in het doorlinken binnen 24 uur is opgelost, en er dus binnen de zienswijzentermijn meer dan voldoende tijd was om de stukken te raadplegen. Het beeld dat indiener schetst over het opzettelijk zaaien van verwarring en lastig maken voor burgers wordt niet herkend. Het klopt dat het door een technische storing niet mogelijk was om digitaal een	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				zienswijze in te dienen op 20 en 21 januari 2024. Het is echter niet aannemelijk dat hierdoor iemand is benadeeld, zeker niet gelet op het feit dat het daarna nog een volle week mogelijk was om een zienswijze in te dienen. Het verdient in dit kader ook op te merken dat het gedurende de gehele zienswijzeperiode mogelijk was om (telefonisch) vragen te stellen, en dat het bovendien mogelijk was om gedurende de gehele zienswijzenperiode zienswijzen in te dienen bij brief en mondeling (telefonisch of tijdens inloopbijeenkomsten). Dit is bij de publicatie en kennisgeving van het ontwerp-inpassingsplan aangegeven. De enkele omstandigheid dat tijdens de voorlichtingsbijeenkomst op 15 januari 2024 een verkeerde link en een foutieve mededeling is gedaan laat onverlet dat de voorlichtingsbijeenkomst tot doel had om zo veel mogelijk informatie te delen en vragen te beantwoorden. Burgers zijn niet verkeerd voorgelicht.	
202400272	Herwijnen	1	Plaatsing is tegen de wil van de Tweede Kamer, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		2	Volgens indiener is de afstand tot woningen en boerderijen over het hoofd gezien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de gevolgen van straling op de volksgezondheid. Indiener stelt dat er al veel straling in het dorp is door de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			van de KNMI, ook veel straling van schepen op de Waal. Ook is er volgens indiener sprake van een ver boven landelijk gemiddelde ALS personen.		
202400273	Hellouw	1	Indiener vraagt wat de gevolgen zijn van de radar voor de gezondheid, ook van dieren (bijvoorbeeld in de veehouderij).	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener vraagt of het nog mogelijk is om over de Nieuwe Steeg te fietsen, deze ligt in stralingsgebied volgens indiener. Indiener uit ook zorgen over zwemmen in de Zandput.	Er is geen reden tot zorg over effecten op de recreatieve zwemplas in de Zandput en het Herwijnense fietsverkeer, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener vraagt of de zomer nog aanvullend effect heeft op straling, wordt de straling versterkt door zonlicht?	Alle relevante aspecten voor het meten van straling zijn door DEKRA meegenomen, en door het Agentschap Telecom geverifieerd.	nee
		4	Indiener stelt dat er heel veel mensen zijn met ALS en MS. Indiener brengt naar voren dat er een radar heeft gestaan, schepen een radar hebben die langs de Waal varen en een nieuwe radar bij woningen. Zo is er sprake van een totaal stralingsgebied.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		5	Indiener vraagt wat de gevolgen zijn voor pacemakers.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		6	Verzocht wordt om naar een betere plaats te zoeken. Huidige locatie is niet verantwoord volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400274	Herwijnen	1	Er is volgens indiener eigenlijk geen discussie meer mogelijk, de radar is naar mening van indiener een gevaar voor haar omgeving. Defensie blijft schermen met standpunten en opvattingen die slechts gericht zijn op de plaatsing van de radar, serieuze alternatieven zijn of worden niet onderzocht, aldus indiener. Dag in dag uit is er volgens indiener sprake van elektromagnetische straling in een groot gebied waar mensen en dieren in de onmiddellijke nabijheid wonen, werken en leven. Het is volgens indiener bijna misdadig te noemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		2	Indiener uit zorgen over de waardedaling huizen en bedrijven. Indiener vraagt of er gecompenseerd kan worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
202400275	Herwijnen	1	Indiener is het niet eens met de conclusie in de reactienota, dat er behoefte zou zijn aan meer achtergrondinformatie en uitleg. Het is immers, volgens indiener, evident dat het locatieonderzoek niet met de juiste intenties is uitgevoerd. Er is naar mening van indiener niet onderzocht of een andere locatie beter zou zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		2	Indiener brengt naar voren dat in de eerdere reactienota is aangegeven dat de geplande radar sterk afwijkt van de grote industriële inrichtingen. Vanwege deze 'afwijking' zou er volgens Defensie geen gevaar (explosies, grote brand, lekkages gevaarlijke stoffen) zijn en bestaat er geen bezwaar om de radar veel te dicht op de bewoning te plaatsen. De geplande radar is echter volgens indiener niet voor niets in de hoogste gevaarcategorie (6) geplaatst in de VNG-handreiking.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener stelt dat de stralingsmetingen in Wier niets zeggen over de situatie in Herwijnen, omdat dat momentopnames zijn. De geplande radar in Herwijnen staat er 30 jaar, er kan niet worden aangegeven wat de gezondheidseffecten dan zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart-	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.		
		5	Volgens indiener bestaan er voor agrarische ondernemers en veehouders in de omgeving van de geplande radar veel zorgen en onduidelijkheid. Indiener geeft aan dat er geen of meting dat bewijst dat er geen gevolgen zijn voor vee op langere termijn, dit terwijl ondernemers gebaat zijn bij continuïteit op de langere termijn. Indiener uit zorgen over de effecten van elektromagnetische straling op ooievaars en vleermuizen. Ook is er rondom de locatie veel natuur, die beschermd moet worden op grond van de Flora- en faunawet, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		6	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en overschrijding van de norm. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		7	Het is volgens indiener niet denkbeeldig is dat de radar bij eventuele oorlog een militair doelwit wordt.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het Air Operations and Control Station (AOCS). Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	nee
		8	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400276	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de stralingsmetingen in Wier niets zeggen over de situatie in Herwijnen, omdat dat momentopnames zijn. De geplande radar in Herwijnen staat er 30 jaar, er kan niet worden aangegeven wat de gezondheidseffecten dan zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		2	Indiener brengt naar voren dat uit diverse onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling leidt tot hart- en vaatziekten, kanker en ALS. In Herwijnen hebben volgens indiener al tientallen jaren twee radarstations dicht op de bebouwde kern	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			gestaan. Volgens indiener is het percentage ALS 400% hoger dan op andere plekken in Nederland, en is hier nog steeds geen verklaring voor.		
		3	Volgens indiener bestaan er voor agrarische ondernemers en veehouders in de omgeving van de geplande radar veel zorgen en onduidelijkheid. Indiener geeft aan dat er geen of meting dat bewijst dat er geen gevolgen zijn voor vee op langere termijn, dit terwijl ondernemers gebaat zijn bij continuïteit op de langere termijn. Indiener uit zorgen over de effecten van elektromagnetische straling op ooievaars en vleermuizen. Ook is er rondom de locatie veel natuur, die beschermd moet worden op grond van de Flora- en faunawet, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
		4	Indiener brengt naar voren dat bij de radar in Wier er sprake is van geluidsoverlast, verstoring van apparatuur en overschrijding van de norm. De geluidsnormen in Herwijnen zijn strenger dan in Wier en toch vraagt Defensie alvast de omgevingsvergunning aan. Dat strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.4 (Geluid).	nee
		5	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400277	Herwijnen	1	Indiener uit ernstige bezorgdheid over de geplande installatie van de radar in het gebied. Volgens indiener zal de radar de leefbaarheid van het gebied aantasten, en de veiligheid van de omgeving. Volgens indiener moet de radar op een andere plek worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener uit zorgen over de mogelijkheid tot recreatie in de toekomst. Volgens indiener wordt ook het sociale aspect van ontspanning in de buurt van Herwijnen afgenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid. Er is geen sprake van effecten op recreatie, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen ook geen wegen worden afgesloten voor het radarstation of andere maatregelen worden genomen die de publieke omgeving belemmeren.	nee
		4	Volgens indiener tonen talrijke wetenschappelijke studies aan dat langdurige blootstelling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			aan elektromagnetische straling kan leiden tot diverse gezondheidsproblemen, waaronder kanker, neurologische aandoeningen en hartproblemen.		
		5	Indiener uit zorgen over waardedaling, en de bijkomende financiële stabiliteit van gezinnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	nee
		6	Volgens indiener wordt de afstandsnorm van 1.500 meter niet nageleefd. Het is niet veilig, wel onzorgvuldig, waardoor Herwijnen een ongeschikte locatie is, aldus indiener. Volgens indiener is de afstand tot openbaar toegankelijke locaties niet meegenomen in de onderzoeken, terwijl de radar tot op 35 meter te benaderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		7	Volgens indiener kent de radar wel degelijk explosiegevaar, namelijk als militair doelwit. Alleen al daarom moet de afstand 1.500 meter zijn.	Ten tijde van een oorlog of conflict kan elk militair object een doelwit vormen voor de tegenstander, dus ook de SMART-L radar in Herwijnen. Hierbij moet in acht worden genomen dat er dan sprake is van een oorlogssituatie en dat de omstandigheden in algemene zin als gevaarlijk kunnen worden aangemerkt. Er spelen veel factoren die van belang zijn of een militair object wel of niet als daadwerkelijk doelwit wordt gezien door een tegenstander. De militaire inschatting is dat een tegenstander niet direct één radar zal proberen aan te vallen, maar het systeem achter de radar, dat de aansturing faciliteert. Denk hier bijvoorbeeld aan het *Air Operations and Control Station (AOCS)*. Daarnaast zijn er een aantal mogelijke doelwitten te identificeren die van veel	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				grotere waarde zijn, zoals de haven van Rotterdam of militaire vliegbasissen, en dus eerder als potentieel doelwit zullen worden geïdentificeerd. Uiteraard treft Nederland de noodzakelijke maatregelen, zeker ten tijde van oorlog of conflict, om elke dreiging vanuit de lucht tijdig te kunnen onderkennen en aan te grijpen. De realisatie van de SMART-L is hier juist een essentieel onderdeel van.	
		8	Indiener stelt dat het locatieonderzoek gekenmerkt lijkt te zijn door een gebrek aan objectiviteit. De uitleg van Defensie lijkt eerder een strategie om de voorkeurslocatie te rechtvaardigen. Volgens indiener lijkt het uitgevoerde onderzoek naar alternatieve locaties niet in lijn te zijn met de duidelijke instructies vanuit de Tweede Kamer. Dit suggereert naar mening van indiener een gebrek aan zorgvuldigheid en openheid in het besluitvormingsproces.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		9	Indiener brengt naar voren dat de gemeente West Betuwe unaniem tegen de plaatsing van de radar is. Er zijn daarnaast twee moties aangenomen met een keuze voor een andere locatie dan Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
		10	Indiener stelt dat het gehele proces vanaf het begin tot heden compleet ongestructureerd en chaotisch is, waarbij de belangen van gezondheid en welzijn van burgers niet serieus genomen worden. Indiener is van mening dat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			burgers inconsequent zijn voorgelicht en dat dat betekent dat hun belang van inspraak is geschaad.		
		11	Indiener wijst op een bijlage bij de zienswijze, waaruit volgens indiener volgt dat er stevige procedurefouten zijn gemaakt. Indiener brengt naar voren dat eerst is gecommuniceerd dat de zienswijzeperiode acht weken zou bedragen, maar dat dit later zes weken werd. Indiener wijst ook op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD), bij deze zienswijzetermijn zouden wel acht weken zijn gehanteerd. Indiener stelt dat tijdens de lopende termijn voor het indienen van zienswijzen de benodigde bijlagen niet de gehele periode te downloaden waren. Indiener is van mening dat er grote onduidelijkheid bestond over de data met betrekking tot het indienen van een zienswijze. Het lijkt er volgens indiener op dat alles is gedaan om verwarring te zaaien en het burgers met zienswijzen zo lastig mogelijk te maken. Tot slot wijst indiener erop dat op de voorlichtingsbijeenkomst op 15 januari 2024 op één poster een verkeerde link was opgenomen, ook werd op één van de posters ten onrechte gesproken over laag frequente straling. Hierdoor zijn burgers verkeerd voorgelicht volgens indiener.	Er is geen sprake van procedurefouten, waardoor het recht om bezwaar te maken zou zijn geschonden. Allereerst geldt dat bij publicatie in de Staatscourant en de kennisgeving van het ontwerp-inpassingsplan de juiste termijn, namelijk zes weken, voor het indienen van zienswijzen is opgenomen. Het gaat om de periode van 19 december 2023 tot en met 29 januari 2024. Wat eerder over de terinzagelegging is gecommuniceerd doet hier niets aan af. Ten aanzien van de zienswijzenperiode voor de NRD van het NPRD geldt het volgende. De NRD van het NPRD maakt deel uit van de voorbereidingsprocedure voor een milieueffectrapportage voor een plan – een volledig andere procedure dan de voorbereidingsprocedure voor een inpassingsplan. In artikel 7.9, lid 2, onder b, wet Milieubeheer (oud), werd ruimte geboden om een termijn vast te stellen voor de NRD die afwijkt van de meer reguliere wettelijke termijn van zes weken. Bij het ontwerp-inpassingsplan voor het radarstation Herwijnen moet de wettelijke procedure uit artikel 3:16, lid 1, Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd. Daarvoor geldt een termijn van zes weken. Dat de termijn van de NRD afwijkt is dus niet vreemd.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				Indiener stelt dat het niet mogelijk was om de nodige bijlagen bij het inpassingsplan te raadplegen. Indiener geeft aan dat het doorlinken naar ruimtelijkeplannen.nl op de projectwebsite minder dan 24 uur niet werkte. Het klopt dat het doorlinken naar ruimtelijkeplannen.nl vanaf de projectwebsite tijdelijk niet werkte. Maar, alle benodigde bijlagen zijn altijd raadpleegbaar geweest op de website ruimtelijkeplannen.nl. Bovendien was het wel duidelijk dat de benodigde bijlagen op ruimtelijkeplannen.nl te vinden waren. Het enige wat nodig was, was een zelfstandige zoekopdracht naar ruimtelijkeplannen.nl, in plaats van het gebruik van de link op de projectwebsite. Dit is niet voldoende om te spreken van procedurefout. Daar komt nog bij dat de fout in het doorlinken binnen 24 uur is opgelost, en er dus binnen de zienswijzentermijn meer dan voldoende tijd was om de stukken te raadplegen. Het beeld dat indiener schetst over het opzettelijk zaaien van verwarring en lastig maken voor burgers wordt niet herkend. Het klopt dat het door een technische storing niet mogelijk was om digitaal een zienswijze in te dienen op 20 en 21 januari 2024. Het is echter niet aannemelijk dat hierdoor iemand is benadeeld, zeker niet gelet op het feit dat het daarna nog een volle week mogelijk was om een zienswijze in te dienen. Het verdient in dit kader ook opmerking dat het gedurende de gehele zienswijzeperiode mogelijk was om (telefonisch) vragen te stellen, en dat het bovendien mogelijk was om	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				gedurende de gehele zienswijzenperiode zienswijzen in te dienen bij brief en mondeling (telefonisch of tijdens inloopbijeenkomsten). Dit is bij de publicatie en kennisgeving van het ontwerp-inpassingsplan aangegeven. De enkele omstandigheid dat tijdens de voorlichtingsbijeenkomst op 15 januari 2024 een verkeerde link en een foutieve mededeling is gedaan laat onverlet dat de voorlichtingsbijeenkomst tot doel had om zo veel mogelijk informatie te delen en vragen te beantwoorden. Burgers zijn niet verkeerd voorgelicht.	
202400278	Hellouw	1	Indiener uit zorgen over de locatie van de radar in de bewoonde omgeving. Er is sprake van vrijkomende straling en gevaar voor o.a. explosie/brand/lekkages e.d., aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		2	Indiener stelt dat niet volgens opdracht van de Tweede Kamer is gekeken naar een alternatieve locatie. Indiener is van mening dat een andere locatie moet worden gezocht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		3	Indiener stelt dat de gezondheid van mens en dier in gevaar komt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400279	Herwijnen	1	Indiener verzoekt om geen radar te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400280	Herwijnen	1	Indiener verzoekt om geen radar te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400281	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen gedegen onderzoek is gedaan naar andere locaties. Het beetje onderzoek wat heeft plaatsgevonden is naar mening van indiener voorbij gegaan aan het feit dat Herwijnen al een (buien)radar heeft en ook veel te maken heeft met radarsystemen op voorbij varende schepen. De bewoners zijn dus een groot gedeelte van hun leven blootgesteld, aldus indiener. Indiener brengt naar voren dat de indruk werd gewekt dat dit een schadelijker radarsysteem is dan de beoogde radar, alleen al daarom zou er eerst teruggekeken moeten worden op de effecten die al plaatsgevonden hebben, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Herwijnen kent al een stralingsverleden en een verhoogd aantal ALS-patiënten, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener stelt dat wordt aangegeven dat er afgeweken kan worden van de afstand tot bewoning als het gaat om gevaar, omdat de radar niet onder gevaar valt. Er zijn alleen nog geen onderzoeken op de lange termijn over het blootstellen van langdurige straling, aldus indiener. Ook is het volgens indiener een feit dat de radarsystemen directe doelwitten zijn voor vijandige mogendheden. Volgens indiener moet daarom de minimaal voorgeschreven 1.500 meter worden aangehouden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	
		4	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee
20200284	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er compleet voorbij wordt gegaan aan argumenten van de stichting Niet nog een Radar in Herwijnen.	De stichting Niet nog een Radar in Herwijnen heeft een zienswijze ingediend, de argumenten van de stichting zijn samengevat en voorzien van een reactie. Er wordt dus niet voorbij gegaan aan de argumenten van de stichting Niet nog een Radar in Herwijnen.	nee
		2	Veiligheid, milieu en gezondheid worden volgens indiener over het hoofd gezien. Gezond	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			en veilig wonen wordt onmogelijk gemaakt, aldus indiener		
		3	Indiener stelt dat Defensie misleidt, door te veinzen dat onderzoek wordt gedaan, terwijl dat niet oprecht/serieus gebeurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	nee
202400285	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over de generatie van kinderen en kleinkinderen, worden zij niet overspoeld met straling en de gevolgen van dien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Aanvullend wordt het volgende opgemerkt. Het is van belang te realiseren dat de ICNIRP-richtlijnen worden vastgesteld op basis van een zorgvuldige afweging van de beschikbare nationale en internationale wetenschappelijke kennis over straling en gezondheid. Daarin worden ook wetenschappelijke artikelen meegenomen naar aanleiding van onderzoek naar lange termijn effecten. Op basis van de bewezen wetenschappelijke kennis ziet de ICNIRP-commissie geen aanleiding om nadere beperkingen op te leggen om lange termijn effecten te beperken.	nee
		2	Er zijn volgens indiener al veel situaties bekend van ALS, wat normaliter een zeldzame ziekte is. Het plaatsen van de radar is daarom niet verantwoord, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Indiener verzoekt om een geschikte locatie te vinden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
202400286	Rotterdam	1	Indiener brengt naar voren dat het onduidelijk is waarom de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt genoemd in het kader van het vaststellen van het inpassingsplan voor het radarstation. Indiener wijst in dit kader op een brief van 19 december 2023, welke alleen door de staatssecretaris is ondertekend.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). Overigens wordt als gevolg van de herschikking van de ministeries het inpassingsplan nu mede ondertekend door de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en niet meer de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.	nee, met dien verstande dat de toelichting bij het inpassingsplan op dit punt redactioneel is geactualiseerd
		2	Indiener geeft aan dat het naar zijn mening onduidelijk is hoe en op welke wijze de gemeenteraad van de gemeente West Betuwe en provinciale staten zijn gehoord, en wat dit heeft opgeleverd voor het inpassingsplan. Indiener herleidt hieruit dat het inpassingsplan niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid.	Op 31 augustus 2020 is een voorontwerp gepubliceerd. Het voorontwerp heeft zes weken ter inzage gelegen. Daarop zijn 195 reacties ingediend, die zijn betrokken bij het opstellen van het ontwerp-inpassingsplan. Het ontwerp-inpassingsplan is op 19 december 2023 ter inzage gelegd, een ieder had de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. De gemeente West Betuwe heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt, en de provincie Gelderland niet.	nee
		3	Volgens indiener kan een SMART-L radar slechts binnen een straal van 70 km rondom Herwijnen *stealth missiles* detecteren. Een groot deel van de Noordzee wordt daardoor niet gedekt, aldus indiener. Volgens indiener zou de SMART-L daarom ook beter op een alternatieve plaats bij de kust kunnen worden gestationeerd of in de randstad. Dit is niet onderzocht. Ook kan de radar naar mening van indiener nabij Eindhoven worden geplaatst, bijvoorbeeld bij Eindhoven Airport.	Vanuit Defensie doen we geen uitspraken over binnen welke straal stealth missiles gedetecteerd kunnen worden. Dit is geclassificeerde informatie. Dat een groot deel van Noordzee niet met de radar in Herwijnen wordt afgedekt is correct. Daarom heeft Defensie twee radars. De andere radar staat in Wier en daarmee kan een groot gedeelte van de Noordzee worden gedekt. Defensie heeft dan ook al een radar in de buurt van de kust gestationeerd. Voor wat betreft welke locaties wel en welke locaties niet geschikt zijn, en de overwegingen daarin, wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		4	Indiener brengt naar voren dat uit de toelichting bij het inpassingsplan niet volgt dat is ingegaan op overstromingsrisico's, en de gevolgen van overstromingen voor de werking van de radar. Volgens indiener is het onduidelijk welke energievoorzieningen ter plaatse aanwezig zijn, zodat bij een overstroming de radar blijft functioneren.	Er bestaat geen enkele reden om aan te nemen dat er sprake is van een overstromingsrisico ter plaatse van het radarstation. De hoogwaterveiligheid wordt, onder meer, geborgd door de dijken in Nederland te laten voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnormen zoals, ten tijde van de planvorming voor het radarstation, neergelegd in de Waterwet (thans: Besluit kwaliteit leefomgeving). Voor het dijktraject in de nabijheid van radarstation geldt een norm voor een zogenoemde 'overstromingskans' van 1:10.000 per jaar. Door de uitvoering van het projectplan Waterwet Gorinchem-Waardenburg komt dit hele dijktraject aan deze wettelijke norm te voldoen (link).	nee
		5	Indiener stelt dat het in het kader van een goede ruimtelijke ordening niet verstandig is om de radar in de buurt van Herwijnen en/of ander bewoond gebied zoals dorpen te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		6	Indiener geeft aan dat het onduidelijk is waarom Defensie niet kiest voor verplaatsbare SMART-L systemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		7	Indiener brengt naar voren dat het onduidelijk is welk type SMART-L radar gebruikt zal worden. Volgens indiener kon daarom het stralingsrisico niet goed worden vastgesteld. Indiener geeft daarnaast aan dat er geen berekeningen zouden zijn qua cumulatie met 5g netwerken, dect telefoons, mobiele	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			telefoons en wifi routers opgenomen in het rapport.		
		8	Indiener wijst op een uitgave van het huis aan huis blad Het Kontakt van 23 januari 2024. Daarin stond het advies aan boeren en passanten om zich niet langer dan 10 minuten rondom het perceel en, respectievelijk, de kruising Broekgraaf/Nieuwe Steeg op te houden. Volgens indiener geeft dit alleen al geen blijk van een goede ruimtelijke ordening voor de locatie van het radarstation. Ook is er naar mening van indiener ten onrechte geen maximum gesteld aan de hoeveelheid straling vanaf het radarstation in het inpassingsplan, terwijl dit er wel is voor de bouwhoogte.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daar is uitgelegd dat door meerdere onafhankelijke, deskundige en gerenommeerde deskundigenbureaus is aangetoond dat op voor publiek toegankelijk terrein aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan. Wat is beweerd in het huis-en-huisblad Kontakt doet niets af aan het oordeel van deze deskundigenbureaus.	nee
		9	Volgens indiener zijn eventuele schadelijke gevolgen van de radarinstallatie in strijd met artikel 8 EVRM.	Het belang van de nationale veiligheid dat bij de realisatie van de SMART-L radar gediend is, is een gegeven. Door middel van alle (aanvullende) onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan is bovendien aangetoond dat wordt voldaan aan nationale en internationale regelgeving en dat wordt voldaan aan de vereisten voor een goed woon- en leefklimaat.	nee
		10	Volgens indiener is het nog onduidelijk of de maatregelen in Wier voldoende zijn om binnen de geluidsnormen te blijven.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
		11	Indiener brengt naar voren dat onderzoek naar mogelijke storingen op wifi, lampen en televisietoestellen of andere elektronische (medische) apparatuur zoals pacemakers door de radar, niet terug te vinden zijn in de stukken van het ontwerp inpassingsplan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	nee
		12	Volgens indiener zijn in het gebied in en rondom Herwijnen vleermuizen actief. Indiener brengt naar voren dat is aangetoond dat de activiteit van vleermuizen afneemt in habitats die zijn blootgesteld aan elektromagnetische straling, in vergelijking met locaties waar dergelijke straling niet kan worden gedetecteerd. Naar mening van indiener kunnen vleermuizen daarom verstoord worden, in strijd met de Habitatrichtlijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	nee
202400287	Herwijnen	1	Indiener verzoekt om plaatsing naar een andere locatie in verband met gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Radar komt veel te dichtbij de woning en bedrijf waardoor er gevaar is voor de volksgezondheid, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.	ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	
202400288	Asperen	1	Indiener is van mening dat de plaatsing van het radarstation in Herwijnen geheel andere oorzaken heeft dan Defensie wil doen geloven. Er speelden volgens indiener grote financiële belangen rond vastgoed op de Veluwe en rond windparken in Flevoland waardoor het radarstation niet op Nieuw-Milligen gebouwd kon worden. Daarom is men uitgeweken naar Herwijnen alwaar de lokale bevolking de negatieve effecten van de radar(straling) maar moet accepteren. Indiener illustreert zijn visie met diverse bijlagen die dit volgens indiener onderbouwen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
202400289	Asperen		Spreektekst van indiener bij de Raadsvergadering van 11 oktober 2018 van de gemeente Lingewaal.	Dit ingezonden stuk wordt beschouwd als bijlage bij zienswijze nr. 202400288 en is abusievelijk als aparte zienswijze opgenomen.	nee
202400481	Asperen			Deze zienswijze is ingediend buiten de termijn die is vastgelegd in artikel 3:16, lid 1, Awb. Deze	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
				zienswijze wordt daarom niet-ontvankelijk verklaard. Indiener heeft niet aannemelijk gemaakt dat het hier gaat om een verschoonbare termijnoverschrijding. Desalniettemin is de zienswijze van indiener hieronder samengevat en beantwoord.	
		1	Het stralingsonderzoek is naar mening van indiener niet onafhankelijk uitgevoerd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	nee
		2	Uit diverse onderzoeken blijkt volgens indiener dat elektromagnetische straling slecht is. Herwijnen kent al veel gevallen van ALS, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	nee
		3	Volgens indiener levert het plaatsen van de radar onevenredige schade op, en kan het radarstation niet worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke kaders, nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid een gegeven is. Dit betekent volgens indiener dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en de besluiten niet kunnen dragen. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, waardoor de belangen niet juist zijn	Uit alle, aan het ontwerp-inpassingsplan ten grondslag gelegde, onderzoeken, in combinatie met de aanvullende notities en onderzoeken die aan het vast te stellen inpassingsplan ten grondslag worden gelegd, volgt dat het plaatsen van een SMART-L radar in Herwijnen voorziet in een goede ruimtelijke ordening. In het kader van de besluitvorming over de radar heeft gezondheid en een goed woon- en leefklimaat wel degelijk een rol gespeeld. Omdat uit alle onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat, is tot het vaststellen van het inpassingsplan overgegaan.	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			afgewogen, en het besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord is om uit te voeren.		
202400482	Geldermalsen			Deze zienswijze is ingediend buiten de termijn die is vastgelegd in artikel 3:16, lid 1, Awb. Deze zienswijze wordt daarom niet-ontvankelijk verklaard. Indiener heeft niet aannemelijk gemaakt dat het hier gaat om een verschoonbare termijnoverschrijding. Desalniettemin is de zienswijze van indiener hieronder samengevat en beantwoord.	
		1	Indiener brengt naar voren de indruk te krijgen dat het alternatief locatieonderzoek niet serieus is overwogen. Indiener is van mening dat het lijkt alsof de radar voorbestemd is om in Herwijnen te komen. Indiener stelt dat het uitgevoerde onderzoek naar alternatieve locaties niet in lijn lijkt te zijn met de duidelijke instructie van de Tweede Kamer. Defensie negeert deze opdrachten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	nee
		2	Indiener stelt dat de basisvoorwaarde voor het plaatsen van een radar zou moeten zijn dat er binnen 1.500 meter geen bebouwing aanwezig is. Dit volgt volgens indiener uit de VNG-handreiking.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	nee
		3	Indiener stelt dat zowel de gemeente West Betuwe als de bewoners van Herwijnen unaniem bezwaren hebben geuit. Moties in de Tweede Kamer en recente ontwikkelingen in de Eerste	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en Proces).	nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing inpassingsplan?
			Kamer getuigen volgens indiener van politieke weerstand tegen de voorgenomen plaatsing. Het gebrek aan draagvlak en een onwil om te luisteren naar de bezorgde stemmen getuigen van een gebrekkig participatieproces, aldus indiener. Indiener stelt dat er onmiskenbaar sprake is van geschaad vertrouwen in de overheid.		
		4	Indiener stelt dat hoewel de straling binnen de grenswaarden van de ICNIRP valt, er twijfels rijzen over de onafhankelijkheid van de metingen en de objectiviteit van de conclusies.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 10 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024.	nee

4 Beantwoording afzonderlijke zienswijzen ontwerp-omgevingsvergunning

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404013	Gorinchem	1	Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten van de radar. Zowel van zichzelf (werk in Herwijnen) als van oma (woont te dichtbij radar). Volgens indiener kunnen hartpatiënten niet meer in Herwijnen wonen en is door werk in Herwijnen kans op ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (straling en gezondheid) en in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	Nee
		1	Indiener is van mening dat er in Herwijnen geen radar moet komen omdat er al genoeg personen overleden en ziek zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener is van mening dat de radar op een andere locatie gerealiseerd moet worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404021	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat er vanwege de gezondheidseffecten op de inwoners van het dorp geen radar geplaatst kan worden in Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener is van mening dat de radar ruimtelijk gezien niet past op de locatie; er komt een "lelijk groen object" te staan wat niet past binnen het bestaande landschap	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404022	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat er vanwege de gezondheidseffecten op de inwoners van het dorp geen radar geplaatst kan worden in Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener is van mening dat de radar ruimtelijk gezien niet past op de locatie; er is geen rekening gehouden met de te plaatsen windmolens langs de A15	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404023	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat de radar niet in Herwijnen hoort, vanwege mogelijke gezondheidseffecten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener is van mening dat er elders voldoende ruimte is waar de radar geplaatst kan worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404027	Vuren	1	Indiener wil middels zienswijze laten weten zich niet druk te maken over de stralingseffecten op de locatie en van mening is dat de discussie te hoog is opgelopen		Nee
202404029	Herwijnen	1	Volgens indiener moet op grond van de VNG-handreiking de radar op minstens 1.500 meter worden geplaatst van de eerste woning. Dit is ten onrechte niet het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	Nee
		2	Indiener brengt naar voren dat iemand van Defensie heeft aangegeven hoe gevaarlijk het is om de radar te betreden voor mensen die onderhoud moeten uitvoeren. Indiener uit zorgen voor de gevolgen van de straling op de gezondheid en gezondheidsrisico's, met name kanker en ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Volgens indiener is er op dit moment al te veel straling in Herwijnen aanwezig, door de KNMI-radar en de scheepsvaart. Indiener begrijpt niet waarom er nog een grote stralingsbron in het dorp wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener heeft een loonbedrijf en zijn vaak op verschillende percelen. Men vreest voor de gezondheid door de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		5	Indiener wijst op de geluidsbelasting in Wier, volgens indiener is Herwijnen daarom geen locatie voor een radartoren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		6	Indiener is van mening dat Herwijnen niet de beste locatie voor een radar is, maar dat er voldoende andere locaties in Nederland zijn waar de radar gerealiseerd kan worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404030	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat er belemmeringen worden gelegd op eigendom. Land van indiener ligt in de nabijheid van de radar, door een medewerker van Defensie zou gezegd dat indiener maar 10 minuten op eigen terrein mag verblijven in verband met gezondheidsrisico's	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener geeft aan dat indiener zelf en familie van indiener in de piek van de straling zitten en hiermee gezondheidsrisico's lopen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener is van mening dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		4	Indiener geeft aan dat er bezwaren zijn gemaakt door de eerste kamer, tweede kamer en de gemeente West-Betuwe en dat deze zomaar van tafel zijn geveegd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
202404031	Hellouw	1	Indiener geeft aan dat het, gelet op de gezondheidsrisico's, onverantwoord is dat een radar (milieucategorie 6) binnen een straal van 1500 meter van woningen geplaatst wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	Nee
		2	Indiener geeft aan dat er bezwaren zijn gemaakt door de eerste kamer, tweede kamer en de gemeente West-Betuwe en dat deze zomaar van tafel zijn geveegd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener is van mening dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404032	Herwijnen	1	Indiener geeft aan dat de radartoren binnen de richtlijn van 1500 meter van VNG komt te staan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	Nee
		2	Indiener is bezorgd om de gezondheidsrisico's die optreden ten gevolge van de straling van de radar. Een man van Defensie heeft aangegeven dat het te gevaarlijk is om de radar te bemannen i.v.m. straling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener is van mening dat er op dit moment al veel straling aanwezig is door de KNMI-radartoren en scheepsvaart. De nieuwe radartoren	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			zou een negatieve invloed hebben op de al aanwezige hoeveelheid straling		
		4	Indiener is van mening dat er financiële gevolgen zijn door de komst van de radartoren. Zo is er onzekerheid over de voortzetting van de agrarische activiteiten en eventuele waardedaling van de woning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		5	Indiener geeft aan dat de radartoren in Wier een hoge irriterende piep geeft en dat dit binnen een straal van een kilometer veel overlast geeft. Indiener is bang dat dit in Herwijnen ook het geval zal zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		6	Indiener is van mening dat Defensie voor de makkelijkste optie kiest qua locatie en dat er veel geschiktere locaties in Nederland aanwezig zijn voor een radartoren	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404035	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat Defensie niet heeft gedaan wat ze opgedragen is door het parlement, namelijk actief zoeken naar een andere locatie dan Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat Herwijnen volgens het ontwerpbesluit niet beter of slechter gelegen is dan andere plekken, maar dat deze andere plekken niet zijn onderzocht	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		3	Indiener is van mening dat er op dit moment al veel straling aanwezig is door de KNMI-radartoren en scheepsvaart. De nieuwe radartoren	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			zou een negatieve invloed hebben op de al aanwezige hoeveelheid straling		
		4	Indiener is van mening dat de metingen die verricht zijn in Wier niet representatief zijn, omdat deze verricht zouden zijn op een ander apparaat dan in Herwijnen. Er wordt verwezen naar de "override" stand	De SMART-L radar betreft eenzelfde radar als in Wier geplaatst is. Uiteindelijk moeten metingen in Herwijnen bevestigen dat de radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet. De override stand maakt geen onderdeel uit van de vergunning en kan hierdoor ook niet toegepast worden.	Nee
		5	Indiener geeft aan dat de radartoren in Herwijnen overbodig is door de 18 mobiele radarstations die door Defensie zijn aangeschaft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		6	Indiener stelt dat de nu aangevraagde vergunning ruimte laat voor latere veranderingen aan de installatie, met mogelijk meer straling tot gevolg	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag.	Nee
		7	Indiener stelt dat Defensie geen enkele interesse heeft in de gezondheid van de mensen in Herwijnen, doordat de radartoren dichterbij wordt geplaatst dan bijvoorbeeld in Wier	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		8	Indiener geeft aan dat de metingen van geluidsoverlast in Wier niet zijn meegenomen in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			de aanvraag, ondanks dat dit in opdracht van het parlement had moeten gebeuren		
		9	Indiener stelt dat Defensie/het Rijk zich niet houden aan de wettelijke kaders, doordat er geen locatieafweging is gemaakt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		10	Indiener is van mening dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404036	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de gestelde eisen in de "Staring en Override" modus. Indiener is bang dat dit schadelijk is voor eigen gezondheid, die van gezinsleden en omwonenden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener geeft aan dat de radartoren in Herwijnen overbodig is door de 18 mobiele radarstations die door Defensie zijn aangeschaft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radartoren een makkelijk doelwit is in het geval van oorlog, waardoor het woongebied van indiener ook een hoogprioriteit doelwit wordt in het geval van oorlog	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		4	Indiener is van mening dat onvoldoende rekening is gehouden met de vleermuizen die gevestigd zijn in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404037	Herwijnen	1	Indiener geeft aan dat toegezegd is dat geen radar geplaatst wordt. In beleving van indiener is een vergunning hierdoor niet nodig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		2	Indiener geeft aan dat de afspraak "geen radar" is gemaakt vanwege de veiligheid en gezondheid in het dorp.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		3	Indiener is van mening dat de discussie omtrent de radar al voor veel stress en gezondheidsproblemen zorgt in het dorp	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener is van mening dat het vergaderen over de radar al te veel geld kost	Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. De ingebrachte zienswijze maakt geen onderdeel uit van het daar geschetste toetsingskader.	Nee
202404038	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De mogelijkheid tot het uitvoeren van metingen is geborgd in de omgevingsvergunning.	Nee
		2	Indiener stelt dat defensie niet continu gaat meten hoeveel straling er vrijkomt, hierdoor zouden de waardes en argumenten in de aangevraagde vergunning onjuist zijn en de vergunning niet verleend worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	De 'staring' modus is aangevraagd, voldoet volgens de aanvraag aan de ICNIRP-blootstellingslimieten en is om die reden vergund. De 'override' modus is niet aangevraagd en daarom ook niet vergund.	Nee
		4	Indiener stelt dat er geen enkele controle is op het aantal keren dat de "staring" en "override" modus gebruikt worden	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de overheid niet naar gegronde bezwaren luistert maar ongeacht bewijzen gewoon doorzet. Hierdoor toont de overheid zich als onbetrouwbaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		6	Indiener is van mening dat het plaatsen van de radar onevenredig veel (gezondheids)schade aan indiener, het gezin van indiener en de omgeving en dorpsgemeenschap zal berokkenen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		7	Indiener is van mening dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		8	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.		
202404039	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen in Wier (met koepel) niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Indiener stelt daarnaast dat de metingen niet door een onafhankelijk bureau zijn uitgevoerd. Indiener geeft aan hierdoor niet te weten aan welke hoeveelheden straling en geluid indiener blootgesteld gaat worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	De 'staring' modus is aangevraagd, voldoet volgens de aanvraag aan de ICNIRP-blootstellingslimieten en is om die reden vergund. De 'override' modus is niet aangevraagd en daarom ook niet vergund.	Nee
		3	Indiener geeft aan wantrouwig te zijn doordat indiener, al dan niet bewust, niet over de juiste en volledige informatie beschikt om een goede mening te kunnen vormen. Indiener draagt enkele voorbeelden aan van Woo-verzoeken, die slechts gedeeltelijk ingewilligd zijn en de maximale aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		4	Indiener stelt dat door het zeer hoge energieverbruik de radar magnetische velden produceert. Indiener geeft aan dat hier niet op getest is en maakt zich zorgen om eigen gezondheid en die van familie. Indiener stelt dat de vergunning niet verleend kan worden omdat er	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			geen metingen naar magnetische velden zijn uitgevoerd.		
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404042	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat er onvoldoende is gekeken naar alternatieve locaties	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		2	Indiener geeft aan dat vruchtbare mannen niet naar binnen mochten bij het oude radarstation en dat dit radarstation vergeven was van de dode vliegen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener geeft aan dat zijn bedrijf werkt met zeer gevoelige, computergestuurde, machines. In 2007 heeft zich een ongeluk met een Apachehelikopter voorgedaan en indiener stelt dat door dit ongeluk, en de hierbij vrijkomende straling, al zijn apparatuur verloren is gegaan. Indiener vreest voor het voortbestaan van zijn bedrijf indien het radarstation in Herwijnen wordt geplaatst.	Met betrekking tot de radar wordt voldaan aan de normen ten aanzien van straling en de omgeving. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Daarbij houdt het toetsingskader in 2.14 Wabo geen rekening met incidenten zoals in de zienswijze genoemd. Er is voor de omgeving i.v.m. straling van de radar op basis van de onderzoeken en aanvullende notities geen sprake van een weigeringsgrond.	Nee
202404043	Herwijnen	1	Indiener geeft aan een bedrijf (boerderij) te bezitten op 300 meter van de voorgestelde locatie van de radar. Indiener wenst antwoord te krijgen op de vraag in hoeverre het bedrijf (opstallen, grond, veestapel) beïnvloed worden door het radarstation. Indiener is hierbij op zoek naar informatie over zowel de aspecten leefomgeving, (bouw)technische aspecten bij de uitvoering (de melkmachines zijn bijvoorbeeld volledig computergestuurd) en de eventuele gevolgen bij uitbreiding of verandering van het bedrijf	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
202404044	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het besluit alleen genomen is in eigenbelang, zonder rekening te houden met de inwoners van Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat er met de andere stralingsbronnen binnen Herwijnen te veel straling in Herwijnen komt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener is bang dat er (veel) meer ALS patienten in Herwijnen komen wanneer de radar gerealiseerd wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
202404048	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de overheid/defensie niet het juiste voorbeeld geeft doordat indiener niet voorzien is van juiste en volledige informatie nadat verzoeken zijn ingediend bij het Rijksvastgoedbedrijf en de ILT	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat Defensie telkens de radar in Wier bij de aanvraag betrekt, maar dat deze ook niet aan de eisen voldoet. Volgens indiener moet aan de juiste testen voldaan worden, moeten de meetresultaten kloppen en aan alle eisen voldoen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling) en 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Indiener stelt dat de straling van de radar invloed heeft op pacemakers.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener stelt dat de vergunning niet verleend kan worden indien een onderdeel niet aan de voorwaarden voldoet of schade kan berokkenen aan de inwoners van Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		5	Indiener betoogt dat gezondheid het allerbelangrijkste is en dat het radarstation daar een negatief effect op heeft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404049	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit wel geproduceerd wordt door de Smart-L radar. Indiener stelt dat vanwege het zeer hoge energieverbruik ook magnetische stralingen geproduceerd worden. Omdat de openbare weg (hek radar) op 35 meter afstand van de radar is gelegen is, vraagt indiener zich af of dit een veilige afstand is in verband met de magnetische veldsterkte	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404050	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener vraagt zich af waarom het radarstation gerealiseerd moet worden wanneer er al reeds 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft. Naar mening van indiener is het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen hiermee overbodig geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404051	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen in Wier (met koepel) niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Daarnaast stelt indiener dat de metingen niet onafhankelijk zijn uitgevoerd, waar dit wel had gemoeten.	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat Defensie altijd beweerd heeft dat de Smart-L radar aan alle eisen voldoet, ook in "worst-case" scenario's. Indiener stelt dat dit echter niet is aangetoond met metingen die gedaan zijn na het plaatsen van de koepel in Wier. Volgens indiener is het niet duidelijk aan welke straling indiener wordt blootgesteld en of het stralingsniveau aan de ICNIRP voldoet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404052	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat het plaatsen van de radar onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheids)schade zal berokkenen en niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404053	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	De 'staring' modus is aangevraagd, voldoet volgens de aanvraag aan de ICNIRP-blootstellingslimieten en is om die reden vergund. De 'override' modus is niet aangevraagd en daarom ook niet vergund.	Nee
		3	Indiener stelt dat Defensie met een op te stellen ministeriële regeling buiten de eerste en tweede kamer omgaat. Volgens indiener is de overheid hiermee een onbetrouwbare partij	Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. De ILT gaat als uitvoerende organisatie niet over hetgeen in wet- en regelgeving wordt vastgelegd. Een op te stellen ministeriële regeling maakt geen onderdeel uit van de procedure of het toetsingskader van de aanvraag.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		5	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404054	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de gezondheid van indiener en gezin op het spel wordt gezet doordat de overheid een gok neemt met de gezondheid van de inwoners van Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener vraagt zich af waarom het radarstation gerealiseerd moet worden wanneer er al reeds 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft. Naar mening van indiener is het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen hiermee overbodig geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404056	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de huidige vergunning door de toegepaste high-end techniek die gemakkelijk opgevoerd kan worden.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag.	Nee
		2	Indiener stelt dat er pas 5 jaar na plaatsing gemeten hoeft te worden. Dit is volgens indiener niet acceptabel	Er worden validatiemetingen (voor ingebruikname) en verificatiemetingen uitgevoerd (bij aanpassing soft- en hardware). Daar zal op worden toegezien door de ILT. In beide gevallen zal getoetst worden aan de normen van de ICNIRP. Er vindt een meting plaats voor ingebruikname en de mogelijkheid tot tussentijdse metingen is geborgd.	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar de dicht bij boerderijen en dorpsbewoning geplaatst wordt. Dit doordat er ook al veel straling van de KNMI-toren en schepen op de Waal afkomstig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en in paragraaf 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	Nee
		4	Indiener vreest voor eigen gezondheid vanwege de nabijheid van de woning bij de radar en inspanning/stress die de radar met zich meebrengt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		5	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen van de radar in Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404057	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Smart-L radar kan worden opgevoerd, wat kan betekenen dat dit buiten de momenteel aangevraagde vergunning valt. Indiener stelt dat in "staring" en "override" modus de radar niet aan de eisen voor maximumstraling voldoet. Indiener vreest dat deze modi vaak gebruikt gaan worden vanwege de toegenomen spanningen in de wereld en geeft aan dat het gebruik van deze modi niet te controleren is door externe partijen	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De 'override' modus is bovendien niet aangevraagd en om die reden niet vergund. Voor de 'staring' modus geldt dat deze wel is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten. Middels de vergunning is geborgd dat hierop toezicht kan worden gehouden door de ILT.	Nee
202404057	Herwijnen	2	Indiener stelt dat Defensie pas na 5 jaar opnieuw straling wil gaan meten, waardoor in die tijd de straling ver boven de toegestane limieten uit kan komen	Er worden validatiemetingen (voor ingebruikname) en verificatiemetingen uitgevoerd (bij aanpassing soft- en hardware). Daar zal op worden toegezien door de ILT. In beide gevallen zal getoetst worden aan de normen van de ICNIRP. Er vindt een meting plaats voor ingebruikname en de mogelijkheid tot tussentijdse metingen is geborgd.	Nee
202404057	Herwijnen	3	Indiener stelt dat de Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur. Indiener stelt dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing wordt gegeven dat de Smart-L radar voldoet aan de EMC-richtlijnen. Indiener haalt hierbij aan dat er in Wier veel problemen zijn met storingen aan apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404057	Herwijnen	4	Indiener stelt dat ICD's kunnen worden beïnvloed. Indiener stelt dat de vergunningaanvraag kan worden geweigerd indien de pieklimieten in de bebouwde kom boven de 18 V/m uitkomen. Indiener stelt dat volgens de berekeningen van TNO deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden en in de "staring" en "override" modus nog groter zullen zijn. Indiener stelt dat er in de vergunningaanvraag geen onderbouwing is opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen en stelt dat hiermee de aanvraag niet compleet is en niet ontvankelijk moet worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur)	Nee
202404057	Herwijnen	5	Indiener stelt dat de vergunning niet ontvankelijk moet worden verklaard omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op de openbare weg op 35 meter afstand	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
202404057	Herwijnen	6	Indiener vraagt zich af waarom het radarstation gerealiseerd moet worden wanneer er al reeds 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft. Naar mening van indiener is het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen hiermee overbodig geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404057	Herwijnen	7	Indiener geeft aan dat het belang van indiener geschaad wordt doordat de benodigde informatie niet beschikbaar wordt gesteld. Indiener draagt enkele voorbeelden aan van Woo-verzoeken, die slechts gedeeltelijk ingewilligd zijn en de maximale aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
202404057	Herwijnen	8	Indiener stelt dat het niet duidelijk is hoe het totaalbeeld van de straling in Herwijnen wordt bepaald in samenhang met de weerradar van het KNMI en geeft aan zich zorgen te maken om twee grote stralingsbronnen in de buurt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404057	Herwijnen	9	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404057	Herwijnen	10	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404058	Herwijnen	1	Indiener geeft aan twijfels te hebben over de stralingssterke van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
202404058	Herwijnen	2	Indiener vraagt zich af wat het nut van een vaste radar is. Volgens indiener zijn drones het hoofdbestandsdeel van oorlogsvoering in deze tijd en vraagt zich af waarom niet gekozen wordt voor mobiele radars	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404058	Herwijnen	3	Indiener geeft aan dat de eigen woning zeker 100.000 euro in prijs zal dalen en mogelijk onverkoopbaar wordt. Indiener wil Defensie hiervoor aansprakelijk stellen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
202404058	Herwijnen	4	Indiener geeft aan bang te zien voor eventuele ziektes die ontstaan door de straling van de radar. Indiener wil Defensie hiervoor aansprakelijk stellen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
202404060	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Indiener haalt hierbij aan dat op een voorlichtingsavond door een medewerker van Defensie is aangegeven dat de radar kan worden opgevoerd. Indiener geeft aan dat de radar in de toekomst tevens krachtiger kan worden uitgevoerd, met meer modules dan waarvoor nu een vergunning wordt aangevraagd. Defensie heeft volgens indiener aangegeven dat Defensie niet opnieuw gaat testen, meten of opnieuw een vergunningaanvraag in gaat dienen, wanneer de Smart-L radar niet langer aan de huidig vergunningaanvraag voldoet	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle vergunde omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Toezicht en handhaving hierop vindt plaats door de ILT. De mogelijkheid tot het uitvoeren van metingen is vastgelegd in de omgevingsvergunning. Daarnaast is het op grond van de omgevingsvergunning ook niet mogelijk om dergelijke aanpassingen uit te voeren zonder vergunningaanvraag. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de stralingsmetingen die zijn uitgevoerd na plaatsing van de koepel bij de radar in Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag, waar dit wel had gemoeten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de metingen die uitgevoerd zijn bij de radar in Wier in 2021 niet onafhankelijk zijn verlopen en dat dit door een onafhankelijke partij uitgevoerd had moeten worden	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat het niet mogelijk is om als inwoner van Herwijnen te weten aan welke stralingsniveaus blootstelling plaatsvindt; er is niet duidelijk of dit aan de ICNIRP voldoet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		5	Indiener vraagt zich af waarom het radarstation gerealiseerd moet worden wanneer er al reeds 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft. Naar mening van indiener is het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen hiermee overbodig geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404061	Geldermalsen	1	Indiener stelt dat het realiseren van de radar op deze locatie geen recht doet aan de wensen van de landelijke volksvertegenwoordiging en dat geen recht wordt gedaan aan de bestuurlijke verhoudingen zoals deze volgens indiener zouden moeten zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces). De landelijke volksvertegenwoordiging en Bestuurlijke verhoudingen zijn daarnaast geen onderdeel van deze procedure. ILT kan daar geen invloed op uitoefenen in het kader van de toetsing van voorliggende aanvraag. De ILT toetst aan het kader geschetst in 2.14 Wabo.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat belangrijke procedures bewust vermeden zijn om de nieuwe Omgevingswet te passeren. Indiener stelt het netter was geweest als er een nieuwe aanvraag was gedaan na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hierbij geeft indiener aan dat er geen enkele juridische belemmering is om de aanvraag in te trekken en alsnog onder de Omgevingswet in te dienen. Indiener verwijst ook naar de eerdere kritiek die zij heeft geuit op de procedure rondom het ontwerp-rijksinpassingsplan	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee
		3	Volgens indiener kent de locatie Herwijnen de meeste gezondheidsbedreiging van alle overwogen locaties. Dit is onaanvaardbaar naar mening van indiener, zeker gelet op de aandacht voor het voorzorgsbeginsel en de bescherming van de gezondheid.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten op grond waarvan vaststaat dat de activiteit waarvoor de vergunning wordt gevraagd zodanige risico's oplevert, dat om die reden nadere voorschriften aan de vergunning moeten worden verbonden dan wel dat de vergunning om die reden moet worden geweigerd. Daar is hier geen sprake van. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat het onjuist is dat het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, omdat er nog geen reacties binnen zijn gekomen op de ingediende zienswijzen op het ontwerp inpassingsplan. Indiener beargumenteerd dat de huidige hantering van termijnen voor publicatie van ontwerpen en zienswijzen leidt tot de maximaal mogelijke versnippering van zienswijzen en reacties. Dit is volgens indiener in strijd met de beginselen die zien op zorgvuldige voorbereiding en feitenvergaring en schaadt de zorg die van een Rijksoverheid verwacht mag worden jegens gemeente en haar inwoners	De omgevingsvergunning kent een eigen toetsingskader waarvoor 2.14 Wabo de basis biedt. De zienswijzen op het RIP en de reacties die daarop zijn gemaakt maken van dat toetsingskader geen deel uit. In beroep kan eenieder die dat wenselijk acht beroep aantekenen bij de Raad van State en zich voordien van de inhoud van de reacties op zowel de zienswijzen op het RIP als de omgevingsvergunning verwittigen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 1.3	Nee
		5	Indiener stelt dat, met uitzondering van het onderdeel geluid, de ter inzage gelegde stukken dateren van voor de indiening van zienswijzen ten aanzien van het ontwerp inpassingsplan. Volgens indiener is er geen enkele blijk geweest van aandacht die is besteed aan de hoeveelheid ingediende zienswijzen. Indiener is van mening dat het intelligenter en zorgvuldiger zou zijn geweest wanneer ontwerp en toelichting wel aandacht hieraan besteed hadden, omdat de zienswijzen hier volgens indiener alle reden toe boden	De omgevingsvergunning kent een eigen toetsingskader waarvoor 2.14 Wabo de basis biedt. De zienswijzen op het RIP en de reacties die daarop zijn gemaakt maken van dat toetsingskader geen deel uit. In beroep kan eenieder die dat wenselijk acht beroep aantekenen bij de Raad van State en zich voordien van de inhoud van de reacties op zowel de zienswijzen op het RIP als de omgevingsvergunning verwittigen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 1.3	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener verwijst naar het besluit van de gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) om het bestemmingsplan voor een vergelijkbaar radarstation niet vast te stellen. Volgens indiener blijven alle bezwaren die toen golden staan. Naar mening van indiener hebben de staat en/of haar bestuursorganen dat besluit aanvaard door geen rechtsmiddelen aan te wenden.	Dergelijke bezwaren zijn niet ingediend en verduidelijkt in zienswijzen in de huidige procedure en maken daarmee geen onderdeel uit van deze procedure.	Nee
		7	Indiener stelt dat het voorliggende ontwerp geen recht doet aan het besluit tot toepassing van de Rijkscoördinatieregeling van 7 juni 2019.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee
		8	Indiener stelt dat Defensie aan vragen van de Eerste en Tweede Kamer voorbij is gegaan. Dit maakt het voornemen politiek kwetsbaar, aldus indiener.	De ingediende aanvraag is getoetst aan het toetsingskader waarvoor 2.14 Wabo de basis biedt. Vragen die gesteld zijn in de eerste en tweede kamer maken geen onderdeel uit van dit toetsingskader. Verwezen wordt tevens naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat bij de documenten die ter inzage gelegd zijn zich een landschapsadvies en een welstandsadvies bevinden. Indiener stelt dat het welstandsadvies van 31 oktober 2023 voortbouwt op één of meerdere welstandsadviezen. Deze zijn niet ter inzage gelegd, waardoor indiener stelt dat de stukken incompleet zijn en het ontwerp ondeugdelijk is gemotiveerd en onzorgvuldig is voorbereid. Deze incompleetheid kan belanghebbenden benadelen, aldus indiener. Indiener geeft aan dat het wijs zou zijn als deze stukken alsnog ter inzage gelegd worden	Als gevolg van de ligging van het plangebied in de Nieuwe Hollandse Waterlinie is allereerst advies gevraagd aan Dorp Stad & Land, een onafhankelijke commissie die gemeenten adviseert op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultureel erfgoed. Deze commissie heeft het plan getoetst aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in relatie tot het destijds geldende ruimtelijk beleid, waarbij het toetsingskader de Kernkwaliteiten Nieuwe Hollandse Waterlinie was. In de brief van 12 mei 2017 wordt beschreven dat de beplanting rondom het nieuwe radarstation wordt gehandhaafd, waardoor deze radarpost grotendeels aan het zicht wordt onttrokken. Geconcludeerd wordt dat het nieuwe radarstation de natuur- en landschappelijke waarden en de beeldkwaliteit voor landschapselementen conform ontwerp-richtlijnen van Nieuwe Hollandse Waterlinie daarom niet onevenredig aantast. Vervolgens is op 13 februari 2019 een welstandsadvies uitgebracht door de Rijksbouwmeester. Hierin wordt het ontwerp van de toren beoordeeld, waarbij wordt opgemerkt dat het ontwerp architectonisch gezien het karakter van een strikt utilitair object heeft. De functionalistische uitstraling van het ontwerp wordt als passend gezien. Geconcludeerd wordt dat een eventuele aanpassing aan het ontwerp niet nodig is. Tevens wordt in dit advies verwezen naar het eerdere positieve advies van Dorp	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				Stad & Land ten aanzien van de inpassing van het ontwerp in het landschap van de Hollandse Waterlinie. De Rijksbouwmeester kan zich vinden in dit advies. Op 24 augustus 2023 is nogmaals een advies door de Rijksbouwmeester uitgebracht. Aanleiding hiervoor was de aanpassing van het ontwerp van de radar, in de vorm van een toevoeging van de radome. Tot slot heeft de Rijksbouwmeester op 31 oktober 2023 voor een derde keer een advies afgegeven, waarbij ook het hekwerk om het perceel is beoordeeld. De Rijksbouwmeester heeft in beide adviezen beoordeeld dat het oorspronkelijke positieve advies uit 2019 en de bijbehorende argumentatie wederom van toepassing zijn. Belanghebbenden worden hiermee niet benadeeld.	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de ter inzage gelegde stukken ten aanzien van welstand geen volledig beeld geven van het radarstation zoals dit overwogen wordt, met koepel. Indiener stelt dat er niet is getoetst aan de welstandeisen voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie en dat de in het welstandsadvies opgenomen motivering onvoldoende en daarmee ondeugdelijk is.	Als gevolg van de ligging van het plangebied in de Nieuwe Hollandse Waterlinie is allereerst advies gevraagd aan Dorp Stad & Land, een onafhankelijke commissie die gemeenten adviseert op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultureel erfgoed. Deze commissie heeft het plan getoetst aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in relatie tot het destijds geldende ruimtelijk beleid, waarbij het toetsingskader de Kernkwaliteiten Nieuwe Hollandse Waterlinie was. In de brief van 12 mei 2017 wordt beschreven dat de beplanting rondom het nieuwe radarstation wordt gehandhaafd, waardoor deze radarpost grotendeels aan het zicht wordt onttrokken. Geconcludeerd wordt dat het nieuwe radarstation de natuur- en landschappelijke waarden en de beeldkwaliteit voor landschapselementen conform ontwerp-richtlijnen van Nieuwe Hollandse Waterlinie daarom niet onevenredig aantast. Vervolgens is op 13 februari 2019 een welstandsadvies uitgebracht door de Rijksbouwmeester. Hierin wordt het ontwerp van de toren beoordeeld, waarbij wordt opgemerkt dat het ontwerp architectonisch gezien het karakter van een strikt utilitair object heeft. De functionalistische uitstraling van het ontwerp wordt als passend gezien. Geconcludeerd wordt dat een eventuele aanpassing aan het ontwerp niet nodig is. Tevens wordt in dit advies verwezen naar het eerdere positieve advies van Dorp	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				Stad & Land ten aanzien van de inpassing van het ontwerp in het landschap van de Hollandse Waterlinie. De Rijksbouwmeester kan zich vinden in dit advies.	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		11	Indiener stelt dat het onbegrijpelijk is dat de radartoren en de wijze waarop deze in het daargelegen landschap past niet is meegenomen in het welstandsadvies	Er wordt verwezen naar de reactie in sub 9 en 10. Verder wordt verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee
		12	Indiener stelt dat de stukken niet duidelijk maken hoe het ontwerp recht doet aan de vigerende bestemming. Indiener geeft hierbij wederom aan dat onvoldoende onderzoek is verricht naar de aspecten landschap en welstand	Er wordt verwezen naar de reactie in sub 9 en 10. Verder wordt verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee
		13	Indiener stelt dat een landschappelijke inpassing is opgenomen in de ontwerpomgevingsvergunning. Volgens indiener is het onduidelijk waarom deze landschappelijke inpassing is opgenomen en waarop deze is gebaseerd. Daarnaast verwijst indiener nog naar het in voorbereiding zijnde bomenbeleidsplan.	Er wordt verwezen naar de reactie in sub 9 en 10. Verder wordt verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		14	Indiener stelt dat de afstand van het radarstation tot de bebouwing niet voldoet aan de richtafstand van 1.500 meter uit de VNG-handreiking. Volgens indiener blijkt niet waarom het afwijken van de VNG-handreiking aanvaardbaar zou zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (VNG en richtafstanden).	Nee
		15	Indiener stelt dat in de stukken met betrekking tot straling geen rekening is gehouden met de radome. Indiener is van mening dat het niet duidelijk is wel afdichtend effect deze radome verder heeft om stralingskarakteristieken. Volgens indiener is het ontwerp ingrijpend gewijzigd, en kan die wijziging niet zomaar aan het gewijzigde ontwerp van het radarstation ten grondslag worden gelegd. Dit klemt volgens indiener te meer, omdat de locatie Herwijnen als slechtste uit de bus kwam in het alternatievenonderzoek. Indiener stelt dat niet is gebleken dat de stralingscontouren gerelateerd zijn aan het actuele ontwerp.	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		16	Indiener brengt twee vragen naar voren met betrekking tot het voorzorgsbeginsel: “1. Wat is de concrete belasting voor bewoners onder de getekende contouren? Wij roepen in herinnering dat deze locatie de locatie is met de meeste bewoners nabij het beoogde radarstation. 2. Wat zijn de contouren voor de andere locaties die op diverse andere punten vergeleken zijn? Wij roepen in herinnering dat de onderhavige locatie aan een vergelijkende toets onderhevig is geweest. Dan dient de vergelijking juist ter bescherming van de bevolking en in samenhang met het voorzorgsbeginsel zo zuiver mogelijk gemaakt worden.”	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten op grond waarvan vaststaat dat de activiteit waarvoor de vergunning wordt gevraagd zodanige risico’s oplevert, dat om die reden nadere voorschriften aan de vergunning moeten worden verbonden dan wel dat de vergunning om die reden moet worden geweigerd. Daar is hier geen sprake van.	Nee
		17	Indiener stelt dat onduidelijk is wat de strekking is van het voorgenomen voorschrift 1.1.9. Specifiek stelt indiener dat het voorschrift erop neer komt dat "aan de uitgangspunten" van de ICNIRP-contour moet worden voldaan. Indiener is van mening dat rechtszekerheid verhoogd wordt wanneer de beoogde vergunning voor één type bedrijfsvoering zou worden afgegeven en voor eventuele wijziging in de bedrijfsvoering een wijzigingsvergunning aangevraagd moet worden	De aanvraag en de vergunning beschrijven de bedrijfsmodes die vergund zijn. Dit is eveneens in de voorschriften vastgelegd. De wet bepaald onder welke omstandigheden er een nieuwe aanvraag moet worden ingediend. Controle op de vergunde bedrijfsvoering vindt plaats door toezicht en handhaving van de ILT.	Nee
		18	Indiener vraagt zich af tot welke partij voorschrift 1.1.7. zich richt; is dit de beoogd vergunninghouder de Staat der Nederlanden of	Het voorschrift richt zich tot de Staat der Nederlanden als vergunninghouder, vertegenwoordigt door de minister van Defensie.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			de aanvragende minister, al dan niet namens de minister van Defensie?		
		19	Indiener stelt dat in voorschrift 1.1.10. een voorziening van rechtsbescherming tegen de daarin opgenomen goedkeuringsbeslissing van het bevoegd gezag mist. Indiener is van mening dat een dergelijke voorziening alsnog opgenomen dient te worden	Voorschrift 1.1.10 biedt voldoende rechtsbescherming omdat het voorschrift in ieder geval beschrijft dat aan de ICNIRP-contour moet worden voldaan. De aanvraag en de vergunning beschrijven de bedrijfsmodes die vergund zijn. Dit is eveneens in de voorschriften vastgelegd. De wet bepaald onder welke omstandigheden er een nieuwe aanvraag moet worden ingediend. Dat geldt ook indien door soft- of hardwareaanpassingen blijkt dat de ICNIRP-contour niet meer wordt gehaald. In dat geval zal Defensie een nieuwe aanvraag moeten indienen of de oude situatie moeten handhaven. Controle op de vergunde bedrijfsvoering vindt plaats door toezicht en handhaving van de ILT.	Nee
		20	Indiener stelt dat uit de voorschriften een zeer statische regulering van stralingsaspecten blijkt. Indiener stelt dat het bijzonder aannemelijk is dat op enig moment strengere stralingseisen gaan gelden dan de huidige ICNIRP-waarde. In het licht van de stralingsproblematiek kan niet voorbijgegaan worden aan een aanvullend voorschrift dat de vergunninghouder zich in de toekomst dient te houden aan eventueel zwaardere eisen, aldus indiener.	Indien in de toekomst blijkt dat door strengere regulering de ICNIRP-blootstellingslimieten worden aangepast, zal in het kader van BBT de vergunning moeten worden aangepast. Dit volgt uit aangepaste (Europese) wet- en regelgeving. Hoewel de ICNIRP-richtlijn geen aangewezen BBT-document is, is de ICNIRP-richtlijn wel als zodanig toegepast in deze beschikking.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		21	Indiener stelt dat de geluidsnormen op de locatie enkel gehaald kunnen worden wanneer het geluid van het radarstation als "niet tonaal" wordt gekenschetst. Indiener haalt aan dat het geluid bij het radarstation in Wier, waar aanvullende maatregelen benodigd waren, als tonaal is ingeschat. Indiener verzoekt een nadere motivering waarom het geluid hier nu als niet-tonaal wordt beschouwd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		22	Indiener geeft aan de mogelijkheid te willen hebben om nog separaat te reageren op uitkomsten van technische briefings, alsmede op de uitkomsten die bij brief van 17 april 2024 zijn aangekondigd, die net wel of net niet binnen de zienswijzenperiode binnenkomen. Indiener stelt dat het onaanvaardbaar is dat de resultaten van metingen buiten deze procedure worden gehouden	De omgevingsvergunning kent een eigen toetsingskader waarvoor 2.14 Wabo de basis biedt. De genoemde aspecten maken geen deel uit van dat toetsingskader.	Nee
202404062	Heukelum	1	Indiener stelt dat gezien de gevoeligheid voor elektromagnetische velden indiener gedwongen wordt naar een veiligere plek om te wonen. Indiener is van mening dat de schade hiervoor vergoed moet worden	De omgevingsvergunning kent een eigen toetsingskader waarvoor 2.14 Wabo de basis biedt. De genoemde aspecten maken geen deel uit van dat toetsingskader. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat de berekeningen niet kloppen. Indiener stelt dat niet wordt voldaan aan de ICNIRP en evenmin aan de beleidsmaatregelen EMC en de Telecomwet. Defensie gaat ten onrechte uit van toelaatbare pieklimieten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			van 1616,66 V/m, terwijl dit slechts 175V/m mag zijn, aldus indiener		
		3	Indiener stelt dat de stralingsmeting van DEKRA gemanipuleerd zijn. Daarnaast vraagt indiener zich af waarom de laatste stralingsmetingen DEKRA, (met koepel) uit Wier niet zijn bijgevoegd bij de vergunningsaanvraag.	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener refereert aan een advies van de leverancier van pacemakers Boston Scientific, waarin een maximaal blootstellingsnvieau van 100V/m voor ICD's en pacemakers wordt aangedragen. Indiener stelt dat uit berekeningen van externe deskundigen blijkt dat deze waarden overschreden zullen worden. Volgens indiener zal dit zeker leiden tot storingen aan ICD"s en pacemakers	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener refereert aan artikel 2.11 van het Bal, waarin de specifieke zorgplicht is opgenomen. Indiener stelt dat de bepalingen uit dit artikel, met name ten aanzien van de nadelige gevolgen van stralingsenergie, onvoldoende terugkomen in de concept-omgevingsvergunning. Ook zouden volgens indiener niet de Best beschikbare technieken worden toegepast. Indiener verwijst tevens naar eerder ingediende zienswijze op het RIP met kenmerk 202400123, waarin indiener reeds ingaat op de gevolgen van de radar op gezondheid en Natura 2000-gebieden	Vanwege overgangsrecht wordt het Bal niet betrokken bij de beoordeling van deze aanvraag. Beoordeling vindt plaats op basis van oude regelgeving. Zorgplicht kan onderdeel zijn van de milieuvergunning. Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. Voor natura 2000 is onderzoek verricht. In dit onderzoek zijn Aerius berekeningen uitgewerkt voor zowel de bouw- als de gebruiksfase. Uit de berekeningen blijkt dat de bijdrage in beide gevallen een depositie van 0,00 mol stikstof per hectare per jaar oplevert. Daarmee worden significante gevolgen voor de genoemde Natura 2000 gebieden op voorhand uitgesloten. Om die reden hoeft er geen vergunning ten behoeve van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden voor dit project.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404063	Herwijnen	1	Indiener geeft aan bezorgd te zijn over de cumulatieve impact van straling op de gezondheid en welzijn van de inwoners van Herwijnen.	In de aanvraag en de omgevingsvergunning is rekening gehouden met de cumulatieve straling. Er wordt voldaan aan de ICNIRP-blootstellingslimieten. Daarmee is de aanvraag vergunbaar.	Nee
		2	Indiener stelt dat het ontbreken van de meetresultaten na het plaatsen van de koepel op de radar in Wier en de mogelijke impact op geluidsniveaus en straling een ernstige tekortkoming in de vergunningaanvraag is. Volgens indiener wordt hiermee het vermogen van belanghebbenden om de mogelijke risico's volledig te begrijpen ondermijnd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Het feit dat de radar niet voldoet aan gestelde eisen in bepaalde modi, zoals de "override" modus en andere gerubriceerde modi roept volgens indiener vragen op over de betrouwbaarheid en veiligheid van het systeem.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		4	Indiener stelt dat het gebruik van ministeriële regelingen om door te gaan vragen oproept over de transparantie en verantwoordingsplicht van de overheid	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener twijfelt aan de noodzaak van een vast radarstation in Herwijnen nu Defensie ook beschikt over mobiele radars met vergelijkbare capaciteiten. Indiener refereert ook aan een mogelijke derde radar naast Wier en Herwijnen. Dit is niet gecommuniceerd met de eerste en tweede kamer en geeft een andere blik op de noodzaak van een tweede Smart-L radar volgens indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (locatie)	Nee
		6	Indiener geeft aan dat het niet tijdig verstrekken van informatie aan belanghebbenden en het niet reageren op verzoeken om openbaarmaking het recht op betrokkenheid van de gemeenschap ondermijnt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		7	Indiener stelt dat het gebrek aan metingen van magnetische veldsterkten en mogelijke storingen aan andere appratuur de potentiële gezondheids- en veiligheidsrisico's voor de lokale bevolking benadrukt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		9	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404064	Herwijnen	1	Indiener geeft aan bezorgd te zijn over de cumulatieve impact van straling op de gezondheid en welzijn van de inwoners van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener stelt dat door de overheid groot onrecht wordt aangedaan door de kwalificatie van NIMBY te gebruiken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat het gebrek aan metingen van magnetische veldsterkten en mogelijke storingen aan andere appratuur de potentiële gezondheids- en veiligheidsrisico's voor de lokale bevolking benadrukt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener stelt dat het ontbreken van de meetresultaten na het plaatsen van de koepel op de radar in Wier en de mogelijke impact op geluidsniveaus en straling een ernstige tekortkoming in de vergunningaanvraag is. Volgens indiener wordt hiermee het vermogen van belanghebbenden om mogelijke risico's volledig te begrijpen ondermijnd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid)	Nee
		5	Indiener stelt dat Defensie heeft getoetst aan de verkeerde piekveldsterkten van de Smart-L radar. Deze is niet 1616 V/m, maar 175 V/m van wege de bekende dutycycle, aldus indiener. Ook stelt indiener dat de metingen in staring modes niet in worst case gemeten zijn, omdat de radar was ingesteld op een elevatiehoek hoger dan 5 of 7,5 graden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Het feit dat de radar niet voldoet aan gestelde eisen in bepaalde modi, zoals de "override" modus en andere gerubriceerde modi roept volgens indiener vragen op over de betrouwbaarheid en veiligheid van het systeem.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Hierop vindt toezicht en handhaving plaats door de ILT. In het geval van onvergund gebruik van de radar zal hiertegen opgetreden worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		7	Indiener twijfelt aan de noodzaak van een vast radarstation in Herwijnen nu Defensie ook beschikt over mobiele radars met vergelijkbare capaciteiten. Indiener refereert ook aan een mogelijke derde radar naast Wier en Herwijnen. Dit is niet gecommuniceerd met de eerste en tweede kamer en geeft een andere blik op de noodzaak van een tweede Smart-L radar volgens indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (locatie)	Nee
		8	Indiener stelt dat het gebruik van ministeriële regelingen om door te gaan vragen oproept over de transparantie en verantwoordingsplicht van de overheid	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener geeft aan dat het niet tijdig verstrekken van informatie aan belanghebbenden en het niet reageren op verzoeken om openbaarmaking het recht op betrokkenheid van de gemeenschap ondermijnt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Ten aanzien van de Woo-verzoeken wordt nog het volgende opgemerkt. De Woo-verzoeken worden in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn. Daarbij komt dat de besluitvorming over het inpassingsplan en omgevingsvergunning gebaseerd is op openbare documenten die voor eenieder kenbaar zijn.	Nee
		10	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		11	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404065	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	In eerste plaats wordt verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt opgemerkt dat de "override" modus niet aangevraagd is en hierdoor ook geen onderdeel uitmaakt van de ontwerpbeschikking.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404066	Onbekend	1	Indiener maakt zich ernstige zorgen om de gezondheid van familie en huisdieren, helemaal wanneer additionele modules ingebouwd gaan worden	In eerste plaats wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt opgemerkt dat het niet mogelijk is om zonder een nieuwe vergunningaanvraag additionele modules te installeren in de radar.	Nee
		2	Indiener stelt dat de ICNIRP een verouderd meetinstrument is waarvan nu misbruik wordt gemaakt om de radar geplaatst te krijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 11 en paragraaf 12 van de publieksvriendelijke uitleg van TNO (M11918)	Nee
		3	Indiener stelt dat de override modus nog gevaarlijker is dan de staring of rotating modus. Indiener vraagt zich af of er vooraf een waarschuwing wordt gegeven, want indiener vreest voor eigen gezondheid wanneer deze modus aangezet wordt	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De 'override' modus is bovendien niet aangevraagd en om die reden niet vergund. Voor de 'staring' en 'rotating' modi geldt dat deze wel zijn aangevraagd, voldoen aan de ICNIRP-blootstellingslimieten en om die reden zijn vergund.	Nee
		4	Indiener stelt dat na plaatsing van de koepel in Wier de geluidsnormen nog steeds overschreden worden. Indiener stelt dat de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			meetresultaten bij de aanvraag gevoegd hadden moeten zijn.		
		5	Indiener vraagt zich af waarom het radarstation gerealiseerd moet worden wanneer er al reeds 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft. Naar mening van indiener is het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen hiermee overbodig geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		6	Indiener stelt dat Defensie de radar hoogstwaarschijnlijk al heeft aangeschaft en stelt voor deze tweedehands te verkopen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3 (Proces).	Nee
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		8	Indiener stelt dat de Smart-L radar onomkeerbare gevolgen voor het aangrenzende Natura2000-gebied gaat hebben de vleermuizenpopulatie in de twee nabijgelegen forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404067	Herwijnen	1	Indiener geeft aan bang te zijn dat de komst van de radar voor gezondheidsklachten gaat zorgen. In het bijzonder vreest indiener dat huidige en toekomstige generaties geen kinderen meer kunnen krijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener wil dat er concreet en goed onderzoek wordt gedaan naar de schade op de gezondheid die de radar kan veroorzaken. Als dit onderzoek niet wordt uitgevoerd of uit een onderzoek blijkt dat deze straling invloed kan hebben op de gezondheid mag de radar er niet komen, aldus indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404068	Herwijnen	1	Uit alle onderzoeken die gedaan zijn over de smart-L radarstraling kan volgens indiener niet concreet gehaald worden wat de gevolgen zijn voor de volksgezondheid over een periode van 30 jaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Uit diverse onderzoeken volgt naar mening van indiener dat er duidelijke aanwijzingen zijn die laten zien dat straling slechte gevolgen kan hebben op je persoonlijke gezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404069	Herwijnen	1	Er zijn volgens indiener al veel ALS patiënten in Herwijnen. Zo lang er geen onderzoeken worden gedaan naar de langdurige effecten van straling kan er niet nog een radar komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener uit zorgen over een ongezond Herwijnen voor de volgende generaties en als deze nieuwe radar er komt wordt dit alleen maar erger.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404070	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over het toenemen van het aantal mensen met ALS zodra de radar er staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener geeft aan bang te zijn dat de komst van de radar voor gezondheidsklachten gaat zorgen. In het bijzonder vreest indiener dat huidige en toekomstige generaties geen kinderen meer kunnen krijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404071	Herwijnen	1	Indiener geeft aan dat de echtgenote van indiener een ICD/pacemaker heeft. Volgens indiener kan door de invloed van straling/magnetische velden deze ICD/pacemaker beïnvloed worden en onterecht ingrijpen, wat fataal kan zijn. Indiener verwijst hierbij naar een bijlage waarin een reactie van fabrikant Boston Scientific van de ICD/pacemaker is opgenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat er eerst gericht onderzoek gedaan moet worden naar de Smart-L radar en de invloed op de ICD. Indiener stelt dat algemeen onderzoek onvoldoende is en dat tevens onderzoek moet worden gedaan naar de interventie met andere stralingsbronnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat indiener gedwongen wordt om te verhuizen. Indiener refereert hiermee aan het argument gemaakt onder 1). Verhuizen is voor indiener niet acceptabel	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener stelt dat de huidige vergunningsaanvraag niet overeenkomt met de uitvoering van de toekomstige Smart-L radar. Indiener refereert hiermee aan het feit dat de radar in de toekomst mogelijk opgevoerd zou kunnen worden	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. In de omgevingsvergunning is bij voorschrift vastgelegd dat de radar pas inwerking gesteld mag worden indien uit metingen blijkt dat voldaan wordt aan de eisen uit de vergunning. De mogelijkheid tot het uitvoeren van tussentijdse controlemetingen is geborgd in de omgevingsvergunning. Hierdoor kan geborgd worden dat de radar voldoet en kan de ILT handhavend optreden in het geval dit niet zo blijkt te zijn.	Nee
		5	Indiener stelt dat de laatste metingen uit Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Hierdoor vraagt indiener zich af wat de stralingsbelasting voor de inwoners van Herwijnen in de toekomst gaat zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener is van mening dat Defensie de plaatsing van de radar tegen de wil van de bevolking doorzet. Indiener stelt dat alle voorstellen voor een andere locatie worden afgeschoten of genegeerd. Indiener geeft aan te vrezen voor schadelijke gezondheidseffecten. Er is geen veilige leefomgeving meer, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		7	Indiener stelt dat een vast radarstation overbodig is geworden met de aankoop van 18 mobiele radarstations	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		8	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken niet gehonoreerd worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		9	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit in Wier zonder koepel wel is gedaan. Metingen op 35 meter afstand zijn niet gedaan en ontbreken in de vergunningaanvraag. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard, aldus indiener	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Indiener geeft aan dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing is opgenomen over hoe Defensie dit gaat voorkomen. Volgens indiener is de aanvraag hiermee niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur)	Nee
		11	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		12	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.		
202404072	Rotterdam	1	Plaatsen van de radar leidt tot onevenredige schade, aldus indiener. Indiener heeft een pacemaker/ICD. Na navraag bij de producent Boston Scientific heeft indiener te horen gekregen dat deze beslist niet binnen 950 meter van de radar mag komen i.v.m. verstoring van de werking van de ICD. Indiener heeft de reactie van Boston Scientific als bijlage bij de zienswijze opgenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		2	Indiener stelt dat er eerst gericht onderzoek gedaan moet worden naar de Smart-L radar en de invloed op de ICD. Indiener stelt dat algemeen onderzoek onvoldoende is en dat tevens onderzoek moet worden gedaan naar de interventie met andere stralingsbronnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		3	Indiener stelt dat indiener gedwongen wordt om te verhuizen. Indiener refereert hiermee aan het argument gemaakt onder 1), waarbij indiener heeft aangegeven een pacemaker/ICD te hebben. Na navraag bij de producent heeft indiener te horen gekregen dat deze beslist niet binnen 950 meter van de radar mag komen i.v.m. verstoring van de werking van de ICD. Verhuizen is voor indiener niet acceptabel	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de huidige vergunningsaanvraag niet overeenkomt met de uitvoering van de toekomstige Smart-L radar. Indiener refereert hiermee aan het feit dat de radar in de toekomst mogelijk opgevoerd zou kunnen worden	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. In de omgevingsvergunning is bij voorschrift vastgelegd dat de radar pas inwerking gesteld mag worden indien uit metingen blijkt dat voldaan wordt aan de eisen uit de vergunning. De mogelijkheid tot het uitvoeren van tussentijdse controlemetingen is geborgd in de omgevingsvergunning. Hierdoor kan geborgd worden dat de radar voldoet en kan de ILT handhavend optreden in het geval dit niet zo blijkt te zijn.	Nee
		5	Indiener stelt dat de laatste metingen uit Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Hierdoor vraagt indiener zich af wat de stralingsbelasting voor de inwoners van Herwijnen in de toekomst gaat zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		6	Indiener is van mening dat Defensie de plaatsing van de radar tegen de wil van de bevolking doorzet. Indiener stelt dat alle voorstellen voor een andere locatie worden afgeschoten of genegeerd. Indiener geeft aan te vrezen voor schadelijke gezondheidseffecten. Er is geen veilige leefomgeving meer, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3 (Voorlichting).	Nee
		7	Indiener stelt vast dat een radarstation overbodig is geworden met de aankoop van 18 mobiele radarstations	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken niet gehonoreerd worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		9	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit in Wier zonder koepel wel is gedaan. Metingen op 35 meter afstand zijn niet gedaan en ontbreken in de vergunningaanvraag. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard, aldus indiener	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Indiener geeft aan dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing is opgenomen over hoe Defensie dit gaat voorkomen. Volgens indiener is de aanvraag hiermee niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		11	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		12	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.		
202404073	Haaften	1	Plaatsen van de radar leidt tot onevenredige schade, aldus indiener. Indiener heeft een pacemaker/ICD. Na navraag bij de producent Boston Scientific heeft indiener te horen gekregen dat deze beslist niet binnen 950 meter van de radar mag komen i.v.m. verstoring van de werking van de ICD. Indiener heeft de reactie van Boston Scientific als bijlage bij de zienswijze opgenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		2	Indiener stelt dat er eerst gericht onderzoek gedaan moet worden naar de Smart-L radar en de invloed op de ICD. Indiener stelt dat algemeen onderzoek onvoldoende is en dat tevens onderzoek moet worden gedaan naar de interventie met andere stralingsbronnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		3	Indiener stelt dat indiener gedwongen wordt om te verhuizen. Indiener refereert hiermee aan het argument gemaakt onder 1), waarbij indiener heeft aangegeven een pacemaker/ICD te hebben. Na navraag bij de producent heeft indiener te horen gekregen dat deze beslist niet binnen 950 meter van de radar mag komen i.v.m. verstoring van de werking van de ICD. Verhuizen is voor indiener niet acceptabel	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.23 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de huidige vergunningsaanvraag niet overeenkomt met de uitvoering van de toekomstige Smart-L radar. Indiener refereert hiermee aan het feit dat de radar in de toekomst mogelijk opgevoerd zou kunnen worden	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. In de omgevingsvergunning is bij voorschrift vastgelegd dat de radar pas inwerking gesteld mag worden indien uit metingen blijkt dat voldaan wordt aan de eisen uit de vergunning. De mogelijkheid tot het uitvoeren van tussentijdse controlemetingen is geborgd in de omgevingsvergunning. Hierdoor kan geborgd worden dat de radar voldoet en kan de ILT handhavend optreden in het geval dit niet zo blijkt te zijn.	Nee
		5	Indiener stelt dat de laatste metingen uit Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Hierdoor vraagt indiener zich af wat de stralingsbelasting voor de inwoners van Herwijnen in de toekomst gaat zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		6	Indiener is van mening dat Defensie de plaatsing van de radar tegen de wil van de bevolking doorzet. Indiener stelt dat alle voorstellen voor een andere locatie worden afgeschoten of genegeerd. Indiener geeft aan te vrezen voor schadelijke gezondheidseffecten. Er is geen veilige leefomgeving meer, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3 (Voorlichting).	Nee
		7	Indiener stelt dat een vast radarstation overbodig is geworden met de aankoop van 18 mobiele radarstations	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken niet gehonoreerd worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		9	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit in Wier zonder koepel wel is gedaan. Metingen op 35 meter afstand zijn niet gedaan en ontbreken in de vergunningaanvraag. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard, aldus indiener	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		10	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Indiener geeft aan dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing is opgenomen over hoe Defensie dit gaat voorkomen. Volgens indiener is de aanvraag	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			hiermee niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard		
		11	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		12	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404075	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het besluit schadelijk is voor het vertrouwen in de politiek. Moties worden op een late avond doorgedrukt, Kamervragen worden ontweken, WOO-verzoeken niet gestuurd of getraineerd, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces RCR)	Nee
		2	Indiener is van mening dat Defensie de plaatsing van de radar tegen de wil van de bevolking doorzet. Volgens indiener doet dit geen recht aan de wensen van de plaatselijke en landelijke vertegenwoordiging. Tevens doet dit geen recht aan de bestuurlijke verhoudingen zoals deze volgens indiener zouden moeten zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener is van mening dat de radar is geclassificeerd als categorie 6, de afstand tot bewoning zou daarom minstens 1.500 meter moeten zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee
		4	Volgens indiener is er geen gedegen onderzoek naar alternatieve locaties uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		5	Indiener vraagt zich af wat de consequenties zijn voor personen en dieren die zich binnen de richtafstand van 1.500 meter bevinden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		6	Indiener stelt dat de locatie in Herwijnen de meeste gezondheidsbedreiging heeft van alle overwogen locaties. Indiener stelt dat dit onaanvaardbaar is, gelet op het voorzorgsbeginsel. Er wordt volgens indiener geen enkel recht gedaan aan bewoners en dieren die worden blootgesteld aan straling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat een vast radarstation overbodig is geworden met de aankoop van 18 mobiele radarstations	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		8	Indiener stelt dat de toekomstige Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. De radar moet dan ook conform de aanvraag gerealiseerd worden. De ILT houdt toezicht op de naleving van de voorschriften die bij de vergunning gesteld zijn. Indien overtredingen worden geconstateerd zal de ILT hier handhavend tegen optreden. Een andere uitvoering van de radar dan de radar die is aangevraagd, is niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De ILT kan niet op voorhand weigeren omdat de veronderstelling is dat de toekomstige radar niet voldoet aan de huidige aanvraag en omgevingsvergunning.	Nee
		9	Voor indiener is het niet duidelijk aan welke straling indiener blootgesteld gaat worden en welke wettelijke normen toegestaan zijn. Indiener is benieuwd naar de concrete stralingsbelasting voor bewoners onder de getekende contouren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18 V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		11	Indiener stelt dat binnen 300 meter niet wordt voldaan aan de ICNIRP-richtlijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		12	Indiener stelt dat de WHO waarschuwt voor langdurige blootstelling aan gepulseerde piekstraling en dat de gezondheidsraad heeft gewaarschuwd dat niet uit te sluiten val dat er gezondheidseffecten kunnen optreden onder de nieuwe ICNIRP-limieten. Indiener refereert aan verschillende gezondheidsrisico's zoals kanker, hartziekten, neurodegeneratieve ziekten en ALS	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		13	Indiener stelt dat er met betrekking tot de te verwachten geluidsbelasting geen enkele garantie is dat aan de wettelijke eisen kan worden voldaan	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		14	Indiener is van mening dat indiener als bewoner geen recht wordt gedaan aan: - De universele verklaring van de rechten van de mens - Het feit dat er op de door de gemeente ingediende zienswijze geen antwoord is gegeven - Het feit dat de staatssecretaris twee moties van de kamer naast zich heeft neergelegd Daarnaast stelt indiener dat de overheid tegen beter weten in haar zin doordrijft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		15	Indiener vraagt zich af welke garanties er zijn dat de installatie blijft voldoen aan de nationale en internationale normen	In de beschikking is een meetverplichting opgenomen voorafgaand aan ingebruikname van het radarstation. Daarnaast is in de beschikking de mogelijkheid opgenomen om controlemetingen uit te kunnen voeren. Ook is in de beschikking een verplichting opgenomen om ook aan toekomstige versies van de ICNIRP-richtlijn te voldoen.	Nee
		16	Indiener stelt dat schade berokkend zal worden door waardedaling van de koopwoning	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		17	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden zolang indiener als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit. Indiener refereert hierbij aan niet of niet tijdige gehonoreerde WOO verzoeken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		18	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		19	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404076	Herwijnen	1	De zienswijze van indiener is qua strekking en inhoud gelijk aan zienswijze 20240489	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 202404089. Indiener heeft daarnaast de zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan toegevoegd als bijlage bij de zienswijze. Voor de beantwoording hiervan wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan.	Deels, zie 202404089
202404077	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de gestelde eisen in de "Staring" en "Override" modus. Volgens indiener is het ongeloofwaardig dat dit slechts in zeldzame gevallen zal voorkomen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Daarnaast wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404078	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de uitvoering van de Smart-L radar momenteel niet voldoet aan de eisen van de huidige vergunning. Indiener refereert hiermee naar de mogelijkheid om de radar in de toekomst aan te passen	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. De radar moet dan ook conform de aanvraag gerealiseerd worden. De ILT houdt toezicht op de naleving van de voorschriften die bij de vergunning gesteld zijn. Indien overtredingen worden geconstateerd zal de ILT hier handhavend tegen optreden. Een andere uitvoering van de radar dan de radar die is aangevraagd, is niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De ILT kan niet op voorhand weigeren omdat de veronderstelling is dat de toekomstige radar niet voldoet aan de huidige aanvraag en omgevingsvergunning.	Nee
		2	Indiener stelt dat Defensie heeft aangegeven dat er geen nieuwe tests, metingen en vergunningaanvragen zullen plaatsvinden als de Smart-L radar niet meer aan de huidige vergunning voldoet	Als in strijd met de voorschriften van de vergunning wordt gehandeld zal daarop worden gehandhaafd door de ILT. Dat is onder andere het geval indien geen validatie of verificatie metingen worden verricht.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404079	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18 V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener. Hiermee is naar mening van indiener de aanvraag niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		2	Indiener citeert een tekst van Medtronic, producent van ICD's, waarin wordt aangegeven dat voorwerpen en apparaten die elektriciteit genereren/gebruiken of draadloze signalen uitzenden de normale werking van een hartimplantaat kunnen beïnvloeden. Volgens indiener toont dit aan dat de gevolgen van de radar niet te overzien zijn en het ontwerpbesluit onvolledig en ondoordacht is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de publieksvriendelijke uitleg van TNO.	Nee
202404080	Herwijnen	1	Indiener maakt zich ernstig zorgen over de consequenties voor persoonlijke gezondheid. Indiener vreest voor mogelijke fatale consequenties, omdat de straling van de radar de pacemaker kan verstoren	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat indiener de nabestaanden heeft opgedragen defensie verantwoordelijk te houden in geval van overlijden door storing in de pacemaker	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener stelt dat de radarinstallatie minstens 1.500 meter van de dichtstbijzijnde woonbestemming gelegen dient te zijn volgens de Europese richtlijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404081	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er metingen ten aanzien van straling en geluid ontbreken bij de aanvraag. Dit betreft de metingen die zijn uitgevoerd bij de radar in Wier, met koepel. Daarnaast stelt indiener dat de metingen van juni 2021 niet onafhankelijk zijn verlopen, waar dit wel had gemoeten. Hierdoor is het volgens indiener niet mogelijk om vast te stellen dat er altijd wordt voldaan aan de ICNIRP-contour	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
202404082	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er metingen ten aanzien van straling en geluid ontbreken bij de aanvraag. Dit betreft de metingen die zijn uitgevoerd bij de radar in Wier, met koepel. Daarnaast stelt indiener dat de metingen van juni 2021 niet onafhankelijk zijn verlopen, waar dit wel had gemoeten. Hierdoor is het volgens indiener niet mogelijk om vast te stellen dat er altijd wordt voldaan aan de ICNIRP-contour	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404083	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling. Volgens indiener wordt hier met een ministeriële regeling buiten de 1e en 2e kamer om de zin van Defensie doorgedrukt	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staring-modus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener stelt dat er geen gedegen locatieonderzoek naar alternatieven is uitgevoerd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
202404084	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Toezicht en handhaving op de naleving hiervan vindt plaats door de ILT. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Volgens indiener is het niet mogelijk om te controleren wanneer de "staring" en "override" modus gebruikt zullen worden	De 'override' modus is niet vergund en wordt niet gebruikt. De 'staring' modus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten. De staring modus mag net als de rotating modus door Defensie gebruikt worden binnen de eis dat wordt voldaan aan de ICNIRP-contour. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404085	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er nog te weinig onderzoek is gedaan naar de schadelijkheid van straling voor de gezondheid over een langere periode. Hierdoor brengt de radar naar mening van indiener de gezondheid van de inwoners in het dorp in gevaar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener vreest dat de radar bouwprojecten in de regio zal belemmeren, bijvoorbeeld door een limiet die gesteld wordt aan de hoogte of de nabijheid van de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404086	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling. Volgens indiener wordt hier met een ministeriële regeling buiten de 1e en 2e kamer om de zin van Defensie doorgedrukt	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Een op te stellen ministeriële regeling maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader voor de Omgevingsvergunning. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener voelt zich als burger niet serieus genomen, omdat indiener van mening is dat bewust de regels niet gevolgd worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404087	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404088	Herwijnen	1	De zienswijze van indiener is qua strekking en inhoud gelijk aan zienswijze 20240489	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 202404089. Indiener heeft daarnaast de zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan toegevoegd als bijlage bij de zienswijze. Voor de beantwoording hiervan wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan.	Deels, zie 202404089
202404089	Barendrecht	1	Indiener stelt dat Defensie meer waarde hecht aan beleidsmatige politieke keuzes dan aan militair operationele argumenten voor het vinden van een geschikte alternatieve locatie. Indiener geeft hierbij aan dat door Defensie naderhand criteria worden aangepast, waardoor de gemeente hier niet op heeft kunnen anticiperen. Indiener verwijt Defensie bewust aan te sturen op conflict met de gemeente West Betuwe en de inwoners van Herwijnen. Het indienen van de aanvraag vlak voor inwerkingtreding van Omgevingswet zou dit extra benadrukken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee
		2	Indiener stelt dat gemeenten aangemoedigd worden om mogelijk toekomstige plannen voor windmolens door te geven. Indiener refereert hierbij aan toekomstige plannen van de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			gemeente Lopik en ingediende moties. Daarnaast worden enkele WOO-documenten aangehaald.		
		3	Indiener stelt dat ILT en RDI veel kritischer dienen te zijn in het proces van beoordeling van de vergunningaanvraag en handhaving van de vergunning. Indiener stelt daarnaast dat ILT en RDI niet beschikken over de benodigde kennis van de materie en te veel leunen op inbreng vanuit TNO en Defensie. Indiener betoogt dat wanneer ILT kritischer is de radar niet in Herwijnen geplaatst kan worden	De ILT heeft altijd kritisch gekeken naar de vergunningaanvraag. De ingediende stukken ten aanzien van straling zijn allen beoordeeld door de RDI. Er is geen reden om aan te nemen dat de RDI niet over de benodigde kennis van de materie beschikt	Nee
		4	Indiener stelt dat er geen bezwaar gemaakt kan worden tegen de in 2017 door de RDI toegewezen zendvergunning. Dit terwijl volgens indiener de blootstellingslimieten overschreden worden en niet aan de EMC-beleidsregel voldaan kan worden voor storing aan apparatuur.	De zendvergunning maakt geen onderdeel uit van het beoordelingskader van de omgevingsvergunning en het is niet aan de ILT om hier een oordeel over te vellen	Nee
		5	Indiener vraagt zich af waarom geen rekening wordt gehouden met de Telecomwet, zodat een zendvergunning kan worden geweigerd indien er piekblootstellingslimieten boven 18 V/m binnen de bebouwde kom plaatsvinden. Volgens indiener vindt deze overschrijding plaats.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat problematiek ten aanzien van pacemakers en ICD's volledig wordt genegeerd. Indiener stelt dat een door TNO aangedragen rapport geen sterke argumentatie is en vraagt zich wat dit doet met de leefomgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
		7	Indiener stelt dat het Dekra rapport met nieuwe veldsterktemetingen van de radar in Wier met radome niet wordt meegenomen in de vergunningaanvraag met koepel. Indiener stelt dat de argumentatie van het Rijksvastgoedbedrijf dat de gedane metingen een periodieke controle betreffen onzin zijn. Ook geeft indiener aan grote bezwaren te hebben op de onafhankelijkheid van het Dekra rapport van juni 2021.	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd.	Nee
		8	Indiener stelt dat het rapport van Dekra niet gebruikt kan worden door te stellen dat in alle worstcasescenario’s de radar voldoet aan ICNIRP. Indiener stelt dat dit niet onderzocht is door Dekra.	Dekra geeft in haar rapportage aan dat om het worstcasescenario te hebben met betrekking tot de beoordeling van het radarsysteem tegen de ICNIRP-richtlijnen, bij alle andere bedrijfsmodi dan OM#04, de hoogste gemeten waarden van de drie meetmethoden zijn gerapporteerd. Bij OM#04 zijn alleen metingen verricht volgens methode 2 en 3 uit het rapport, vanwege de bandbreedte van het MSSR-systeem. Gesteld kan worden dat uitgegaan is van het worstcasescenario, omdat overal is uitgegaan van de hoogst gemeten waarden. Hieruit is tevens gebleken dat voldaan wordt aan ICNIRP.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat ILT eisen stelt in 5.1 en 5.5, namelijk onder andere dat alle worst case scenario's zijn meegenomen vanuit de vergunningaanvraag. Volgens indiener is dit niet het geval.	Aangenomen wordt dat bij 5.1 en 5.5 verwezen wordt naar de omgevingsvergunning voor Radarstation Noord te Wier. Hierin worden middels voorschriften eisen gesteld aan de controlemetingen. De meting van Dekra is uitgevoerd op basis van deze voorschriften. In deze metingen is uitgegaan van een worst-case scenario voor de radar, zoals ook in Herwijnen is aangevraagd.	Nee
		10	Indiener stelt dat er niet door Defensie is aangegeven of de Smart L radar in mixed modus is gemeten. Volgens indiener wordt hiermee geen antwoord gegeven op vraag 59 van de beantwoording van vragen van 17 april aan de Eerste Kamer.	Er is niet in de mixed modus gemeten. De reden hiervoor is dat de "starende", oftewel Ballistic Missile Defense, modus de meest belastende modus is. Indien deze modus voldoet aan de ICNIRP contour (wat het geval is), dan voldoen de andere modi ook aan de ICNIRP. Omdat de meest ongunstige modus is bemeten is uitgegaan van een worst-case scenario	Nee
		11	Indiener geeft aan tegen zowel straling als geluid bezwaar te maken. Indiener geeft aan geen koepel te willen omdat de stand van de radar daarbij niet inzichtelijk is. Ook twijfelt indiener aan de beperkte aanduiding van geluid tot "tonaal".	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid)	Nee
		12	Indiener stelt dat het voor ILT of RDI niet te controleren is of de override knop aanwezig is. Volgens indiener krijgt Defensie hiermee vrij spel om in de toekomst upgrades toe te passen.	De ILT kan de vergunningaanvraag niet weigeren op basis van een ongefundeerd vermoeden dat Defensie in de toekomst de vergunningsvoorschriften zal overtreden.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		13	Indiener vraagt zich af waarom de override tijdens de technische briefing in januari 2024 wel is genoemd en 2 maanden later niet langer nodig is. Indiener stelt dat duidelijk is dat de radar te allen tijde kan worden aangepast via softwarematige aanpassingen. Indiener is tevens benieuwd of de radar in Wier zonder override niet goed genoeg functioneerde.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. De ILT kan de aanvraag enkel beoordelen op hetgeen aangevraagd is. Een manier om de SMART-L radar uit te breiden is door een softwarematige aanpassing uit te voeren. Dit zorgt er overigens niet voor dat de radar ook meer vermogen krijgt. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		14	Indiener stelt dat uit WOO-informatie blijkt dat er een ministeriële regeling opgesteld wordt om niet te hoeven voldoen aan de ICNIRP blootstellingslimieten.	Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. De ILT gaat als uitvoerende organisatie niet over hetgeen in wet- en regelgeving wordt vastgelegd. Een op te stellen ministeriële regeling maakt geen onderdeel uit van de procedure of het toetsingskader van de aanvraag.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		15	Indiener stelt dat er een onverenigbaar conflict bestaat tussen de grondwettelijke taken van Defensie en het kunnen voldoen aan de wetgeving en aan ALARA. Dit zou komen door een slechte locatie die te klein is en te dicht bij de bebouwing staat.	Uit de ingediende stukken blijkt niet dat er een onverenigbaar conflict bestaat tussen de taken van Defensie en het voldoen aan wetgeving en Alara. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		16	Indiener stelt dat de aanschaf van de Smart L radar vooral te maken had met het ontbreken van de BMD-functionaliteit. Volgens indiener kan dan niet gesteld worden dat niet aan de stralingsnorm voldaan hoeft te worden omdat dit voor noodsituaties geldt. Indiener vraagt zich ook af waarom dit niet eerder aan de Eerste en Tweede Kamer is gecommuniceerd.	De eisen ten aanzien van straling worden vastgesteld middels deze vergunning. Defensie dient te voldoen aan de eisen die hieraan gesteld worden. De "Ballistic Missile Defense" modus maakt onderdeel uit van de aanvraag. In zowel de onderzoeken met berekeningen én de onderzoeken met metingen is de BMD-modus meegenomen. Hieruit is gebleken dat de radar ook met deze modus voldoet aan de geldende normen. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		17	Indiener vraagt zich af waarom de komst van een ministeriële regeling niet is gemeld op de technische briefings. Dit staat volgens indiener haaks op ALARA, adviezen en opmerkingen van de gezondheidsraad en aandacht vanuit de overheid voor een gezonde leefomgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		18	Indiener concludeert dat het terrein te klein is om altijd aan de ICNIRP-blootstellingslimieten te voldoen.	Uit de aan de aanvraag ten grondslag liggende onderzoeken blijkt dat op de voorgestelde locatie voldaan kan worden aan de normen die gelden ten aanzien van straling. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		19	Indiener stelt dat wordt gesteld dat de stralingsbelasting 2,4% is in Herwijnen door Smart L, in worst case. Indiener stelt dat met override ICNIRP meer dan 100% overschreden wordt. Ook zonder override zouden de ICNIRP limieten overschreden worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		20	Indiener haalt aan dat bij Radarstation Noord te Wier de vergunning overtreden werd door Defensie, wat vervolgens gedoogd is. Indiener stelt dat het in Herwijnen niet de vraag is of de stralingsnormen worden overtreden, maar hoe vaak en in welke mate. Daarnaast stelt indiener dat er in tegenstelling tot Wier geen sprake is van een overgangssituatie om te gedogen. De situatie in Wier toont volgens indiener aan dat er geen acute dreiging bestaat.	Uit de bij de aanvraag gevoegde stukken blijkt niet dat de stralingsnormen overschreden zullen worden. Er is ook geen sprake van gedogen. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		21	Indiener stelt dat TNO onjuist is geïnformeerd door Defensie en Thales. De Eerste en Tweede kamer zouden volgens indiener nooit instemmen met plaatsing in Herwijnen indien dit bekend was. Gerefereerd wordt aan een op te stellen ministeriële regeling en de overridemodus.	Er is geen reden om aan te nemen dat TNO onjuist is geïnformeerd door Defensie en Thales. De overide modus waaraan gerefereerd wordt maakt geen onderdeel uit van de aanvraag en mag hiermee dus ook niet gebruikt worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		22	Indiener stelt dat Defensie een gecoördineerde meetsessie uit dient te voeren, waarbij alle dipolen in dezelfde richting naar de horizon worden gezet. Hieruit moet volgens indiener volgen wat de veldsterkte in de zijlobben is op 35, 150, 200, 300 en 710 meter afstand, aangevuld met afstanden op 70 en 370 meter. Ook moet volgens indiener op 1.200 meter afstand de veldsterktemetingen op 24, 22 en 20 meter hoogte gemeten worden.	De uitgevoerde metingen geven een representatief beeld van de te verwachten stralingsbelasting. Voorafgaand aan definitieve ingebruikname dient een meetplan overgelegd te worden hoe aangetoond wordt dat de radar voldoet aan de eisen uit de vergunning, dus het voldoen aan de ICNIRP-contour.	Nee
		23	Indiener stelt dat er eerst onafhankelijk gemeten moet worden in Wier. Indiener stelt dat hier een consistent verhaal uit moet volgen wanneer niet gesjoemeld wordt met het aantal ingeschakelde dipolen.	Er wordt niet gesjoemeld met het aantal dipolen. TNO heeft in een notitie gereageerd op een andere door indiener naar voren gebrachte zienswijze. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2 van deze notitie, die is opgenomen als bijlage 2 bij deze Nota van Antwoord.	Nee
		24	Indiener stelt dat het voorzorgsprincipe geschonden wordt. Indiener stelt dat er geen zekerheid is dat onder de ICNIRP-limieten geen gezondheidsschade zal ontstaan en stelt dat er diverse verstoringen ontstaan aan apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		25	Indiener stelt dat de gezondheidsraad uitspraak heeft gedaan over het niet kunnen uitsluiten van gezondheidseffecten onder de nieuwste ICNIRP-limieten, daarmee dienen volgens indiener de stralingslimieten zo laag als mogelijk te worden aangehouden.	Het standpunt van indiener houdt mogelijk verband met een advies dat de gezondheidsraad heeft gegeven over 5G en gezondheid. De Gezondheidsraad raadt in dit advies juist aan om de ICNIRP-richtlijn in Nederland te gebruiken als basis voor het blootstellingsbeleid. De stelling van indiener treft dan ook geen doel. Ook beveelt de Gezondheidsraad aan om ALARA (As Low As Reasonably Achievable) toe te passen. Voor een beschrijving van welke rol ALARA heeft gespeeld bij het totstandkomen van het inpassingsplan wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		26	Indiener stelt dat het metingen in alle huizen en tuinen binnen de VNG straal van 1500 meter en een beschrijving van nieuwe metingen mist in de ontwerp-vergunning.	Er is geen reden om metingen aan alle woningen binnen 1.500 meter uit te voeren. De ICNIRP-contour sluit dat er ter plaatse van woningen, gelegen op minder dan 1.500 meter afstand van het radarstation, sprake is van een overschrijding van de blootstellingslimieten. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		27	Indiener stelt dat een aanbod voor isolatie van de woning is gedaan aan een bewoner op 5 kilometer afstand en dat is aangeboden om een boerderij uit te kopen. Hiermee wordt volgens indiener expliciet toegegeven dat de radar wel degelijk gezondheidsrisico's oplevert.	Het voorstel om een woning te isoleren speelde tegen de achtergrond van het bestemmingsplan dat door de gemeente Lingewaal (thans: West Betuwe) zou worden vastgesteld. Er was toen nog geen IC-NIRP-contour. Inmiddels ligt een inpassingsplan voor, waaraan een groot aantal nieuwe wetenschappelijke onderzoeken met betrekking tot straling ten grondslag liggen. Stuk voor stuk door gerenommeerde bureaus. De conclusie uit deze onderzoeken is dat de gezondheid niet in gevaar komt en dat het verantwoord is om de SMART L-radar te plaatsen in Herwijnen. Door middel van de ICNIRP-contour is vastgesteld dat de stralingsbelasting op voor publiek toegankelijk termijn nooit de veilige IC-NIRP-limieten overschrijdt. Op basis van deze stand van zaken, is er geen enkele reden om aanvullende maatregelen te nemen zoals isoleren of het uitkopen van	Nee
		28	Indiener stelt dat Defensie dient te garanderen dat alle apparaten aangeschaft zowel voor als na plaatsing van de radar goed blijven werken en zorg dient te dragen voor eventuele schade.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Planschade/Nadeelcompensatie)	Nee
		29	Indiener stelt dat er planschade ontstaat door de plaatsing van de radar. Defensie zou verantwoordelijk zijn voor het verlagen van het wooncomfort, de leefomgeving en het verminderen van de woonaantrekkelijkheid van Herwijnen.	Op basis van de ingediende stukken is geen aanleiding om aan te nemen dat het wooncomfort en de leefomgeving aangetast worden. Verder wordt verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Planschade/Nadeelcompensatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		30	Indiener stelt dat door de plaatsing van de militaire radar Herwijnen extra gevaar loopt als potentieel doelwit voor sabotage of een aanval op de radar. Dit had meegenomen moeten worden bij het aspect externe veiligheid, aldus indiener.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		31	Indiener stelt dat het terrein in Nieuw Milligen nog een terugvaloptie was nadat de RCR in gang was gezet. Volgens indiener is hiermee sprake van onbehoorlijk bestuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		32	Indiener stelt dat twee aangenomen moties nooit serieus zijn geweest, omdat er geen bereidheid is geweest om te zoeken naar een alternatieve locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		33	Indiener stelt dat de radar andere modes heeft die gebruikt zullen worden in bijzondere omstandigheden. Indiener stelt dat hiervan geen melding wordt gemaakt in de vergunningaanvraag en dat de aanvraag hiermee onvolledig is.	De ILT heeft de aanvraag beoordeeld op de ingediende onderdelen en op basis hiervan de vergunning opgesteld. De beschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een andere modus dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT. De ILT houdt toezicht op het gebruik van de radar conform de vergunning en zal bij overtredingen handhavend optreden.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		34	Indiener stelt dat het wel of niet voldoen aan de ICNIRP-limieten een schimmig proces is. Indiener stelt dat er uitzonderingen mogelijk zijn waardoor de radar niet aan de limieten hoeft te voldoen. Indiener verwijst hierbij naar een ministeriële regeling die in de maak is.	De ICNIRP-contour is vastgelegd in de voorschriften van de vergunning. Deze beschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een andere modus dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT. De ILT houdt toezicht op het gebruik van de radar conform de vergunning en zal bij overtredingen handhavend optreden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		35	Indiener stelt dat Defensie heeft toegegeven dat wanneer de radar 6 minuten gericht staat op een stilstaand object de INCNIRP-limieten worden overschreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daar is uitgelegd dat door meerdere onafhankelijke, deskundige en gerenommeerde deskundigenbureaus is aangetoond dat op voor publiek toegankelijk terrein aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan.	Nee
		36	Indiener stelt dat in WOO-documenten melding wordt gemaakt van 3 locaties en vraagt zich af welke locatie dit betreft en of dit een andere kijk geeft op het dossier. Tevens is dit niet aan de Eerste en Tweede Kamer gemeld.	Bij de ILT als uitvoeringsinstantie is geen derde locatie bekend. Dit heeft ook geen onderdeel uitgemaakt van de beoordeling van de vergunningaanvraag	Nee
		37	Indiener stelt dat de radar aantoonbaar niet aan de geluidsnormen voldoet. Indiener refereert hierbij aan de radar in Wier en stelt dat de situatie in Herwijnen significant verschild.	De stelling dat de radar aantoonbaar niet aan de geluidsnormen voldoet is incorrect. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		38	Indiener stelt dat Defensie als voorbeeldfunctie de aanvraag via de Omgevingswet had moeten laten lopen.	De ILT kan niet weigeren om een aanvraag in behandeling te nemen, enkel vanwege het feit dat nieuwe wettelijke kaders van toepassing worden in de toekomst. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		39	Indiener stelt dat in de aanvraag enkel de voormalige locatie Luchtverkeersleiding Nederland aan de Broekgraaf in Herwijnen, gemeente West Betuwe wordt vermeld en niet het gespecificeerde adres.	Uit de stukken bij de aanvraag wordt voldoende duidelijk dat het gaat om het perceel gelegen aan de Broekgraaf 1.	Nee
		40	Indiener stelt dat de onderdelen en bijlagen niet compleet zijn, de Dekra meting met koepel zou ontbreken en hier moet ook een zienwijze op gegeven kunnen worden. Indiener stelt dat op basis van het huidige Dekra rapport niet kan worden aangetoond of de radar voldoet aan de worst case situaties.	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		41	Indiener stelt dat in de Aerius berekeningen geen rekening is gehouden met de aanleg van kabels en infrastructuur.	In de bijgevoegde AERIUS-berekeningen is rekening gehouden met de uitvoering van het project. Naast het bouwen is hierbij ook rekening gehouden met de andere benodigde terreinwerkzaamheden.	Nee
		42	Indiener stelt dat de ILT er ten onrechte vanuit is gegaan dat de gemeente West Betuwe geen bezwaren had, ondanks dat er geen reactie op het adviesverzoek is gekomen. Dit naar aanleiding van de ingediende zienswijze van de gemeente.	De ILT heeft advies gevraagd bij de gemeente West-Betuwe en hier geen reactie op ontvangen. Op basis hiervan heeft de ILT geconcludeerd dat de gemeente West-Betuwe geen zwaarwegende bezwaren heeft.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		43	Indiener stelt dat een MER niet noodzakelijk is maar wel deel had moeten uitmaken van de aanvraag.	Er hoeft bij deze aanvraag geen m.e.r.-beoordeling of een milieueffectrapport (MER) te worden ingediend. De reden hiervoor is dat de in de aanvraag beschreven voorgenomen activiteiten niet zijn vermeld in de eerste kolom van onderdeel C en/of onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (besluit m.e.r.). Ook is er geen sprake van een plan-m.e.r.-plicht op grond van artikel 7.2a, lid 1, van de Wet milieubeheer (oud). Dit gelet op het feit dat op voorhand op grond van objectieve gegevens vaststaat dat er geen significante effecte optreden op soorten. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		44	Indiener stelt dat de ICNIRP-richtlijn niet kan worden gezien als best beschikbare techniek.	Hoewel de ICNIRP-richtlijn geen aangewezen BBT-document is, is de ICNIRP-richtlijn wel als zodanig toegepast in deze beschikking. ICNIRP is een onafhankelijke internationale groep wetenschappers die blootstellingslimieten voor elektromagnetische straling opstelt. De Raad van de Europese Unie heeft op basis van de blootstellingslimieten uit de ICNIRP-richtlijn 1998 richtlijn 2013/35/EU opgesteld voor werknemers die in de buurt van antennes werken. Nederland hanteert deze richtlijn.	Nee
		45	Indiener stelt dat er getoetst dient de worden aan zowel de ICNIRP-richtlijn 98 als de ICNIRP-richtlijn 2020, omdat dit is afgedwongen in de tweede kamer. Indiener vraagt zich af waarom hiervan is afgeweken en of er gekeken is naar de verschillen.	Abusievelijk is in de vergunning enkel een verwijzing naar de ICNIRP 2020 opgenomen. Dit is zodanig aangepast dat nu ook duidelijk is dat de ICNIRP 98 beschouwd is. In TNO-rapport 2020 R11278 zijn de verschillen tussen de richtlijnen beschouwd. De ILT heeft dit rapport laten verifiëren door de RDI.	Ja, de ICNIRP 98 is in de vergunning opgenomen

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		46	Indiener benoemt dat uit een berekening van een externe expert blijkt dat alle 56 dipolen in dezelfde richting naar de horizon mogen staren en hierbij een EIRP van 189 dBW genereren.	TNO heeft in een notitie gereageerd op de door indiener naar voren gebrachte doorberekening gebaseerd op EIRP. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2 en 3 van deze notitie, die is opgenomen als bijlage 2 bij deze Nota van Antwoord.	Nee
		47	Indiener stelt dat in de stralingsrapporten gesproken wordt over worstcasescenario's, maar dat dit niet waar is gezien de communicatie over uitzonderingen.	De uitzonderingen waarnaar verwezen wordt maken geen onderdeel uit van de aanvraag zoals deze is ingediend. De uitzonderingen worden met de vergunning dan ook niet toegestaan. Voor de aangevraagde configuratie van de radar is uitgegaan van een worst-case benadering.	Nee
		48	Indiener stelt dat rapport TNO 2020 R10094 onjuist is, doordat TNO concludeert dat nergens de maximale grenswaarden van de ICNIRP-richtlijn overschreden worden. Indiener stelt dat de Smart L radar zonder andere stralingsbronnen de blootstellingslimieten al overschrijdt.	De conclusie van het AT is dat de resultaten die TNO door berekeningen heeft verkregen aannemelijk maken dat de ICNIRP-blootstellingsniveaus onder de ICNIRP-limieten blijven. Het AT is van mening dat ook de bepaling van de samengestelde blootstelling adequaat en conform de ICNIRP-cumulatieregels is uitgevoerd.	Nee
		49	Indiener geeft aan dat er geen rekening is gehouden met de groei van andere stralingsbronnen in de toekomst.	De groei van andere stralingsbronnen in de toekomst maakt geen onderdeel uit van de scope van de aanvraag en is zodoende ook niet betrokken bij de beoordeling hiervan.	Nee
		50	Indiener stelt dat geverifieerd moet worden of de Smart-L radar in roterende en starende modus voldoet aan de ICNIRP-richtlijn. De referentiemetingen gegeven volgens indiener geen toetsing of de radar onder alle omstandigheden voldoet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		51	Indiener vraagt zich af waarom de rapporten van TÜV Rheinland en Fraunhofer ontbreken bij de aanvraag.	Deze rapporten zijn niet bij de aanvraag gevoegd. In de rapporten van TNO wordt ingegaan op de uitgevoerde metingen en conclusies uit deze rapporten. De TNO-rapporten zijn geverifieerd door de RDI. Hieruit is geen noodzaak gebleken om ook alsnog over deze rapporten te beschikken.	Nee
		52	Indiener verwijst naar een WOO-document waarin gesteld wordt door Agentschap Telecom dat de KNMI-radar een vermogen van 1,3 Megawatt bedraagt, waar TNO heeft gerekend met 500kW. Indiener stelt dat alle berekeningen opnieuw plaats dienen te vinden indien TNO met 500 kW gerekend heeft.	TNO is uitgegaan van gegevens die zijn verstrekt door het KNMI. Naar aanleiding van een ingediende zienswijze heeft TNO andermaal aan het KNMI gevraagd of 500 kW correct is, wat het KNMI heeft bevestigd. Er is dan ook geen reden om berekeningen aan de KNMI-weerradar opnieuw uit te voeren.	Nee
		53	Indiener stelt ten aanzien van TNO-rapport TNO 2020 R11278 dat getoetst dient te worden aan zowel ICNIRP 98 als ICNIRP 2020. Indiener is benieuwd waarom hiervan is afgeweken. Indiener vraagt zich daarnaast af waarom aan wordt gegeven dat op 300 en 370 meter afstand wordt voldaan en niks wordt gezegd over afstanden dichter bij de radar. Tenslotte is indiener benieuwd waarom TNO uitgaat van worstcasescenario's en er nooit is gesproken over een override modus.	In dit rapport is aan beide richtlijnen getoetst. Dit is gebeurd omdat de ICNIRP-richtlijn 2020 nog niet officieel was vastgesteld. TNO heeft geadviseerd om beide richtlijnen toe te passen totdat de ICNIRP 2020 officieel vastgesteld is.	Nee
		54	Indiener stelt ten aanzien van TNO-memo 2021 M11700 onjuist wordt gesteld dat de voor de locatie Herwijnen berekende tijdgemiddelde waarden in piekbelastingswaarden niet verschillen van de overige locaties. Gesteld wordt dat de Smart L de INCIRP	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			overschrijdt door het te kleine terrein en afstand tot de openbare weg. Indiener stelt dat de ILT niet kritisch is.		
		55	Indiener stelt ten aanzien van "Safety statement RF Radiation, Thales" dat niet gegarandeerd kan worden dat altijd aan de ICNIRP blootstellingslimieten wordt voldaan. Indiener stelt dat het onduidelijk is of er getoetst wordt tegen piek of gemiddelde blootstellingswaarde, onduidelijk is tegen welke piekveldsterkte er getoetst is en of de ICNIRP 98 of ICNIRP 2020 is getoetst. Tevens zou de hoofdbundel niet getoetst zijn op 1.200 meter afstand	De ICNIRP-contour mag niet gezien worden als resultaat van berekeningen en metingen aan de radar, maar is een essentiële eis waaraan de radar moet voldoen. Thales Nederland B.V. is de ontwikkelaar van de SMART-L radar. Thales garandeert dat de SMART-L radar zo is ontworpen dat de straling buiten de door Defensie opgestelde ICNIRP-contour – en dus op publiek toegankelijk terrein – voldoet aan de ICNIRP. De verificatie van het voldoen aan de blootstellingslimieten volgt uit de uitgevoerde berekeningen en metingen. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		56	Indiener stelt ten aanzien van het Dekra rapport dat het documentnummer gelijk is aan een eerder conceptrapport. Twee verschillende rapporten kunnen geen gelijk documentnummer krijgen, aldus indiener	Het rapport van Dekra met kenmerk 2251914.0501-RSM van 2021-06-07 dat bij de aanvraag is gevoegd, is het rapport dat gehanteerd en beschouwd is. Dit rapport ligt vast in de documenten die behoren bij de aanvraag. Hierdoor kan er in de toekomst geen verwarring ontstaan over eventuele gelijke documentnummers.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		57	Indiener stelt dat het meetrapport van Dekra niet onafhankelijk is om te toetsen of de blootstellingslimieten onder alle omstandigheden beneden de ICNIRP-limiet blijven en dat getoetst wordt tegen de verkeerde limietwaarden van 1616 V/m ipv 175 V/m	De blootstelling van de SMART-L radar in operationele toestand is door DEKRA op verschillende hoogten boven het maaiveld gemeten. De door DEKRA gehanteerde methodiek is bovendien beoordeeld door het Agentschap Telecom, de conclusie is dat de methodiek van DEKRA voldoet. Dit is toegelicht in de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Wat indiener naar voren brengt geeft geen reden om aan de bevindingen van DEKRA, gevalideerd door het Agentschap Telecom, te twijfelen. de gehanteerde limietwaarden zijn gebaseerd op de referentiewaarden die volgen uit de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020. In alle rapporten is vastgesteld dat de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020 niet worden overschreden op voor publiek toegankelijk terrein.	Nee
		58	Indiener vraagt zich af of de bevolking elke keer geïnformeerd wordt bij updates van de radar en hoe dat nu in Wier geborgd is	Indien er door een wijziging aan de radar een nieuwe vergunningaanvraag benodigd is dan zal dit door Defensie aangevraagd moeten worden. Tegen deze aanvraag staat dan opnieuw een nieuwe, met waarborgen omklede, rechtsgang open waar de bestuursrechter onafhankelijk toetst.	Nee
		59	Indiener stelt dat de RDI geen expert is in dit dossier, gelet op een WOO-document	Indiener maakt een verwijzing naar een WOO-document waarin in een interne mail bij de RDI is gezegd dat een nieuwe beambte het een leerzaam proces zou vinden. Naar onze mening geeft dit geen enkele blijk dat de RDI geen expert is in dit dossier. Dat een nieuwe beambte dit als leerzame ervaring benoemd doet niks af aan de aanwezige expertise bij de RDI.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		60	Indiener vraagt zich af wat het respecteren van het woon- en leefklimaat inhoudt. Volgens indiener is voldoen aan de ICNIRP-limieten niet voldoende	Een goed woon- en leefklimaat omvat verschillende aspecten, zoals gezondheid, milieu, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en aanvaardbare hinder. In het kader van de besluitvorming over de radar speelt een goed woon- en leefklimaat een rol. Uit alle onderzoeken blijkt dat er nog steeds sprake is van een gezond woon- en leefklimaat, en dat wordt voldaan aan geldende wet- en regelgeving. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		61	Indiener vraagt zich af wat de impact op soorten als vleermuizen is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		62	Indiener vraagt zich af of getoetst is aan de EMC-beleidsregels zodat er geen verstoring aan apparatuur ontstaat en waarom hierover geen voorschriften zijn opgenomen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur)	Nee
		63	Indiener vraagt zich af wat de gevolgen zijn voor de leefomgeving van flora- en fauna	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		64	Indiener vraagt waarom de ILT wel ingaat op kamervragen met betrekking tot controlemetingen voor geluid maar niet ten aanzien van straling	Dit is opgenomen omdat de kamervragen direct de aanleiding zijn geweest om de aanvullende stukken ten aanzien van geluid toe te voegen. Op straling is reeds uitvoerig ingegaan op de aspecten in de overwegingen bij de vergunning.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		65	Indiener stelt dat er ten aanzien van welstand geen sprake kan zijn van "gebiedseigen" omdat de Betuwe geen militair landschap is	Op 13 februari 2019 een welstandsadvies uitgebracht door de Rijksbouwmeester. Hierin wordt het ontwerp van de toren beoordeeld, waarbij wordt opgemerkt dat het ontwerp architectonisch gezien het karakter van een strikt utilitair object heeft. De functionalistische uitstraling van het ontwerp wordt als passend gezien. Geconcludeerd is dat een eventuele aanpassing aan het ontwerp niet nodig is. De Rijksbouwmeester kan zich vinden in dit advies. Op 24 augustus 2023 is nogmaals een advies door de Rijksbouwmeester uitgebracht. Aanleiding hiervoor was de aanpassing van het ontwerp van de radar, in de vorm van een toevoeging van de radome. Tot slot heeft de Rijksbouwmeester op 31 oktober 2023 voor een derde keer een advies afgegeven, waarbij ook het hekwerk om het perceel is beoordeeld. De Rijksbouwmeester heeft in beide adviezen beoordeeld dat het oorspronkelijke positieve advies uit 2019 en de bijbehorende argumentatie wederom van toepassing zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		66	Indiener vraagt zich af hoe getoetst wordt op de magnetische veldsterkten dicht bij de kabels	Bij de aanleg van de kabels dient Defensie te voldoen aan de EMC-richtlijn. Hiermee wordt ook interferentie met eigen apparatuur voorkomen. Voor de omgeving zijn de magnetische veldsterkte rondom de kabels in de installatie en op het terrein niet van belang.	Nee
		67	Indiener stelt dat de radartoren VNG-categorie 6 is en geen categorie 2 en vraagt zich af hoe dit te rijmen valt voor deze radarinstallatie	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG)	Nee
		68	Indiener vraagt zich af hoe het kan dat voor de radar in Herwijnen meer voorschriften gelden dan voor de radar in Wier, gezien het om dezelfde radar gaat	De locatie van Herwijnen betreft niet dezelfde locatie als in Wier, ondanks dat dit hetzelfde radarsysteem betreft. Voor elke vergunningaanvraag wordt aan het toetsingskader getoetst en de vergunning op maat opgesteld. Het kan voor komen dat vergunningen hierdoor niet exact overeenkomen.	Nee
		69	Indiener stelt dat niets is opgenomen vanuit de Telecomwet dat bij piekblootstellingen boven de 18 V/m in de bebouwde kom een zendvergunning kan worden geweigerd.	In deze procedure ligt een vergunningaanvraag voor ten behoeve van het realiseren van een radarstation in Herwijnen. Het toekennen van frequentierechten maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader van de omgevingsvergunning, en betreft een uitvoeringskwestie.	Nee
		70	Indiener stelt dat niet is opgenomen hoe om wordt gegaan met situaties waarin de Smart L radar de blootstellingslimieten overschrijdt	De blootstellinglimieten zijn vastgelegd in de voorschriften bij de vergunning. In het geval van overtreding van de vergunning zal de ILT handhavend optreden.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		71	Indiener stelt dat niets is opgenomen over een ministeriële regeling die noodsituaties gaat beschrijven om de ICNIRP-limieten te omzeilen	Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. De ILT gaat als uitvoerende organisatie niet over hetgeen in wet- en regelgeving wordt vastgelegd. Een op te stellen ministeriële regeling maakt geen onderdeel uit van de procedure of het toetsingskader van de aanvraag.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		72	Indiener stelt ten aanzien van voorschrift 1.1.1 dat ook aan de ICNIRP 98 limieten dient te worden voldaan. Er is volgens indiener geen rekening gehouden met de juiste dutycycle om tot de pieklimieten te komen. Indiener verwijst naar geraadpleegde deskundigen. Tevens verwijst indiener naar pieklimieten die onjuist zouden zijn	Ten aanzien van de ICNIRP 98 limieten geldt dat dit wordt toegevoegd aan het voorschrift. Verder: De duty-cycle is de verhouding tussen de tijd dat de radar zendt, en de tijd dat de radar luistert. Voor de toetsing aan de ICNIRP-richtlijn zijn twee aspecten van belang, namelijk de tijdgemiddelde veldsterkte en de piekveldsterkte. De duty-cycle is meegenomen in de tijdgemiddelde veldsterkte. De stelling van indiener dat de duty-cycle niet of incorrect is meegenomen snijdt dus geen hout. TNO is uitgegaan van de duty-cycle waarde die door de radarleverancier is verstrekt, hier is niet mee gemanipuleerd en ook zijn er geen fictieve aannames gedaan. Door indiener wordt, daarnaast, de suggestie gewekt dat de piekveldsterkte kan worden berekend door de tijdgemiddelde veldsterkte te berekenen of te meten. Dit is niet juist. Voor de juiste methodiek voor het berekenen van de piekveldsterkte en de tijdgemiddelde veldsterkte en het toetsen aan ICNIRP-richtlijn wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. In de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020 zijn referentiewaarden neergelegd voor piekveldsterkte en tijdgemiddelde veldsterkte, deze referentiewaarden worden in de stralingsrapporten die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan als limietwaarden beschouwd. Dit zijn dus separate waarden: voor	Deels, in het voorschrift is nu tevens de ICNIRP 98 opgenomen

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsver-gunning?
				piekveldsterkte en voor tijdgemiddelde veldsterkte. Door TNO is zowel aan de piekveldsterkte als de tijdgemiddelde veldsterkte getoetst. De conclusie van TNO is dat, op publiek toegankelijk terrein, de SMART-L radar aan de ICNIRP-richtlijnen 1998 en 2020 voldoet.	

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		73	Indiener vraagt zich af hoe gewaarborgd wordt dat de validatiemetingen ervoor zorgdragen dat op alle plekken van de ICNIRP-contour de limieten niet worden overschreden. Volgens indiener betekent dit ook meten op 24 meter hoogte op 1.200 meter afstand. Indiener vraagt zich af of Defensie op de hoogte is dat Agentschap Telecom heeft aangedrongen om de veldsterkte te meten op 70 en 350 meter en dat dichter bij de radar ook gemeten dient te worden op magnetische veldsterkte op 35, 150 en 200 meter	Conform de vergunning dient voorafgaand aan definitieve ingebruikname een meetplan overgelegd te worden hoe de radar aantoonbaar zal voldoen aan de eisen uit de vergunning, dus het voldoen aan de ICNIRP-contour. Dit meetplan zal geverifieerd worden door de RDI, waarmee een goede uitvoering van de metingen geborgd wordt.	Nee
		74	Indiener stelt dat in voorschrift 1.1.5 aanvullende geëist dient te worden dat zowel het meetplan als het bedienen van de radar in de verschillende modi, maximale EIRP en elevatiehoek onafhankelijk plaatsvindt. Indiener geeft aan dat de radar niet alleen door Defensie bedient mag worden.	Conform de vergunning dient voorafgaand aan definitieve ingebruikname dient een meetplan te worden overgelegd over het voldoen aan de eisen uit de vergunning, waaronder dus ook de ICNIRP-contour. Dit meetplan zal geverifieerd worden door de RDI, waarmee een goede uitvoering van de verificatiemetingen geborgd wordt.	Nee
		75	Indiener stelt benieuwd te zijn hoe ILT-voorschrift 1.1.6 in de praktijk gaat uitvoeren en stelt dat niet aan dit voorschrift kan worden voldaan zonder validatiemetingen in de hoofdbundel, met echte worst case scenario's, op grote hoogte. Daarnaast stelt indiener dat tevens alle 56 dipolen in de Phase Array Smart L antenne tijdens validatiemetingen tot 1 hoofdbundel gericht op de horizon samengevoegd moeten worden	Conform de vergunning dient voorafgaand aan definitieve ingebruikname dient een meetplan te worden overgelegd over het voldoen aan de eisen uit de vergunning, waaronder dus ook de ICNIRP-contour. Dit meetplan zal geverifieerd worden door de RDI, waarmee een goede uitvoering van de verificatiemetingen geborgd wordt.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		76	Indiener vraagt zich voor een aantal voorschriften af hoe de ILT hierop gaat handhaven en hoe de RDI dit controleert. Daarbij vraagt indiener zich ook af of dit noodzakelijk was geweest als de radar op een grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein	Het voorschriftenpakket kan niet onafhankelijk van elkaar gezien worden. De voorschriften tezamen bieden de basis voor een goede handhaafbaarheid. Met de opgenomen voorschriften is geborgd dat de ILT inzicht heeft in de werking van de radar. Voor Defensie zijn registratieverplichtingen opgenomen die getoetst zullen worden. De RDI is inhoudelijk deskundig op het vlak van straling en zal de stralingsspecifieke controles uitvoeren.	Nee
		77	Ten aanzien van voorschrift 1.1.8 stelt indiener dat ook de override modus gemeten dient te worden en dat stralingsbelasting van de radar te groot is om met veiligheidsmechanismen te begrenzen	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is.	Nee
		78	Indiener stelt ten aanzien van voorschrift 1.1.9 aanvullend de vraag of de bundelvorm, bedrijfsmodes, bundeltype en bundeltypeconfiguratie vanuit AOCS Nieuw Milligen kunnen worden aangestuurd en hoe de analyse dan wordt voorgelegd aan het bevoegd gezag. Ook vraagt indiener zich af of van de instellingen kan worden afgeweken zonder dat de ILT hier weet van heeft	Dit voorschrift is ambtshalve aangepast. De bepaling ten aanzien van de analyse is hieruit verwijderd, waardoor er nu expliciet vermeld staat dat Defensie de radar enkel conform de aangevraagde bundeltypen mag gebruiken. De ILT zal toezicht houden op het correct gebruik van de radar, afwijkingen van de instellingen zullen uit de logboeken blijken en indien dit het geval is zal de ILT handhavend optreden.	Nee
		79	Indiener vraagt zich ten aanzien van voorschrift 1.1.10 af wie bepaalt of software- of hardwarematige aanpasingen aan de operationele radar mogelijk van invloed kunnen zijn op de ICNIRP contour. Dit mag Defensie niet zelf bepalen geeft indiener aan	De eerste plicht om te onderzoeken of een aanpassing impact heeft ligt bij de vergunninghouder. Aangenomen wordt dat gedegen onderzoek wordt gedaan voordat aanpassingen aan de radar doorgevoerd worden, uit dit onderzoek zal moeten blijken of mogelijke veranderingen plaatsvinden. De	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				ILT zal controleren en handhaven op ongewenste afwijkingen.	
		80	Indiener stelt ten aanzien van voorschrift 1.1.11 dat duidelijke conclusies alleen getrokken kunnen worden indien alle parameters duidelijk zijn vastgelegd en er sprake is van worst case metingen	De parameters volgen uit het meetplan dat ter goedkeuring aan het bevoegd gezag voorgelegd wordt. Dit plan wordt geverifieerd door de RDI. In de voorschriften is tevens opgenomen dat uitgegaan dient te worden van worst-case scenario's.	Nee
		81	Indiener stelt ten aanzien van voorschrift 1.1.12 dat wijzigingen aan soft- of hardware zowel aan de ILT als de RDI kenbaar gemaakt dienen te worden en dat de gemeente West Betuwe ook te allen tijde geïnformeerd dient te worden over wijzigingen.	De ILT is bevoegd om handhaving uit te voeren op de locatie. De ILT zal over de impact van mogelijke wijzigingen contact zoeken met de RDI. Indien de wijziging van dien aard is dat er effecten optreden die buiten de vergunning vallen, dan dient dit middels een nieuwe vergunningaanvraag geregeld te worden. Tegen deze aanvraag staat dan opnieuw een nieuwe, met waarborgen omklede, rechtsgang open waar de bestuursrechter onafhankelijk toetst.	Nee
		82	Indiener stelt ten aanzien van voorschrift 1.1.14 dat het onderhoudsschema ook aan de RDI en gemeente West Betuwe overgelegd dient te worden	De ILT is bevoegd om handhaving uit te voeren op de locatie. De ILT zal ten aanzien van het onderhoudsschema contact zoeken met de RDI ter verificatie. Het is niet noodzakelijk om dit onderhoudsschema ook bij de gemeente West-Betuwe in te dienen.	Nee
		83	Indiener vraagt zich ten aanzien van voorschrift 1.1.15 af wie de ICNIRP-contour tot 80 meter hoogte heeft vastgesteld, of de ILT over	Het document 'ICNIRP-contour SMART-L' beschrijft een contour rondom de radar met een straal van 1200 meter. In dit document schetst Defensie een	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			alle onderliggende berekeningen beschikt. Daarnaast wordt gesteld dat cliënt over gevalideerde metingen beschikt waaruit blijkt dat de ICNIRP-contour geheel niet veilig is en ook niet voldoet	contour waarbuiten verondersteld mag worden dat aan de ICNIRP-richtlijn voor blootstelling van algemeen publiek wordt voldaan en waarbinnen dit niet gegarandeerd is. Dit is gevalideerd door de RDI. Ten aanzien van de berekeningen heeft TNO heeft in een notitie gereageerd op een andere door indiener naar voren gebrachte doorberekening. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2 en 3 van deze notitie, die is opgenomen als bijlage 2 bij deze Nota van Antwoord.	
		84	Indiener stelt ten aanzien van voorschrift 1.1.16 dat er beperkingen zijn. Indiener vraagt zich af hoe om wordt gegaan met werkzaamheden aan bijvoorbeeld lantaarnpalen en met landbouwmachines	Er gelden inderdaad beperkingen ten aanzien van hoogte. Voor de uitvoering van werkzaamheden binnen de ICNIRP-contour zal op voorhand afgestemd moeten worden hoe deze op een veilige wijze uitgevoerd kunnen worden.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		85	Indiener vraagt zich ten aanzien van voorschrift 1.1.17 af hoe ballonvaart beschermd wordt	Op basis van artikel 5.10, lid 2, van de Wet Luchtvaart kan de Minister van Defensie bij ministeriële regeling het uitoefenen van het burgerluchtverkeer beperken of verbieden om reden van militaire noodzaak. Deze beperkingen zijn vastgelegd in de ”Regeling beperking of verbod burgerluchtvaart in bepaalde gebieden 2018”. Voor luchtballonnen, en ook voor andere vliegende objecten, zal de directe omgeving van de radar op basis van deze regeling als een “danger area” (EHD) worden aangeduid. Een EHD is een stuk luchtruim waarbinnen op aangekondigde tijden activiteiten plaatsvinden, die een gevaar kunnen vormen voor vluchten. In samenspraak met de luchtvaartautoriteiten wordt bekeken wat de omvang van dit gebied wordt.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		86	Indiener vraagt zich ten aanzien van voorschrift 1.1.18 af waarom er geen voorschriften zijn dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan, zoals in Wier. En waarom niet in het voorschrift is opgenomen dat het hek op 35 meter afstand dient te staan	De door indiener genoemde 70 meter was geen randvoorwaarde voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning in Wier, maar een praktische toets aan het ingediende ontwerp. Er is geen sprake van een vereiste minimale oppervlakte van het perceel waarop de SMART-L radar wordt geplaatst. De randvoorwaarde is dat de SMART-L buiten de ICNIRP-contour altijd aan de ICNIRP-richtlijn voldoet, dit is niet afhankelijk van de grootte van het perceel. Voor een verdere toelichting op de ICNIRP-contour wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Het hek staat langs de openbare weg aan de Broekgraaf op ca. 60 meter afstand van de radar. De 35 meter waar indiener naar verwijst slaat op het hek dat langs de omliggende akkers/weilanden is gelegen.	Nee
		87	Indiener stelt dat er fouten zijn gemaakt in de oorspronkelijke aanvraag van 2017, om met zo min mogelijk informatie de aanvraag erdoor te krijgen	De hoeveelheid aangeleverde informatie in eerdere procedures is niet relevant voor deze procedure, die een op zichzelf staande procedure betreft en ook als zodanig wordt beschouwd.	Nee
		88	Indiener stelt dat het bouwwerk gebruikt wordt voor militaire doeleinden en niet voor lichte industrie, zoals in het aanvraagformulier aangegeven. Indiener verwijst naar de richtafstanden van 1.500 meter voor een militair radarstation	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG)	Nee
		89	Indiener stelt dat er op pagina 9 van het aanvraagformulier staat dat het een radarstation	Uit de ingediende stukken blijkt voldoende dat het een militair radarstation betreft	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			betreft, dit had een militair radarstation moeten zijn volgens indiener		
		90	Indiener vraagt of Defensie over een gecertificeerd milieumanagementsysteem beschikt bij het definitieve besluit	Een gecertificeerd milieumanagementsysteem is geen voorwaarde die gesteld wordt vanuit de vergunning, ook niet op grond van geldende wet- en regelgeving.	Nee
		91	Indiener vraagt zich af of er met de stikstofdepositieberekening rekening is gehouden met de cumulatieve effecten van de dijkversterking	Uit het onderzoek naar de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor Natura 2000-gebieden blijkt dat het plan geen gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden. Daarom hoeven de cumulatieve effecten niet te worden beoordeeld.	Nee
		92	Indiener stelt dat het belangrijk is dat bij het plannen van dergelijke installaties uitgebreid overleg plaatsvindt met lokale belanghebbenden, om ervoor te zorgen dat hun zorgen worden aangepakt en een evenwicht wordt gevonden tussen de verschillende belangen. Volgens indiener is dit volledig genegeerd door Defensie	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		93	Indiener stelt dat in de technische briefing van 30-1 wordt gesproken over minimaal 2 actieve luchtverdedigingsradars. Indiener vraagt zich af waarom dan niet op korte termijn de 2e op Nieuw Milligen wordt gerealiseerd en een mobiele radar in het westen van het land	Het is niet aan de ILT om alle mogelijke alternatieve locaties te beschouwen. De ILT beoordeeld de ingediende aanvraag op de inpasbaarheid op de aangevraagde locatie. Verder wordt verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		94	Indiener stelt dat door de aankoop van nieuwe mobiele radarsystemen de dekking sterk wordt verbeterd en de plaatsing van een tweede Smart-L radar hiermee minder relevant is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404090	Herwijnen	1	Indiener brengt naar voren dat de radar niet in Herwijnen mag komen omdat indiener niet het risico wil lopen ziek te worden van de radarstraling. De radar zal onevenredig en onaanvaardbaar veel gezondheidsschade berokkenen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404091	Herwijnen	1	Indiener geeft aan de radar in Herwijnen niet te willen. Nee is nee.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (locatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is, er niet de juiste metingen zijn verricht, geen metingen met een koepel bekend zijn, geen metingen vanaf de openbare weg zijn gedaan en geen metingen bekend zijn van de maximale capaciteit zonder begrenzing van de radar. De aanvraag moet daarom niet-ontvankelijk verklaard worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404092	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie aangeeft dat de Smart-L radar in Staring en Override modus niet aan de eisen voldoet. Dat betekent wel degelijk meer blootstelling aan straling dan eerder is aangegeven. We weten ook niet wat het gezondheidsaspect daarvan is. De radar hoort daarom niet op deze locatie.	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404093		1	Indiener stelt dat mama, papa, de dieren en indiener zelf ziek worden van de radar. Indiener verzoekt daarom om te helpen de radar niet in Herwijnen te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404094	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie de bevolking, de tweede kamer, de zorgen over de gezondheidseffecten en de democratie negeert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de aanvraag incompleet en niet naar waarheid is ingediend.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie)	Nee
		3	Indiener trekt in twijfel of Defensie zich zal houden aan de in de aanvraag aangegeven maximale capaciteiten en intenties. Komt er in de toekomst een upgrade? Wordt het vermogen opgevoerd?	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De ILT kan handhavend optreden en controleert of de radar binnen de vergunning in werking is. Indien dat niet het geval is, zal Defensie eerst een nieuwe aanvraag bij de ILT in moeten dienen. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
202404096	Herwijnen	1	Indiener woont binnen 1500 meter van het geplande station en maakt zich zorgen over de gezondheid op (langere) termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		2	Indiener stelt dat de nabijheid van de radar de waarde en verkoopbaarheid van indieners woning geen goed zal doen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat niet is uit te sluiten dat storing aan apparaten en geluidsoverlast zich voor kunnen doen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404097	Herwijnen	1	Indiener trekt in twijfel of Defensie zich zal houden aan de in de aanvraag aangegeven maximale capaciteiten en intenties. Komt er in de toekomst een upgrade? Wordt het vermogen opgevoerd? Defensie vraagt nu vergunning aan voor een radar die in de toekomst veel krachtiger zal zijn. Dat is een onzekere en bedreigende factor voor de inwoners van Herwijnen.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. De ILT kan handhavend optreden en controleert of de radar binnen de vergunning in werking is. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat zowel in de Staring als in de Override-modus de Smart-L niet aan de vereisten voldoet. Er is geen controle mogelijk op de uitspraak van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen voorkomt.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. De ILT kan handhavend optreden en controleert of de radar binnen de vergunning in werking is. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt het zeer zorgwekkend is hoe onbetrouwbaar de overheid kan zijn nu volgens indiener duidelijk is dat er door Defensie alles aan wordt gedaan om de radar in Herwijnen te 'regelen'. Dit 'regelen' past Defensie keer op keer toe en wordt onderbouwd met onderzoeken over de locatiekeuze die rammelen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.1 (locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier voor zowel straling als geluid niet zijn meegenomen. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht. Omdat de openbare weg op slechts 35 meter van de radar ligt, is nu niet duidlelijk of de magnetische veldsterkte binnen veilige grenzen valt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		6	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en als onontvankelijk moet worden beschouwd. Dat wordt ingegeven door de verwachting dat de Smart-L storingen veroorzaakt op andere apparatuur. Volgens berekeningen van TNO zal de limiet van 18V/m ruimschoots worden overschreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Staling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat het plaatsen van een vaste radar in Herwijnen overbodig lijkt, nu Defensie 18 mobiele radarstations heeft aangeschaft die de taak van de luchtbeveiliging ook prima over kunnen nemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (locatie).	Nee
		8	Indiener valt het op dat in Herwijnen een ongewoon hoog aantal patiënten aan ALS is overleden en trekt een verband tussen de aanwezigheid van de radars in het verleden en het zich voordoen van de ziekte. Indiener stelt dat dit serieus onderzocht dient te worden totdat onomstotelijk is bewezen dat straling geen oorzaak kan zijn van deze ziekte.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		9	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag moet worden stopgezet nu indiener niet beschikt over alle juiste en volledige informatie die nodig is om een standpunt te vormen. De Wob en Woo verzoeken hebben geen volledige informatie opgeleverd en bovendien is er veel te laat gereageerd. Indiener vermoed dat daarmee een onrechtvaardige kennisachterstand mogelijk met opzet in stand wordt gehouden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404098	Herwijnen	1	Indiener trekt in twijfel of Defensie zich zal houden aan de in de aanvraag aangegeven maximale capaciteiten en intenties. Komt er in de toekomst een upgrade? Wordt het vermogen opgevoerd? Defensie vraagt nu vergunning aan voor een radar die in de toekomst veel krachtiger zal zijn. Dat is een onzekere en bedreigende factor voor de inwoners van Herwijnen.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. De ILT kan handhavend optreden en controleert of de radar binnen de vergunning in werking is. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat zowel in de Staring als in de Override-modus de Smart-L niet aan de vereisten voldoet. Er is geen controle mogelijk op de uitspraak van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen voorkomt.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. De ILT kan handhavend optreden en controleert of de radar binnen de vergunning in werking is. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt het zeer zorgwekkend is hoe onbetrouwbaar de overheid kan zijn nu volgens indiener duidelijk is dat er door Defensie alles aan wordt gedaan om de radar in Herwijnen te 'regelen'. Dit 'regelen' past Defensie keer op keer toe en wordt onderbouwd met onderzoeken over de locatiekeuze die rammelen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.1 (locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier voor zowel straling als geluid niet zijn meegenomen. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht. Omdat de openbare weg op slechts 35 meter van de radar ligt, is nu niet duidlelijk of de magnetische veldsterkte binnen veilige grenzen valt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		6	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en als onontvankelijk moet worden beschouwd. Dat wordt ingegeven door de verwachting dat de Smart-L storingen veroorzaakt op andere apparatuur. Volgens berekeningen van TNO zal de limiet van 18V/m ruimschoots worden overschreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Staling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat het plaatsen van een vaste radar in Herwijnen overbodig lijkt, nu Defensie 18 mobiele radarstations heeft aangeschaft die de taak van de luchtbeveiliging ook prima over kunnen nemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (locatie).	Nee
		8	Indiener valt het op dat in Herwijnen een ongewoon hoog aantal patiënten aan ALS is overleden en trekt een verband tussen de aanwezigheid van de radars in het verleden en het zich voordoen van de ziekte. Indiener stelt dat dit serieus onderzocht dient te worden totdat onomstotelijk is bewezen dat straling geen oorzaak kan zijn van deze ziekte.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		9	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag moet worden stopgezet nu indiener niet beschikt over alle juiste en volledige informatie die nodig is om een standpunt te vormen. De Wob en Woo verzoeken hebben geen volledige informatie opgeleverd en bovendien is er veel te laat gereageerd. Indiener vermoed dat daarmee een onrechtvaardige kennisachterstand mogelijk met opzet in stand wordt gehouden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404099	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet binnen 1500 meter van bewoning mag worden geplaatst. Dat is hier wel het geval.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden)	Nee
		2	Indiener stelt veel kalveren te verliezen door de straling van 4G masten en maakt zich ernstige zorgen over de gezondheid door de bijkomende straling van de radar in relatie tot zijn vee, kinderen en kleinkinderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener vraagt zich af waar de democratie gebleven is nu de Tweede Kamer meerdere moties heeft aangenomen waarbij de radar in Herwijnen is afgewezen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces RCR)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	De radar gaat voor verstoring zorgen aan bedrijfsmatige en privé apparatuur. Dit is niet aanvaardbaar. Datzelfde geldt voor mensen met een pacemaker die extra risico gaan lopen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Staling en apparatuur).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404100	Herwijnen	1	Indiener voelt zich niet serieus genomen want defensie past regels en normen en het zoekgebied steeds aan om de radar maar in Herwijnen te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie)	Nee
		2	Indiener heeft het recht op openheid over de radar om zo een juiste mening te kunnen vormen. Die openheid is er niet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wenst dat de radar getest moet worden onder toezicht van een door het dorp gekozen onafhankelijke partij, de Gemeente en Defensie.	Validatiemetingen zijn opgenomen in de vergunningvoorschriften en borgen dat de radar na oplevering getoetst wordt aan de normen. De voorschriften borgen ook dat de RDI, wanneer nodig, verificatiemetingen kan uitvoeren. Daarnaast wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404101	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen een zwaardere capaciteit heeft dan de radar in Wier terwijl de radar in Herwijnen dichter bij de bewoning wordt geplaatst. Zijn de onderzoeken in Wier dan wel vergelijkbaar met de situatie in Herwijnen?	De radar in Herwijnen betreft een gelijk exemplaar als de radar in Wier. De radar in Herwijnen heeft geen zwaardere capaciteit. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de radar dient een verificatiemeting te worden verricht. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat door een medewerker van defensie op een infoavond is verteld dat afgeraden wordt langer dan 10 minuten op een perceel te verblijven in de directe nabijheid van de radar. Klopt dit en is er een advies voor aanwezigheid in de nabijheid van de radar? Is dit dan gecommuniceerd met de eigenaren van naburige percelen en in het algemeen?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt dat de vleermuizen last hebben van de straling. Natuur moet beschermd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
		4	Indiener stelt dat de locatie dicht op het dorp zit, maar ook op recreatiegebied 'De Zandput' waarbij risico op straling bijzonder hoog is op zomerse dagen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener stelt dat men al voldoende geconfronteerd wordt met straling van de KNMI-radar, scheepvaart, G-masten en apparaten in huis. Nog een radar erbij is ongewenst, zeker als deze niet aan alle veiligheid- en gezondheidseisen voldoet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404102	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht op bewoning geplaatst wordt waarbij de bewoners een onzekere toekomst tegemoet gaan omdat de effecten op de gezondheid nog niet bewezen zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Richtafstanden).	Nee
		2	Indiener stelt dat het gepast zou zijn als Defensie op zoek gaat naar een locatie verder van bewoning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Richtafstanden) en paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de bewoners van Herwijnen extra risico lopen tijdens oorlogstijd omdat de radar een eerste doelwit zal zijn van de vijand.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener ziet graag dat de onderzoeken die zijn uitgevoerd en die nog moeten worden uitgevoerd, nogmaals worden gedaan door een onafhankelijke partij, die niet in opdracht van Defensie opereert.	Validatiemetingen zijn opgenomen in de vergunningvoorschriften en borgen dat de radar na oplevering getoetst wordt aan de normen. De voorschriften borgen ook dat de RDI, wanneer nodig, verificatiemetingen kan uitvoeren. De RDI opereert niet in opdracht van Defensie. Daarnaast wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		5	Indiener voelt zich niet gehoord.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404103	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet op deze locatie mag komen zolang niet duidelijk is of negatieve gezondheidseffecten op lange en korte termijn kunnen worden uitgesloten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de capaciteit van de radar veel hoger is dan eerder is aangegeven door Defensie. Indiener vindt dit zorgwekkend en geeft aan geen vertrouwen te hebben in Defensie.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Defensie mag de radar alleen in werking hebben binnen de grenzen van de omgevingsvergunning. Ieder ander gebruik van de radar welke in strijd is met de voorschriften, moet vooraf eerst worden aangevraagd bij de ILT. De ILT kan en zal handhavend optreden indien Defensie de radar toch op een andere manier gebruikt dan vergund.	Nee
		3	Indiener stelt dat Defensie de in de tweede kamer aangenomen moties over een andere locatie voor de radar negeert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404104	Herwijnen	1	Indiener maakt zich zorgen om de gezondheid van zijn kind nu niet duidelijk is of de straling de gezondheid beïnvloed. Indiener heeft angst en onzekerheid nu niet duidelijk is wat het extra risico is op ziektes zoals ALS en kanker etc.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat wanneer defensie niet kan uitsluiten dat er geen gevolgen zijn voor dieren als gevolg van de straling, het toch een eenvoudige keuze moet zijn de radar niet op deze locatie te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de plek waar de radar komt veel te dichtbij bewoning is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener is van mening dat de vergunningen niet kloppen, en onbetrouwbaar zijn, net als Defensie. De aanvraag moet aangepast worden naar een juiste omschrijving, inclusief de intenties van Defensie op langere termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		5	Indiener is van mening dat een radar niet in het open landschap thuishoort.	Dit is geen afweging die de ILT kan of moet maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan de vergunning alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		6	Indiener vraagt zich af of de radar zorgt voor beperkingen bijvoorbeeld bij bouwvergunningen, gebruik van materialen, grondstoffen, apparaten, bedrijven en bouw, beperkingen in het gebruik van het land rondom de radar en het gebruik van zware langbouwmachines.	De aspecten genoemd door indiener behoren niet tot het toetsingskader van deze omgevingsvergunning. Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor het milieu. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404105	Herwijnen	1	Indiener stelt dat vele mensen in Herwijnen overleden zijn aan ALS en er zijn er nog veel met deze ziekte. Indiener wenst niet nog meer straling en dus risico door de komst van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404106	Herwijnen	1	Indiener stelt dat door de aanschaf door Defensie van 18 Ground Master 200 Multi Mission Compact radars de radar in Herwijnen helemaal niet nodig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat zolang hij niet alle informatie heeft en er openheid van zaken is, de vergunning aanvraag moet worden ingetrokken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404107	Herwijnen	1	Indiener wil graag de garantie dat de straling geen effect heeft op de leefomgeving. Kan Defensie dat garanderen? En gaat Defensie de gevolgen dragen als er toch effecten zijn?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		2	Indiener vraagt zich af wat Defensie eraan gaat doen als de verkoop van de eigen woning moeizaam gaat door de komst van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar in geval van oorlog het eerste doelwit zal zijn waarbij de inwoners in direct gevaar worden gebracht.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404108	Herwijnen	1	Indiener is tegen de komst van de radar omdat niet duidelijk is wat de effecten zijn voor de kinderen en kleinkinderen die in Herwijnen opgroeien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener heeft zorgen over de waarde van het eigen huis. Zal de waarde zakken en gaat Defensie dan het verschil betalen?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat zolang de effecten van straling niet bekend zijn, zij niet wil dat de inwoners van Herwijnen worden blootgesteld aan de straling van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404109	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat er te weinig informatie bekend is om een gedegen besluit te kunnen nemen. Indiener noemt als voorbeelden: te weinig onderzoek naar verstoringen van apparatuur en frequenties, gezondheidseffecten op korte en lange termijn, natuur, schade door geluid voor natuur en mens, psychische schadedoor straling, opwarming en geluid en effecten op de leefomgeving. De vergunningaanvraag moet daarom niet ontvankelijk verklaard worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404110		1	Indiener stelt dat zolang de effecten van straling niet bekend zijn, het zorgelijk en niet acceptabel is dat de radar in Herwijnen wordt geplaats.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat er te veel informatie achterwege is gehouden. Indiener wil graag bewijs toegestuurd krijgen. Officiële rapporten en onderzoeken waar indiener kennis van wil nemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee
		3	Indiener stelt dat men al voldoende geconfronteerd wordt met straling van de KNMI-radar, scheepvaart, G-masten en apparaten in huis. Nog een radar erbij is ongewenst, zeker als deze niet aan alle veiligheid- en gezondheidseisen voldoet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener maakt zich zorgen over de verstoring van apparaten in Wier. Nu de radar in Herwijnen dichterbij bebouwing staat, is de kans op verstoring nog groter dan in Wier. Gaat Defensie dat eenvoudig en ruimschoots vergoeden?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		5	Indiener stelt dat de houding van Defensie arrogant en militaristisch is. Zo ga je niet met burgers om die je juist moet beschermen in plaats van slachtofferen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404111	Herwijnen	1	Indiener stelt dat verstoring van apparatuur in de vergunningaanvraag niet is meegenomen. De aanvraag is niet compleet en moet worden ingetrokken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404112	Herwijnen	1	Indiener stelt niet de juiste informatie gekregen te hebben. Indiener voelt zich daardoor voorgelogen. Indiener vraagt zich af waar het recht als burger gebleven is als de juiste informatie niet wordt verstrekt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404113	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de tweede kamer tegen heeft gestemd. Daarom mag de radar niet in Herwijnen komen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat er geen stralingslimiet is ingesteld waardoor er zoveel onzeker is. Reden genoeg om niet door te gaan met deze locatie.	Hoe de radar gebruikt mag worden is juist vastgelegd in de vergunning. De stralingslimiet is bepaald door hetgeen door Defensie is aangevraagd. Daarin zijn een rotating modus en een staring modus opgenomen. De radar moet voldoen aan de ICNIRP-blootstellingslimieten. De aanvraag laat zien dat daaraan wordt voldaan. Voorts is dit in de voorschriften vastgelegd door opname van de ICNIRP-contour, waarbuiten altijd de garantie is dat aan de ICNIRP-blootstellingslimieten wordt voldaan. Door de ILT zal toezicht gehouden worden op naleving van de vergunning. Bij overtredingen zal handhavend opgetreden worden.	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
202404114	Herwijnen	1	Indiener vraagt zich af wat de Smart-L radar voor frequentievervuiling op gaat leveren nu bekend is dat diffusers van de Action terug zijn geroepen omdat ze verstoring van communicatieapparatuur van de hulpdiensten tot gevolg kan hebben. Daar dit onbekend is, is de aanvraag incompleet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404115	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunning niet in behandeling genomen kan worden zolang er niet voldoende onderzoek is gedaan. Defensie moet eerst de juiste onderzoeken uitvoeren en bovendien op zoek naar een andere locatie die niet zo dicht op een dorp staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording van paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404116	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie voor de tweede keer zelf toegeeft dat de Smart-L radar zowel in de staring modus als in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Ook in de standaard modus is er een scenario waarbij de ICNIRP-norm wordt overschreden. Dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen gebeurd is ongeloofwaardig omdat alleen Defensie zelf de radar bestuurt. Er is geen enkele controle mogelijk.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404118	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		2	Indiener vraagt zich af of ook de magnetische veldsterkte veilig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat als er al zoveel mobiele Ground Masters zijn aangeschaft, dan is de radar in Herwijnen overbodig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404119	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de 18 aangeschafte Ground Master mobiele radars een vaste radar in Herwijnen overbodig maakt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat niemand, zelfs Defensie niet, kan garanderen dat er geen negatieve effecten zijn op lange termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404120	Herwijnen	1	Volgens indiener is het ontwerp-besluit één grote onjuistheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		2	Indiener overweegt het dorp te verlaten omdat Defensie een rustig leven in Herwijnen in hoge mate verstoort.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener heeft veel kritiek op algehele gang van zaken. Defensie wil beslissingen die zeker niet in het belang van indiener zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
202404121	De Bilt	1	Betreft een pro-forma zienswijze van het KNMI te De Bilt. Indiener houdt de mogelijkheid open om binnen twee weken de pro-forma zienswijze nader te motiveren.	Met indiener is contact geweest. De pro-forma zienswijze is niet binnen de gestelde twee weken aangevuld met een nadere motivatie. Indiener acht dit niet meer nodig.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404122	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar op meer dan 1500 meter van de bebouwde kom geplaatst moet worden gelet op de in de VNG-handreiking geplaatste categorie 6.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		2	De override-modus baart indiener grote zorgen. Met deze modus voldoet de radar niet aan de gestelde eisen en er is geen controle mogelijk wanneer deze modus gebruikt wordt door Defensie.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT.	Nee
		3	Indiener stelt zorgen te hebben door te veel straling met gevolgen voor de gezondheid van de bewoners, geluidsoverlast en overlast door verstoring van apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		4	Indiener stelt Defensie aansprakelijk als na jaren blijkt dat mensen ziek zijn geworden door een teveel aan straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		5	Indiener stelt Defensie eveneens aansprakelijk voor eventuele waardevermindering van huizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
202404123	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie op dit moment vergunning aanvraagt voor een radar die in de toekomst verder kijkt en krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. De toekomstige uitvoering van de Smart-L voldoet niet aan de huidige vergunningaanvraag.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in worst-case scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP-contour de blootstellingslimieten worden overschreden.	Validatiemetingen zijn opgenomen in de vergunningvoorschriften en borgen dat de radar na oplevering getoetst wordt aan de normen. In de vergunning is ook de mogelijkheid opgenomen om verificatiemetingen uit te kunnen voeren, bijvoorbeeld na een aanpassing. Daarnaast wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat het waarschijnlijk is dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Defensie stelt dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, maar dat is zeer ongeloofwaardig omdat alleen Defensie de radar bestuurt en er geen controle mogelijk is.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan magnetische veldsterkten. Nu de openbare weg op 35 meter van de radar ligt, moet ook de magnetische veldsterkte worden meegenomen in de aanvraag. Nu dit niet is gebeurd, is de aanvraag niet compleet en dient niet ontvankelijk te worden verklaard.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		5	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan de EMC-richtlijn die toeziet op het voorkomen van verstoringen in apparaten. Daarom is de aanvraag niet compleet en moet niet-ontvankelijk verklaard worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404124	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in worst-case scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP-contour de blootstellingslimieten worden overschreden. Indiener stelt nu niet te kunnen beoordelen aan welke straling indiener wordt blootgesteld en of aan de ICNIRP wordt voldaan.	Validatiemetingen zijn opgenomen in de vergunningvoorschriften en borgen dat de radar na oplevering getoetst wordt aan de normen. In de vergunning is ook de mogelijkheid opgenomen om verificatiemetingen uit te kunnen voeren, bijvoorbeeld na een aanpassing. Daarnaast wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat het waarschijnlijk is dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Defensie stelt dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, maar dat is zeer ongeloofwaardig omdat alleen Defensie de radar bestuurt en er geen controle mogelijk is.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat Defensie er alles aan doet om de radar in Herwijnen te plaatsen en is onbetrouwbaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404125	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er nu een aanvraag wordt gedaan voor een radar die in de toekomst gemakkelijk opgevoerd kan worden waardoor deze veel krachtiger wordt. Zelfs zonder upgrade maakt indiener zich zorgen over de hoeveelheid straling. Dus de radar wordt nog krachtiger zonder nieuwe vergunningaanvraag of toetsingsmoment.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag en het daarbij behorende toetsmoment. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat het democratische gehalte in het proces erg laag is. Moties van de tweede kamer worden terzijde geschoven en de gemeente buitenspel gezet. De overheid laat zien dat zij lak heeft aan de burger. Schandalig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee
		3	Indiener maakt zich zorgen over de toekomstige gezondheid van indieners 6 kinderen. Dat komt omdat Defensie precies die plek voor een radar kiest waar er al een staat.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404126	Herwijnen	1	Indiener stelt dat 'buitengebied' de indruk wekt dat er geen tot weinig bebouwing is. Dat is echter niet waar met de eerste woning op 400 meter en de bebouwde kom op 875 meter.	De term 'Buitengebied' zegt iets over de typering van het gebied. Niet of er wel of geen bebouwing aanwezig is. Ook in het buitengebied komt bebouwing voor, maar in een lagere dichtheid dan in de bebouwde kom.	Nee
		2	Indiener wil graag de stikstofberekeningen zien omdat aangegeven is dat de depositie gedurende de bouw 0,00 mol stikstof per hectare bedraagt. Dat lijkt onmogelijk nu er vrachtwagens op diesel rijden. Een milieuvergunning hiervoor lijkt wel degelijk noodzakelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat in de ontwerpvergunning op pagina 7 wordt gezegd dat alle informatie beschikbaar is voor een goede beoordeling op de fysieke leefomgeving. Als dat klopt, dan zou op basis van de straling, verhoging van de lichaamstemperatuur, de gevaren voor de volksgezondheid en de mensen met een pacemaker, de vergunning direct afgewezen moeten worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener stelt dat op pagina 8 van de ontwerpvergunning wordt gesteld dat er geen MER-rapportage hoeft te worden opgesteld en vindt dat zeer opmerkelijk nu de sloop van woningen in Herwijnen is stilgelegd vanwege de aanwezigheid van vleermuizen. Vleermuizen zijn beschermd en raken gedesoriënteerd door de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
		5	Indiener stelt dat Nederland behoort tot een groep landen waarbij er geen of minder strenge grenzen gehanteerd worden dan de EU-aanbevelingen in de ICNIRP-richtlijn. Om die reden dient de overheid het ALARA-principe te hanteren en kan de radar niet in Herwijnen geplaatst worden. Bovendien zijn met Lopik of Nieuw Milligen even goede locaties voorhanden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Het ALARA-principe dient volgens indiener ook gehanteerd te worden met het oog op de al aanwezige KNMI-radar en de radars op passerende schepen. Het ALARA-principe is volgens indiener een beginsel uit de stralingsbescherming waarbij bestraling van mensen dieren planten en goederen zoveel als redelijkerwijs mogelijk wordt beperkt. Door te kiezen voor Herwijnen treedt de Nederlandse overheid dit met voeten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		7	Indiener stelt dat in Herwijnen 400% meer ALS voorkomt dan in de rest van Nederland. Het is niet uit te sluiten dat straling daarin een rol speelt. De nieuwe radar levert nog meer straling. Vanuit ALARA mag de overheid dan ook niet kiezen voor Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		8	Indiener concludeert uit pagina 15 van de ontwerpbeschikking dat de samengestelde berekening slechts 31 procent van de ICNIRP betreft. Indiener stelt dat in een dichtbevolkt Nederland de norm strikter gehanteerd dient te worden net als in andere grotere landen als Frankrijk en Polen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat de radar wel degelijk zorgt voor een verhoging van de lichaamstemperatuur. Bij 2200 pulsen per seconde overtreft de straling van de radar die van een mobiele telefoon by far. Hoe voorziet Defensie dat dit geen gevolgen zal hebben voor de volksgezondheid en welke waarborgen geeft Defensie hiervoor? Waarom houdt Defensie zich niet aan het ALARA-principe en stopt het niet met het plaatsen van de Radar?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		10	Indiener stelt dat niet uit te sluiten is dat de radar geluidsoverlast veroorzaakt nu een Franse rechter uitspraak heeft gedaan dat geluidsoverlast van windmolens die qua dB(A) in dezelfde range liggen als de grenswaarden van de radar, terdege ziekmakend is. Dat volgens de Handreiking Industrielawaai ook nog eens 10 dB(A) erbij geproduceerd mag worden, dan is de radar permanent hoorbaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		11	Indiener stelt dat het erop lijkt dat er sprake is van doelredenering terwijl er zeker andere net zo goede locaties voorhanden zijn te weten Lopik en Nieuw Milligen. Indiener kan niet aan het gevoel ontkomen dat na onderzoek zal blijken dat beide locaties net zo goed scoren in de radardekking als Herwijnen, echter met minder risico's voor de volksgezondheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		12	Indiener neemt de conclusies van de Rijksbouwmeester dat een radar voor defensietoepassingen past in het karakter van de omgeving en daardoor gebiedseigen genoemd kan worden niet serieus.	In het advies van de Rijksbouwmeester wordt een zo zorgvuldig mogelijke inpassing nagestreefd. Vanwege de locatie ver van de bebouwde kom en beschutting door bomen verbindt de rijksbouwmeester aanbevelingen aan zijn conclusie ten waarbij rekening wordt gehouden met het karakter van de omgeving, zoals de te gebruiken kleur en hoogte van het bouwwerk.	Nee
		13	Indiener stelt ter discussie dat op pagina 32 van de ontwerpbeschikking blijkt dat uit de QuickScan Natuur blijkt dat in het besluitgebied geen Natuur-netwerk Nederland aanwezig is en tevens geen andere provinciaal beschermde natuur. Dit wordt afgezet tegen de stop van de sloop van woningen in Herwijnen vanwege Vleermuizen en de aanwezigheid van vleermuizen in Geofort op 3000 meter van de planlocatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		14	Indiener stelt dat reizigers over de Nieuwe Steeg op 230 meter van de radar passeren. Vaak dagelijks. Iedereen passeert binnen de	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			minimumstraal van 300 meter. Dat is vanuit overheidswege een onwenselijke situatie.		
		15	Indiener verwacht dat de recreatieplaats 'De Zandput' op 750 meter van de radar komt te vervallen dankzij de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		16	Indiener vraagt zich af waarom willens en wetens voor Herwijnen moet worden gekozen terwijl andere locaties ook goed scoren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		17	Indiener vindt het onbegrijpelijk dat na drie moties in de Eerste en Tweede Kamer Defensie toch gewoon zijn zinnen doorzet en de Radar met behulp van de Rijks Coördinatie Regeling doordrukt in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee
		18	Indiener stelt dat de gehele aanvraag opnieuw gedaan moet worden net als alle onderzoeken nu de aanvraag gebaseerd is op een radar zonder radome.	In de aanvraag is rekening gehouden met een radome. Deze radome wordt geplaatst om de geluidsuitstraling van de radar tot een maximum te beperken. In het bouwdeel bij de aanvraag om omgevingsvergunning is deze radome weergegeven.	Nee
		19	Indiener vindt dat Defensie tijdens de informatiebijeenkomsten alleen maar het eigen standpunt heeft lopen zenden en stond niet open voor een open gesprek en argumenten van de burgers.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		20	Indiener vindt dat zij nu moet reageren op plaatsing van de radar terwijl nog niet alle info uit de WOO-verzoeken is ontvangen. Indiener vindt dat geen democratische gang van zaken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		21	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404127	Herwijnen	1	Indiener maakt zorgen over langdurige blootstelling aan straling nu indiener op 630 meter van de radar woont het vee bijna onder de radar graast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		2	Indiener wil dat de vergunningaanvraag wordt stopgezet zolang niet duidelijk is wat de straling doet met de gezondheid zeker nu de staring- en overridemodus niet aan de gestelde eisen voldoen.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Voor inwerkingtreding van de radar zal Defensie aan moeten tonen dat de radar voldoet aan de normen voor straling. Dit is opgenomen in de voorschriften bij de vergunning. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		3	Indiener stelt dat als de radar leidt tot gezondheidsproblemen bij mens of dier, dat er dan geen enkel vertrouwen is in Defensie omdat Defensie zal ontkennen dat het door de radar komt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		4	Indiener stelt dat verstoring van apparatuur in de vergunningaanvraag niet is meegenomen. De aanvraag is niet compleet en moet niet ontvankelijk worden verklaard.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		5	Indiener vindt dat er betere locaties zijn voor de radar dan de locatie in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		6	Indiener geeft aan dat er nog zoveel onduidelijkheden en vragen zijn met betrekking tot	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			gezondheid en geluidsoverlast dat zij wil dat de vergunningsaanvraag wordt stopgezet.		
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404128	Herwijnen	1	Indiener geeft aan dat er nog zoveel onduidelijkheden en vragen zijn met betrekking tot gezondheid en straling dat hij niet wil dat de radar in Herwijnen wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener geeft aan dat de metingen in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen en in het ontwerpbesluit en de aanvraag staan geen meetresultaten vermeld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener vreest dat de straling van de radar schadelijk is voor machines en apparaten. Een melkveebedrijf is een 24/7 bedrijf. Zolang niet duidelijk is of de radar schade kan aanrichten aan bedrijfsapparatuur, wil indiener niet dat de radar in zijn 'achtertuin' wordt geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		4	Indiener eist een telefoonnummer en contactpersoon bij Defensie die 24/7 en 365 dagen per jaar bereikbaar is zodat direct contact opgenomen kan worden als machines of apparaten uitvallen. Koeien kunnen niet wachten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		5	Indiener wil vooraf duidelijkheid of er in de toekomst nog gebouwd kan worden of dat er dan extra eisen gelden die nu niet bestaan.	Voor deze omgevingsvergunning is het toetsingskader gehanteerd voor het milieudeel en het bouwdeel. Bouwmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden rondom de radar zijn aspecten die in het ruimtelijke spoor behandeld worden en horen niet tot het toetsingskader van deze omgevingsvergunning.	Nee
		6	Indiener wil niet uitgekocht worden.	Verwezen wordt naar paragraaf 2.6 van de thematische beantwoording.	Nee
		7	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht. Omdat de openbare weg op slechts 35 meter van de radar ligt, is nu niet duidlelijk of de magnetische veldsterkte binnen veilige grenzen valt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		8	Indiener stelt Defensie bij voorbaat aansprakelijk als er bij zijn vee gezondheidsproblemen ontstaan of de melkproductie (drastisch) vermindert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener geeft aan dat er nog zoveel onduidelijkheden en vragen zijn. Indiener geeft aan niet over de juiste en volledige informatie te beschikken en om die reden moet de vergunningaanvraag worden stopgezet tot de juiste en volledige informatie voor indiener beschikbaar is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		10	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404129	Herwijnen	1	Indiener geeft aan dat de vergunningaanvraag moet worden stopgezet zolang indiener niet over de juiste en volledige informatie beschikt. Volgens de Woo heeft indiener dat recht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404130	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie een vergunning aanvraagt voor een radar die in de toekomst verder kijkt en krachtiger is dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. De toekomstige uitvoering van de Smart-L voldoet daarmee niet aan de huidige vergunningaanvraag.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een andere modus dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT. De ILT houdt toezicht op het gebruik van de radar conform de vergunning en zal bij overtredingen handhavend optreden.	Nee
		2	Indiener stelt dat het waarschijnlijk is dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Defensie stelt dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, maar dat is zeer ongeloofwaardig omdat alleen Defensie de radar bestuurt en er geen controle mogelijk is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Daarnaast wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee
		3	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen in Wier (met koepel) niet zijn meegenomen in deze vergunningaanvraag. De meetresultaten komen in het ontwerpbesluit en in de aanvraag echter niet voor. De metingen van juni 2021 zijn bovendien niet onafhankelijk verlopen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de overheid zijn eigen zin doordrijft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		5	Indiener geeft aan dat de vergunningaanvraag moet worden stopgezet zolang indiener niet over de juiste en volledige informatie beschikt. Volgens de Woo heeft indiener dat recht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht. Omdat de openbare weg op slechts 35 meter van de radar ligt, is nu niet duidlelijk of de magnetische veldsterkte binnen veilige grenzen valt. Er is niet gemeten naar magnetische veldsterkten dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk te worden verklaard.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		7	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan de EMC-richtlijn die toeziet op het voorkomen van verstoringen in apparaten. In Wier zijn veel problemen met storingen aan apparatuur en kan zorgen voor beïnvloeding van hartimplantaten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404131	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Omdat de radar nog verder versterkt kan worden, is het ontoelaatbaar en een gevaar voor mens en dier.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een andere modus dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404132	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er onvoldoende onderzoek is gedaan nu de afstand van het bedrijf van indiener tot de radar hemelsbreed 500 meter is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar de negatieve gevolgen voor van de radar op korte en lange termijn voor mens en dier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt voorts dat er onduidelijkheid is over de toekomst van de agrarische onderneming. Bovendien is er verhoogd risico op hart- en vaatziekten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt Defensie aansprakelijk voor planschade voor eventuele windenergie. Indiener stelt Defensie ook aansprakelijk voor waardevermindering van de gebouwen en grond.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		5	Indiener geeft aan geen inzage te hebben in onderzoek naar de biodiversiteit van alle dieren en insecten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
202404133	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er onvoldoende onderzoek is gedaan nu de afstand van het bedrijf van indiener tot de radar hemelsbreed 500 meter is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar de negatieve gevolgen voor van de radar op korte en lange termijn voor mens en dier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt voorts dat er onduidelijkheid is over de toekomst van de agrarische onderneming. Bovendien is er verhoogd risico op hart- en vaatziekten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt Defensie aansprakelijk voor planschade voor eventuele windenergie. Indiener stelt Defensie ook aansprakelijk voor waardevermindering van de gebouwen en grond.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		5	Indiener geeft aan geen inzage te hebben in onderzoek naar de biodiversiteit van alle dieren en insecten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404134	Gorinchem	1	Indiener stelt dat er sinds februari 2023 een windenergieverkenning loopt in de Alblasserwaard, grondgebied van de gemeenten Molenlanden en Gorinchem. Windmolens kunnen vanwege de omvang en afhankelijk van een zekere (lijn) opstelling zorgen voor een onacceptabele radardekking. Indiener wil Defensie erop wijzen dat een mogelijk radarstation in Herwijnen dus in meer of mindere mate impact kan hebben op zoekgebieden voor windenergie wat voor indiener ongewenst is. Indiener wil deze zorg met Defensie delen en stelt het op prijs als Defensie bij de finale afweging voor een locatie voor het radarstation rekening houdt met de windenergieopgave in de Alblasserwaard. Immers, de staatssecretaris gaf aan dat Herwijnen mede uitgekozen is omdat het geen windenergieplannen zou dwarsbomen. Een plankaart met zoekgebieden is bijgevoegd. Indiener hoopt dat de zorg begrepen wordt en dat er een constructieve reactie van Defensie volgt.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat er sprake is van zoekgebieden voor windenergie. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Daar is geen sprake van.	Nee
202404135	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er talloze redenen zijn waarom de plaatsing van een dergelijke radar zeer risicovol is en daarom hoort zo'n installatie niet thuis op 900 meter van een dorpskern.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		2	Indiener sluit aan bij de zienswijze van de Stichting Niet Nog Een Radar.	Zie hiertoe de separate beantwoording van de zienswijzen van de stichting.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt wantrouwen te koesteren jegens Defensie niet in de minste plaats door het voor indiener teleurstellende optreden van de Staatssecretaris in het lokale dorpshuis. Indiener trekt daardoor de conclusie dat Defensie géén goed verhaal heeft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat het plaatsen van de militaire radar in Herwijnen conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen op termijn aan indiener, zijn dorpsgenoten, de omringende natuur en het landschap ernstige (gezondheids)schade berokkenen. Talloze onderzoeken wijzen hierop volgens indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		5	Indiener stelt dat dat risico onaanvaardbaar is, temeer daar onvoldoende (oprecht) onderzoek is gedaan naar alternatieve minder risicovolle locaties voor de Smart-L radar. Indiener vindt dat moreel verwerpelijk en onacceptabel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
202404136	Herwijnen	1	Indiener stelt zich zorgen te maken over geluid nu de geluidmetingen in Wier, zonder koepel, lieten zien dat de radar niet voldoet aan de gestelde geluidsnormen. In de vergunningaanvraag zijn bovendien geen metingen meegenomen van de radar in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener stelt dat onduidelijk is of aan de ICNIRP wordt voldaan en vraagt zich af of indiener niet aan veel straling wordt blootgesteld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Door de staring-modus en de override-modus voldoet de radar niet aan de gestelde eisen.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		4	Indiener maakt zich zorgen over schade aan het melkveebedrijf omdat melkvee ook gevoelig is voor straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		5	Indiener heeft geen geloof in Defensie dat de override-modus en de staring-modus slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zullen worden gebruikt. Immers, Defensie zelf bestuurt de radar.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar schade zal aanbrengen aan indiener, het gezin, het bedrijf en de omgeving en kan niet vanuit de huidige wettelijke kaders worden gerealiseerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties, naar alle relevante feiten en naar gezondheidsrisico's voor omwonenden, ook niet voor de landbouw en veeteeltbedrijven.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
202404137	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Indiener vindt dit uitermate alarmerend.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een andere modus dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee
		2	Indiener stelt dat de meetresultaten van de radar in Wier na het plaatsen van de koepel ontbreken in de aanvraag. Daarmee is volstrekt onbekend wat het stralingsniveau in Herwijnen zal zijn en of dit voldoet aan de ICNIRP-norm. Dit lijkt indiener niet aanvaardbaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener heeft geen geloof in Defensie dat de override-modus en de staring-modus slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zullen worden gebruikt. Immers, Defensie zelf bestuurt de radar en controle is niet mogelijk.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Wanneer Defensie gebruik wil maken van de override modus zal dit middels een vergunningaanvraag geregeld moeten worden. Controle vindt plaats door middel van toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de overheid niet transparant is. Ondanks dat met de staring-modus en de override-modus niet aan de gestelde eisen wordt voldaan, kan de radar toch gewoon geplaatst worden. Ook bewust niet willen zoeken naar een betere locatie dan Herwijnen is een bewijs van onwil.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie 18 Groundmaster 200 Multi Mission Compact radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		6	Indiener stelt dat ondanks Wob en Woo verzoeken informatie door de overheid niet is geleverd of ver buiten de gestelde termijn. Hierdoor is een kennisachterstand ontstaan, iets wat Defensie wellicht bewust in stand wil houden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is conform de Wabo volledig en om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		7	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en niet ontvankelijk moet worden verklaard nu de magnetische veldsterkte van de radar niet op een afstand van 35 meter in beeld is gebracht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		8	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan de EMC-richtlijn die toeziet op het voorkomen van verstoringen in	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			apparaten. Daarom moet de aanvraag afgewezen worden.		
		9	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404138	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er betere locaties zijn voor de radar, zoals Lopik of militaire oefenterreinen. Indiener vraagt om een onderbouwing van de reden om op deze locaties niet te inventariseren naar de mogelijkheden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat Defensie rechtsongelijkheid creëert. De radar met een enorm energieverbruik aansluiten op het energienet is geen enkel probleem. Maar bedrijven of particulieren die een zwaardere aansluiting willen, worden afgewezen.	Deze veronderstelling behoort niet tot het toetsingskader van de omgevingsvergunning. Hoe omgegaan wordt met het toe- of afwijzen van aansluitingen op het energienet is niet aan het bevoegd gezag voor de radar.	Nee
		3	Indiener trekt de conclusie van Defensie in twijfel dat wanneer de geluidproblemen van de radar in Wier zijn opgelost, niets meer in de weg staat voor de plaatsing van een eenzelfde systeem in Herwijnen. Indiener stelt dat ook diverse omgevingsfactoren hierbij een rol spelen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		4	Indiener vraagt Defensie of er een risicoanalyse is gemaakt voor het feit dat de radar een doel kan zijn in geval van oorlog.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		5	Indiener vraagt zich af waarom bij gewone bedrijvigheid in categorie 6 een veel grotere afstand wordt gehanteerd dan bij de radar die ook in 6 is ingedeeld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de Duitse rekenmethoden voor straling veel strenger zijn dan de methode gehanteerd door Defensie. Daardoor lijkt het alsof er geen stralingsgevaar is voor omwonenden. Waarom hanteert Defensie een eigen methode waarmee de situatie veel rooskleuriger wordt voorgesteld?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		7	Indiener vraagt wat er gebeurt met het stralingsniveau als de radar op het extra hoge niveau wordt geschakeld en is daarvan berekend wat het effect is op de direct omwonenden?	Er wordt een vergunning verleend voor het aangevraagde gebruik van de radar. Ander gebruik van de radar, zoals een extra hoog niveau (override modus), zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT. De effecten hiervan zullen dan ook opnieuw getoetst worden. De ILT houdt toezicht op de naleving van de regels. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces RCR). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		8	Indiener vraagt zich af hoe de omwonenden kunnen weten wanneer de radar in de hoge stand in geschakeld?	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Alle aangevraagde modi voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Het is Defensie niet toegestaan om een andere modus te gebruiken, tenzij hiervoor eerst een nieuwe vergunning is aangevraagd (en vergund) bij de ILT. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener vraagt zich af of er betrouwbare meetrapporten zijn van het hoge stralingsniveau en of die zijn vergeleken met wat toegestaan is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		10	Indiener stelt dat Defensie niet zo zwaar tilt aan de gezondheid van de inwoners ondanks dat er zeer frequent ALS voorkomt in Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		11	Indiener stelt dat de invloed van straling op dieren zoals vleermuizen en vogels niet uitvoerig is onderzocht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		12	Indiener stelt dat in Wier gebleken is dat de radar verstoring van apparatuur veroorzaakt. Hoe gaat Defensie voorkomen dat dit ook speelt in Herwijnen?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		13	Indiener vraagt of de magnetische veldsterkte is onderzocht en wat de invloed is op mens en dier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		14	Indiener vraagt zich af wat de geplande radar doet met de waarde van onroerend goed en of er een planschadeovereenkomst is opgesteld voor de omwonenden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		15	Indiener stelt dat Defensie geen enkele moeite heeft gedaan om te kijken naar een alternatieve locatie.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		16	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie 18 Groundmaster 200 Multi Mission Compact radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		17	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404139	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet past binnen de straal van de gemeente Herwijnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar zorgen veroorzaakt door wat het doet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener geeft aan dat de radar elders geplaatst wordt waar mensen er geen last van hebben.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404140	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie op dit moment vergunning aanvraagt voor een radar die in de toekomst verder kijkt en krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. De toekomstige uitvoering van de Smart-L voldoet niet aan de huidige vergunningaanvraag.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een modus anders dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee
		2	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen in Wier (met koepel) niet zijn meegenomen in deze vergunningaanvraag. De meetresultaten komen in het ontwerpbesluit en in de aanvraag echter niet voor. De metingen van juni 2021 zijn bovendien niet onafhankelijk verlopen.	De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat het waarschijnlijk is dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Defensie stelt dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, maar dat is zeer ongeloofwaardig omdat alleen Defensie de radar bestuurt en er geen controle mogelijk is.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een modus anders dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee
		4	Indiener stelt dat de overheid zijn eigen zin doordrijft.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie 18 Groundmaster 200 Multi Mission Compact radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat ondanks Wob en Woo verzoeken informatie door de overheid niet is geleverd of ver buiten de gestelde termijn. Hierdoor is een kennisachterstand ontstaan, iets wat Defensie wellicht bewust in stand wil houden. Om die reden dient de vergunningaanvraag te worden stopgezet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie)paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee
		7	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en niet ontvankelijk moet worden verklaard nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht. Omdat de openbare weg op slechts 35 meter van de radar ligt, is nu niet duidelijk of de magnetische veldsterkte binnen veilige grenzen valt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		8	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan de EMC-richtlijn die toeziet op het voorkomen van verstoringen in apparaten. Daarom is de aanvraag niet compleet en moet niet-ontvankelijk verklaard worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404141	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het waarschijnlijk is dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Defensie stelt dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, maar dat is zeer ongeloofwaardig omdat alleen Defensie de radar bestuurt en er geen controle mogelijk is.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een modus anders dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen in Wier (met koepel) niet zijn meegenomen in deze vergunningaanvraag. De meetresultaten komen in het ontwerpbesluit en in de aanvraag echter niet voor. Als inwoner weer indiener niet aan welke straling ik word blootgesteld en of aan de ICNIRP voldaan wordt. De aanvraag is dus niet compleet en moet niet ontvankelijk verklaard worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en niet ontvankelijk moet worden verklaard nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
202404142	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar schadelijk is voor de mensen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat er belangen over het hoofd gezien zijn, namelijk de kinderen en het feit dat er geen huizen meer gebouwd mogen worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en de publieksvriendelijke uitleg van TNO. Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning niet uit voorzorg gaan weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Daarnaast is de veronderstelling dat er in de gemeente West-Betuwe geen huizen meer gebouwd mogen worden niet juist en ongefundeerd. De enige beperking die is opgelegd is een hoogtebeperking die was opgenomen in artikel 2.6.2, lid 9, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.4 van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening, en nu een plek heeft gevonden in artikel 5.155 Besluit kwaliteit leefomgeving.	Nee
		3	Indiener geeft aangeraakt te worden in zijn belang. Als de radar er komt, wil indiener zijn huis laten uitkopen door Defensie omdat het huis minder waard wordt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener is van mening dat de radar schadelijkheid veroorzaakt en is van mening dat de radar nergens gebouwd mag worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
202404143	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen onderzoek is gedaan naar de langdurige effecten van elektromagnetische straling op diersoorten zoals de vleermuis, ooievaars en het vee van de boeren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar in Wier geluidsoverlast veroorzaakt. De kans is groot dat dit in Herwijnen ook het geval zal zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar in Wier zorgt voor verstoring van apparatuur. Is er in de aanvraag rekening gehouden met de EMC-richtlijn? Indiener ziet graag de onderbouwing en stelt dat de aanvraag niet compleet is en dus niet ontvankelijk moet worden verklaard.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties en gezondheidsrisico's voor omwonenden. En er is ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen. De belangen zijn niet op een evenwichtige manier afgewogen en daarom is het voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404144	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het huis van indiener onverkoopbaar wordt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat het gezin van indiener wordt blootgesteld aan de radar. Daarnaast vindt indiener dat de afstand tot de radar niet wordt gerespecteerd en dat kleine kinderen niet aan langdurige extreme stralingsgevaren mogen worden blootgesteld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat in de staring-modus en de override-modus de Smart-L absoluut niet aan de aangegeven stralingsnorm voldoet. Indiener benoemd ook de effecten van klimaatverandering en omgevingsvervuiling door de radar.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Ander gebruik van de radar, bijvoorbeeld het gebruik van een modus anders dan in deze omgevingsvergunning toegestaan, zal door Defensie opnieuw moeten worden aangevraagd bij de ILT. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT. Ook wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. Ten aanzien van klimaatverandering en omgevingsvervuiling: In de bij de aanvraag betrokken onderzoeken op het gebied van natuur zijn Aerius berekeningen uitgewerkt voor zowel de bouw- als de gebruiksfase. Uit de berekeningen blijkt dat de bijdrage in beide gevallen een depositie van 0,00 mol stikstof per hectare per jaar oplevert. Daarmee worden significante gevolgen voor de genoemde Natura 2000 gebieden op voorhand uitgesloten. Ook wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. Ten aanzien van klimaatverandering en omgevingsvervuiling wordt opgemerkt dat de radar aan alle wettelijke vereisten voldoet binnen het toetsingskader ten aanzien van milieu.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404145	Herwijnen	1	Indiener stelt dat in de staring-modus en de override-modus de Smart-L niet aan de aangegeven stralingsnorm voldoet.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Defensie is onbetrouwbaar en maakt de radar mogelijk buiten de 1e en 2e kamer om.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie 18 Groundmaster 200 Multi Mission Compact radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en niet ontvankelijk moet worden verklaard nu de magnetische veldsterkte van de radar niet in beeld is gebracht. Omdat de openbare weg op slechts 35 meter van de radar ligt, is nu niet duidelijk of de magnetische veldsterkte binnen veilige grenzen valt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404146	Herwijnen	1	Indiener stelt dat geen rekening is gehouden met de EMC-richtlijnen en maakt zich zorgen over problemen met de pacemaker van de moeder van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		2	Indiener stelt dat de magnetische stralingen van de Smart-L radar enorm hoog zijn en maakt zich zorgen over de gezondheid van de (klein) kinderen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404147	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit omdat de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Defensie is echter zeer onbetrouwbaar.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener trekt in twijfel dat de radar aan alle eisen voldoet. Het is namelijk niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten en geluidsnormen niet worden overschreden. Het is dus onbekend of aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Defensie is onbetrouwbaar en maakt de radar mogelijk buiten de 1e en 2e kamer om.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Daarbij bestuurt Defensie zelf de radar. Defensie is daarmee ongeloofwaardig omdat de bewoners geen enkel zicht hebben op eventuele aanpassing van de radar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		5	Indiener stelt dat het niet zo kan zijn dat de gegevens van de leverancier worden gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever. Dat is een situatie waarbij de slager zijn eigen vlees keurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de metingen worden vastgelegd in een gemiddelde maar dat de pieken de normen grof overschrijden waarbij er een groot risico is op gezondheidsschade.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		7	Indiener stelt dat er meerdere wegen binnen de gevarenzone liggen. Daardoor worden de bewoners afgesloten van hun omgeving vanwege het stralingsgevaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		8	Indiener stelt dat omdat de radar planologisch in categorie 6 valt, de afstand tot woonbebouwing ten minste 1500 meter moet zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Richtafstanden).	Nee
		9	Indiener stelt dat indiener recht heeft op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving. Omdat op basis van de onderzoeken niet gegarandeerd kan worden dat op termijn geen schade optreedt, mag de radar niet worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat in geval van oorlog Herwijnen door de radar extra risico loopt juist door de aanwezigheid van de radar.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		11	Indiener stelt dat de aanwezigheid van de radar en de kans op gezondheidsschade het woongenot aantast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		12	Indiener stelt dat door de komst van de radar de woningen in waarde zullen dalen door het risico op gezondheidsschade.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		13	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie meerdere mobiele radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		14	Indiener stelt dat ondanks diverse verzoeken door de stichting nog steeds niet alle informatie ontvangen is en er daarom geen openheid van zaken is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		15	Indiener vraagt zich af wat de risico's zijn van magnetische veldsterkten en of dat onderzocht is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		16	Indiener stelt dat verstoring van apparatuur in Wier wel degelijk is vastgesteld. De radar voldoet dus niet en volgens de Telecomwet moet de vergunning geweigerd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		17	Indiener stelt dat Herwijnen geen redelijk alternatief is en om die reden zou de radar in een natuurgebied geplaatst moeten worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		18	Indiener claimt op voorhand een bedrag ter compensatie voor het geval er gezondheidsklachten ontstaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		19	Indiener stelt dat geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alternatieve locaties, gezondheidsrisico's voor mens en dier, flora en fauna en ecologische risico's. Tevens is geen rekening gehouden met het stralingsverleden van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404148	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Daarbij bestuurt Defensie zelf de radar. Defensie is daarmee ongeloofwaardig omdat de bewoners geen enkel zicht hebben op eventuele aanpassing van de radar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		2	Indiener stelt dat het niet zo kan zijn dat de gegevens van de leverancier worden gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever. Dat is een situatie waarbij de slager zijn eigen vlees keurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de metingen worden vastgelegd in een gemiddelde maar dat de pieken de normen grof overschrijden waarbij er een groot risico is op gezondheidsschade.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		4	Indiener stelt dat er meerdere wegen binnen de gevarenzone liggen. Daardoor worden de bewoners afgesloten van hun omgeving vanwege het stralingsgevaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit omdat de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Defensie is echter zeer onbetrouwbaar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener trekt in twijfel dat de radar aan alle eisen voldoet. Het is namelijk niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten en geluidsnormen niet worden overschreden. Het is dus onbekend of aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		7	Defensie is onbetrouwbaar en maakt de radar mogelijk buiten de 1e en 2e kamer om.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		8	Indiener stelt dat omdat de radar planologisch in categorie 6 valt, de afstand tot woonbebouwing ten minste 1500 meter moet zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Richtafstanden).	Nee
		9	Indiener stelt dat indiener recht heeft op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving. Omdat op basis van de onderzoeken niet gegarandeerd kan worden dat op termijn geen schade optreedt, mag de radar niet worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat ondanks diverse verzoeken door de stichting nog steeds niet alle informatie ontvangen is en er daarom geen openheid van zaken is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		11	Indiener vraagt zich af wat de risico's zijn van magnetische veldsterkten en of dat onderzocht is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		12	Indiener stelt dat verstoring van apparatuur in Wier wel degelijk is vastgesteld. De radar voldoet dus niet en volgens de Telecomwet moet de vergunning geweigerd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		13	Indiener stelt dat Herwijnen geen redelijk alternatief is en om die reden zou de radar in een natuurgebied geplaatst moeten worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		14	Indiener stelt dat in geval van oorlog Herwijnen door de radar extra risico loopt juist door de aanwezigheid van de radar.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		15	Indiener stelt dat de aanwezigheid van de radar en de kans op gezondheidsschade het woongenot aantast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		16	Indiener stelt dat door de komst van de radar de woningen in waarde zullen dalen door het risico op gezondheidsschade.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		17	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie meerdere mobiele radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		18	Indiener claimt op voorhand een bedrag ter compensatie voor het geval er gezondheidsklachten ontstaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		19	Indiener stelt dat geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alternatieve locaties, gezondheidsrisico's voor mens en dier, flora en fauna en ecologische risico's. Tevens is geen rekening gehouden met het stralingsverleden van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
202404149	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Herwijnen geen redelijk alternatief is en om die reden zou de radar in een natuurgebied geplaatst moeten worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit omdat de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Defensie is echter zeer onbetrouwbaar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		3	Indiener stelt dat er meerdere wegen binnen de gevarenzone liggen. Daardoor worden de bewoners afgesloten van hun omgeving vanwege het stralingsgevaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat indiener recht heeft op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving. Omdat op basis van de onderzoeken niet gegarandeerd kan worden dat op termijn geen schade optreedt, mag de radar niet worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener trekt in twijfel dat de radar aan alle eisen voldoet. Het is namelijk niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten en geluidsnormen niet worden overschreden. Het is dus onbekend of aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		6	Defensie is onbetrouwbaar en maakt de radar mogelijk buiten de 1e en 2e kamer om.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Daarbij bestuurt Defensie zelf de radar. Defensie is daarmee ongeloofwaardig omdat de bewoners geen enkel zicht hebben op eventuele aanpassing van de radar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		8	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie meerdere mobiele radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		9	Indiener stelt dat het niet zo kan zijn dat de gegevens van de leverancier worden gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever. Dat is een situatie waarbij de slager zijn eigen vlees keurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de metingen worden vastgelegd in een gemiddelde maar dat de pieken de normen grof overschrijden waarbij er een groot risico is op gezondheidsschade.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		11	Indiener stelt dat omdat de radar planologisch in categorie 6 valt, de afstand tot woonbebouwing ten minste 1500 meter moet zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Richtafstanden).	Nee
		12	Indiener stelt dat in geval van oorlog Herwijnen door de radar extra risico loopt juist door de aanwezigheid van de radar.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		13	Indiener stelt dat de aanwezigheid van de radar en de kans op gezondheidsschade het woongenot aantast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		14	Indiener stelt dat door de komst van de radar de woningen in waarde zullen dalen door het risico op gezondheidsschade.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		15	Indiener stelt dat ondanks diverse verzoeken door de stichting nog steeds niet alle informatie ontvangen is en er daarom geen openheid van zaken is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		16	Indiener vraagt zich af wat de risico's zijn van magnetische veldsterkten en of dat onderzocht is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		17	Indiener stelt dat verstoring van apparatuur in Wier wel degelijk is vastgesteld. De radar voldoet dus niet en volgens de Telecomwet moet de vergunning geweigerd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		18	Indiener stelt dat binnen de gevarenzone meerdere bedrijven aanwezig zijn op zeer korte afstand van de geplande radar. Het is onduidelijk of dit veilig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		19	Indiener stelt dat binnen de gevarenzone vee aanwezig kan zijn op zeer korte afstand van de geplande radar. Het is onduidelijk of dit veilig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		20	Indiener claimt op voorhand een bedrag ter compensatie voor het geval er gezondheidsklachten ontstaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		21	Indiener stelt dat geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alternatieve locaties, gezondheidsrisico's voor mens en dier, flora en fauna en ecologische risico's. Tevens is geen rekening gehouden met het stralingsverleden van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
202404150	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Herwijnen geen redelijk alternatief is en om die reden zou de radar in een natuurgebied geplaatst moeten worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit omdat de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Defensie is echter zeer onbetrouwbaar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		3	Indiener stelt dat er meerdere wegen binnen de gevarenzone liggen. Daardoor worden de bewoners afgesloten van hun omgeving vanwege het stralingsgevaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat indiener recht heeft op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving. Omdat op basis van de onderzoeken niet gegarandeerd kan worden dat op termijn geen schade optreedt, mag de radar niet worden geplaatst.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener trekt in twijfel dat de radar aan alle eisen voldoet. Het is namelijk niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten en geluidsnormen niet worden overschreden. Het is dus onbekend of aan de ICNIRP-richtlijn wordt voldaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		6	Defensie is onbetrouwbaar en maakt de radar mogelijk buiten de 1e en 2e kamer om.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		7	Indiener stelt dat de radar in de staring modus en in de override modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Daarbij bestuurt Defensie zelf de radar. Defensie is daarmee ongeloofwaardig omdat de bewoners geen enkel zicht hebben op eventuele aanpassing van de radar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		8	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie meerdere mobiele radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat het niet zo kan zijn dat de gegevens van de leverancier worden gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever. Dat is een situatie waarbij de slager zijn eigen vlees keurt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		10	Indiener stelt dat de metingen worden vastgelegd in een gemiddelde maar dat de pieken de normen grof overschrijden waarbij er een groot risico is op gezondheidsschade.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		11	Indiener stelt dat omdat de radar planologisch in categorie 6 valt, de afstand tot woonbebouwing ten minste 1500 meter moet zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Richtafstanden).	Nee
		12	Indiener stelt dat in geval van oorlog Herwijnen door de radar extra risico loopt juist door de aanwezigheid van de radar.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		13	Indiener stelt dat de aanwezigheid van de radar en de kans op gezondheidsschade het woongenot aantast.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		14	Indiener stelt dat door de komst van de radar de woningen in waarde zullen dalen door het risico op gezondheidsschade.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		15	Indiener stelt dat ondanks diverse verzoeken door de stichting nog steeds niet alle informatie ontvangen is en er daarom geen openheid van zaken is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		16	Indiener vraagt zich af wat de risico's zijn van magnetische veldsterkten en of dat onderzocht is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		17	Indiener stelt dat verstoring van apparatuur in Wier wel degelijk is vastgesteld. De radar voldoet dus niet en volgens de Telecomwet moet de vergunning geweigerd worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		18	Indiener stelt dat binnen de gevarenzone meerdere bedrijven aanwezig zijn op zeer	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			korte afstand van de geplande radar. Het is onduidelijk of dit veilig is.		
		19	Indiener stelt dat binnen de gevarenzone vee aanwezig kan zijn op zeer korte afstand van de geplande radar. Het is onduidelijk of dit veilig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		20	Indiener stelt dat binnen de gevarenzone kinderen aanwezig zijn binnen 1500 meter van de radar. Het is onduidelijk of dit veilig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		21	Indiener claimt op voorhand een bedrag ter compensatie voor het geval er gezondheidsklachten ontstaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		22	Indiener stelt dat geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alternatieve locaties, gezondheidsrisico's voor mens en dier, flora en fauna en ecologische risico's. Tevens is geen rekening gehouden met het stralingsverleden van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
202404151	Herwijnen	1	Defensie is onbetrouwbaar en maakt de radar mogelijk buiten de 1e en 2e kamer om.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie meerdere mobiele radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de magnetische stralingen van de Smart-L radar enorm hoog zijn. De metingen die niet zijn gedaan ontbreken in de vergunningaanvraag.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404152	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er gespeeld wordt met de gezondheid van mensen in of aan de rand van het dorp.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen niet nodig is nu Defensie meerdere mobiele radars heeft gekocht die die functie prima kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat Defensie alleen het eigen belang dient zonder rekening te houden met gezondheid van mens, dier, milieu, natuur, natura 2000 en de Hollandse Waterlinie	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener is van mening dat het van groot belang is dat de radar niet in Herwijnen wordt geplaatst. Het verstoort uitzicht en rust.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		5	Indiener is van mening dat door de radar de woningwaarde daalt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
202404153	Herwijnen	1	Indiener stelt dat op pagina 38 van het ontwerpbesluit onder 1.1.2 t/m 1.1.5 verwezen wordt naar metingen van voorschriften 1.2.1 en 1.2.2. Indiener stelt dat deze artikelen niet te vinden zijn in het document.	Dit betrof een verkeerde verwijzing en is in het definitieve besluit hersteld.	Ja
		2	Indiener stelt dat de override button er in het geheel niet in mag zitten om te voorkomen dat stralingsrisico's worden overschreden.	De override modus maakt geen onderdeel uit van de aanvraag en mag door Defensie niet gebruikt worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		3	Indiener maakt zich zorgen over gezondheidsklachten op lange termijn en valt in een risicogroep nu de vader van indiener is overleden met de diagnose ALS.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener is van mening dat er voldoende andere plekken zijn voor de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		5	Indiener is van mening dat de onderzoeken op ondeugdelijke manier zijn gedaan.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404154	Asperen	1	Indiener geeft aan dat terwijl anderen schriftelijk op de hoogte werden gesteld van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit, indiener niet een dergelijk schrijven heeft ontvangen.	Van 5 april 2024 tot en met 16 mei 2024 heeft de aanvraag en een ontwerp van het besluit ter inzage gelegen overeenkomstig 3.12 lid 5 Wabo en 3:16 Awb. Gedurende deze periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt. In totaal zijn 231 zienswijzen ontvangen op de ontwerpbeschikking. Er bestaat geen plicht tot het afzonderlijk informeren van belanghebbende omwonenden tot wie het ontwerpbesluit niet is gericht.	Nee
		2	Indiener veronderstelt dat de verplaatsing van de radar Nieuw Milligen naar Herwijnen veel méér projectontwikkelingszaken betreft dan slechts de noodzaak bij Defensie. Dat leidt indiener af uit het feit dat er reactie komt op de zienswijze door het Rijksvastgoedbedrijf en niet door Bureau Energieprojecten.	Het betreft hier een veronderstelling van zienswijzeindiener. Het Rijksvastgoedbedrijf dient namens de minister van Defensie als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden vergunningaanvragen in bij de ILT. Zodoende geeft het RVB (ook) reactie op zienswijzen.	Nee
		3	Indiener veronderstelt dat TNO niet onafhankelijk is nu TNO door Defensie wordt betaald.	Er is geen sprake van een gebrek in de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van TNO. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat TNO niet onafhankelijk zou zijn. Daar komt bij dat medewerkers van TNO gehouden zijn aan de gedragscode wetenschappelijke integriteit. Het niet naleven van deze gedragscode kan voor de betreffende medewerker verregaande consequenties hebben.	Nee
		4	Indiener verzoekt om hetgeen is ingebracht door de Stichting Niet Nog Een Radar, integraal en herhaald en ingepast te beschouwen.	De ingediende zienswijzen van de Stichting Niet Nog Een Radar In Herwijnen zijn separaat beantwoord.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat recreatiegebied "Put van Herwijnen" volledig lijkt te zijn vergeten en onterecht buiten beschouwing gelaten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		6	Indiener verzoekt zijn zienswijze aan alle politieke partijen te verstrekken en stelt daarbij dat de verplaatsing van de radarpost Nieuw Milligen zonder grondige MER, alternatieve studie en onafhankelijke beoordelingen wijst op grote invloeden van projectontwikkelaars in ons volle land.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces RCR), paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.1 (Participatie). Voorts wordt indiener erop gewezen dat het hem vrijstaat om de ingebrachte zienswijzen te delen met politieke partijen. Er hoeft bij deze aanvraag geen m.e.r.-beoordeling of een milieueffectrapport (MER) te worden ingediend. De reden hiervoor is dat de in de aanvraag beschreven voorgenomen activiteiten niet zijn vermeld in de eerste kolom van onderdeel C en/of onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (besluit m.e.r.). De ILT is een onafhankelijke vergunningverlener en toetst de vergunning aan 2.14 Wabo waarin de bescherming van het milieu centraal staat. Weigering van de omgevingsvergunning milieu kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt in de bijlage bij de zienswijze dat er niet genoeg naar alternatieven is gekeken op basis van een MER-studie.	Er hoeft bij deze aanvraag geen m.e.r.-beoordeling of een milieueffectrapport (MER) te worden ingediend. De reden hiervoor is dat de in de aanvraag beschreven voorgenomen activiteiten niet zijn vermeld in de eerste kolom van onderdeel C en/of onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (besluit m.e.r.). Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		8	Indiener stelt in de bijlage bij de zienswijze dat TNO en RIVM niet onafhankelijk zijn omdat zij betaald worden door de overheid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		9	Indiener stelt dat bij brief van het Ministerie van EZ aan de Raad van de gemeente Lingewaal is medegedeeld dat de gemeente een noodzakelijk windpark dwarsboomt indien de raad niet instemt met de defensieradar in Lingewaal. Indiener vindt dit enigszins naar chantage ruiken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		10	Indiener stelt dat de Overste tijdens een bewonersbijeenkomst tot twee keer toe heeft gezegd dat de radar er niet komt als de raad niet instemt. Dit is echter niet verifieerbaar omdat de telefoons moesten worden ingeleverd. Dat Defensie nu toch doorzet leidt bij indiener tot een klaagschrift.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
202404155	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het nog steeds volkomen onduidelijk is waarom er geen alternatieve locatie is. Indiener krijgt sterk de indruk dan van alle	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			onderzochte locaties Herwijnen het grootste gezondheidsrisico kent.		
		2	Indiener stelt dat Defensie de tweede kamer en de gemeente Herwijnen niet serieus neemt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de wettelijke afstand van 1500 meter tot woonbebouwing niet gehaald wordt en dat moet reden genoeg zijn de radar niet te plaatsen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		4	Indiener stelt dat op basis van de nu bekende gegevens over straling de radar in Herwijnen juridisch niet mogelijk is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces RCR).	Nee
		5	Indiener stelt in de bijlage bij de zienswijze dat zij in de steek gelaten worden door Defensie omdat door de Radar de veiligheid bedreigd wordt, juist door Defensie zelf, normaal gesproken verdedigers.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
202404156	Herwijnen	1	Indiener stelt dat nog een radar erbij nog meer straling geeft. Metingen kloppen niet en pas na 5 jaar wordt er weer gemeten. Onduidelijk wat er dan inmiddels al is aangericht.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat omdat meetresultaten niet zijn aangegeven in het ontwerpbesluit, niet duidelijk is aan welke straling de inwoners blootgesteld worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat in de staring- en override-modus de radar niet aan de gestelde eisen voldoet.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		4	Indiener stelt dat Defensie zijn eigen zin doet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		5	Indiener stelt dat onvoldoende is gekeken naar verstoring van apparatuur. Een onderbouwing ontbreekt in de vergunningaanvraag.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404157	Herwijnen	1	Indiener stelt dat hoge moderne gebouwen niet passen binnen werelderfgoed De Hollandse Waterlinie.	Deze stelling hoort niet tot het toetsingskader voor de omgevingsvergunning. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		2	Het is indiener onduidelijk waarom over 10 jaar de aanwezige essen worden gekapt en wat ervoor terugkomt.	Het kappen van essen komt in deze procedure niet aan de orde. De huidige om het terrein gelegen houtopstand is in slechte staat. In de toekomst gaat het noodzakelijk zijn om deze houtopstand te vellen in het kader van terreinbeheer. Tevens zal hiervoor te zijner tijd een nieuwe houtopstand gerealiseerd worden.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de richtafstand van 1500 meter uit de VNG-handleiding niet wordt gerespecteerd. Daardoor kunnen er problemen komen met straling en geluid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		4	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit omdat de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Hoe weten de inwoners dan dat de radar niet te veel straling uitstraalt en geen verdere schade aanricht aan gezondheid, geluid en milieu?	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen, geluidgrenswaarden en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier voor zowel straling als geluid niet zijn meegenomen. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier en die zijn niet onafhankelijk verlopen.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar zorgt voor verstoring van apparatuur en dat er geen rekening is gehouden met de EMC-richtlijn. Een onderbouwing ontbreekt in de vergunningaanvraag. Hoe gaat Defensie dit voorkomen of oplossen?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en apparatuur).	Nee
		7	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan magnetische veldsterkten. Nu de openbare weg op 35 meter van de radar ligt, moet ook de magnetische veldsterkte worden meegenomen in de aanvraag. Nu dit niet is gebeurd, is de aanvraag niet compleet en dient niet ontvankelijk te worden verklaard.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404158	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag moet worden stopgezet nu indiener niet beschikt over alle juiste en volledige informatie die nodig is om een standpunt te vormen. De Wob en Woo verzoeken hebben geen volledige informatie opgeleverd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404159	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie op dit moment vergunning aanvraagt voor een radar die in de toekomst verder kijkt en krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. De toekomstige uitvoering van de Smart-L voldoet niet aan de huidige vergunningaanvraag.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Alle aangevraagde modi voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de omgevingsvergunning niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404160	Herwijnen	1	Indiener stelt dat in de aanvraag geen aandacht is besteed aan magnetische veldsterkten. Nu de openbare weg op 35 meter van de radar ligt, moet ook de magnetische veldsterkte worden meegenomen in de aanvraag. Nu dit niet is gebeurd, is de aanvraag niet compleet en dient niet ontvankelijk te worden verklaard.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404161	Herwijnen	1	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier voor zowel straling als geluid niet zijn meegenomen. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404162	Werkhoven	1	Indiener stelt dat de nationale en internationale kaders en richtlijnen niet voldoende in acht zijn genomen. Er zijn ernstige gezondheidsrisico's. Indiener stelt dat er geen zorgvuldig en alles omvattend onderzoek is gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor natuur, landbouw en dieren (o.a. koeien en bijen).	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico’s kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		2	Indiener geeft aan op te komen voor de belangen van mens en natuur om zonder ernstige gezondheidsrisico's door m.n. straling te kunnen leven. De extra radar levert een overdosissituatie op.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat het Defensie zou sieren om mee te werken aan een 'witte zone', een stralingsarm gebied waar EHS-ers en stralingsbewuste mensen kunnen wonen en werken.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404164	Herwijnen	1	Indiener merkt op dat de radar in de toekomst flexibel kan worden uitgebreid. Dat biedt geen garantie dat de radar aan de vergunning kan blijven voldoen. Er moeten degelijke afspraken komen om te zorgen dat de radar in alle situaties blijft voldoen aan de normen in de vergunning.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Alle aangevraagde modi voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de omgevingsvergunning niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener geeft aan dat er niets vermeld is over magnetische velden. Dit ontbreekt en is een essentieel onderdeel in de vergunningverlening.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt dat Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in worst-case scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP-contour de blootstellingslimieten worden overschreden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat Defensie aangeeft dat de Smart-L radar in Staring en Override modus niet aan de eisen voldoet. Radar hoort daarom niet op deze locatie.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Alle aangevraagde modi voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de omgevingsvergunning niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Opgemerkt wordt dat de overridemodus niet is aangevraagd en ook niet is vergund. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		5	Indiener stelt dat de komst van de radar betekent dat woningen slechter verkoopbaar worden. Wat wordt hiervoor geregeld?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener geeft aan dat Defensie zijn eigen gang gaat. Indiener komt tot de conclusie dat dit proces eerlijker, beter en betrouwbaarder moet worden uitgevoerd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		7	Indiener geeft aan dat het een oneerlijk speelveld is omdat niet alle opgevraagde informatie werd geleverd en dan ook nog eens veel te laat. Zonder volledige kennis kan moeilijk een oordeel geveld worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		8	Indiener maakt zich zorgen over verstoring van apparatuur en omdat indiener veel thuis werkt gaat hem dat in het dagelijks leven raken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		9	Indiener geeft aan dat er geen garanties gegeven kunnen worden dat pacemakers het blijven doen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404165		1	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Na de plaatsing zal pas na 5 jaar weer gemeten worden.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Alle aangevraagde modi voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de omgevingsvergunning niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Metingen kunnen op basis van de vergunningvoorschriften op willekeurige momenten worden uitgevoerd door de RDI. Voorafgaand aan inwerkingstellen van de radar dient een validatiemeting uitgevoerd te worden. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		2	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier niet zijn meegenomen. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is en als onontvankelijk moet worden beschouwd. Dat wordt ingegeven door de verwachting dat de Smart-L storingen veroorzaakt op andere apparatuur. Volgens berekeningen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			van TNO zal de limiet van 18V/m ruimschoots worden overschreden.		
		4	ICD's zullen verstoord worden vanwege elektromagnetische velden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		5	Indiener stelt dat Defensie zijn eigen gang gaat en drukt de radar in Herwijnen er koste wat kost door.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404166	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de inwoners van Herwijnen niet eerlijk worden geïnformeerd. Dit wordt onderbouwd met niet op waarheid berustte onderzoeken naar straling en geluid en het ontbreken van onderzoek naar de magnetische veldsterkte.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar zal leiden tot verstoring van apparatuur. Er is geen rekening gehouden met de Europese richtlijnen met betrekking tot elektromagnetische compatibiliteit.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		3	Indiener vindt het onbegrijpelijk dat de Eerste en Tweede Kamer door Defensie buitenspel worden gezet. Defensie toch gewoon zijn zinnen doorzet en de Radar met behulp van de Rijks Coördinatie Regeling doordrukt in Herwijnen. Indiener is van mening dat dit zo niet kan en mag.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404167	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar te dicht bij het dorp staat en dat door de stralingen indiener niet meer normaal de telefoon kan gebruiken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		2	Indiener vindt dat de dieren die in Herwijnen leven zoals vleermuizen en vogels, over het hoofd zijn gezien.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		3	Indiener geeft aan niet in te kunnen schatten welke gezondheidsklachten het op gaat brengen. Indiener twijfelt of ze nog kan zwemmen/skeeleren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de stralingen sommige mensen niet goed doen dus die worden ziek.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404168	Herwijnen	1	Volgens indiener is de radar te dicht bij het dorp gezet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		2	Indiener stelt dat de dieren niet meer normaal kunnen leven door de stralingen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		3	Indiener stelt niet meer normaal te kunnen zwemmen bij de Put of skeeleren door de polder.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener maakt zich zorgen over het lot van de vleermuizen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
202404169	Herwijnen	1	Volgens indiener is de radar te dicht bij het dorp gezet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over de ouderen die in het dorp wonen. Die kunnen ziek worden en misschien helemaal niet meer beter worden van de stralingen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt dat door de radar de kleinkinderen niet meer buiten kunnen spelen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener maakt zich zorgen over de dieren en mensen die in het dorp wonen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404170	Herwijnen	1	Indiener is hoogst verbaast over de informatie dat de radar opgevoerd kan worden terwijl dit niet in de huidige vergunningaanvraag is meegenomen. De onrust die er al was wordt daardoor alleen maar groter. De vergunningaanvraag zou dan ook aangepast moeten worden op wat de radar echt kan.	De omgevingsvergunning ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Alle aangevraagde modi voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de omgevingsvergunning niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		2	Indiener geeft aan daardoor geen enkel vertrouwen meer te hebben in de club die dit project uitvoert.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat naar zijn idee controlemetingen v.w.b. straling bewust achterwege zijn gelaten na het plaatsen van de geluidskoepel. Dat wordt door indiener gezien als onrust zaaien in plaats van helder en duidelijk maken wat er speelt en welke gevolgen dit kan hebben.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de 18 mobiele en door Defensie aangeschafte radars maken de radar in Herwijnen overbodig.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		5	Indiener vindt dat Defensie machtsmisbruik toepast door de RCR toe te passen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en 2.3.2 (Proces).	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar risico's oplevert voor mensen met een ICD.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener geeft vanuit de regelgeving rondom de RI&E de suggestie mee dat binnen de RI&E geldt dat het veilig gebeurt en anders niet. Dit wordt als tip meegegeven aan de overheid.	De RI&E komt voort uit de Arbowet- en regelgeving en heeft betrekking op veiligheid en gezondheid van medewerkers binnen de inrichting. Dat behoort niet tot het toetsingskader van deze omgevingsvergunning.	Nee
		8	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404171	Herwijnen	1	Indiener stelt dat door het hoge energieverbruik er ook magnetische straling is en men op slechts 35 meter van de radar de openbare weg vindt. Wat zijn de risico's?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener heeft zorgen om de afstand van de radar tot bebouwing i.v.m. straling en geluid.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404172	Herwijnen	1	Indiener vindt dat de metingen naar de hand van Defensie zijn gezet en tijdens de metingen werd de apparatuur bestuurd door medewerkers van Defensie. Knoppen kunnen dus ook anders bediend worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		2	Het in indiener onduidelijk welke ICNIRP-normen worden aangehouden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Het is indiener onduidelijk hoe de uitlaatgassen van de inpandige dieseltank worden afgevoerd.	Dit vindt conform PGS 30 plaats via een directe verbinding met de buitenlucht.	Nee
		4	Indiener kan door de komst van de radar niet meer veilig naar het werk fietsen. Zwemmen in de Put is ook niet meer van toepassing en het landschap is niet meer Hollands met de komst van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener vreest in tijd van oorlog dat in Herwijnen de eerste bommen zullen vallen.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
202404173	Rotterdam	1	Indiener stelt dat de vaste radar in Herwijnen niet nodig is omdat mobiele radars dit kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat in de aanvraag geen rekening is gehouden met mogelijke oorlogsdreiging en wapeninzet van de vijand op de radar. Op zijn minst had aansluiting gezocht kunnen worden bij het Bevi. Omdat dit nagelaten is, is de ontwerpvergunning onzorgvuldig tot stand gekomen.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		3	Indiener stelt dat bij een mogelijke dijkdoorbraak de KNMI-radar 4,5 meter overstromen. Dat betekent dat de noodstroomvoorziening (tank 2800 liter diesel) op ten minste 4.5 meter hoogte geplaatst moet worden. Indiener vraagt zich af of er door BAM constructietechnisch met dit gewicht rekening is gehouden en dit is doorgerekend.	Er bestaat geen enkele reden om aan te nemen dat er sprake is van een overstromingsrisico ter plaatse van het radarstation. De hoogwaterveiligheid wordt, onder meer, geborgd door de dijken in Nederland te laten voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnormen zoals, ten tijde van de planvorming voor het radarstation, neergelegd in de Waterwet (thans: Besluit kwaliteit leefomgeving). Voor het dijktraject in de nabijheid van radarstation geldt een norm voor een zogenoemde ‘overstromingskans’ van 1:10.000 per jaar. Door de uitvoering van het projectplan Waterwet Gorinchem-Waardenburg komt dit hele dijktraject aan deze wettelijke norm te voldoen. De ILT kan de vergunning niet uit voorzorg gaan weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Rampscenario's worden niet tot dat toetsingskader gerekend.	Nee
		4	Indiener vraagt zich af hoe e.e.a. ingeregeld is met betrekking tot de veiligheid van personen in het gebouw. Diesel ontvlamd niet snel, maar dit veiligheidsaspect behoeft aandacht.	Hieraan wordt voldaan doordat de inpandige dieseltank moet voldoen aan het regiem van de PGS 30. De PGS 30 ziet toe op alle veiligheidsaspecten rondom de opslag van diesel.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener vraagt zich af, nu de override knop komt te vervallen, waarom niet expliciet in de voorschriften van de ontwerpvergunning is vermeld dat er een verplichte installatie met logsysteem geïnstalleerd dient te worden in de radar die voorkomt dat de radar in werking blijft als de ICNIRP-normen worden overschreden en dat deze normen aangepast dienen te worden als de ICNIRP-normen in de toekomst vervangen dienen te worden door stringentere normen.	De override-modus is niet aangevraagd en om die reden ook niet vergund. De installatie is dermate ingesteld dat de ICNIRP-contour te allen tijde wordt gerespecteerd. Dit is in de voorschriften vastgelegd. Iedere andere modus van de radar zal door Defensie opnieuw met een vergunningaanvraag bij de ILT moeten worden aangevraagd. Ten aanzien van mogelijk stringentere normen zal de ILT in het kader van bbt de vergunning moeten actualiseren op voorschriften indien de normen stringenter worden.	Nee
		6	Voorts, zo stelt indiener, is onduidelijk welk effect de geluidskoepel op het stralingsniveau heeft van de radar en of dit stralingsniveau al of niet in lijn is met de ICNIRP-normen en daarnaast of het stralingsniveau de mensenrechten zoals omschreven en beschermd via het EVRM niet schendt van personen in de leefomgeving van de radar (bijvoorbeeld: scholen, kerken, woningen etc.).	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Daarnaast is er geen (goede) belangenafweging gemaakt. Art 8 tweede lid EVRM vereist dat lidstaten het relatieve gewicht van alle betrokken belangen ten opzichte van elkaar bepalen. Zie de verplichting daartoe in rechtsoverweging 6.43, ECLI:NL: RBDHA:2024:3734.	Art. 8 van het EVRM beschermt het recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven. In het EVRM is geen recht op bescherming van de leefomgeving is opgenomen maar dit artikel heeft wel betrekking op milieukwesties. Als de verwezenlijking van een milieugevaar voldoende ernstig is en rechtstreekse gevolgen heeft voor het privéleven, dan kan volgens het EHRM-bescherming worden ontleend aan art. 8 EVRM. Criterium daarbij is dat er door ernstige milieuverontreiniging een risico is komen ontstaan die mogelijkerwijs het welzijn van personen kan aantasten. Dat is hier niet het geval.	Nee
		8	Indiener stelt dat de vergunning niet met de juiste zorgvuldigheid is voorbereid nu niet uit de ontwerp vergunning valt af te leiden of met beschermde fauna rekening is gehouden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		9	Volgens indiener is niet uit het ontwerpbesluit af te leiden waarom de minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om de vergunning af te geven. Uit welk besluit dan wel regelgeving blijkt dit?	De inrichting valt ten aanzien van het milieudeel onder andere onder categorie 29.1 en onder categorie 20.1 a onder 3 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Op grond van categorie 20.6 onder a is de inrichting vergunningplichtig vanwege het elektrische vermogen voor de omzetting van dat elektrische vermogen van meer dan 4 kW. Op grond van artikel 2.4 derde lid van de Wabo juncto artikel 3.3 tweede lid van het Bor is de minister van Infrastructuur en Waterstaat, bevoegd om de omgevingsvergunning te verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		10	Indiener verzoekt op grond van bovenstaande zienswijzen de ontwerp omgevingsvergunning in te trekken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		11	Indiener adviseert Defensie om te investeren in de "beste radar ter wereld" en op grond daarvan ook de radar in Wier af te breken.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
202404174	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het Bouwbesluit 2012 wordt aangehaald maar deze is naar mening van indiener na 2012 nog veranderd. Daarnaast zijn er stikstofregels.	De wijzigingen in het Bouwbesluit 2012 zijn meegenomen bij de toetsing van de omgevingsvergunning bouw. Ten aanzien stikstof is tevens getoetst. De basis daarvoor is het rapport Onderzoek stikstofdepositie Herwijnen, Radartoren, met projectnummer 160239.04 van 9 november 2023. In dit onderzoek zijn Aerius berekeningen uitgewerkt voor zowel de bouw- als de gebruiksfase. Uit de berekeningen blijkt dat de bijdrage in beide gevallen een depositie van 0,00 mol stikstof per hectare per jaar oplevert. Daarmee worden significante gevolgen voor de genoemde Natura 2000 gebieden op voorhand uitgesloten.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener vraagt zich af wat er ondanks de goede verpakking gebeurt als glycol en diesel mengen.	Er is een beperkte hoeveelheid onderhoudsmiddelen aanwezig voor standaard onderhoudsactiviteiten. Daarnaast is een kleine hoeveelheid glycol op voorraad ten behoeve van het koelsysteem in de toren. Deze stoffen worden opgeslagen in een kast die voldoet aan de eisen van de PGS 15. Bodembescherming met betrekking tot de bovengrondse tank voor de opslag van diesel wordt geregeld door rechtstreeks werkende regels. Ten behoeve van de noodstroomvoorziening is een aggregaat aanwezig met een bovengrondse tank met een inhoud van 2800 liter diesel. De tank is inpandig opgesteld, is dubbelwandig uitgevoerd en voorzien van lekdetectie. Op deze tank zijn de rechtstreeks werkende regels van toepassing. De kans dat glycol en diesel binnen de inrichting mengen is op basis van de opslageisen uiterst klein. Voor beide stoffen wordt aan de milieuvoorschriften voldaan. In het ergste geval dat glycol en diesel toch mengen, dan vindt er geen reactie plaats. Glycol is vergelijkbaar met koelvloeistof zoals dat in auto's gebruikt wordt.	Nee
		3	Indiener maakt zich zorgen over de derde modus, de override-modus.	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. De override-modus is niet vergund en kan niet worden toegepast.	Nee
		4	Indiener maakt zich zorgen over zijn gezondheid en maakt zich zorgen over de verstoring van apparatuur.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404175	Herwijnen	1	Indiener stelt niet volledig geïnformeerd te zijn. Er zijn nog steeds onderzoeken en stukken niet openbaar gemaakt. Indiener wil exact weten wat het betekent als de radar in Herwijnen staat en in werking is gesteld.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	De metingen in Wier, na het plaatsen van de koepel zijn nog niet openbaar gemaakt en die informatie is voor indiener essentieel.	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Indiener stelt Defensie aansprakelijk als er verstoringen van apparatuur optreden. Apparatuur is van levensbelang in het melkveebedrijf van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404176	Herwijnen	1	De metingen in Wier, na het plaatsen van de koepel zijn nog niet openbaar gemaakt en meegenomen in de aanvraag en die informatie is voor indiener essentieel. Indiener wil van tevoren weten waar hij aan toe is.	Een radarkoepel zoals geplaatst over deze radar, heeft geen meetbaar effect op de radarstraling. In theorie zou de koepel enige straling kunnen absorberen waardoor het effect op de omgeving iets kleiner zou worden. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over mensen met een ICD in de familie die niet meer op visite durven te komen door de aanwezigheid van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener maakt zich zorgen over verstoring van apparatuur en vraagt zich af of Defensie aansprakelijk is als deze problemen zich voordoen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		4	Indiener vraagt zich af of met het wonen vlak naast de waal en dus vanuit drie richtingen straling ontvangen, dit nog binnen de ICNIRP-normen valt. Indiener denkt van niet.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404177	Herwijnen	1	Indiener maakt zich zorgen over mensen met een ICD die niet meer op visite durven te komen door de aanwezigheid van de radar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener maakt zich zorgen over de verstoring van apparatuur, met name nu zijn zoon een melkveebedrijf heeft. Ook gezondheid van het vee speelt daarbij een rol en de mogelijkheden om eventueel nog te kunnen bouwen/uitbreiden i.v.m. aan te vragen vergunningen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur), paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404178	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunning onvolledig is.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de Woo verzoeken niet worden gepubliceerd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		3	Indiener stelt dat er onvoldoende duidelijk is over de gezondheid op lange termijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt Defensie aansprakelijk voor belemmeringen en of problemen aan bedrijf, apparatuur en de gezondheid van de dieren.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404179	Herwijnen	1	Indiener vindt ondanks het niet voorkomen van een militaire radar op de C en D lijst dat toch een MER gerechtvaardigd is omdat het hoofddoel van een MER is om het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen.	Er hoeft bij deze aanvraag geen m.e.r.-beoordeling of een milieueffectrapport (MER) te worden ingediend. De reden hiervoor is dat de in de aanvraag beschreven voorgenomen activiteiten niet zijn vermeld in de eerste kolom van onderdeel C en/of onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (besluit m.e.r.).	Nee
		2	Indiener stelt dat in het bouwdeel voorbij is gegaan aan de verwachtte impact met een forse stralingsbelasting van de omgeving.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt dat DEKRA niet objectief is nu het meetplan door Defensie is geleverd.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener vraagt zich af wat het brandrisico is van een radar en of de brandweer daarop ingespeeld is.	Het brandrisico binnen een radarstation zoals Wier of Herwijnen is erg laag. De hoeveelheid brandbare stoffen (alléén diesel) is beperkt en opgeslagen volgens de veiligheidsrichtslijn PGS 30. Vanwege het lage brandrisico is de radar geen ander object voor de brandweer dan ieder ander object.	Nee
		5	In oorlogstijd vormt de radar een doelwit en dus risico. Indiener vraagt zich af of dit binnen de externe veiligheid is meegewogen.	Dit is geen afweging die de ILT kan maken in het kader van de omgevingsvergunning. De ILT kan een omgevingsvergunning uit voorzorg niet weigeren op grond van het feit dat een radar in geval van oorlog een mogelijk doelwit is. Zij kan alleen weigeren op grond van de bescherming van het milieu en/of op basis van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.	Nee
		6	Indiener stelt dat voorbij is gegaan aan het meewegen van recreatiegebied 'De Put".	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		7	Indiener stelt dat er voorbij gegaan wordt aan gezondheidseffecten. Waar het bij ICNIRP vooral gaat over opwarming wijst indiener op schade op cel- en DNA-niveau en hart- en vaatziekten, oncologische ziekten en neurologische ziektebeelden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		8	Indiener stelt dat in verscheidene landen een lagere norm wordt gehanteerd, zo ook in Italië. Waarom wordt daar wel naar wetenschappers geluisterd terwijl in Nederland alles terzijde wordt geschoven vanuit de schijnzekerheid van de ICNIRP-norm die elf ter discussie staat en geen recht doet aan een 24/7 blootstelling een leven lang?	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat het negeren van 259 internationaal wetenschappelijke experts op het gebied van EMV in strijd is met de wetenschappelijke integriteit en gaat ook in tegen de EU-jurisprudentie rond het voorzorgsbeginsel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		10	Indiener geeft aan dat procentueel in Herwijnen 400% meer ALS voorkomt als in de rest van Nederland. De GGD geeft aan dat de populatie in Herwijnen te klein is voor gedegen onderzoek. Indiener stelt dat er toch niet aan voorbij gegaan mag worden met de conclusie dat Herwijnen te klein is voor een gedegen onderzoek vanuit de grond van het voorzorgsprincipe.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		11	Indiener maakt zich zorgen over mensen die afhankelijk zijn van een ICD. Informatie van een leverancier geeft aan dat tot 100V/m geen problemen zal opleveren terwijl TNO een piekveldsterkte berekent van 108 V/m op 450 meter afstand van de radar. Dit betekent dat de risico's dichter bij de radar nog groter zijn. De radar is immers tot op 35 meter benaderbaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		12	Indiener vraagt zich af of de alternatieve locaties uit het locatieonderzoek de komende 5 jaar vrij blijven van windmolens. Want als blijkt dat er toch een alternatieve locatie benut moet worden, dan moeten die nog wel beschikbaar zijn.	Het vrijhouden van alternatieve locaties behoort niet tot het toetsingskader van deze omgevingsvergunning. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		13	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404180	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Staring- en Override modus van de radar niet voldoen aan de eisen. Om die reden zorgt Defensie voor een 'ministeriele regeling' waarin wordt vastgelegd dat ondanks het niet voldoen en buiten de eerste en tweede kamer om de radar er toch kan komen.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat het locatieonderzoek aan alle kanten rammelt. De overheid is onbetrouwbaar.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404181	Herwijnen	1	Indiener stelt dat geen onderzoek is gedaan naar de magnetische stralingen. De aanvraag is derhalve niet compleet en moet niet ontvankelijk verklaard worden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404182	Herwijnen	1	Indiener stelt dat door de aanschaf van 18 mobiele radarsystemen door Defensie de vaste radar in Herwijnen overbodig is geworden.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404183	Herwijnen	1	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier voor zowel straling als geluid niet zijn meegenomen. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404184	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie aangeeft dat de Smart-L radar in Staring en Override modus niet aan de eisen voldoet. Dat betekent wel degelijk meer blootstelling aan straling dan eerder is aangegeven. Het excuus van Defensie dat deze modus alleen in uitzonderlijke gevallen gebruikt wordt, trekt indiener in twijfel. Het is alleen Defensie die de radar bediend.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
202404185	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de toekomstige uitvoering van de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit omdat de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. De radar is krachtiger en kent meer modules dan waar de aanvraag voor is gedaan. Defensie is daardoor onbetrouwbaar.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan vergund zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404186	Herwijnen	1	Indiener eist een persoonlijke beantwoording van de zienswijze omdat de woon- en werksituatie dermate specifiek is dat persoonlijke beantwoording vereist is.	Er kan een mondelinge toelichting worden gegeven op de zienswijze. Daar kan een verslag van worden gemaakt.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener eist van Defensie dat alle metingen op het gebied van straling en geluid tot op de bodem moeten worden gecontroleerd door een kundige onafhankelijke partij, waarbij er volledig open kaart gespeeld wordt.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Voor het overige wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener geeft aan direct aangrenzend aan het perceel voor de radar een boerderij te runnen die volledig geautomatiseerd is. Indiener vreest voor storingen in de apparatuur zoals voerautomaten en een melkcaroussel.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de radar in de toekomst gemakkelijk opgevoerd kan worden.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan vergund zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		5	Indiener geeft aan dat het doorgestoken kaart is, dat Defensie doet wat het wil terwijl de burger beschermen het hoogste doel van Defensie zou moeten zijn.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404187	Herwijnen	1	Indiener stelt dat in zowel de aanvraag als het ontwerpbesluit Radarstation Herwijnen' de meetresultaten na het plaatsen van de koepel in Wier voor zowel straling als geluid niet zijn meegenomen. De metingen zijn bovendien niet onafhankelijk gebeurd.	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), paragraaf 2.3.1 (Participatie) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener stelt dat Defensie aangeeft dat de Smart-L radar in Override modus niet aan de eisen voldoet. Dat betekent wel degelijk meer blootstelling aan straling dan eerder is aangegeven. Het excuus van Defensie dat deze modus alleen in uitzonderlijke gevallen gebruikt wordt, trekt indiener in twijfel. Het is alleen Defensie die de radar bediend.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener geeft aan dat Defensie in het proces zeer onbetrouwbaar is. Defensie doet wat het wil en maakt het mogelijk met een ministeriele regeling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404188	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie aangeeft dat de Smart-L radar in Override modus niet aan de eisen voldoet. Dat betekent wel degelijk meer blootstelling aan straling dan eerder is aangegeven. Het excuus van Defensie dat deze modus alleen in uitzonderlijke gevallen gebruikt wordt, trekt indiener in twijfel. Het is alleen Defensie die de radar bediend.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat Defensie heeft aangegeven niet voor elke verandering in de radarconfiguratie opnieuw het vergunningenproces te doorlopen. Maar dan is het einde toch zoek!	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de vaste radar in Herwijnen niet nodig is omdat mobiele radars dit kunnen overnemen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404189	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er te veel onduidelijk is over de gezondheidseffecten.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat aangetoond is dat in de staringmodus de norm wordt overschreden. Daarnaast zou er nog een overrule-knop op de radar zitten. Indiener maakt zich zorgen. Er is veel onduidelijk.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat Defensie zijn zin doorzet zonder oog voor de gezondheid van de inwoners van Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat er andere, betere locaties zijn met grotere afstand tot bewoning.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		5	Indiener stelt dat apparatuur verstoord zal worden. Waaronder medische apparatuur. Indiener houdt Defensie daarvoor verantwoordelijk.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
					Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404190	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Volgens indiener is het niet mogelijk om te controleren wanneer de "staring" en "override" modus gebruikt zullen worden	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404191	Herwijnen	1	Indiener is bezorgd om de dieren rondom het radarstation en op de boerderijen. Indiener vreest dat het niet langer veilig is om met de hond in de buurt van de radar te wandelen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat het niet meer veilig voelt om mensen met een pacemaker uit te nodigen. Indiener heeft gehoord dat dit niet meer veilig is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 uit de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar in Herwijnen direct uitgeschakeld zal zijn bij een aanval en stelt dat Defensie beter voor flexibele opties kan gaan, zoals met de onlangs aangeschafte mobiele radars	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		4	Indiener stelt dat het terrein in Nieuw Milligen een veel betere optie zou zijn; de afstand tot woonbebouwing is groter en het terrein is groter	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		5	Indiener stelt dat realisatie op de huidige locatie kansloos is en adviseert de focus naar een andere locatie te verleggen nu dit nog mogelijk is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		6	Indiener stelt dat er buiten de 1e en 2e kamer om een ministeriële regeling wordt opgesteld waarmee het mogelijk wordt gemaakt om de stralingsnormen te overschrijden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Proces en voorlichting).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		8	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404192	Herwijnen	1	Indiener maakt zich ernstig zorgen over de gezondheidseffecten van de radar. Daarnaast is indiener bezorgd over de effecten op de dieren in de buurt en de gevolgen van het consumeren van dierlijke producten die van deze dieren afkomstig zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.6 (Natuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener is benieuwd wat de straling voor effect heeft op elektrische apparatuur	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		3	Indiener is benieuwd naar de langetermijneffecten van de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 van de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		4	Indiener vreest voor geluidsoverlast en betwijfeld of de koepel over de radar echt werkt	Verwezen wordt naar de thematische behandeling in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		5	Indiener vraagt zich af wat de ruimtelijke gevolgen van de komst van het radarstation zijn. Specifiek is indiener benieuwd wat er met de zandput en de boerderijen gebeurt. Indiener vreest dat de wegen worden afgesloten, het land wordt ingenomen en er een groot militair terrein naast het dorp ontstaat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Er is geen sprake van effecten op recreatie, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen ook geen wegen worden afgesloten voor het radarstation of andere maatregelen worden genomen die de publieke omgeving belemmeren.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar momenteel al de normen overschrijdt en dat er updates komen waardoor de norm nog veel meer en veel vaker overschreden zal worden. Indiener maakt zich hier ernstig zorgen over	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener vraagt zich af of de softwarematige oplossing voor override modus betekent dat de beveiliging er ook af kan. Indiener stelt dat upgrades mogelijk blijven en vraagt zich af wie Defensie controleert	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie zal opnieuw middels een aanvraag moeten worden ingediend bij de ILT. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		8	Indiener eist dat het plan afgeblazen wordt en dat Defensie een andere plek vindt voor de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		10	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404193	Herwijnen	1	Indiener is er niet gerust op dat de radar volgens de geldende normen van de huidige vergunningaanvraag zal blijven voldoen. Dit omdat een eigenschap van de radar is dat deze opgevoerd kan worden om verder te kijken. Doordat Defensie pas over 5 jaar opnieuw gaat meten, kan er 5 jaar lang een opgevoerde radar werkzaam zijn op te dichte afstand van de bewoonde wereld.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een manier om de SMART-L radar uit te breiden is door een softwarematige aanpassing uit te voeren. Dit zorgt er overigens niet voor dat de radar ook meer vermogen krijgt. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning. Er zal dan opnieuw een aanvraag bij de ILT moeten worden ingediend. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
2024040194	Herwijnen	1	Indiener uit zorgen over of het straks nog mogelijk is om in de Zandput van Herwijnen te gaan zwemmen.	Er zijn geen beperkingen voor de leefomgeving. Er zullen geen wegen worden afgesloten voor het radarstation en ook de toegankelijkheid van de Zandput wijzigt niet.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de vergunning niet ontvankelijk moet worden verklaard omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op o.a. 35 meter afstand	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404195	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar op een militaire basis thuishoort omdat de straling niet gezond is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de koopwoning in waarde zal dalen en vraagt zich af wie dit gaat betalen. Ook weet indiener niet welke informatie aangeleverd moet worden om dit aan te tonen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener vraagt zich af hoe een inwoner van Herwijnen moet aantonen dat er gezondheidsschade ontstaat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		4	Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten van de radar. Welke gevolgen heeft dit bijvoorbeeld voor de chauffeurs op de A15, voetballende kinderen, de mensen in Avondlicht en de eierboer vlak bij de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de stralingsniveaus van de radar overschreden worden. Dit zou ontkend worden op papier maar zwart op wit bevestigd zijn aan de eerste kamer	Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. Er is op grond van de onderzoeken bij de aanvraag, uitgevoerd door gerenommeerde adviesbureaus, geen enkele aanleiding om aan te nemen dat stralingsniveaus overschreden worden. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404196	Herwijnen	1	Indiener vraagt zich af waarom er nooit iemand van Defensie, het Rijksvastgoedbedrijf of een andere organisatie persoonlijk langs is geweest om de plannen toe te lichten. Indiener stelt dat mensen die verder weg wonen maar wel bezwaar hadden wel persoonlijk gehoord werden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener geeft aan niet in een gebied te willen wonen en werken met verhoogde straling. De leefomgeving van indiener wordt ernstig aangetast door de plannen, dit is in strijd met de rechten van indiener.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen van storingen aan elektrische apparatuur. Het bedrijf van indiener is afhankelijk van het functioneren van deze apparatuur en het welzijn van dieren. Omdat hier geen duidelijkheid over bestaat dient de aanvraag niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404197	Hellouw	1	Indiener maakt zich zorgen over de gevolgen van geluid op de boerderij tegenover het radarterrein. Indiener stelt dat er voor geluid slechts is uitgegaan van kengetallen en dat de situatie in Wier niet vergelijkbaar is met Herwijnen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid)	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over de gevolgen van straling op de boerderij tegenover het radarterrein. Indiener stelt dat de stralingsmetingen niet zijn opgenomen in de vergunningaanvraag, wat in strijd is met de afspraak met de eerste kamer. Indiener stelt dat het niet duidelijk is of de straling onder de norm blijft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener geeft aan geboren en getogen te zijn op de boerderij. Indiener vermoed dat eigen gezondheidsklachten verband kunnen houden met de radar die er destijds stond	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar in de toekomst nog veel krachtiger kan worden en vermoed dat dit niet goed is voor de gezondheid	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt opgemerkt dat het niet mogelijk is om zonder vergunningaanvraag de configuratie van de radar, anders dan nu aangevraagd, aan te passen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen van storingen aan elektrische apparatuur, met name die op de boerderij	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404198	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Smart-L radar veel te dicht bij bebouwing geplaatst wordt. Indiener geeft aan dat het huis van indiener op slechts 600 meter verwijderd is van de radarlocatie en vreest de straling precies in de slaapkamer te krijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee
		2	Indiener geeft aan dat de radartoren in Herwijnen overbodig is door de 18 mobiele radarstations die door Defensie zijn aangeschaft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024. Daarnaast wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee
		4	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden zolang indiener als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404199	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden zolang indiener als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit. Indiener refereert hierbij aan niet of niet tijdige gehonoreerde WOO verzoeken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404200	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken niet gehonoreerd worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404201	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur. Indiener stelt dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing wordt gegeven dat de Smart-L radar voldoet aan de EMC-richtlijnen. Indiener stelt dat volgens de onderzoeken van TNO de EMC-richtlijn ruimschoots overschreden wordt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			Hierdoor kan de vergunning naar mening van indiener niet verleend worden		
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404202	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de override modus nog gevaarlijker is dan de staring of rotating modus. Indiener stelt dat er geen metingen in de aanvraag staan die deze modus onderbouwen. Indiener stelt dat het erg lastig is om vertrouwen te hebben in de overheid wanneer dit met een ministeriële regeling wordt geregeld	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404204	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar de stralingsnormen overschrijdt in de "staring" of "override" modus. Bij upgrades zal de radar nog verder kunnen kijken en nog meer straling emitteren. Dit met alle gezondheidsgevolgen van dien, aldus indiener	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Een andere configuratie van de radar zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		2	Indiener stelt dat er buiten de 1e en 2e kamer om een ministeriële regeling wordt opgesteld waarmee het mogelijk wordt gemaakt om de stralingsnormen te overschrijden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat de vergunning niet ontvankelijk moet worden verklaard omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op de openbare weg op 35 meter afstand	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404205	Herwijnen	1	Indiener geeft aan ernstig bezorgd te zijn over de geruchten van te hoge straling. Dit zou gevaarlijk zijn op het kruispunt Broekgraaf Nieuwe Steef, wegen zouden afgesloten en omgelegd moeten worden en er zou niet meer veilig gerecreëerd kunnen worden in de zandput	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid. Er is geen sprake van effecten op recreatie, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Er zullen ook geen wegen worden afgesloten voor het radarstation of andere maatregelen worden genomen die de publieke omgeving belemmeren.	Nee
		2	Indiener stelt dat mensen met een pacemaker/ICD in de toekomst niet meer veilig in Herwijnen kunnen zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 uit de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		3	Indiener verzoekt om een veiligere en betere plek te vinden voor de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur. Indiener stelt dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing wordt gegeven dat de Smart-L radar voldoet aan de EMC-richtlijnen. Indiener haalt hierbij aan dat er in Wier veel problemen zijn met storingen aan apparatuur. Indiener stelt dat Herwijnen ook 10x zo groot is als Wier en hierdoor voor nog meer verstoring zal zorgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de vergunning geweigerd kan worden als de pieklimieten in de bebouwde kom boven de 18 V/m uitkomen. Indiener stelt dat dit volgens de berekeningen van TNO ruimschoots overschreden zal worden en dat de RDI de vergunningaanvraag nietig zou moeten verklaren	Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning niet uit voorzorg gaan weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen. Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404206	Herwijnen	1	Indiener stelt ernstig teleurgesteld te zijn in de democratie, omdat verschillende moties zijn aangenomen en het project toch wordt doorgezet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404207	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er noodzakelijke meetresultaten ontbreken in het ontwerpbesluit. Daarnaast zijn de metingen niet onafhankelijk uitgevoerd en niet toereikend, aldus indiener	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Straling) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404208	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen rekening gehouden wordt met de te hoge stralingsniveaus in de vergunningaanvraag. Volgens indiener zijn de berekeningen mogelijk ook verkeerd uitgevoerd.	Er wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Straling). Er is geen enkele aanleiding om aan te nemen dat de berekeningen niet correct zijn uitgevoerd. Hiervoor specifiek verwezen naar de oplegnotitie TNO 2024 M11497 C	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar in override en staring modus de normen voor straling overschrijdt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO (M11918). Daarnaast wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee
		3	Indiener stelt dat er momenteel een ministeriele regeling opgesteld wordt waarin het mogelijk wordt gemaakt om de stralingsnormen te overschrijden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		4	Indiener geeft aan dat de metingen in Wier niet zijn meegenomen in de aanvraag, ondanks dat de eerste kamer dit van de staatssecretaris heeft gevraagd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid). Daarbij wordt opgemerkt dat dergelijke afspraken geen onderdeel uitmaken van het beoordelingskader van de omgevingsvergunning.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404209	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het dorp al veel straling heeft ontvangen in het verleden en momenteel ook ontvangt door de radar van het KNMI en de schepen op de rivier. Indiener geeft aan bezorgd te zijn om het aantal gevallen van ALS in Herwijnen	Er wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 9 van de TNO-oplegnotitie (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar in override en staring modus de normen voor straling overschrijdt.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid), en specifiek naar paragraaf 8 van de oplegnotitie van TNO (M11918). Daarnaast wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee
		3	Indiener stelt dat er momenteel een ministeriele regeling opgesteld wordt waarin het mogelijk wordt gemaakt om de stralingsnormen te overschrijden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		4	Indiener geeft aan dat de metingen in Wier niet zijn meegenomen in de aanvraag, ondanks dat de eerste kamer dit van de staatssecretaris heeft gevraagd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid). Daarbij wordt opgemerkt dat dergelijke afspraken geen onderdeel uitmaken van het beoordelingskader van de omgevingsvergunning.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404210	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De mogelijkheid tot het uitvoeren van metingen is geborgd in de omgevingsvergunning, waaronder verificatie en validatiemetingen. Bij gebruik van de radar in strijd met de omgevingsvergunning zal de ILT daarop handhaven.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404211	Herwijnen	1	Indiener vraagt zich af waarom het radarstation gerealiseerd moet worden wanneer er al reeds 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft. Naar mening van indiener is het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen hiermee overbodig geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404212	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunning niet ontvankelijk moet worden verklaard omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op de openbare weg op 35 meter afstand. Naar mening van indiener is dit noodzakelijk omdat de openbare weg hier gelegen is en je hier wandelend of fietsend dicht bij de radar kan komen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404213	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken slechts deels verstrekt zijn en ook de aanlevertijd hebben overschreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag slechts voorziet in de huidige werking en dat de toekomstige mogelijkheden niet zijn meegenomen. Omdat volgens indiener momenteel de veiligheid van straling al te betwisten valt is dit volgens indiener in de toekomst helemaal onzeker	De ontwerpbeschikking ziet alleen toe op hetgeen nu door Defensie is aangevraagd. Het is weliswaar mogelijk om de radar in de toekomst aan te passen, echter is dit op basis van de ontwerpbeschikking niet mogelijk zonder nieuwe vergunningaanvraag. De mogelijkheid tot het uitvoeren van metingen is geborgd in de omgevingsvergunning, waaronder verificatie en validatiemetingen. Bij gebruik van de radar in strijd met de omgevingsvergunning zal de ILT daarop handhaven.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404214	Herwijnen	1	De radar heeft naast de 'staring' en 'rotating' ook een "override" functie, waarmee de straling krachtiger wordt dan in Wier, daarmee voldoet de radar niet aan de vergunningsaanvraag, aldus indiener.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar de telecomwet overschrijdt, doordat de radar net als in Wier andere apparatuur zal verstoren	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M19918).	Nee
		3	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is, omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op de openbare weg op 35 meter afstand.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt dat de metingen in Wier met koepel aangeven dat het geluidsniveau wordt overschreden. Ondanks dat de radar dezelfde wordt als in Wier zijn de resultaten niet meegenomen in de vergunningaanvraag, aldus indiener	De stelling dat de radar in Wier, met koepel, de geluidsnormen overschrijdt is incorrect. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar volgens Defensie zelf niet voldoet aan de eisen in de staring en override modus	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar te dicht bij de bebouwde kom is gelegen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de ECM-richtlijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		8	Indiener stelt dat het proces niet transparant verloopt en dat er informatie wordt achtergehouden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Proces)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		10	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404215	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de toekomst uitgebreid kan worden en dat dit niet is meegenomen in de metingen. Volgens indiener zal niemand Defensie controleren op het moment dat de vergunning is afgegeven	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404216	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de toekomstige Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Indiener geeft aan dat de radar in de toekomst opgevoerd kan worden zonder dat hiervoor een vergunningaanvraag benodigd is	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404217	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de toekomstige Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Indiener geeft aan dat Defensie pas na 5 jaar opnieuw metingen zal uitvoeren	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404218	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. Indiener haalt hierbij aan dat op een voorlichtingsavond door een medewerker van Defensie is aangegeven dat de radar kan worden opgevoerd. Indiener geeft aan dat de radar dan nog krachtiger is en niet kan voldoen aan de stralingseisen. Volgens indiener is er geen controle mogelijk	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		2	Indiener geeft aan bezorgd te zijn over de impact van de radar op elektrische apparaten en installaties, naast de gevaren voor mens en dier. Indiener stelt dat er geen rekening is gehouden met de Europese ECM richtlijn. De aanvraag is hierdoor volgens indiener niet compleet en dient niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404219	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling. Volgens indiener wordt hier met een ministeriële regeling buiten de 1e en 2e kamer om de zin van Defensie doorgedrukt	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving op het naleven op juist gebruik van de radar conform vergunning vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat uit Wob en Woo verzoeken blijkt dat bewust geen alternatieve locatie gezocht is. Volgens indiener laten echter alle onderzoeken zien dat de huidige locatie niet geschikt is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404220	Hellouw	1	Indiener stelt dat indiener nog geen reactie heeft mogen ontvangen op eerder ingediende zienswijzen, waardoor het niet mogelijk is om tegenargumenten op de antwoorden te geven	Het is niet duidelijk naar welke eerdere ingediende bezwaren door indiener wordt verwezen. Aangenomen wordt dat dit de zienswijzen op het Rijksinpassingsplan betreffen. Deze zienswijzen worden apart behandeld van de zienswijzen op de ontwerpomgevingsvergunning. Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces) en paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee
		2	Indiener stelt dat er geluisterd moet worden naar de mensen die hun omgeving kennen. Indiener haalt hierbij een situatie aan waarin een weg werd aangepast tegen de wil van indiener in, met een zwaar ongeval als gevolg.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat er veel leed en ellende zal ontstaan door de straling van de radar wanneer deze gerealiseerd wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener wil graag weten welke stappen Defensie gaat nemen als na plaatsing van de radar blijkt dat er door straling schade aan mensen, dieren en natuurgebieden ontstaat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		5	Indiener begrijpt niet waarom het project al zolang duurt en er geen reactie op eerdere brieven is gekomen als het project zo belangrijk is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Participatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404221	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de huidige vergunningsaanvraag niet overeenkomt met de uitvoering van de toekomstige Smart-L radar. Indiener refereert hiermee aan het feit dat de radar in de toekomst mogelijk opgevoerd zou kunnen worden. Indiener stelt dat er geen externe controle op Defensie is	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener verbaast zich over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Indiener stelt dat er betere locaties zijn voor de radar dan Herwijnen. Volgens indiener komt de radar te dicht bij de dorpskern voor de geluids- en stralingseffecten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt op achterstand te staan doordat Wob en Woo verzoeken niet of niet tijdig beantwoord worden. Hierdoor kunnen de dorpsbewoners niet over de juiste en volledige informatie beschikken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404222	Herwijnen	1	Indiener geeft aan zich ernstige zorgen te maken over eigen gezondheid en dat van kinderen en kleinkinderen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de metingen uit Wier met koepel niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Tevens zouden deze metingen niet onafhankelijk zijn verlopen	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Volgens indiener blijkt uit de metingen in Wier niet overtuigend dat buiten de ICNIRP-contour de blootstellingswaarden niet overschreden worden. Indiener is niet gerust door dit feit en geeft aan niet te weten aan hoeveel straling blootstelling plaatsvindt	Uit de meetresultaten blijkt geen enkele aanleiding dat niet voldaan wordt aan de ICNIRP-contour in Wier. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404223	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen rekening gehouden wordt met de te hoge stralingsniveaus in de vergunningaanvraag. Volgens indiener zijn de berekeningen mogelijk ook verkeerd uitgevoerd	Er wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Straling). Er is geen enkele aanleiding om aan te nemen dat de berekeningen niet correct zijn uitgevoerd. Hiervoor wordt specifiek verwezen naar de oplegnotitie TNO 2024 M11497 C	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over de effecten van straling op de gezondheid. Indiener haalt hierbij aan dat het aantal ALS gevallen hoger is dan het landelijk gemiddelde. Volgens indiener is Defensie er ook niet bij gebaat dit verder te onderzoeken, maar wil dit enkel doordrukken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling. Volgens indiener wordt hier met een ministeriële regeling buiten de 1e en 2e kamer om de zin van Defensie doorgedrukt	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener geeft aan dat de metingen in Wier niet zijn meegenomen in de aanvraag, ondanks dat de eerste kamer dit van de staatssecretaris heeft gevraagd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid). Daarbij wordt opgemerkt dat dergelijke afspraken geen onderdeel uitmaken van het beoordelingskader van de omgevingsvergunning.	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404224	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen rekening gehouden wordt met de te hoge stralingsniveaus in de vergunningaanvraag. Volgens indiener zijn de berekeningen mogelijk ook verkeerd uitgevoerd	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over de effecten van straling op de gezondheid. Indiener haalt hierbij aan dat het aantal ALS gevallen hoger is dan het landelijk gemiddelde. Volgens indiener is Defensie er ook niet bij gebaat dit verder te onderzoeken, maar wil dit enkel oordrukken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling. Volgens indiener wordt hier met een ministeriële regeling buiten de 1e en 2e kamer om de zin van Defensie doorgedrukt	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		4	Indiener geeft aan dat de metingen in Wier niet zijn meegenomen in de aanvraag, ondanks dat de eerste kamer dit van de staatssecretaris heeft gevraagd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid). Daarbij wordt opgemerkt dat dergelijke afspraken geen onderdeel uitmaken van het beoordelingskader van de omgevingsvergunning.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404225	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is, omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op de openbare weg op 35 meter afstand.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat er in de aanvraag geen rekening is gehouden met de Europese ECM richtlijn. Dit is volgens indiener onbegrijpelijk want Herwijnen ligt immers ook in Europa	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		3	Indiener stelt dat op basis van de telecomwet de vergunning geweigerd kan worden wanneer de ECM-richtlijnen overschreden worden. Dit is volgens indiener het geval. Indiener geeft ook aan dat de radar krachtiger is dan die in Wier, vanwege de override modus	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO. Ook wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee
		4	Indiener is van mening dat de radar niet geplaatst kan worden zolang niet bekend is wat de effecten van de radar zijn op apparatuur, wifi, satellietschotels en ontvangers	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		5	Indiener vraagt zich af welke gezondheidsrisico's er zijn wanneer de radar elektrische apparatuur kan verstoren, wanneer wifi al slecht voor de gezondheid is, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404226	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de resultaten van de metingen uit Wier met koepel niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Indiener stelt dat de uitkomst van deze metingen is dat het geluidsniveau overschreden wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Volgens indiener valt de override modus buiten de vergunningaanvraag	De override modus maakt inderdaad geen deel uit van de vergunningaanvraag.	Nee
		4	Indiener stelt dat de aanvraag niet compleet is, omdat er geen metingen naar elektromagnetische stralingen zijn gedaan op de openbare weg op 35 meter afstand.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de pieklimieten volgens de Telecomwet overschreden zullen worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 6 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat het onbekend is welke gezondheidsrisico's gelopen gaan worden met het overschrijden van het geluidsniveau in Wier en de magnetische straling	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		7	Indiener stelt dat de radar te dicht bij de bebouwde kom is gelegen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee
		8	Indiener vraagt zich af hoe serieus de overheid zichzelf neemt in het afgeven van vergunningen en het doorlopen van een transparant proces	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		9	Indiener geeft aan dat de radartoren in Herwijnen overbodig is door de 18 mobiele radarstations die door Defensie zijn aangeschaft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		10	Indiener stelt niet de juiste informatie ontvangen te hebben en stelt dat het proces en de onderzoeken niet kloppen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces). Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn. Daarnaast wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		11	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		12	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404227	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de huidige vergunningsaanvraag niet overeenkomt met de uitvoering van de toekomstige Smart-L radar. Indiener refereert hiermee aan het feit dat de radar in de toekomst mogelijk opgevoerd zou kunnen worden. Indiener stelt dat Defensie naar behoefte de vergunning kan omzeilen met gezondheidsschade en gehoorschade tot gevolgd	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat beweerd wordt dat Herwijnen dezelfde radar krijgt als Wier, waar de geluidsnormen ook met koepel overschreden worden. Indiener stelt dat het onderzoek bij de radar in Wier niet onafhankelijk is verlopen en niet is vermeld in de stukken bij de aanvraag	De stelling dat de radar in Wier, met koepel, de geluidsnormen overschrijdt is incorrect. Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat voldaan wordt aan de geluidsnormen. Dat dit niet het geval zou zijn, wordt op geen enkele wijze onderbouwd door indiener. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd	Nee
		3	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken niet verstrekt worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is conform de Wabo volledig en om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de overheid op allerlei manieren eigen regels en wetten overtreedt, waardoor de vergunningaanvraag stopgezet zou moeten worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404228	Herwijnen	1	Indiener stelt dat het aantal ALS patiënten in Herwijnen veel hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Indiener vreest dat met de komst van de radar het aantal ALS gevallen toe zal nemen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404229	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er geen garanties zijn dat gezondheid geen gevaar zal lopen bij toekomstige upgrades van straling en gebruik.	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404230	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de komst van de radar ernstige gevolgen heeft vanwege PTSS. Indiener stelt hierdoor voortdurend getriggerd en zwaar overprikkeld te worden. Indiener stelt erg gevoelig te zijn voor straling en geluid. Indiener stelt dat de gevolgen zo ernstig zijn dat indiener overweegt te gaan emigreren	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404231	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Iedere andere configuratie dan de vergunde zal opnieuw bij de ILT aangevraagd moeten worden. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de meetresultaten van de radar in Wier met koepel niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag, waar dit wel had gemoeten. Hierdoor stelt indiener dat het niet mogelijk is om vast te stellen aan welke straling indiener wordt blootgesteld en of voldaan wordt aan de ICNIRP-richtlijn	Er wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee
		3	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener		
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404232	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar zowel in huidige uitvoering als met eventuele toekomstige upgrades niet voldoet aan de ICNIRP-richtlijn	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Een manier om de SMART-L radar uit te breiden is door een softwarematige aanpassing uit te voeren. Dit zorgt er overigens niet voor dat de radar ook meer vermogen krijgt. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de meest recente metingen ten aanzien van straling, die zijn uitgevoerd in Wier, ontbreken bij de aanvraag. Indiener geeft aan dat de metingen in 2021 in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener geeft aan dat de radartoren in Herwijnen overbodig is door de 18 mobiele radarstations die door Defensie zijn aangeschaft	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		4	Indiener is bezorgd over de risico's op verstoring van apparatuur. Volgens indiener is dit een risico voor mens en dier. De EMC-richtlijnen worden ook niet in acht genomen, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404233	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de verhoudingen tussen overheid en burger oneerlijk zijn. Dit omdat voor de burger strakke deadlines gelden maar de overheid de termijn voor Woo verzoeken continu overschrijdt. Indiener is van mening dat de aanvraag stopgezet dient te worden zolang niet alle Woo verzoeken ingewilligd zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar de normen overschrijdt in staring modus. Indiener is daarnaast ook niet gerust op de normen uit de ICNIRP, omdat continue blootstelling alsnog gezondheidsgevolgen zal hebben	De ICNIRP-richtlijn is het toetsingskader voor straling in relatie tot gezondheid. Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De staring modus hooft tot de aangevraagde configuratie van de radar en voldoet aan de ICNIRP-normen. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener geeft aan de override modus min of meer buiten beschouwing te laten, maar wil hier nog wel bij opmerken dat indiener niet gerustgesteld is dat het enkel softwarematig is opgelost	Er wordt opgemerkt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden	Nee
		4	Indiener stelt dat Defensie met een op te stellen ministeriële regeling buiten de eerste en tweede kamer omgaat. Volgens indiener is de overheid hiermee een onbetrouwbare partij	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		5	Indiener stelt dat de meest recente metingen ten aanzien van straling, die zijn uitgevoerd in Wier, ontbreken bij de aanvraag. Hierdoor is de aanvraag naar mening van indiener onvolledig en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		6	Indiener stelt dat het onmogelijk is om in Herwijnen te blijven wonen als de radar geplaatst wordt. Indiener geeft aan graag geïnformeerd te worden over de procedure vang vergoeding van waardedaling van de woning	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie)	Nee
		7	Indiener stelt dat doelbewust risico's worden genomen in Herwijnen en dat een alternatieve locatie beschikbaar is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		9	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404234	Herwijnen	1	Indiener vreest dat met de realisatie van de radar het aantal ALS gevallen in Herwijnen zal stijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de overheid buiten de normale democratische regels de plaatsing van de radar in Herwijnen doordrukt. Indiener stelt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			dat er voldoende alternatieve locaties voorhanden zijn		
		3	Indiener stelt dat met dit proces inbreuk gemaakt wordt op de rechten van de mens volgens het Europees verdrag van de rechten van de mens. Dit doordat er onvoldoende rekening wordt gehouden met gezondheid en milieu	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		4	Volgens indiener kan er nooit sprake zijn van onafhankelijk onderzoek als de overheid zelf organisaties opdracht geeft. Indiener stelt dat de slager feitelijk zijn eigen vlees keurt	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat op schepen van de marine de radar wordt uitgeschakeld wanneer land genaderd wordt, om zo de bevolking tegen de straling te beschermen	De ICNIRP-richtlijn is het toetsingskader voor straling in relatie tot gezondheid. Het staat voorop dat de SMART-L radar in Herwijnen onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Daarbij is de statische situatie van de radar op de toren in Herwijnen uitvoerig beschouwd en beschreven in de rapportages van TNO. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. De situatie in Herwijnen is vanwege de vaste opstelling om die reden niet vergelijkbaar met de radars op schepen.	Nee
		6	Indiener stelt dat feiten en testresultaten opzichtig gemanipuleerd worden	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar zijn. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		8	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404235	Herwijnen	1	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling. Ook zal volgens indiener andere fauna, als insecten, de radar niet overleven	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener is er niet gerust op dat de "boostknop" softwarematig begrensd is. Naar mening van indiener kan het dan eenvoudig softwarematig overruled worden. Dit zal dan voor een norm-overschrijding zorgen, net als nu in de starende modus al gebeurt	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De override modus of 'boost-knop' is niet aangevraagd en niet vergund. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee
		3	Indiener stelt dat met de plaatsing van een koepel omwonenden niet langer kunnen zien of ze gevaar lopen, omdat het stilstaan van de radar hiermee onzichtbaar is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat er betere alternatieve locaties zijn in Nederland	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404236	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de overheid 18 mobiele radarstations heeft en 1 vaste en dat dit voldoende moet zijn. Indiener stelt dat de inwoners van het dorp niet de volledige informatie ontvangen die ze behoren te ontvangen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie) en paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces). De volledige aanvraag is ter inzage gelegd en hiermee zijn alle onderliggende gegevens inzichtelijk geweest voor het publiek.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat op een informatiebijeenkomst door Defensie gesteld is dat mensen met een pacemaker beter konden verhuizen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		3	Indiener stelt dat Lopik een veel betere locatie is. Hier worden nu echter snel 4 windmolens geplaatst waardoor deze locatie niet langer een optie is, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
			indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.		
202404237	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er onvoldoende informatie wordt verstrekt op de voorlichtingsavonden. Ook de eerste en tweede kamer zijn naar mening van indiener onvoldoende ingelicht	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces).	Nee
		2	Indiener stelt dat de magnetische straling die vrijkomt bij de radar niet veilig is voor mens en dier. De straling is volgens indiener ver boven de toegestane waarde en kunnen ongezien nog hoger worden. In Wier zijn reeds storingen aan apparatuur volgens indiener. Daarnaast overtreed de radar volgens indiener de Telecomwet	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404238	Herwijnen	1	Indiener stelt dat niet met metingen is aangetoond dat de radar aan alle eisen voldoet. Indiener stelt dat de enige meetresultaten die verstrekt zijn van voor de plaatsing van de koepel in Wier zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de overheid onbetrouwbaar is omdat tegen beter weten in haar zin wordt doorgevoerd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404239	Herwijnen	1	Indiener stelt dat er in Herwijnen veel gevallen van ALS zijn en dat niemand kan garanderen dat dit niet door de radars komt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de eerste en tweede kamer het project hebben afgekeurd omdat het te dicht bij de bevolking komt. Indiener stelt dat Lopik een betere locatie is en voelt zich als inwoner van Herwijnen niet gehoord	Verwezen wordt naar de thematische	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404240	Rotterdam	1	Indiener verwijst naar een zienswijze van schoonmoeder. Indiener geeft hierin aan dat indiener een ICD/pacemaker heeft. Volgens indiener kan door de invloed van straling/magnetische velden deze ICD/pacemaker beïnvloed worden en onterecht ingrijpen, wat fataal kan zijn. Indiener verwijst hierbij naar een bijlage waarin een reactie van fabrikant Boston Scientific van de ICD/pacemaker is opgenomen.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		2	Indiener stelt dat er eerst gericht onderzoek gedaan moet worden naar de Smart-L radar en de invloed op de ICD. Indiener stelt dat algemeen onderzoek onvoldoende is en dat tevens onderzoek moet worden gedaan naar de interventie met andere stralingsbronnen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee
		3	Indiener stelt dat indiener gedwongen wordt om te verhuizen. Indiener refereert hiermee aan het argument gemaakt onder 1). Verhuizen is voor indiener niet acceptabel	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de huidige vergunningsaanvraag niet overeenkomt met de uitvoering van de toekomstige Smart-L radar. Indiener refereert hiermee aan het feit dat de radar in de toekomst mogelijk opgevoerd zou kunnen worden	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Het mogelijk opvoeren van de radar is niet aangevraagd en niet vergund. De vergunning ziet niet toe op mogelijke toekomstige situaties. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT.	Nee
		5	Indiener stelt dat de laatste metingen uit Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Hierdoor vraagt indiener zich af wat de stralingsbelasting voor de inwoners van Herwijnen in de toekomst gaat zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		6	Indiener is van mening dat Defensie de plaatsing van de radar tegen de wil van de bevolking doorzet. Indiener stelt dat alle voorstellen voor een andere locatie worden afgeschoten of genegeerd. Indiener geeft aan te vrezen voor schadelijke gezondheidseffecten. Er is geen veilige leefomgeving meer, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3 (Voorlichting).	Nee
		7	Indiener stelt dat een vast radarstation overbodig is geworden met de aankoop van 18 mobiele radarstations	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		8	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden totdat indiener, als inwoner, niet over de juiste en volledige informatie bezit die benodigd is om een mening te kunnen vormen. Indiener stelt dat de WOO-verzoeken niet gehonoreerd worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		9	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit in Wier zonder koepel wel is gedaan. Metingen op 35 meter afstand zijn niet gedaan en ontbreken in de vergunningaanvraag. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		10	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Indiener geeft aan dat in de vergunningaanvraag geen onderbouwing is opgenomen over hoe Defensie dit gaat voorkomen. Volgens indiener is de aanvraag hiermee niet compleet en dient deze niet ontvankelijk te worden verklaard	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		11	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		12	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404241	Herwijnen	1	Indiener maakt zich ernstige zorgen over de gezondheidseffecten. Indiener stelt dat de IC-NIRP-richtlijn geen zekerheid geeft dat er geen gezondheidsrisico's zijn en stelt dat het daarnaast niet duidelijk is of de softwareaanpassingen die gedaan zijn niet teruggedraaid kunnen worden. Indiener vraagt zich af wie dit controleert en wie er voor de belangen op komt indien de straling toch te hoog blijkt te zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en specifiek naar paragraaf 14 van de oplegnotitie van TNO (M11918). Een manier om de SMART-L radar uit te breiden is door een softwarematige aanpassing uit te voeren. Dit zorgt er overigens niet voor dat de radar ook meer vermogen krijgt. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de omgevingsvergunning. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld.	Nee
		2	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18 V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404244	Herwijnen	1	Indiener vreest voor geluidsoverlast en storingen door de radar. Ondanks de maatregelen die getroffen zijn in Wier kan de radar aangepast worden en is niet zeker dat de problemen dan niet optreden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de straling onzichtbaar en onmerkbaar is en dat Defensie niet kan garanderen dat indiener hier niet ziek van wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Verder wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 uit de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404245	Herwijnen	1	Indiener stelt dat op de voorlichtingsavonden zeer onbevredigende antwoorden worden gegeven. Indiener stelt recht te hebben op bewijs dat de radar geen enkel risico voor mens en dier vormt. Indiener is vooral benieuwd naar de langetermijn effecten van de radar	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3 (Voorlichting en proces). Verder wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 uit de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
		2	Indiener stelt dat Defensie het zorgvuldigheidsbeginsel niet toepast. Indiener is daarnaast erg boos dat tegen indiener is gezegd dat indiener "geen kans zou maken bij de Raad van State"	Dat Defensie het zorgvuldigheidsbeginsel niet toepast, wordt in de zienswijze niet onderbouwd. Elke ingediende zienswijze wordt in het kader van deze procedure met zorgvuldigheid bekeken. De ILT herkent zich niet in deze uitspraak en laat dergelijke beoordelingen ook aan de Raad. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404246	Herwijnen	1	Indiener geeft aan dat er vanwege een eerdere ziekte verschillende aanpassingen in huis zijn gedaan. Indiener is bang dat met de komst van de radar meer aanpassingen nodig zijn en vraagt zich af of Defensie garant staat voor de kosten die gemaakt moeten worden om in het huis te blijven wonen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404247	Herwijnen	1	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet in de vergunningaanvraag zijn meegenomen. Indiener stelt daarnaast dat de metingen die in 2021 zijn uitgevoerd in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		2	Indiener stelt dat gedane metingen na plaatsing van de koepel in Wier niet overtuigend hebben aangetoond dat buiten de ICNIRP-contour aan de blootstellingslimieten wordt voldaan	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404248	Herwijnen	1	Indiener geeft aan bang te zijn dat de uitbreidingsmogelijkheden groot zijn en daarbij een groot stralingsgevaar optreedt. Indiener stelt dat controle door Defensie pas na 5 jaar plaats vindt en "de slager zijn eigen vlees keurt"	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Bij strijdig gebruik van de radar, zal Defensie eerst een nieuwe vergunning moeten aanvragen, of de strijdigheid staken. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de omgevingsvergunning. Controle vindt plaats door toezicht en handhaving van de ILT.	Nee
		2	Indiener geeft aan het gevoel te hebben te worden genegeerd door Defensie doordat een ministeriële regeling wordt opgesteld, waar de 1e en 2e kamer omzeilt worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat alternatieve locaties bewust niet onderzocht worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie)	Nee
		4	Indiener stelt dat een afstand van 1.500 meter tot bebouwing in acht genomen dient te worden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404249	Herwijnen	1	Indiener begrijpt niet waarom in Herwijnen een radarstation moet komen terwijl er zoveel weerstand is onder inwoners. Daarnaast stelt indiener dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico doordat indiener hoogwaardige apparatuur voor eigen gezondheid bezit. Indiener stelt dat volgens de berekeningen van TNO de pieklimieten overschreden gaan worden	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.3 (Straling en apparatuur) en paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404250	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in staring en override modus niet voldoen aan de eisen en dat dit ook door Defensie is toegegeven. Indiener stelt dat deze standen in gewone bedrijfsvoering gebruikt gaan worden. Door een ministeriele regeling op te stellen gaat Defensie naar mening van indiener aan de 1e en 2e kamer voorbij	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener stelt dat Defensie nooit serieus heeft gekeken naar alternatieve locaties en de uitkomst al vaststond voordat het locatieonderzoek is uitgevoerd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		4	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404251	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in staring en override modus niet voldoen aan de eisen. Door een ministeriële regeling op te stellen gaat Defensie naar mening van indiener aan de 1e en 2e kamer voorbij	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet in de vergunningaanvraag zijn meegenomen. Indiener stelt daarnaast dat de metingen die in 2021 zijn uitgevoerd in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen. Hierdoor stelt indiener dat het niet mogelijk is om vast te stellen aan welke straling indiener wordt blootgesteld en of voldaan wordt aan de ICNIRP-richtlijn	De stralingsonderzoeken zijn zonder uitzondering uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigen. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Daarnaast zijn op grond van de voorschriften van de vergunning op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen mogelijk. Die metingen worden in ieder geval gedaan na ingebruikname van de radar. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit wel geproduceerd wordt door de Smart-L radar. Indiener stelt dat vanwege het zeer hoge energieverbruik ook magnetische stralingen geproduceerd worden. Omdat de openbare weg (hek radar) op 35 meter afstand van de radar is gelegen is, vraagt indiener zich af of dit een veilige afstand is in verband met de magnetische veldsterkte	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener vreest dat de inwoners van Herwijnen te maken krijgen met de problemen in hun energieleveringen, door het hoge energieverbruik van de radar. Dit zou netcongestie kunnen veroorzaken waardoor leveringsproblemen ontstaan	Inrichtingen met een jaarlijks elektriciteitsverbruik van minimaal 50.000 kWh worden als energierelevant bestempeld in het landelijk beleid dat is vastgelegd in de circulaire Energie in de milieuvergunning. Binnen het de Radarstation-Noord te Wier wordt >50 kWh per jaar verbruikt. Voor het Radarstation-Noord is geen energiebesparingsplan opgesteld, omdat bijna alle energie die gebruikt wordt nodig is voor de werking van de radarinstallatie. Deze hoeveelheid energie blijft beperkt tot het laten draaien en functioneren van de radar en zal zeker niet leiden tot netcongestie.	Nee
		5	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De vergunning ziet niet toe op mogelijke toekomstige situaties en tevens niet op flexibele modules. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. Op grond van de voorschriften van de vergunning kunnen op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen worden uitgevoerd.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		8	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404252	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in staring en override modus niet voldoen aan de eisen. Door een ministeriële regeling op te stellen gaat Defensie naar mening van indiener aan de 1e en 2e kamer voorbij	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet in de vergunningaanvraag zijn meegenomen. Indiener stelt daarnaast dat de metingen die in 2021 zijn uitgevoerd in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen. Hierdoor stelt indiener dat het niet mogelijk is om vast te stellen aan welke straling indiener wordt blootgesteld en of voldaan wordt aan de ICNIRP-richtlijn	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar of onafhankelijk zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Daarnaast zijn op grond van de voorschriften van de vergunning op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen mogelijk. Die metingen worden in ieder geval gedaan na ingebruikname van de radar. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden zolang indiener als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit. Indiener refereert hierbij aan niet of niet tijdige gehonoreerde WOO verzoeken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is conform de Wabo volledig en om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		5	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De vergunning ziet niet toe op mogelijke toekomstige situaties en tevens niet op flexibele modules. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. Op grond van de voorschriften van de vergunning kunnen op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen worden uitgevoerd.	Nee
		6	Indiener stelt dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18 V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		8	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		9	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404253	Herwijnen	1	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De vergunning ziet niet toe op mogelijke toekomstige situaties en tevens niet op flexibele modules. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. Op grond van de voorschriften van de vergunning kunnen op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen worden uitgevoerd.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet in de vergunningaanvraag zijn meegenomen. Indiener stelt daarnaast dat de metingen die in 2021 zijn uitgevoerd in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen. Hierdoor stelt indiener dat het niet mogelijk is om vast te stellen aan welke straling indiener wordt blootgesteld	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar of onafhankelijk zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Daarnaast zijn op grond van de voorschriften van de vergunning op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen mogelijk. Die metingen worden in ieder geval gedaan na ingebruikname van de radar. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener stelt dat de radar in de modus "staring" en "override" niet voldoet aan de eisen die gelden voor straling. Volgens indiener wordt hier met een ministeriële regeling buiten de 1e en 2e kamer om de zin van Defensie doorgedrukt. Daarnaast stelt indiener dat er geen enkel toezicht op Defensie plaatsvindt	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
				reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404254	Herwijnen	1	Indiener stelt dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden zolang indiener als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit. Indiener refereert hierbij aan niet of niet tijdige gehonoreerde WOO verzoeken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee
		3	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18 V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
		4	Indiener stelt dat het niet mogelijk is om met een ICD in de buurt van de radar te komen en dat dit een levensgevaarlijke situatie is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		6	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404255	Herwijnen	1	Indiener maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van de radar. Indiener geeft aan een zwakke gezondheid te hebben en extra kwetsbaar te zijn. Naar mening van indiener is er bij de aanvraag onvoldoende informatie aangeleverd waaruit blijkt dat er geen negatieve gezondheidseffecten op de lange termijn. Totdat er zekerheid is dat er geen negatieve effecten op de gezondheid van indiener ontstaan dient de aanvraag stopgezet te worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404256	Herwijnen	1	Indiener maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van de radar. Specifiek is indiener benieuwd naar de effecten van straling op een ICD, helemaal in de staring en override modus	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918). De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is.	Nee
		2	Indiener vraagt zich af of het doel van Defensie is om een heel dorp dwangmatig te laten verhuizen omdat de gezondheid van de mensen in het dorp in het geding komt. Indiener stelt dat het dorp kapot wordt gemaakt terwijl er diverse, betere, alternatieven zijn	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie), paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		3	Indiener stelt dat op de voorlichtingsavonden zeer onbevredigende antwoorden worden gegeven. Indiener stelt niet de informatie te verkrijgen die indiener over de gezondheidseffecten wil horen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.1 (Voorlichting).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404257	Herwijnen	1	Indiener stelt dat door de rotating en override functie de straling krachtiger wordt dan in Wier	De radar die in Herwijnen geplaatst wordt betreft dezelfde uitvoering als de radar die in Wier geplaatst wordt. De override modus maakt geen onderdeel uit van de configuratie van de radar zoals deze aangevraagd is. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2 (Straling).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de Telecomwet overtreden zal worden, waarbij de radar andere apparatuur zal verstoren, net als in Wier	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		3	Indiener stelt dat de magnetische veldsterkten niet zijn gemeten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		4	Indiener stelt dat het geluidsniveau wordt overschreden. Volgens indiener blijkt dit uit de metingen uit Wier met koepel	De stelling dat de radar in Wier, met koepel, de geluidsnormen overschrijdt is incorrect. Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat voldaan wordt aan de geluidsnormen. Dat dit niet het geval zou zijn, wordt op geen enkele wijze onderbouwd door indiener. Verwezen wordt naar paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		5	Indiener stelt dat de radar de ECM-richtlijn overschrijdt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO.	Nee
		6	Indiener stelt dat de radar te dicht bij de bebouwde kom wordt gebouwd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.2 (Straling en richtafstanden VNG).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		8	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404258	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie vanaf het begin niet eerlijk is geweest tegenover de inwoners van Herwijnen. Indiener stelt dat de straling van de radar niet binnen de norm blijft en dat Defensie dit weet. Daarnaast wordt volgens indiener de radar te dicht bij de woonhuizen komt te staan	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.2 (straling en richtafstanden VNG).	Nee
202404259	Herwijnen	1	Indiener stelt dat Defensie geen zorgvuldig onderzoek heeft gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's voor omwonenden en de agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de radar	Er wordt in het kader van de omgevingsvergunning niet getoetst aan een goede ruimtelijke ordening. Dat is gebeurd in het RIP. Er is door de ILT getoetst aan 2.14 Wabo bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning niet uit voorzorg gaan weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu wegens mogelijke gezondheidsrisico’s kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen. Tevens wordt verwezen naar de thematische beantwoording, paragraaf 2.1 (locatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404260	Herwijnen	1	Indiener stelt erg gevoelig te zijn voor geluiden en vreest hier veel last van te krijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de laatste metingen uit Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Indiener stelt dat de aanvraag hiermee niet compleet is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Indiener stelt dat er verschillende onderzoeken zijn die aangeven dat ook bij straling onder de ICNIRP-norm gezondheidsrisico's ontstaan. Indiener vraagt zich af wie controleert of de ICNIRP-contour niet alsnog overschreden wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 van de oplegnotitie van TNO (M11918). Toezicht en handhaving op de omgevingsvergunning vindt plaats door de ILT.	Nee
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico’s kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404261	Herwijnen	1	Indiener stelt erg gevoelig te zijn voor geluiden en vreest hier veel last van te krijgen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		2	Indiener stelt dat de laatste metingen uit Wier niet zijn meegenomen in de vergunningaanvraag. Indiener stelt dat de aanvraag hiermee niet compleet is	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		3	Indiener stelt dat er verschillende onderzoeken zijn die aangeven dat ook bij straling onder de ICNIRP-norm gezondheidsrisico's ontstaan. Indiener vraagt zich af wie controleert of de ICNIRP-contour niet alsnog overschreden wordt	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 14 van de oplegnotitie van TNO (M11918). Toezicht en handhaving op de omgevingsvergunning vindt plaats door de ILT.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		5	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee
202404262	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar er niet mag komen zolang er geen 100% garantie is dat de straling geen gezondheidsrisico's oplevert. Indiener geeft aan de overheid verantwoordelijk te stellen voor eventuele gezondheidsschade	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.5 (Nadeelcompensatie).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		3	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404263	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in staring en override modus niet voldoen aan de eisen. Door een ministeriële regeling op te stellen gaat Defensie naar mening van indiener aan de 1e en 2e kamer voorbij. Volgens indiener is er geen controle mogelijk op het gebruik van de andere modi door Defensie	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee
		2	Indiener stelt dat de vergunningaanvraag stopgezet dient te worden zolang indiener als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit. Indiener refereert hierbij aan niet of niet tijdige gehonoreerde WOO verzoeken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		3	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De vergunning ziet niet toe op mogelijke toekomstige situaties en tevens niet op flexibele modules. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. Op grond van de voorschriften van de vergunning kunnen op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen worden uitgevoerd.	Nee
		4	Indiener stelt dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		5	Indiener stelt dat de Smart-L radar verstoringen bij apparatuur veroorzaakt. Dit is in Wier vastgesteld, aldus indiener. Hierdoor is volgens indiener sprake van een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Indiener refereert aan de EMC-richtlijnen, waar volgens indiener geen rekening mee is gehouden in de vergunningaanvraag. Tevens verwijst indiener naar de telecomwet en de pieklimieten van 18 V/m, die volgens de berekeningen van TNO overschreden zullen worden, aldus indiener	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		7	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404264	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar in staring en override modus niet voldoen aan de eisen. Door een ministeriële regeling op te stellen gaat Defensie naar mening van indiener aan de 1e en 2e kamer voorbij	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet in de vergunningaanvraag zijn meegenomen. Indiener stelt daarnaast dat de metingen die in 2021 zijn uitgevoerd in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen. Hierdoor stelt indiener dat het niet mogelijk is om vast te stellen aan welke straling indiener wordt blootgesteld en of voldaan wordt aan de ICNIRP-richtlijn	In eerste plaats wordt opgemerkt dat de stralingsonderzoeken zonder uitzondering zijn uitgevoerd door gerenommeerde gespecialiseerde en onafhankelijke deskundigenbureaus. Indiener maakt op geen enkele manier aannemelijk dat de onderzoeken niet betrouwbaar of onafhankelijk zijn. De stralingsmetingen zijn uitgevoerd door DEKRA, die de straling volgens wetenschappelijke standaarden heeft gemeten. De methoden van DEKRA zijn daarop geverifieerd door het Agentschap Telecom, daarmee is de onafhankelijkheid van de rapportage verder gewaarborgd. Daarnaast zijn op grond van de voorschriften van de vergunning op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen mogelijk. Die metingen worden in ieder geval gedaan na ingebruikname van de radar. Verwezen wordt verder naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		3	Indiener stelt dat er niet getest is op magnetische veldsterkten, maar dat dit wel geproduceerd wordt door de Smart-L radar. Indiener stelt dat vanwege het zeer hoge energieverbruik ook magnetische stralingen geproduceerd worden. Omdat de openbare weg (hek radar) op 35 meter afstand van de radar is gelegen is, vraagt indiener zich af of dit een veilige afstand is in verband met de magnetische veldsterkte	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		4	Indiener vreest dat de inwoners van Herwijnen te maken krijgen met de problemen in hun energieleveringen, door het hoge energieverbruik van de radar. Dit zou netcongestie kunnen veroorzaken waardoor leveringsproblemen ontstaan	Inrichtingen met een jaarlijks elektriciteitsverbruik van minimaal 50.000 kWh worden als energierelevant bestempeld in het landelijk beleid dat is vastgelegd in de circulaire Energie in de milieuvergunning. Binnen het Radarstation-Noord te Wier wordt >50 kWh per jaar verbruikt. Voor het Radarstation-Noord is geen energiebesparingsplan opgesteld, omdat bijna alle energie die gebruikt wordt nodig is voor de werking van de radarinstallatie. Deze hoeveelheid energie blijft beperkt tot het laten draaien en functioneren van de radar en zal zeker niet leiden tot netcongestie.	Nee
		5	Indiener is van mening dat de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar niet voldoet aan de huidige vergunningaanvraag. De huidige aanvraag zou niet zijn gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Indiener stelt tevens dat Defensie pas na 5 jaar weer opnieuw zal gaan meten	Het staat voorop dat de SMART-L radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP-normen en de gestelde vergunningsvoorwaarden. Dit is ook de conclusie in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. De vergunning ziet niet toe op mogelijke toekomstige situaties en tevens niet op flexibele modules. Bij elke wijziging van de functionaliteit van de radar zal moeten worden aangetoond dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval, dan is een aanpassing niet mogelijk binnen de geldende omgevingsvergunning en zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd bij de ILT. Op grond van de voorschriften van de vergunning kunnen op willekeurige momenten validatie en verificatiemetingen worden uitgevoerd.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		6	Indiener stelt dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		7	Indiener stelt dat de radar niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd kan worden. Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdige gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak. Er is bovendien volgens indiener geen onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. En ook geen rekening gehouden met het stralingsverleden in Herwijnen.	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
		8	Indiener wijst op dieren in het veld zoals vleermuizen, die verblijven in de vlakbij liggende forten van de Hollandse Waterlinie. Volgens indiener kunnen vleermuizen niet tegen straling.	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.6 (Natuur)	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
202404265	Herwijnen	1	Indiener stelt dat de radar niet voldoet aan de eisen. Door een ministeriële regeling op te stellen gaat Defensie naar mening van indiener aan de 1e en 2e kamer voorbij. De onderzoeken zouden aan alle kanten rammelen en er wordt alles aan gedaan om het project erdoor te drukken, dit is erg onbetrouwbaar volgens indiener	Er is door de ILT getoetst aan artikel 2.14 Wabo, bescherming van het milieu. In het kader daarvan kan worden gesteld dat op grond alle onderzoeken en aanvullende onderzoeken niet volgt dat de aangevraagde radar leidt tot negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. De ILT kan de vergunning in beginsel niet uit voorzorg weigeren omdat zij alleen toetst aan de bescherming van het milieu op grond van 2.14 Wabo. Weigering van de omgevingsvergunning milieu uit voorzorg wegens mogelijke gezondheidsrisico's kan alleen indien er sprake is van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten. Er zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat er gezondheidseffecten bij de verschillende afstanden tussen het radarstation en de woningen zullen zijn, zodanig dat de ILT om die reden de gevraagde omgevingsvergunning niet kan verlenen.	Nee
202404269	Onbekend	1	Indiener geeft aan gedurende een groot deel van het jaar gebruik te maken van de Zandput, een originele zwemput te Herwijnen. Indiener vreest voor gezondheidseffecten van recreanten, omdat de Zandput erg dicht bij de radar gelegen is. Daarnaast is ook al een KNMI-radar aanwezig en vindt vel scheepvaart (met radar) plaats. Indiener verzoekt hierom af te zien van een 2e radar op de locatie	Er is geen reden tot zorg over effecten op de recreatieve zwemplas in de Zandput, omdat de radar zal voldoen aan de ICNIRP-richtlijn. Verder wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 9 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee
202404270	Herwijnen	1	Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten van de radar. Specifiek gaat het dan om auto-immuunziekten	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		2	Indiener geeft aan nog geen antwoord te hebben ontvangen op de zienswijzen die in een eerdere fase zijn ingediend	De beantwoording van zowel de zienswijzen op het RIP als de zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning krijgen vorm in de Nota van Antwoord. Het klopt dat er nog geen eerder antwoord is geweest op zienswijzen die in een eerdere fase (het RIP) zijn ingediend. Zienswijzen kunnen ingebracht worden in de 6 weken dat het ontwerpbesluit ter inzage ligt. Bij de vaststelling van het besluit worden de zienswijzen meegewogen.	Nee
		3	Indiener stelt dat de nationale en internationale wettelijke regels worden verschoven om een vergunning af te dwingen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		4	Indiener stelt dat Defensie een radar gaat plaatsen die krachtiger is dan waarvoor nu een vergunning is aangevraagd. Indiener refereert aan de staring en override modus. Hierdoor wordt niet voldaan aan de eisen, volgens indiener	Opgemerkt wordt dat de override modus geen onderdeel uitmaakt van de vergunningaanvraag en daarmee ook niet gebruikt mag worden. De staringmodus is aangevraagd en voldoet aan de ICNIRP-blootstellingslimieten, zo blijkt uit de aanvraag. Iedere andere configuratie van de radar die niet voldoet aan de aanvraag en de vergunning, dient opnieuw door Defensie te worden aangevraagd. Toezicht en handhaving vindt plaats door de ILT. Hierdoor kan de ILT handhavend optreden in het geval er onvergunde activiteiten plaatsvinden of in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Voorts wordt verwezen naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.3.2 (Proces). Daarnaast wordt specifiek naar paragrafen 3 en 8 van de oplegnotitie van TNO van 11 oktober 2024 verwezen.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		5	Indiener maakt zich zorgen over het feit dat de metingen uit Wier met koepel niet in de vergunningaanvraag zijn meegenomen. Indiener stelt daarnaast dat de metingen die in 2021 zijn uitgevoerd in Wier niet onafhankelijk zijn verlopen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en paragraaf 2.4 (Geluid).	Nee
		6	Indiener stelt dat er moedwillig een ministeriële regeling wordt opgesteld die vastlegt dat, ondanks dat de radar niet aan de eisen voldoet, er toch doorgegaan kan worden met de plaatsing	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		7	Indiener stelt dat er geen goed locatieonderzoek is uitgevoerd	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		8	Indiener vraagt zich af of Defensie boven de wet staat	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.2 (Proces).	Nee
		9	Indiener stelt dat met de komst van 18 mobiele radarstations de stationaire radar overbodig is geworden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.1 (Locatie).	Nee
		10	Indiener stelt op achterstand te staan doordat Wob en Woo verzoeken niet of niet tijdig beantwoord worden. Hierdoor kunnen de dorpsbewoners niet over de juiste en volledige informatie beschikken	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.3.1 (Voorlichting). De aanvraag is volledig en voldoet aan de formele vereisten en is om die reden in behandeling genomen. De ingediende Woo verzoeken staan los van de procedure tot omgevingsvergunning. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de Woo-verzoeken die worden ingediend, in behandeling worden genomen volgens de daartoe geëigende procedure. De aard en omvang van de verzoeken brengt mee dat hier enige tijd mee gemoeid kan zijn.	Nee

Nr.	Plaatsnaam	Subnr.	Inhoud zienswijze	Antwoord	Aanpassing omgevingsvergunning?
		11	Indiener vraagt zich af of inmiddels metingen zijn uitgevoerd naar magnetische velden. Indiener geeft aan dat de openbare weg zich op 35 meter afstand bevindt en het dus nodig is om dit goed te testen	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid).	Nee
		12	Indiener stelt dat er geen rekening is gehouden met de EMC-richtlijn en met de Telecomwet. Indiener is benieuwd in hoeverre Defensie van plan is om daar voor Herwijnen en omgeving rekening mee te houden	Verwezen wordt naar de thematische beantwoording in paragraaf 2.2.1 (Straling en gezondheid) en 2.2.3 (Straling en apparatuur). Daarnaast wordt specifiek verwezen naar paragraaf 15 van de oplegnotitie van TNO (M11918).	Nee

5 Wijzigingen in het inpassingsplan en de omgevingsvergunning

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de doorgevoerde wijzigingen in het inpassingsplan en de omgevingsvergunning. Het vast te stellen inpassingsplan en de definitief te verlenen omgevingsvergunning zijn op een beperkt aantal punten gewijzigd ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan (terinzagelegging 19 december 2023) en de ontwerp-vergunning (terinzagelegging 5 april 2024). Deze wijzigingen zijn deels het gevolg van ambtshalve aanpassingen en deels van ingediende zienswijzen.

5.1 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan

5.1.1 Wijzigingen in de toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding
Onder 1.3 is nader gespecificeerd dat de aanwijzing van het radarstation Herwijnen als militair terrein op grond van artikel 2.6.2, lid 8, van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) is uitgevoerd door de wetgever. Aangegeven wordt dat dit het vertrekpunt is geweest in de procedure met betrekking tot het inpassingsplan.

Hoofdstuk 4 Milieuaspecten
Paragraaf 4.3 is geactualiseerd en tekstueel gewijzigd naar aanleiding van onderzoeken naar de geluidbelasting van de identieke SMART-L radar in Wier. Het gaat om het nader onderzoek van adviesbureau Peutz van 14 februari 2024 (bijlage 15 bij de toelichting bij het inpassingsplan) en het extrapolatieonderzoek van Peutz van 22 februari 2024 (bijlage 16 bij de toelichting bij het inpassingsplan). Deze onderzoeken onderschrijven de in de ontwerp-inpassingsplan neergelegde conclusies met betrekking tot geluid.
In paragraaf 4.4 zijn de resultaten van de onderzoeken van Fraunhofer Instituut (bijlage 24 bij de toelichting bij het inpassingsplan), Agentschap Telecom (later: Rijksdienst Digitale Infrastructuur (RDI)) (bijlagen 25, 26, 28 en 30 bij de toelichting bij het inpassingsplan) en DEKRA (bijlagen 27 en 29 bij de toelichting bij het inpassingsplan) toegevoegd en beschreven. Deze onderzoeken onderschrijven de in het ontwerp-inpassingsplan neergelegde conclusies met betrekking tot straling.
In paragraaf 4.5 zijn de concentraties stikstofdioxide geactualiseerd, en uitgegaan van een recenter zichtjaar, namelijk 2022. De resultaten wijzigen niet.

Hoofdstuk 5 Overige aspecten
Paragraaf 5.1 is geactualiseerd en tekstueel gewijzigd naar aanleiding van het Addendum Natuurtoets radarpost van SAB van 16 oktober 2024 (bijlage 32 bij de toelichting bij het inpassingsplan).
In paragraaf 5.1 is daarnaast op basis van de meest recente versie van Aerius op 19 november 2024 een berekening uitgevoerd naar de stikstofdepositie. Deze berekening is opgenomen als bijlage 33 bij de toelichting bij het inpassingsplan.

Hoofdstuk 6 Juridische planbeschrijving
In paragraaf 6.1 is het overgangsrecht op grond van de Invoeringswet Omgevingswet toegevoegd. Ook paragraaf 6.2 is geactualiseerd naar aanleiding van het inwerking treden van de Omgevingswet op 1 januari 2024.
Ook in paragraaf 6.3.2 is de toelichting bij artikel 9 en verder aangepast vanwege het ontbreken, in het ontwerp van het inpassingsplan, van de beschrijving van het parkeren. De beschrijving

van de oorspronkelijke artikelen 9 t/m 11 zijn daardoor verschoven en vernummerd.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid
Aan de alinea over planschade in paragraaf 7.2 is het overgangsrecht op grond van de Invoeringswet Omgevingswet toegevoegd, en is aangegeven wat de gevolgen zijn voor planschadeverzoeken.
Aan paragraaf 7.2 is een tekst toegevoegd over andere schade en hinder als gevolg van het radarstation, namelijk door eventuele verstoring of uitval van elektronische apparatuur.

Hoofdstuk 8 Maatschappelijke uitvoerbaarheid
Paragraaf 8.3, 8.4 en 8.5 zijn geactualiseerd.

Bijlagen toelichting
De volgende bijlagen zijn toegevoegd:

15. Peutz (2024) “Onderzoek naar de geluidniveaus in de omgeving ten gevolge van de radarinstallatie (SMART-L) van Defensie te Wier, Resultaten geluidmetingen op 30 januari 2024”, 14 februari 2024;

16. Peutz (2024) “Onderzoek naar de geluidniveaus in de omgeving ten gevolge van de geprojecteerde radarinstallatie (SMART-L) van Defensie te Herwijnen”, 22 februari 2024;

24. Fraunhofer Instituut (2020) “Research on the TNO study on potential health effects from a military SMART-L radar”, 30 september 2020;

25. Agentschap Telecom (2020) “Beoordeling EMV rapporten Herwijnen”, 14 december 2020;

26. Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (2023) “Beoordeling EMV Rapporten Herwijnen 2023”, 26 september 2023;

28. Agentschap Telecom (2021) “Meting elektromagnetisch veld nabij radarpost Wier”, 13 december 2021;

29. DEKRA (2024) “Assessment Report RF Exposure – MPE”, 18 september 2024;

30. Agentschap Telecom (2021) “Beoordeling DEKRA report no. 2251914.0501-RSM” 12 augustus 2021;

32. SAB (2024) “Addendum Natuurtoets radarpost”, 16 oktober 2024;

36. deze Nota van Antwoord

Redactionele verbeteringen
Er zijn redactionele verbeteringen doorgevoerd, zoals spel- en grammaticafouten en tekstverduidelijkingen. Ook is, waar nodig, de relevante bepalingen opgenomen uit (het overgangsrecht van) de Omgevingswet en daaraan verbonden wet- en regelgeving.

5.2 Wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvergunning

5.2.1 Wijzigingen in de voorschriften

Er is een aantal voorschriften toegevoegd. Dit is het gevolg van het feit dat in het ontwerp geanticipeerd werd op de Omgevingswet en de daarin geldende rechtstreeks werkende regels. Echter, op grond van het overgangsrecht dient een aanvraag die vóór 1 januari 2024 is ingediend, volledig onder het oude recht te

worden afgehandeld. Dat betekent dat niet bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) maar bij het Activiteitenbesluit moet worden aangesloten. Voor twee onderwerpen betekent dit dat niet de rechtstreeks werkende voorschriften uit het Bal gelden, maar dat er voorschriften moeten worden opgenomen in de vergunning. Dit geldt voor:

- Paragraaf 1.2, Opslag van gevaarlijke stoffen;
- Hoofdstuk 3, Bodem.

De voorschriften garanderen een veilige opslag van de - overigens zeer beperkte - hoeveelheid gevaarlijke stoffen (onderhoudsmiddelen, glycol en accu's) en een verwaarloosbaar bodemrisico.
Daarnaast is op basis van het RDI-advies voorschrift 1.1.14 toegevoegd waarin is vastgelegd dat de uitval van antenne elementen gemonitord dient te worden.
Er is een nieuw voorschrift 1.1.20 opgenomen, waarin eisen worden gesteld ten aanzien van de periode van inwerkingstelling van de radar.
Het toevoegen van een nieuw hoofdstuk 3 (Bodem) betekent dat de bestaande hoofdstukken 3 (Algemeen) en 4 (Bouwdeel) zijn verschoven en vernummerd naar een nieuw hoofdstuk 4 (Algemeen) en 5 (Bouwdeel).

5.2.2 Redactionele wijzigingen in de voorschriften

- In voorschrift 1.1.1 is toegevoegd dat tevens voldaan moet worden aan de ICNIRP 98 richtlijn;
- In voorschrift 1.1.2 is "De resultaten van de metingen,…" gewijzigd in "De resultaten van deze inbedrijfsstellingsmetingen,…";
- Voorschrift 1.1.9 is vereenvoudigd waardoor het voorschrift nu alléén de aangevraagde bundeltypen en elevatie kijkrichtingen vergunt;
- In voorschrift 1.1.2 is "dienen eveneens kenbaar gemaakt te worden bij de RDI" vervangen door "dienen eveneens gemeld te worden bij de RDI";
- In voorschrift 4.1.4 (nieuw, voorheen art. 3.1.4) is "en evenementen" verwijderd;
- In de voorschriften 1.1.2 t/m 1.1.5 werd per abuis verwezen naar incorrecte voorschriften. Dit is hersteld.

5.2.3 Ambtshalve wijzigingen in de considerans

Onder "Aanvraag" is de laatste versie van bijlage M09 toegevoegd. Deze nieuwe versie van het onderzoek naar stikstofdepositie is het gevolg van een actualisatie van Aerius Calculator.
Onder "Procedure" is een tekst opgenomen die handelt over het overgangsrecht. Tevens is onder "Procedure" ingegaan op de ingediende zienswijzen op de ontwerpbeschikking en is hierin het proces ten aanzien van de vvgb opgenomen.
Onder "Externe Veiligheid" is naast de ICNIRP 2020 richtlijn ook de ICNIRP 98 richtlijn benoemd.
Onder "Bodem" is de tekst aangepast aan het overgangsrecht. De afhandeling vindt volledig plaats onder oud recht en dat betekent dat aangesloten moet worden bij het Activiteitenbesluit. Dat heeft als gevolg dat voor de opslag van onderhoudsmiddelen, glycol en accu's, voorschriften zijn opgenomen in de beschikking, die volgens nieuw recht (de Omgevingswet) onder rechtstreeks werkende regels van het Bal vallen.
Ook de tekst onder "Afvalwater" is aangepast aan het overgangsrecht. Hier zijn nu de rechtstreeks werkende regels van paragraaf 3.1.4 Activiteitenbesluit van toepassing.
Het onderwerp "Energie" is eveneens toegevoegd als gevolg van het overgangsrecht.

Bijlage 1

Memo TNO 2024 M11918

www.tno.nl
[redacted]
[redacted]

Aan [redacted], COMMIT
Van [redacted]
Onderwerp Publieksvriendelijke uitleg

Datum
11 oktober 2024

1. Inleiding

Dit document is opgesteld door TNO op verzoek van Defensie en de Landsadvocaat, met als doel om de complexe materie van radarsystemen in publieksvriendelijke taal uit te leggen.

In verschillende onderzoeksrapporten, zie de referenties [1], [2], [3], [4], [5], is beschreven hoe de SMART-L radarinstallatie, die volgens de plannen zou moeten worden geplaatst in Herwijnen, zich verhoudt tot de richtlijnen om gezondheid te waarborgen. Deze documenten zijn technisch van aard, en mogelijk lastig te doorgronden. Dat de materie als lastig ervaren wordt, blijkt uit de zogeheten Zienswijzen die zijn ingediend tegen het project radarstation Herwijnen.

De doelstelling van dit memorandum is om op een publieksvriendelijke manier toe te lichten hoe radar werkt, wat de kenmerken zijn van het SMART-L systeem, en wat de invloed van deze radar is op de gezondheid. Enige basiskennis van wis- en natuurkunde blijft nodig om de strekking van het betoog in dit document te kunnen volgen. Begrippen als golflengte, frequentie, atoom, elektron, lading, antenne, elektromagnetisch (EM) veld en dergelijke worden in deze notitie niet toegelicht. Om te komen tot een goede uitleg, is een aantal hoofdvragen geformuleerd, welke hieronder worden beantwoord. Referenties worden in Sectie 16 opgesomd.

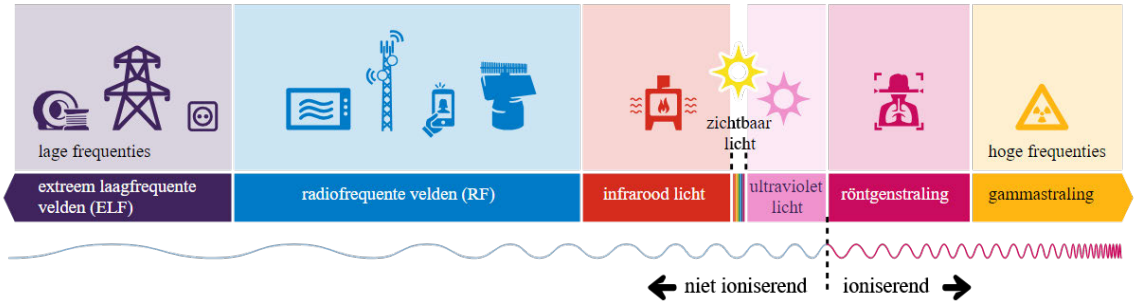
2. Hoe werkt een luchtbeeldradar?

De aanduiding ‘radar’ is een afkorting die staat voor Radio Detection and Ranging, ofwel detectie en afstandbepaling door het gebruik van radiogolven. Radarsystemen zenden signalen uit die reflecteren op een object (bijvoorbeeld een vliegtuig) waarna het gereflecteerde signaal weer door de radar wordt opgevangen. Een radar maakt daarbij gebruik van een zend-fase en een ontvang-fase. Indien een echo wordt ontvangen dan wordt uit het tijdverschil tussen zenden en ontvangen de afstand van het reflecterende object bepaald. Dit kan omdat de voortplantingssnelheid van elektromagnetische (EM) golven bekend is. Dolfijnen, potvissen en vleermuizen gebruiken hetzelfde principe, maar dan met geluidsgolven, in plaats van met EM golven.

De golven die een radar uitzendt en ontvangt worden microgolven genoemd. De golflengte is beduidend langer dan de golflengte van zichtbaar licht die, afhankelijk van de kleur, ongeveer 400 tot 700 nm (nanometer) bedraagt, zie Figuur 1. Ook radio- en mobiele communicatieapparatuur maken gebruik van EM golven.

EM straling behoort tot de categorie ‘niet-ioniserend’. Naast ‘niet-ioniserende’ straling bestaat ioniserende straling. Ioniserende straling is in staat de structuur van atomen te wijzigen door elektronen (negatief geladen elementaire deeltjes) los te maken uit de baan om de atoomkern, waardoor een positief geladen atoom achterblijft. Een positief geladen atoom wordt een ion genoemd. Vandaar ioniserende straling, straling die van atomen ionen kunnen maken. Met ioniserende straling moet zeker voorzichtig worden omgegaan.

Denk bijvoorbeeld aan zorgprofessionals die zich beschermen bij het nemen van röntgenfoto's van een patiënt. Microgolfstraling afkomstig van de SMART-L heeft deze ioniserende eigenschap niet, vandaar 'niet-ioniserende straling'.

Figuur 1: Overzicht van EM straling. Bron: https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations/over-de-radars/straling-en-gezondheid/soorten-straling.

Er zijn zeer veel verschillende typen radarsystemen. Om enkele voorbeelden te noemen:

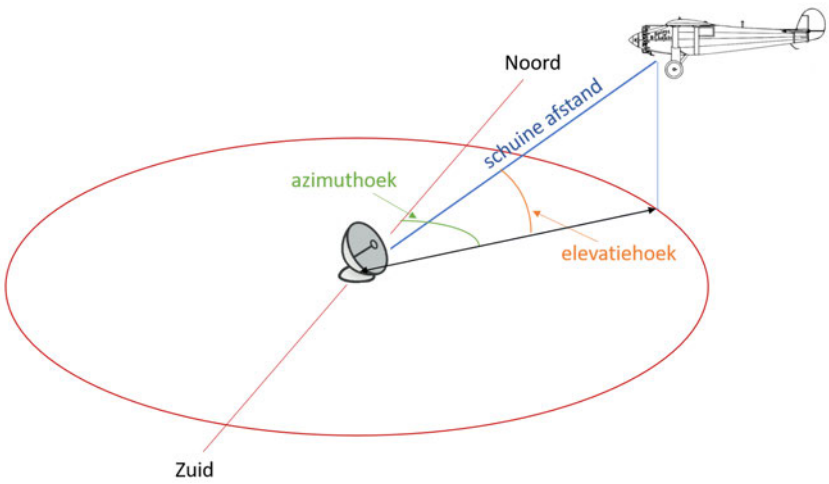
- Radar om een deur te doen openen als een persoon nadert.
- Radar als meetinstrument om chauffeurs die te snel rijden te kunnen beboeten.
- Radar voor het voorspellen van het weer (weer-radar).
- Navigatieradar aan boord van schepen opdat 's nachts en bij slecht zicht veilig gevaren kan worden.
- Anti-bots radar in voertuigen.
- Vessel Traffic Services (VTS) radar om scheepsverkeer te monitoren.
- Hoogtemeter aan boord van vliegtuigen.
- Radar voor het waarnemen van taxiënde vliegtuigen op luchthavens.
- Radar voor de luchtbeeldopbouw, het waarnemen van vliegende objecten.

De voorgenomen radar te Herwijnen behoort tot de laatstgenoemde categorie. Deze radar is nodig om vliegende objecten te detecteren. Defensie gebruikt deze radar om in de gaten te houden wat er aan vliegtuigen/drones/raketten et cetera vliegt boven Nederland en om vast te stellen welke mogelijk voor Nederland en/of NATO-bondgenoten een bedreiging kunnen zijn. In radarjargon worden vliegende objecten 'doelen' genoemd. De terminologie 'doelen' komt dus regelmatig voor in teksten over radarsystemen. Wat betreft luchtbeeldradars wordt er onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire radarsystemen, welke hieronder worden toegelicht.

2.1. Primaire radar

Een primaire radar zendt regelmatig een korte puls uit. Na het verzenden van dit bericht wordt er geluisterd of een reflectie van het eigen radiobericht terug komt. Als het bericht terugkomt dan is er waarschijnlijk een doel gedetecteerd. Door het meten van de tijd tussen uitzending en ontvangst wordt de afstand van een doel bepaald. Die afstand volgt uit de vermenigvuldiging van de gemeten tijd met de halve snelheid van het licht (ongeveer 300.000 km/s). De halve lichtsnelheid wordt genomen omdat het signaal heen gaat, en weer terug.

Een primaire rondzoekradar bepaalt verschillende locatiegegevens van een doel. Allereerst wordt de schuine afstand bepaald. Daarnaast wordt de azimuthoek bepaald zoals weergegeven in Figuur 2. De azimuthoek is nodig om de kompasrichting ten opzichte van het noorden te bepalen. De azimuthoek volgt uit de stand van de antenne. Met name militaire radarsystemen, zoals de SMART-L, zijn bovendien in staat om de elevatiehoek te bepalen. Deze hoek is afhankelijk van de hoogte van het doel. Er zijn verschillende technieken om de elevatiehoek te bepalen, in deze notitie wordt hier niet verder op ingegaan anders dan te vermelden dat de antennetechnologie van de SMART-L dit kan zonder de antenne naar boven te hoeven kantelen.

Figuur 2: Illustratie van de begrippen schuine afstand, azimuthoek en elevatiehoek. De elevatiehoek is de hoek in het verticale vlak. De azimuthhoek is de hoek in het horizontale vlak ten opzichte van het noorden.

Zoals de naam zegt, draait de antenne van een rondzoekradar voortdurend rondjes om zodoende het luchtruim rondom de radar in kaart te kunnen brengen. Een voorbeeld van een rondzoekradar wordt getoond in Figuur 3. Dit is de radar van de luchthaven Schiphol. Er zijn twee antennes, star boven elkaar gemonteerd, die om een verticale as rond draaien. De onderste antenne is van de primaire radar, de bovenste van de secundaire radar, waarover straks meer. Zodoende wordt een luchtbeeld opgebouwd; posities en snelheden van vliegende doelen worden bepaald en gepresenteerd aan luchtverkeersleiders.

Figuur 3: De luchtverkeersleidingsradar bij Schiphol. De gecombineerde antenne draait rond met 15 omwentelingen per minuut (Bron: Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL)).

2.2. Secundaire radar

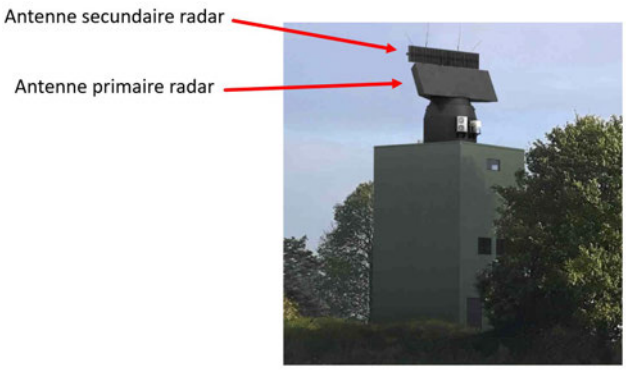
Met een secundaire radar kunnen alleen doelen worden waargenomen die een zogenoemde transponder hebben. Transponders zijn ontvangst/zendinstallaties. De meeste luchtvaartuigen hebben een transponder. De secundaire radar zendt een radiobericht uit dat door de transponder wordt ontvangen. Vervolgens zendt de transponder een antwoord naar de secundaire radar.
Dit werkingsprincipe wordt ‘ondervraging’ genoemd. Afhankelijk van de vraag zijn verschillende antwoorden mogelijk, zoals een identificatiecode en de vlieghoogte.

Secundaire radar wordt gebruikt voor het waarnemen van doelen die voorzien zijn van een werkende transponder. Echter, een transponder kan (opzettelijk) worden uitgezet of opzettelijk verkeerde informatie verzenden om zo de secundaire radar te misleiden. [1] Ook kan een transponder defect raken. Om die redenen zijn er ook primaire radars nodig.

De dubbele waarneemcapaciteit, primaire plus secundaire radar, komt de kwaliteit van het systeem als geheel ten goede. De primaire radar levert informatie van doelen waarvan de transponder defect is, of al dan niet abusievelijk is uitgezet, te kunnen waarnemen.

3. Hoe werkt SMART-L?

De radar die in Herwijnen wordt geplaatst, wordt aangeduid met de naam SMART-L. Dit staat voor Signaal Multibeam Acquisition Radar for Targeting, Longrange[2]. Zoals te zien is in Figuur 4 beschikt de SMART-L radarinstallatie over twee antennes, een van de primaire radar (onder) en een van de secundaire radar (boven). Gewoonlijk draaien de antennes rond, één omwenteling duurt 5 seconden. SMART-L wordt beschouwd als een militaire radar. Militaire radarsystemen zijn beter beschermd tegen opzettelijk storing dan civiele radarsystemen. Zoals in Sectie 2 is aangegeven is het meten van de elevatiehoek ook een kenmerk van een militair systeem, civiele rondzoekradars doen dat gewoonlijk niet. Ook de secundaire radar verschilt van de civiele variant. Een militaire secundaire radar is ontworpen om ook speciale militaire versleutelde ondervragingsprotocollen toe te kunnen passen.

Figuur 4: De twee antennes van het SMART-L radarsysteem.

De primaire radar van SMART-L heeft ook een zogeheten *Ballistic Missile Defense* (BMD) modus. In deze functie draait de antenne niet rond, waardoor er dus ook niet meer rondom waargenomen kan worden. De modus is bedoeld om doelen die zich buiten de dampkring bevinden waar te nemen. In deze BMD functie reikt het afstandsbereik tot 2000 km, beduidend verder dan wanneer de antenne van het systeem ‘rondzoekt’ (en de BMD modus dus niet is ingeschakeld). Deze afstand (2000 km) moet overigens niet verward worden met detectieafstand. Detectieafstand is afhankelijk van een groot aantal factoren, zoals onder andere de mate waarin een doel reflecteert.

Behalve de Koninklijke Luchtmacht (Klu) heeft ook de Koninklijke Marine (KM) de nieuwste versie van de SMART-L in gebruik. De verschillen tussen de maritieme versie en de land versie (van de KLu) zijn gering.

[1] De kapers die op 11 september 2001 actief waren hadden de transponders uit gezet.
[2] Opgemerkt wordt dat in verschillende documenten de toevoeging “L” wordt toegeschreven aan “L-band” of “Longrange”. Voor zover de stellers van dit document bekend is, zijn beide interpretaties en wordt dezelfde SMART-L radar bedoeld.

4. Wat wordt er uitgezonden?

Door de grote verscheidenheid van toepassingen van radarsystemen is er ook grote variatie wat betreft de uitgezonden EM golven. Zo kan de golflengte variëren tussen millimeters en meters. Er zijn systemen die continu in de tijd zenden (dergelijke systemen kunnen tegelijkertijd zenden en ontvangen) en er zijn systemen, zoals SMART-L en de Schiphol-radar, die gepulst uitzenden. Ook voor wat betreft het uitgezonden vermogen is er aanzienlijke variatie. Tot slot kan ook nog de polarisatie worden genoemd, dit is de richting waarin het uitgezonden elektrische veld staat. Dit kan verticaal, horizontaal, of circulair zijn.

De primaire radar van SMART-L zendt op verschillende frequenties uit, ruwweg rond de 1300 MHz. De secundaire radar zendt uit op 1030 MHz en luistert op 1090 MHz. De bijbehorende golflengte , λ, kan berekend worden uit $\lambda = \frac{c}{f}$, met c de lichtsnelheid (circa $3x10^8$ m/s) en f de frequentie in Hertz. Bij 1090 MHz is de golflengte circa 28 cm.

5. Zijn EM velden gevaarlijk?

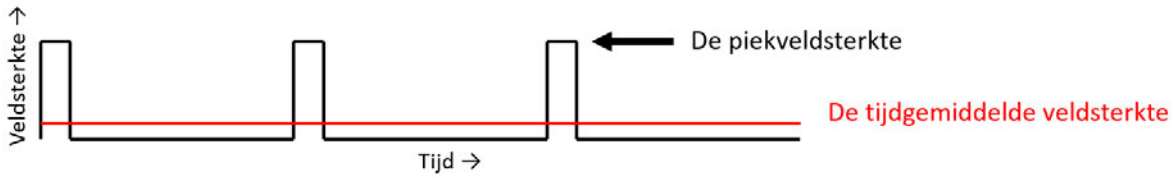
Zeker, als de straling te intens is[3]. Om te vermijden dat de apparatuur die radiofrequente EM golven uitzendt negatieve effecten op de gezondheid veroorzaakt, ook niet op de lange termijn, zijn er richtlijnen opgesteld. In Nederland gelden de richtlijnen die zijn opgesteld door de *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection* (ICNIRP). Het gebruik van deze toetsingskaders wordt geadviseerd door de Wereldgezondheidsorganisatie, de Raad van de Europese Unie en de Nederlandse Gezondheidsraad. Ook de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert de richtlijnen van de ICNIRP bij het beoordelen of een zendinstallatie toelaatbaar is. Als niet-ioniserende straling onder de grenswaarden uit de ICNIRP-richtlijn blijft, dan wordt de gezondheid van mensen beschermd. In de ICNIRP richtlijn, referentie [6], is opgenomen:

'*These guidelines specify quantitative EMF [Electro Magnetic Field] levels for personal exposure. Adherence to these levels is intended to protect people from all substantiated harmful effects of radiofrequency EMF exposure*.'

6. Zijn er twee ICNIRP richtlijnen?

Omdat de SMART-L installatie pulsen uitzendt moeten er twee aspecten uit de ICNIRP richtlijnen gecheckt worden. Zowel de piekveldsterkte als de tijdgemiddelde veldsterkte moet tegen een uit de richtlijn volgende maximaal toegestane waarde getoetst worden. In Figuur 5 worden deze twee grootheden geïllustreerd.

[3] Zie https://globalnews.ca/news/9704050/edmonton-microwave-cat-torture-crime/

Figuur 5 : Schematische weergave van het uitgezonden signaal van de radar. Na de uitzending van de puls volgt een tijd waarin de radar luistert naar eventueel terugkomende pulsen. ICNIRP schrijft voor dat zowel de piekveldsterkte als de tijdgemiddelde veldsterkte moet worden getoetst.

Tijdmiddeling houdt het volgende in. Stel dat een radar gedurende 5% van de tijd zendt en gedurende 95% van de tijd luistert (ontvangt). De tijdgemiddelde veldsterkte is dan één-twintigste deel (= 5/100) van de piekveldsterkte. De veldsterkte op het korte moment dat de radar zendt wordt verdeeld over de tijd van zenden plus de tijd van luisteren. De verhouding tussen zenden en ontvangen wordt Duty-Cycle genoemd. Bij altijd zenden is de Duty-Cycle 1. Bij altijd ontvangen is de Duty-Cycle 0. In het bovenstaande voorbeeld is de Duty-Cycle 0,05, ofwel 5%.

Er zijn op dit moment twee ICNIRP-richtlijnen die relevant zijn voor de SMART-L. In de ICNIRP-richtlijn uit 1998 staat dat de limietwaarde voor de piekveldsterkte 32 keer de limietwaarde voor de tijdgemiddelde veldsterkte is. De in de praktijk voorkomende piekveldsterkte mag niet hoger zijn dan deze limietwaarde. De ICNIRP richtlijn uit 2020 bevat een minder eenvoudige formulering voor de limietwaarde van de piekveldsterkte. Van de twee heeft TNO in zijn rapportages altijd de meest strenge (dus de laagste) limietwaarde aangehouden.

7. Wat is ALARA?

Het ALARA-beginsel houdt in dat toegepaste maatregelen en voorzieningen de grootst mogelijke bescherming aan het milieu moeten bieden, maar dat, anderzijds, deze maatregelen redelijk moeten zijn (zie [7]). Voor de primaire radar van SMART-L geldt dat, met name door moderne signaalverwerkingstechnieken, de puls beduidend minder (piek)vermogen uitzendt dan het systeem dat hij vervangt, de MPR (Medium Power Radar). De toepassing van deze techniek is in lijn met het ALARA-beginsel (As Low As Reasonably Achievable).

8. Hoe zit het met verschillende richtlijnen?

Er gelden verschillende limietwaarden voor de piekveldsterkte. Uit de Zienswijzen blijkt dat hier onduidelijkheid over is. De verschillende limietwaarden komen voort uit de eerder genoemde verschillende modi van de SMART-L. TNO heeft voor de BMD modus van het systeem, dus waarbij de antenne stilstaat, twee situaties heeft beschouwd; een met een scannende bundel en een met een niet-scannende bundel. Als de bundel niet scant dan wordt een persoon die in de bundel staat vaker belicht dan wanneer de bundel wel scant. Om die reden geldt dan volgens de ICNIRP 2020 richtlijn een lagere limietwaarde voor de piekveldsterkte dan als de bundel wel scant. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat ongeacht welke waarde gebruikt wordt voor de toets, de berekende en gemeten waarden onder al deze gerapporteerde limietwaarden ligt.

9. Wat als er verscheidene bronnen zijn?

Overal in Nederland geldt dat ook rekening moet worden gehouden met andere bronnen van EM-golven zoals omroepzenders (voor radio- en televisie-ontvangst), basisstations voor mobiele telecommunicatie, mobiele telefoons en WiFi-routers en DECT telefoons thuis. TNO heeft daarnaast in haar rapportages ook rekening gehouden met de weerradar van het KNMI en met navigatieradars aan boord van schepen op de Waal. In de rapportages van de radarbouwer, Thales Nederland B.V. (TNL) is louter gekeken naar de primaire radar van SMART-L, aangezien deze component overheerst. In de ICNIRP richtlijnen wordt beschreven hoe de bijdragen van verscheidene zenders moeten worden opgeteld. Dit wordt in de volgende sectie nader uitgelegd.

9.1. Wat is het verschil tussen cumulatie en gelijktijdige blootstelling?

In tegenstelling tot ioniserende straling, is niet-ioniserende straling niet cumulatief. Dat wil zeggen dat de blootstelling van een tijd geleden voor niet-ioniserende straling niet optelt bij de blootstelling op een ander moment. Zo draagt medisch personeel die met ioniserende straling werkt speciale meetlabels waaruit kan worden vastgesteld of de dosis binnen een aanvaardbare waarde is gebleven. Bij niet-ioniserende straling is dat niet nodig.

Om in de context van de aanwezigheid van verschillende bronnen in de nabijheid van de SMART-L verwarring tussen de woordelijke betekenis “cumulatie” en een “cumulatief effect” te voorkomen, heeft TNO het begrip “gelijktijdig samengestelde blootstelling” geïntroduceerd, [1]. Voor niet-ioniserende straling, wat de SMART-L uitzendt, is **alleen** de gelijktijdige blootstelling relevant, die over de tijd gemiddeld moet worden. De ICNIRP richtlijn geeft daarvoor de wiskundige beschrijving en deze methodiek is door TNO gebruikt om voor de verschillende bronnen de samengestelde blootstelling te bepalen en tegen de ICNIRP-richtlijn te toetsen, zie de documenten [1], [2], en [3].

10. Hoe is SMART-L getoetst?

Om vast te stellen of SMART-L voldoet aan de ICNIRP richtlijnen hebben zowel TNO als de radarfabrikant, TNL, berekeningen uitgevoerd. Zoals reeds gesteld heeft TNO ook rekening gehouden met andere bronnen van EM-golven, zoals de weerradar van het KNMI. Voor niet-ioniserende straling is alleen de gelijktijdige blootstelling relevant, die gemiddeld over de tijd moet worden. De ICNIRP richtlijn geeft daarvoor de wiskundige beschrijving en deze formule is door TNO gebruikt om voor de verschillende bronnen de samengestelde blootstelling te bepalen en tegen de ICNIRP-richtlijn te toetsen.

Een belangrijk verschil is dat TNL ook de blootstelling in de directe nabijheid van de antenne heeft bepaald. TNO heeft die analyse niet kunnen uitvoeren omdat zij niet over de benodigde detailgegevens van het systeem beschikt. Om die reden rapporteert TNO over afstanden vanaf circa 300 m vanaf de radarlocatie.

Door TNO is herhaaldelijk aangegeven dat de rekenresultaten met behulp van metingen ‘in het veld’ getoetst moeten worden. De onafhankelijke meetinstantie DEKRA B.V. heeft inmiddels twee keer aan SMART-L in Wier (Friesland) gemeten. Ook de RDI (Rijksinspectie Digitale Infrastructuur), voorheen AT (Agentschap Telecom), heeft metingen uitgevoerd. Uit al deze metingen volgt dat de SMART-L voldoet aan de ICNIRP-richtlijnen waardoor overeenstemming met de berekeningen is verkregen.

Gedurende de laatste DEKRA metingen was de radar in Wier voorzien van een ‘koepel’ (radome). TNL is niet betrokken geweest bij (en tijdens) de uitvoering van de laatste metingen.

11. Is de ICNIRP een integere club?

De ICNIRP bestaat uit onafhankelijke wetenschappers en is volledig transparant over de leden, eventueel conflicterende lidmaatschappen en financiering. Achtergrondinformatie over ICNIRP kan gevonden worden op de ICNIRP website, zie referentie [8].

TNO heeft kennis genomen van het rapport waarin betoogd wordt dat specifieke ICNIRP-leden banden met de industrie hebben en daardoor vooringenomen zijn. Dergelijke aantijgingen zijn ook in een wetenschappelijk tijdschrift gepubliceerd, zie [9]. Aangeraden wordt om kennis te nemen van het weerwoord van ICNIRP op deze aantijgingen, zie referentie [10]. ICNIRP herkent zich niet in de geformuleerde aantijgingen.

12. Waarom is er kritiek op de ICNIRP?

Het onderwerp niet-ioniserende straling en gezondheid is een onderwerp dat discussie oproept, ook binnen het wetenschappelijke domein. De ICNIRP krijgt soms het verwijt voor de SMART-L frequenties alleen opwarming van het lichaam te beschouwen, de zogenaamde thermische effecten. Appendix B van de ICNIRP 2020 richtlijn [6] geeft echter aan dat de ICNIRP-commissie wel degelijk ook niet-thermische effecten beschouwt. Ondanks dit blijft wetenschappelijke twijfel rond verschillende geobserveerde niet-thermische effecten bestaan.

De ICNIRP heeft de afgelopen tijd ongeveer elke 10 jaar de geldigheid van de gepubliceerde richtlijnen getoetst. De nieuwste richtlijn is in 2020 gepubliceerd. Op basis van vele nieuwe onderzoeksresultaten en de wetenschappelijke weging van deze kennis blijft de ICNIRP bij het standpunt dat de huidige richtlijnen voldoende bescherming bieden. De verwachting is dat de ICNIRP ook in de toekomst dit 10-jaarsritme van herziening van de richtlijnen zal handhaven.

Een soms gehoorde kritiek op de ICNIRP is dat de commissie ook niet-thermische effecten zou moeten beschouwen en meenemen in de referentieniveaus. Echter, de commissie heeft een eigen wetenschappelijke verantwoordelijkheid en beschrijft in Appendix B van de ICNIRP 2020 richtlijn wat de overwegingen zijn. De gepubliceerde richtlijn, de ICNIRP 2020, is het uitgangspunt. Dit uitgangspunt wordt ook door de Gezondheidsraad onderschreven, immers de Gezondheidsraad heeft over 5G [11], de opvolger van 4G mobiele telecommunicatie, in zijn advies in 2020 het volgende genoteerd:

Tot slot adviseert de commissie om de nieuwste richtlijnen van de International Commission on Non-ionizing Radiation Protection (ICNIRP) in Nederland te gebruiken als basis voor het blootstelling beleid. Omdat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden, adviseert de commissie om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden.

13. Waarom zijn sommige landen strenger dan wat de ICNIRP stelt?

Wetenschappers zijn niet voor 100% zeker dat als aan de ICNIRP-richtlijnen wordt voldaan er geen nadelige gezondheidseffecten kunnen optreden. Hoe politici of beleidsmakers wensen om te gaan met deze overgebleven onzekerheid zou kunnen leiden tot lagere limietwaarden dan het referentieniveau gepubliceerd door de ICNIRP. Deze lagere limietwaarden zijn echter geen uitkomsten van een wetenschappelijke analyse.

14. Waarom kan 100% veiligheid niet gegarandeerd worden?

Inderdaad kan vanuit de wetenschap geen 100% zekerheid gegeven worden dat schadelijk gevolgen niet zullen optreden. Dat dit alarmerend klinkt is zeker voorstelbaar.

De Gezondheidsraad adviseert voor de Nederlandse situatie echter niet om limietwaarden lager te stellen dan de referentieniveaus die de ICNIRP adviseert. De Gezondheidsraad merkt wel op:

"*…adviseert de commissie om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden*"

Opgemerkt wordt dat "*zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden*", in overeenstemming is met het ALARA-beginsel. Dit betekent niet dat "*er geen enkele blootstelling mag ontstaan*". Met betrekking tot de SMART-L levert dit ALARA-aspect van het Gezondheidsraadadvies de volgende vraagstelling op: "gebruikt de SMART-L niet (veel) meer uitgezonden vermogen[i] dan het vermogen dat noodzakelijk is voor het correct functioneren van een luchtverdedigingsradar?".

De primaire radar van het SMART-L systeem herbergt een reeks moderne signaalverwerkingstechnieken die tot doel hebben om objecten met relatief klein reflecterend vermogen waar te nemen. Vergeleken met de radarsystemen die worden vervangen, de zogeheten MPRs (Medium Power Radars), is door toepassing van deze reeks moderne signaalverwerkingstechnieken de benodigde piekvermogen van het SMART-L systeem substantieel lager. Het technische ontwerp van de radar is dus in lijn met het ALARA-beginsel, zoals hierboven reeds beschreven is.

De onderzoeksresultaten met betrekking tot mogelijke lange-termijn effecten van blootstelling aan niet-ioniserende straling zijn inconsistent. Deze onderzoeken worden door de ICNIRP niet als voldoende wetenschappelijk sterk beoordeeld om te kunnen dienen als uitgangspunt voor een herziene basisrestrictie. Appendix B van de ICNIRP 2020 richtlijn geeft een uiteenzetting van het literatuuronderzoek en de weging ervan. De ICNIRP concludeert (letterlijk citaat):

"*The only substantiated adverse health effects caused by exposure to radiofrequency EMFs are nerve stimulation, changes in the permeability of cell membranes, and effects due to temperature elevation. There is no evidence of adverse health effects at exposure levels below the restriction levels in the ICNIRP (1998) guidelines and no evidence of an interaction mechanism that would predict that adverse health effects could occur due to radiofrequency EMF exposure below those restriction levels.*"

Vooralsnog is er dus geen reden af te wijken van de adviezen van de ICNIRP. De Gezondheidsraad adviseert om ICNIRP te volgen en om te trachten de blootstelling zo laag als redelijkerwijs (of technisch) mogelijk te houden.

In Nederland wordt getoetst aan de referentieniveaus van het EM-veld zoals gegeven in de ICNIRP-richtlijn. De referentieniveaus zijn afgeleid van biologische effecten en deze effecten zijn de basis voor de zogenoemde basisrestrictie in de richtlijn. De basisrestrictie houdt, kort en goed, in dat een eventueel meetbare opwarming geen nadelige effecten op de gezondheid heeft. Voor de SMART-L wordt de basisrestrictie voor algemeen publiek gehanteerd, dus meest strenge restrictie, en de in ICNIRP gegeven referentieniveaus worden als maximaal toegestane waarden gehanteerd (limietwaarden).

In enkele zienswijzen wordt gesteld dat er een verband is tussen de aanwezigheid van radarinstallaties en het voorkomen van de ziekte ALS. Vooropgesteld dat het vreselijk is voor mensen die deze ziekte hebben, zijn er echter geen wetenschappelijke aanwijzingen dat er een oorzakelijk verband is tussen de aanwezigheid van radarinstallaties en het kunnen veroorzaken van de ziekte ALS.

15. Hoe zit het apparatuur zoals pacemakers?

In de ICNIRP-richtlijnen wordt geen aandacht besteed aan de ongestoorde werking van apparatuur. De (mogelijk wederzijdse) beïnvloeding van de werking van apparatuur wordt aangeduid met elektromagnetische compatibiliteit (EMC). Wanneer EMC bereikt is, functioneert apparatuur ongestoord in een (elektromagnetische) omgeving zonder de andere apparaten te verstoren. Het onderzoeksveld van EMC richt zich op apparatuur en vormt daardoor een geheel ander vakgebied dan blootstelling van mensen. Het toetsingskader binnen EMC is ook anders. Het is denkbaar dat een ondeugdelijke satelliet TV-ontvanger wordt verstoord door een radar, wat gewoonlijk verholpen kan worden door bekabeling en aansluitingen van de satellietontvanger te vervangen. Verstoring kan ook optreden door gebrekkige aarding en/of afscherming van apparatuur, waardoor het gevoelig wordt voor een EM-veld dat teweeg is gebracht door een ander apparaat.

Ieder werkend elektronisch apparaat zendt EM-golven uit. Dat komt doordat er elektrische stromen lopen, en veranderende elektrische stromen veroorzaken EM-velden. Omgekeerd werkt het ook, door externe EM velden kunnen intern onbedoelde elektrische stromen worden opgewekt die kunnen concurreren met de bedoelde stromen. Als die interferentie te groot wordt, kan dat de werking van het elektrische apparaat negatief beïnvloeden. Om dit als “per definitie onveilig” te noemen gaat te ver, het zal sterk afhangen van de reactie. Soms is de reactie hinderlijk, denk aan flikkering van een beeldscherm. Soms gaat een apparaat uit of stopt met functioneren. De reactie is heel sterk afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de omstandigheden en hoe “fail safe” een apparaat ontworpen is.

Binnen de Europese wetgeving is de EMC-richtlijn geldend, die schrijft voor dat een apparaat moet kunnen functioneren in een voor het gebruik te verwachten EM-omgeving zonder ontoelaatbare verstoringen aan die omgeving toe te voegen. Dit zijn de essentiële eisen. Om een fabrikant enige houvast te geven zijn er (product)standaarden gedefinieerd. Indien een fabrikant voldoet aan een voor dat product relevante standaard, dan heeft die fabrikant een vermoeden van overeenstemming aan de essentiële eisen.

Opgemerkt wordt dat in de relevante standaarden onder de EMC-richtlijn voor EM-veld gevoeligheid immuniteitsniveaus zijn gedefinieerd. Een apparaat moet ongehinderd kunnen functioneren in een EM-omgeving gelijk aan dit immuniteitsniveau. Mocht de intensiteit van het EM veld hoger zijn dan het voorgeschreven immuniteitsniveau, zal dat niet direct en meteen tot ernstige verstoringen leiden.

Het niveau waarop een verstoring optreedt, wordt aangeduid als gevoeligheidsniveau. Het verschil tussen immuniteits- en gevoeligheidsniveau is de zogenaamde EMC-marge. In de regel is voor “safety critical” systemen de EMC-marge groter dan bijvoorbeeld voor een consumententelevisie. Hoewel bijvoorbeeld de EMC-marge voor een vliegtuig groot is, is het lange tijd verboden geweest aan boord WiFi of Bluetooth aan te hebben (telefoon heeft geen zin vanwege de afstand tot het telefoonnetwerk).

Er is reden om serieus rekening te houden met ongewenste verstoringen van apparatuur van derden door de SMART-L. Dit komt omdat de immuniteitsniveaus geformuleerd in de verschillende EMC-(product)standaarden lager zijn dan de veldsterkten die de SMART-L kan opwekken. Formeel voldoet dat apparaat dan niet aan de essentiële eisen uit de EMC-richtlijn, want voldoen aan de (product)standaarden levert slechts een vermoeden van overeenstemming. Het zal van het elektronisch ontwerp en de constructie afhangen hoe groot de EMC marge is en of er daadwerkelijk hinderlijke verstoringen gaan optreden. Het is op voorhand niet te voorspellen hoe ernstig eventuele EMC problemen zich zullen openbaren.

Met betrekking tot medische hulpmiddelen bij mensen thuis, of medische implantaten zoals een pacemaker, is de zorg geuit dat bijvoorbeeld pacemakers verstoord zullen worden ten gevolge van uitzendingen van de SMART-L radarinstallatie. Ook dit is een complexe vraagstelling die de nodige nuances nodig heeft. Een fabrikant moet, voordat hij een product op de markt brengt, verklaren dat dit product aan voor dit product specifieke EMC-eisen voldoet. Als het gaat over het gestoord kunnen raken van een apparaat, geven EMC-eisen zogenaamde immuniteitsniveaus. Een apparaat moet goed kunnen functioneren tot en met dit immuniteitsniveau. Als de veldsterkte iets toeneemt en boven het immuniteitsniveau uitkomt, geeft dat niet direct een verstoord apparaat. De kans erop neemt echter wel toe. Bij steeds toenemende veldsterkten wordt een keer een niveau bereikt waarop een apparaat wel verstoringen vertoont. Dat is het gevoeligheidsniveau. In de regel geldt dat voor apparatuur met een kritieke functie, denk aan vliegtuigen, auto’s, medische apparatuur, de fabrikant veiligheidshalve een ruime marge inbouwt tussen immuniteitsniveaus en gevoeligheidsniveaus. Voor een pacemaker blijkt dat bijvoorbeeld uit de publicatie van Bieth en collega’s [12].

Uit [12] blijkt dat de gerapporteerde gevoeligheidsniveaus vele malen hoger liggen dan het immuniteitsniveau en ook de berekende en gemeten niveaus in de nabijheid van de SMART-L. Het is daarom niet te verwachten dat de aanwezigheid van de SMART-L tot verstoring van een pacemaker zal leiden.

16. Referenties

[1] TNO rapport 2020 R10094, Evaluatie van gezondheidsaspecten door RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen, januari 2020
[2] TNO rapport 2020 R11278, Evaluatie van gezondheidsaspecten door blootstelling voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen: aanvulling op rapportage TNO 2020 R10094, augustus 2020
[3] TNO rapport 2021 R10627, Onderzoek naar veranderingen van het RF-blootstellingsniveau door verhoging SMART-L radarantenne, september 2021
[4] Thales document 9505301286_EAR_715_NLD, rev 01, SMART-L EWC GB, RADHAZ SITE REGULATION WIER AND HERWIJNEN TOWER
[5] Thales document 9505301286_EAR_715_NLD, rev 02, SMART-L EWC GB, RADHAZ SITE REGULATION WIER AND HERWIJNEN TOWER
[6] ICNIRP GUIDELINES FOR LIMITING EXPOSURE TO ELECTROMAGNETIC FIELDS (100 KHZ TO 300 GHZ), PUBLISHED IN: HEALTH PHYS 118(5): 483–524; 2020
[7] Uitspraak afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, AbRvS 19 mei 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1038, r.o. 4

[8] https://www.icnirp.org/en/about-icnirp/commission/index.html
[9] John William Frank “Electromagnetic fields, 5G and health: what about the precautionary principle?” J Epidemiol Community Health 2021. doi:10.1136/jech-2019-213595
[10] https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPNoteMay2021.pdf
[11] https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/5g-en-gezondheid
[12] F. Bieth, T. Schunck, S. Pinguet, P. Delmote, Pacemaker Exposure to High-Power Microwave Ultrawideband Radiation, en van S. Apakuppakul, N. Methachittiphan, S. Apiyasawat, Effect of ElectroMagnetic interference from SmartPHone on cardiac ImplaNtable electronic device (EMIPHONE study).

[i] Dit wordt technisch Effective Isotropically Radiated Power (EIRP) genoemd

Bijlage 2

Memo TNO 2024 M11497 D

www.tno.nl
[redacted]
[redacted]

Aan Projectleider COMMIT[redacted]
Van [redacted]
Onderwerp Oplegnotitie

Datum
25 oktober 2024

1. Inleiding

In verscheidene zienswijzen hebben de Stichting 'Niet nog een Radar in Herwijnen' en ingezetenen van Herwijnen betoogd dat TNO's rekenresultaten niet deugdelijk zijn. TNO neemt deze kritiek serieus en heeft alle TNO-analyses zorgvuldig nagelopen, maar tot op heden geen lacunes kunnen ontdekken.
In dit memorandum wordt een deel van analyse die in verschillende zienswijzen wordt gerapporteerd, nader beschouwd. Het is helaas onvermijdelijk dat dit betoog een reeks technische aanduidingen bevat. Als onafhankelijk onderzoeksinstituut is TNO geen partij in de zaak tussen de Stichting en Defensie.

2. Aantal antenne-elementen

Verondersteld wordt dat de antenne van de primaire radar 56 zogeheten dipoolantennes bevat, hetgeen vermoedelijk is afgeleid uit afbeeldingen van de antenne, zie Figuur 1. Daarin zijn 56 panelen zichtbaar in de antenne van de primaire radar, het grote, licht achterover hellende vlak. TNO wordt verweten dat er berekeningen dan wel metingen zijn gedaan met minder dan 56 actieve dipoolantennes, waardoor te lage rekenresultaten en meetwaarden zijn verkregen.[1]

Figuur 1: Foto van de antenne van het SMART-L systeem, overgenomen uit [1]

Het aantal van 56 dipoolantennes is echter onjuist. Zo'n beperkt aantal dipoolantennes zou een goede werking van het radarsysteem in de weg staan, onder andere vanwege het ontstaan van nevenzijlussen. In werkelijkheid beschikt de radar over vele honderden antenne-elementen. Bovendien ligt een standaard dipoolantenne ligt voor het SMART-L radarsysteem niet voor hand vanwege zijn antennepatroon.

[1] TNO heeft zelf geen veldmetingen uitgevoerd, maar deze uitgevoerd door Dekra B.V. en Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI), het voormalige Agentschap Telecom (AT).

Ten behoeve van de door TNO uitgevoerde analyse is uitgegaan van door de fabrikant Thales Nederland B.V. geleverde antennepatronen en antennewinsten, waarbij alle antenne-elementen actief zijn.
De door TNO gevolgde rekenmethodiek maakt dus geen gebruik van een aantal antenne-elementen.

3. EIRP-waarden

In verscheidene zienswijzen wordt een veronderstelde EIRP (*Equivalent Isotropically Radiated Power*) genoemd. Zo is in zienswijze 202404076 (zie Bijlage A, referentie [4]) te lezen
'Zou je alle 56 dipolen gebruiken dan wordt de EIRP 186,93 dBW dus 12,90 dB hoger dan 174,03 dBW.'
en
'Door een berekening van een externe expert blijkt dat alle 56 dipolen in dezelfde richting mogen staren en een EIRP van 189 dBW genereren bij trainingen, oefeningen en in oorlogssituatie, dat is dus bij een geringe downtilt van 0,15 graden.'

EIRP, eenheid W(att), is gedefinieerd als het product van het aan de antenne geleverde RF (radiofrequent) vermogen P, en de antennewinst G, ten opzichte van een referentieantenne namelijk een fictieve isotrope (dat wil zeggen in alle richtingen even veel uitzendende) antenne. De antennewinst ontstaat doordat de antenne de energie niet rondom uitzendt, maar in een bepaalde richting bundelt. In formulevorm:

$$EIRP = P * G$$

Gegeven een waarde van de EIRP en een waarde van de antennewinst, kan het aan de antenne geleverde vermogen berekend worden. Om aan een schatting van de antennewinst te komen zou men bijvoorbeeld te rade kunnen gaan bij de openbare bron Wikipedia. Zo is in referentie [2] de volgende bekende uitdrukking, weliswaar voor reflectorantennes, te vinden:

$$G = \frac{4\pi A_e}{\lambda^2},$$

λ (in m) is de radargolflengte, A_e (in m^2) is het effectieve oppervlakte van de antenne. Als we de radargolflengte 0,3 m en het antenneoppervlakte 50 m^2 invullen komen we uit op een antennewinst van 6981 ofwel 38 dBi. [2] Deze waarde is aan de hoge kant omdat een verliesvrije antenne is verondersteld, wat in de praktijk niet het geval zal zijn. Het aan deze verliesvrije antenne aangeboden vermogen zou gebruikmakend van de door de Stichting aangegeven EIRP 187 dBW – 38 dB = 149 dBW danwel 189 dBW – 38 dB = 151 dBW bedragen [3].

149 dBW komt overeen met 794 TW ofwel 794 x 10^{12} Watt. Ter vergelijking, op Wikipedia is te lezen dat de kerncentrale Borssele 485 MW ofwel 485 x 10^6 Watt levert [3]. Om het benodigde elektrische vermogen voor 149 dBW te leveren zouden tenminste 1,6 miljoen Borssele kerncentrales nodig zijn. Dit leidt tot de conclusie dat de door de Stichting gerapporteerde EIRP-waarden te weten, 187 dBW danwel 189 dBW, volstrekt onrealistisch zijn en daarmee de door hen uit uitgevoerde analyse onjuist is .

In zienswijze 202404076 is tevens te lezen: '... meerdere hoofdbundels met een lagere EIRP mogelijk zijn (bijv. vier met elk een EIRP van 46,75 dBW)', zie Bijlage B. De indiener van de zienswijze bepaalt de

[2] Antennegain t.o.v. een isotrope antenne wordt veelal uitgedrukt in dBi (decibel relative to isotropic). Dat is een logaritmische schaal, gedefinieerd als 10 * $\log_{10}$ van de gain als (dimensieloze) factor.

[3] dBW (decibel Watt) is vermogen in decibel relatief ten opzichte van 1 Watt. Het is gedefinieerd is 10 * $\log_{10}$ van het vermogen in Watt.

EIRP per bundel klaarblijkelijk door de (vermeende) EIRP van het systeem als geheel, zijnde 187 dBW, door vier te delen, immers 187 / 4 = 46,75. Ook dat is onjuist, in Bijlage B wordt hierop ingegaan.

Deze slordigheden in de analyse van de Stichting leiden tot onjuistheden in de door de Stichting gerapporteerde berekeningen. Een voorbeeld daarvan is de volgende bewering: 'En op 1100 m afstand op de bovenste etage van de woontoren in Herwijnen is de veldsterkte 7551 V/m.' In Bijlage C wordt toegelicht waarom dit niet correct is.

TNO onderschrijft overigens het standpunt van de Stichting dat gerekend en gemeten moet worden met de maximale EIRP. Berekeningen met minder dan de maximale EIRP zijn door TNO niet uitgevoerd.

4. Weerradar

In zienswijze 202404076 stelt de Stichting dat TNO voor de berekeningen aan de KNMI weerradar is uitgegaan van een verkeerd vermogen: 500 kW in plaats van 1300 kW. TNO is uitgegaan van gegevens die zijn verstrekt door het KNMI. Naar aanleiding van een ingediende zienswijze heeft TNO andermaal aan het KNMI gevraagd of 500 kW correct is, wat het KNMI heeft bevestigd. Er is dan ook geen reden om berekeningen aan de KNMI weerradar opnieuw uit te voeren.

5. Kritiek op TNO

In verscheidene zienswijzen wordt het beeld gewekt dat TNO moedwillig rekenresultaten en meetresultaten zou manipuleren als ook moedwillig speelt met de gezondheid van de bewoners. TNO neemt hier stellig afstand van. TNO neemt gezondheidsaspecten uiterst serieus en beschikt over de benodigde expertise en kennis van radartechniek, elektromagnetische veldentheorie en meettechniek om wetenschappelijk verantwoorde analyses te doen en bruikbare adviezen op te stellen. Ook is het goed om te benadrukken dat de onafhankelijkheid van TNO een belangrijke kernwaarde en kwaliteit is van de organisatie en cruciaal is voor het functioneren van TNO in het Nederlandse ecosysteem.

6. Referenties

[1] Thales brochure SMART-L MM/F Long Range Multi Mission Radar, November-2020
[2] https://en.wikipedia.org/wiki/Aperture_(antenna)
[3] https://nl.wikipedia.org/wiki/Kerncentrale_Borssele
[4] Stuk 202404076: Zienswijze R.S. van der Horst, particulier, 5-10-2024
[5] Stuk 202303699: Dossier D20200190 inzake Herwijnen / Advies, brief van Vos & De Lange advocaten aan Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Radarstation Herwijnen, 21-12-2023

Bijlage A, uit zienswijze 202404076

202404076

- De operationele beperking is niet wenselijk maar wel acceptabel. Waarom wordt niet uitgelegd. Mogelijk omdat dit voor Defensie alleen op papier geldt. In de praktijk zullen ze zich er toch niet aan houden!
- Kortom een volstrekt onjuiste weergang van zaken waarbij ICNIRP niet wordt gerespecteerd. Defensie en de overheid heeft geen respect voor normen en gezondheid van inwoners.

- Via een externe doorrekening blijkt dat de contour is afgeleid van de piekveldsterkte limiet van 1616,66 V/m waartegen hierboven al bezwaar is aangetekend. Er is geen rekening gehouden met de werkelijke dutycycle van de Smart L radar. Getoetst zou moeten worden tegen de gemiddelde veldsterkte van 50,52 V/m bij 1350 Mhz of 175 V/m als piekveldsterkte.
- Vanuit een externe doorrekening blijkt dat de ICNIRP contour is gebaseerd op een EQUIVALENT Isotrope Radiated Power (EIRP) van 174,03 dBW; Hieruit valt te concluderen dat er gecalculeerd is met slechts 50 dipolen terwijl zowel in de staring modus als rotating modus alle 56 dipolen gebruikt kunnen worden. **Hierdoor zal in werkelijkheid de ICNIRP contour een ballon zijn die wordt doorgeprikt.**
- Het is niet aannemelijk dat een Smart L radar zal worden begrensd in de praktijk.
  - De afstand is overigens geen 1200 m maar 1132 meter waar de veldsterkte 1.616 V/m bereikt wordt.
  - Op 3.744 meter wordt bij deze EIRP van 174,03 dBW pas de limiet piekveldsterkte van 175,01 V/m bereikt.
  - Zou je alle 56 dipolen gebruiken dan wordt de EIRP 186,93 dBW dus 12,90 dB hoger dan 174,03 dBW. Dan moet de afstandsdemping ook 12,90 dB hoger zijn om dezelfde limiet te bereiken. Dat is pas op een afstand van 2.417 meter! De veldsterkte wordt dan 186,93 - 62,61 - 85,91 + 25,76 = 64,17 dBV/m = 1.616 V/m.
  - Dit betekent dat de ICNIRP contour een ballon moet worden van ruim 2.400 meter i.p.v. 1.200 meter indien je uitgaan van 1.616 V/m.
  - En op 1100 m afstand op de bovenste etage van de woontoren in Herwijnen is de veldsterkte = 7.551 V/m.

- **Pagina 13; er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IlenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?**

28

202404076

- Door een berekening van een externe expert blijkt dat alle 56 dipolen in dezelfde richting naar de horizon mogen staren en een eirp van 189 dBW genereren bij trainingen, oefeningen en in oorlogssituatie, dat is dus bij een geringe downtilt van 0,15 graden.

Bijlage B, uit zienswijze 202404076

- 1.1.6
  - Aan dit voorschrift kan niet worden voldaan zonder validatiemetingen in de hoofdbundel, dus op grotere hoogten. En ook in echte worst case scenario's inclusief override of in maximale EIRP instellingen. We zijn benieuwd hoe IlenT dit voorschrift in de praktijk gaat uitvoeren.
  - Tevens dat alle 56 dipolen in de Phase Array SMART-L antenne tijdens validatiemetingen tot 1 hoofdbundel gericht op de horizon samengevoegd moeten worden omdat er waarschijnlijk ook meerdere hoofdbundels met een lagere eirp mogelijk zijn (bijv. vier met elk een eirp van 46,75 dBW).

Wanneer een aantal van N antenne-elementen parallel worden geschakeld, dan wordt de amplitude van het veld in de boresight-richting (haaks op het antenne-vlak) een factor N groter, en het vermogen, wat schaalt met het kwadraat van de amplitude, een factor N^2. In dB's uitgedrukt impliceert dit een vermogenstoename met een factor $10 \log_{10} N^2$.

De rekenmethodiek die de indiener van de zienswijze hanteert, waarbij een EIRP waarde uitgedrukt in dB's door vier gedeeld wordt is onjuist, de omrekening dient uitgevoerd te worden volgens $10 \log_{10}(\frac{10^{18,7}}{16}) = 175$ dBW, ofwel een afname met 12 dB.

Combineren van vier bundels met een EIRP van 46,75 dBW elk dient te geschieden volgens $10 \log_{10}(16 . 10^{4,675}) = 58{,}75$ dBW, ofwel een toename met 12 dB.

Bijlage C, nadere analyse EIRP

De (piek) elektrisch veldsterkte in het verre-veld wordt berekend door middel van

$$E(r) = \sqrt{\frac{Z_0 PG}{4\pi r^2}}$$

Waarin Z_0 de golfimpedantie van vacuüm is met de waarde $Z_0 = 120\pi$, P (W) is het aan de antenne toegevoerde (piek) RF-vermogen en G is de antennewinst, r is de afstand (m). Voor een EIRP berekening moet voor de antennewinst de waarde 1 genomen worden (isotrope straler). Daarmee vereenvoudigt de formule voor de (piek) elektrische veldsterkte in

$$E(r) = \sqrt{\frac{30P}{r^2}} = \frac{\sqrt{30P}}{r}$$

Invullen van $E(1100) = 7551 = \frac{\sqrt{30P}}{1100}$ geeft een vergelijking waaruit P als EIRP als volgt kan worden berekend

$$\sqrt{30P} = 7551 * 1100$$

$$P = \frac{(7551 * 1100)^2}{30} = 2{,}3 \cdot 10^{12}\ W$$

2,3 TW (Tera Watt) omgerekend naar dBW wordt $10 * \log_{10} 2{,}3 \cdot 10^{12}$=123,6 dBW.

Een EIRP-waarde van 123,6 dBW is in de radiofrequente techniek een verdachte waarde, en wel om de volgende reden. Er is een limiet aan de hoogst haalbare elektrische (piek) veldsterkte in de atmosfeer. Dit is afhankelijk van gasdruk, samenstelling van de gasmix en luchtvochtigheid. In de regel wordt aangenomen dat onder ideale omstandigheden bij kamertemperatuur en op zeeniveau "*air breakdown*" optreedt bij een elektrische (piek)veldsterkte van 3,3 MV/m, oftewel 3,3 miljoen Volt per meter. In de praktijk is deze dit vaak lager, maar voor de eenvoud wordt hier gebruik gemaakt van deze gespecificeerde "air breakdown" veldsterkte.

Gebruikmakend van de, op basis van de Stichting aangeleverde gegevens omtrent een veldsterkte van 7551 V/m op een afstand van 1100 m, valt uit te rekenen dat 3,3 MV/m bereikt zou worden op

$$\frac{(7.551\frac{V}{m} * 1100\ m)}{3.300.000\ V/m} = 2{,}5\ m$$

Bovenstaande berekening[4] geeft aan dat tot op 2,5 m afstand van de radarantenne de zogenaamde "air breakdown" wordt bereikt. Dit leidt tot ionisatie en zal te herkennen zijn aan vorming van plasma daar waar de elektrische veldsterkte 3,3 MV/m overschrijdt.

Een radarantenne met een plasmagebied maakt een goede werking van de radar onmogelijk.
Dat betekent derhalve dat een EIRP van 123,6 dBW voor een functionerende radar geen reële EIRP waarde is.

[4] Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in deze berekening de antenne een fictieve isotrope straler is, een puntstraler. De werkelijke afstand waarbij 3,3 MV/m zou worden bereikt zal hiervan afwijken. Deze berekening is illustratief. Verder wordt opgemerkt dat "air breakdown" een antenneonafhankelijk verschijnsel is.

Bijlage 3

Memo Beantwoording zienswijzen Herwijnen t.a.v. natuur

aan:	Rijksvastgoedbedrijf
van:	SAB
projectnummer:	160239.04
datum:	15 oktober 2024
betreft:	Beantwoording zienswijzen radarstation Herwijnen t.a.v. natuur

Relatie straling en natuur

De SMART-L radar in Herwijnen maakt gebruik van niet-ioniserende elektromagnetische radiogolven in de frequenties 1.300 MHz en 1.030 MHz. Deze frequenties worden ook wel aangeduid als de L-band (1-2 GHz). Ook magnetronovens en draadloze telefoons maken gebruik van golven in dit frequentiebereik. Dit soort radiogolven wordt ook aangeduid als straling maar is totaal anders dan straling die in kerncentrales aanwezig is of in ziekenhuizen wordt toegepast. Deze worden ioniserende straling genoemd en hebben een duidelijk effect op organismen. Ioniserende straling bezit voldoende energie om chemische bindingen te breken en ionen te doen ontstaan. Ioniserende straling kan het DNA van een cel beschadigen en kan zo mutaties veroorzaken, die, als ze worden doorgegeven naar nieuwe generaties cellen, uiteindelijk tot kanker kunnen leiden of andere schadelijke gezondheidseffecten kunnen hebben.

Ook staling met lagere frequenties dan bovengenoemde ioniserende straling zoals licht (400.000 GHz – 750.000 GHz) en warmte (1.000 GHz - 300.000 GHz), hebben een duidelijk biologisch effect, zie ook figuur. Voor de lagere frequenties waar de radar gebruik van maakt tussen de 1 GHz en 1,5 GHz is dit veel minder duidelijk.

Net als bij licht en warmte is de dosis van belang om te bepalen of elektromagnetische straling een risico vormt. Immers warmte is in zekere mate prima, teveel warmte wordt hitte en kan leiden tot verbranding. Daarbij is ook de duur van de blootstelling van belang. Lang aan een bepaalde dosis straling blootgesteld worden kan een ander effect hebben dan een korte blootstelling. Dat

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

kan een verschil maken tussen géén effect, een tijdelijk effect of een blijvend effect. Bij blootstelling aan een zeer hoge intensiteit van elektromagnetische velden kan bijvoorbeeld een cataract optreden, waarbij de ooglens troebel wordt, ook wel staar genoemd. Klinisch onderzoek naar het optreden van cataract bij mensen tijdens een medische behandeling geeft aan dat langdurige blootstelling boven de ICNIRP richtlijn (zelfs met een factor 4 tot 10) nog geen cataract veroorzaakt[1]. In dierproeven zijn Cataracts waargenomen bij elektromagnetische straling van 2,45 GHz, een continu blootstelling van tenminste 30 minuten bij een extreem hoge dosis van groter of gelijk aan 150 W/kg (terwijl de ICNRP als grenswaarde voor publiek toegankelijke ruimte 0,08 W/kg hanteert, de radar opereert op 1 tot 1,5 GHz) en een temperatuur van ten minste 41 °C in of bij de lens van een konijnenoog. Echter onder dezelfde omstandigheden veroorzaakte deze belasting geen cateract bij apenogen[2].

Voor het bepalen van het effect van straling/radiogolven is ook de frequentie van belang. Elke frequentie heeft weer andere eigenschappen, ter illustratie: blauw licht heeft een frequentie van 606–630 THz en rood licht een frequentie van 400–484 THz. Ook kunnen door mensen opgewekte elektromagnetische straling verschillen voor wat betreft modulatie en structuur. Van het verschil tussen de lagere frequenties (1-1,5 GHz) waar de radar gebruik van maakt, is moeilijk om een beeld te krijgen. In praktische zin merken we wel als een smartphone geen bereik heeft maar niet wat de eigenschappen van de daarvoor gebruikte elektromagnetische straling zijn.

[1] Adibzadeh, F., G. C. v. Rhoon, G. M. Verduijn, N. C. Naus-Postema & M. M. Paulides 2016: Absence of acute ocular damage in humans after prolonged exposure to intense RF EMF. Physics in Medicine & Biology, vol. 61, p. 488–503

[2] Elder, J.A. 2003: Ocular effects of radiofrequency energy. Bioelectromagnetics. 2003;Suppl 6:S148-61. doi: 10.1002/bem.10117. PMID: 14628311.

sab
adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

Type of	NON IONIZING SPECTRUM							IONIZING SPECTRUM	
Wave type									
	Electric waves	TV	Microwaves		Infrared	Visible Light	Optical UV	X-Rays	Gamma-Rays
Frequency (Hertz-Hz)	50	10^{3}	$5x10^{5}$	10^{8}	10^{12}	10^{15}	10^{16}	10^{18}	10^{20}
About the size of	 Buildings	 Humans	 Cat	 Honey Bee	 Pinpoint	 Protozo.	 Molec.	 Atoms	 Atomic Nuclei
Wave Length (meters-m)	$6x10^{3}$	300	0.6	10^{-2}	10^{-5}	$0.5x10^{-6}$	10^{-8}	10^{-10}	10^{-12}

Figuur 1. Illustraties over het elektromagnetische spectrum[3]: wave type, wat deze straling produceert; Frequency de frequentie van deze straling in Herz waarbij 10^3 Hz staat voor KHz, 10^6 Hz voor MHz, 10^9 Hz voor GHz en 10^9 Hz voor THz; de onderste twee rijen geven een illustratie van de lengte van een golf bij de verschillende frequenties. In het bereik van de radiogolven gaat het om elektromagnetische golflengten van 0,6 meter, zo lang als een kat tot de golven van het formaat van insecten.

Invloed op planten en dieren zou groot en duidelijk zijn als deze soorten van vergelijkbare frequenties gebruik maken. Dat is niet zo. Vleermuizen maken weliswaar gebruik van echolocatie om insecten te vangen en voor onderlinge communicatie. Ze maken hierbij, afhankelijk van de soort, gebruik van geluidsfrequenties tussen 15 Khz tot 120 Khz. Behalve dat geluid iets heel anders is dan elektromagnetische straling, liggen deze frequenties ver buiten het frequentiebereik waarop de radarinstallatie opereert, namelijk 1-1,5 Ghz, ofwel 1.000.000 – 1.500.000 KHz.

Verschillende dieren maken ook gebruik van constante elektromagnetische velden van de aarde, bijvoorbeeld vogels om zich te oriënteren tijdens de vogeltrek in voor- en najaar. Deze elektromagnetische velden, gebonden aan de aarde, hebben een

[3] https://www.wur.nl/upload_mm/b/4/0/15902a36-c6c6-472d-98f5-2c51bccad50a_Sham%20or%20reasons%20for%20concern.pdf

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

lage frequentie en dus zeer grote golflengten in de orde grote van grote gebouwen of groter, de golflengen waar het bij de radar om gaat zijn veel kleiner 1 GHz heeft een golflengte van ongeveer 30 cm, zie ook figuur 1. Bovendien zijn de magnetische velden van de aarde anders van aard dan de in de lucht geprojecteerde (ronddraaiende) en modulerende elektromagnetische bundels waar de radar gebruik van maakt.

De frequenties en type straling waar de radar gebruik van maakt komt in de natuur ook voor als kosmische achtergrondstraling. Deze staling is afkomstig van het centrum van de melkweg alwaar zich een zwart gat bevindt bekend als Sagittarius A*. De radiotelescopen bij Westerbork in Drenthe registreren de straling van deze natuurlijke bron in het frequentiegebied van de SMART-L voor wetenschappelijk onderzoek.

De stralingsbundels

De radar staat op 23 meter hoogte en is gericht op de horizon om vliegende objecten waar te nemen. De gebruikte antennetechnologie heeft, in een straal van ongeveer 300 meter rond de antenne, ruimte nodig om de bundel te vormen. Dit maakt dat rondom de toren de elektromagnetische velden lager komen. Daarom bevindt de ICNIRP-contour zich, in een straal van 35 meter rond de toren, op 4 meter boven het maaiveld. Dit is binnen het defensieterrein. Daarbuiten, in een straal van 300 meter, bevind deze ondergrens zich op 6 meter boven maaiveld. Buiten deze straal van 300 meter bevindt deze ondergrens zich op ca. 26 meter boven maaiveld. In de ruimte die bestreken wordt door de hoofdlus van de radar bevinden zich met enige regelmaat, tijdelijk vliegende dieren zoals vogels en vleermuizen.

De situaties waar het hier overwegend over gaat bevinden zich buiten de hoofdlussen van de radar, deze hoofdlussen worden uitgezonden op 24 meter hoogte en zijn gericht op de horizon en hemel. Alles wat zich op de grond bevindt en beweegt tussen de aarde en de radarbundels, wordt bestreken door zogenaamde zijlussen van de radar. In geval van de radar gaat het dus vooral over het effect van de radar onder de ICNIRP contour[4].

[4] https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0000.DEFip23radarher-2000/b_NL.IMRO.0000.DEFip23radarher-2000_tb16.pdf

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

Laboratorium versus veldsituaties

Er zijn veel onderzoeken en verhalen in omloop naar de invloed van radiogolven/straling op dieren en planten, deze worden in de zienswijzen aangehaald. Echter om deze te vertalen naar de situatie met de militaire radar in Herwijnen is ook van belang om te bepalen of het om vergelijkbare situaties gaat: met vergelijkbare blootstelling en vergelijkbare typen elektromagnetische straling. In de literatuur gaat het doorgaans over hoge stralingsbelastingen en zijn de gemeten effecten zeer divers. Er is geen eenduidig beeld wat het effect is van electromagnetische straling in het frequentiebereik waar radars gebruik van maken en er is geen relatie tussen de dosis van dit soort straling en een effect.

Wat het extra ingewikkeld maakt is dat het bij de radarinstallatie gaat om lage doses straling. Het is nagenoeg onmogelijk om een mogelijk negatieve invloed van een (tijdelijk) lage dosis elektromagnetische straling te onderscheiden van andere (omgevings-) factoren. Dat maakt het moeilijk om onderzoek te doen dat voor natuurlijke situaties relevant is en om onderscheid te maken tussen een tijdelijk en een blijvend effect. Er zijn ook geen gedegen modellen van de invloed van dit soort straling op de verschillende onderdelen van lichamen van organismen.

Aangehaalde argumenten in de zienswijzen:

Bomen en planten

In verschillende zienswijzen wordt gesteld dat de SMART-L radar zeer negatieve effecten heeft op de flora. In enkele zienswijzen wordt daarbij verwezen naar wetenschappelijke onderzoeken waarin dat zou worden aangetoond.

Er wordt verwezen naar onderzoek van de Universiteit Wageningen naar aanleiding van proeven uit 2010, als het gaat over bomen die beschadigd raken door elektromagnetische velden. De onderzochte elektromagnetische velden zijn opgewekt door WiFi-zenders (standaard routers) in het frequentiegebied 2,4 GHz en andere stralingsbronnen met de frequenties 0,716 GHz en 1,935 GHz (de SMART-L radar opereert op 1,02 en 1,2 GHz). Deze proeven waren onderdeel van een grotere set van proeven over meerdere jaren. In de concluderende publicatie van Wageningen Universiteit: Rapportage “Effect EM Velden op bomen” uit november 2013[5] wordt gesteld dat er geen oorzakelijk verband gevonden is tussen elektromagnetische straling en aantastingen zoals die worden geobserveerd in de stedelijke omgeving zoals bastknobbels, bastscheuren, bastnecrose en

[5] Van Lammeren A.A.M. 2013: Rapportage “Effect EM Velden op bomen” Rapportage ten behoeve van de project-evaluatie bij het Productschap Tuinbouw PT-projectnummer: 14394

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

bastbloeding. Met andere woorden de waargenomen effecten in de proeven van 2010 traden niet op bij herhaling. Bovendien bestrijkt de radar in Herwijnen geen bomen en planten.

In één van de zienswijzen wordt verwezen naar schade aan bomen in de Duitse steden Bamberg en Hallstadt, gerelateerd aan zendmasten, in de periode van 2006 tot 2015. Hierover is een artikel verschenen in een wetenschappelijk tijdschrift[6]. Er blijkt toen een statistische relatie gevonden ze zijn tussen de zendmasten en schade aan bomen in Bamberg en Hallstadt, er wordt niet ingegaan op mechanismen hoe dit veroorzaak kan zijn of alternatieve factoren die dit kunnen veroorzaken. Aangezien overal bomen in de buurt van zendmasten staan maar dit soort bastbeschadigingen aan bomen in stedelijk gebied in relatie tot zendmasten niet vaker beschreven worden of uit eigen waarneming bekend zijn, maakt dat de daar gevonden relatie tussen zendmasten en bastbeschadigingen niet veralgemeniseerd kan worden. Bovendien bestrijkt de radar in Herwijnen geen bomen en planten omdat hij hoog is opgesteld.

Bijen

Het is algemeen bekend dat het slecht gaat met bijen. In zienswijzen wordt gesteld dat bijen last hebben van elektromagnetische straling. Bekend is ook dat het gebruik van pesticiden en de moderne landbouwpraktijk een belangrijke rol spelen in de alarmerende achteruitgang van insecten en bijen.

Er zijn verschillende onderzoeken naar bijen en andere insecten in relatie tot elektromagnetische straling, vaak gaat het over laagfrequente straling ten gevolge van elektriciteitsmasten, dat is een heel ander type straling, zie figuur 1. Voor proefopstellingen waarbij bijen en andere insecten worden blootgesteld aan hoogfrequente elektromagnetische straling, wordt een heel scala aan effecten beschreven onder meer gedragsveranderingen, verminderde reproductie capaciteit, ontwikkeling en andere effecten[7]. Bij deze studies is doorgaans geen sprake van een gerandomiseerd onderzoek met een controle groep[8], wat voor een degelijke wetenschappelijke onderbouwing wenselijk is. Ook wordt enkel onderscheid

[6] https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2016.08.045

[7] Karipidis K, Brzozek C, Mate R, Bhatt CR, Loughran S, Wood AW. 2023: What evidence exists on the impact of anthropogenic radiofrequency electromagnetic fields on animals and plants in the environment: A systematic map. Environmental Evidence. 2023, 12(1). https://doi.org/10.1186/s13750-023-00304-3

[8] Thill, A. M.-C. Cammaerts and A. Balmori 2023: Biological effects of electromagnetic fields on insects: a systematic review and meta-analysis Reviews on Environmental Health, november 23, 2023. https://doi.org/10.1515/reveh-2023-0072

sab
adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

gemaakt in hoog- en laagfrequente straling en in veldsterkte zonder dat onderscheid wordt gemaakt in frequentie, blootstelling, piekveldsterkte of tijdgemiddelde veldsterkte etc. Ook worden de verschillen in uitkomsten tussen verschillende onderzoeken waarschijnlijk verklaard door de in de verschillende laboratoria aanwezige elektromagnetische straling van aanwezige apparatuur en stroomkabels[9].

Overzichtsstudies waarin de verschillende studies naar effecten van elektromagnetische straling naar insecten naast elkaar gezet worden, zoals hierboven aangehaald, hebben serieuze methodologische tekortkomingen, zodat op basis daarvan geen conclusies getrokken kunnen worden over de potentieel schadelijke effecten van deze elektromagnetische straling op insecten[10].
Ook andere rapportages over dit soort onderzoeken zoals die van de Europese Unie[11], wordt geconcludeerd dat verschillende studies over het effect van elektromagnetische straling op ongewervelden (waar de insecten ook toe behoren) experimentele tekortkomingen hebben en/of niet in natuurlijke omstandigheden waargenomen worden[12]. Ook andere onderzoekers trekken vergelijkbare conclusies[13] [14] [15].

Vogels

In verschillende zienswijzen worden zorgen geuit over het effect van de radar op vogels ook in verband met de Ooievaarsopvang in Herwijnen waar sinds 1979 succesvol gewerkt is aan het vergroten van de ooievaarspopulatie. De SMART-L komt in plaats van een Lange Afstands Radar (LAR) die daar lang heeft gefunctioneerd. De LAR gebruikte dezelfde frequentieband als de SMART-L, en ook de golfvorm alsmede het vermogen waren van dezelfde orde van grootte. Daarmee

[9] Panagopoulos, D.J. & L. H. Margaritis 2011: Mobile telephony radiation effects on living organisms, in Radiation Exposure in Medicine and the Environment: Risks and Protective Strategies, Department of Cell Biology and Biophysics, Faculty of Biology, University of Athens, Panepistimiopolis, 15784, Athens, Greece, 2011, p. 185-228. https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-84892009543&partnerID=40&md5=86dbe1e156c8b8a06f8aa529137e09c9

[10] Bfs 2024: Spotlight on "Biological effects of electromagnetic fields on insects: a systematic review and meta-analysis" by Thill et al. in Reviews on Environmental Health (2023) Spotlight - Mai/2024 no.2

[11] Thielens A. 2021: Environmental impacts of 5G. A literature review of effects of radio-frequency electromagnetic field exposure of non-human vertebrates, invertebrates and plants. STOA, European Parliament 2021

[12] Mulot M., Kroeber T., Gossner M., Fröhlich J. 2022: Wirkung von nichtionisierender Strahlung (NIS) auf Arthropoden, Bericht im Auftrag des Bundesamts für Umwelt (BAFU), Neuenburg, Juli 2022.

[13] https://www.wur.nl/upload_mm/b/4/0/15902a36-c6c6-472d-98f5-2c51bccad50a_Sham%20or%20reasons%20for%20concern.pdf

[14] https://www.researchgate.net/publication/277616408_Electromagnetic_Radiation_And_Bees_Again

[15] https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969719337805?via%3Dihub

sab
adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

is de SMART-L geen nieuwe bron van mogelijke verstoring voor de ooievaars van het buitenstation in Herwijnen.

In een enkele zienswijze worden de zorgen over vogels nader onderbouwd waarbij artikelen worden aangehaald. Op basis van een artikel uit de Volkskrant van 2014: "Trekvogels raken in de war van zwakke radiogolven"[16] wordt gesteld dat: "Trekvogels die bij nacht migreren, raken hun richtingsgevoel kwijt als ze blootgesteld worden aan zwakke radiogolven en elektromagnetische straling van apparatuur. De ruis legt hun inwendig kompas lam." In het aangehaalde artikel wordt echter ook vermeld dat de helft van de vogels niet reageerde in de proefopstellen en dat de elektroruis in hun onderzoek niets te maken heeft met de veelbesproken straling van hoogspanningsleidingen of zendmasten voor mobiele telefonie. De roodborstjes bleken vooral te reageren op straling in het bereik van 50 kHz tot 5 MHz. Dat zijn andere golflengten als waar de radar gebruik van maakt, namelijk 1 tot 1,5 GHz.

Het aangehaalde relaas waarin veranderingen in insecten- en vogelpopulaties (Maui forest) ten gevolge van het plaatsen van zendmasten of het hervestigen van een broedkolonie van grote sterns (Texel) aan straling toegeschreven wordt, is verder niet inhoudelijk onderbouwd. Het is zeer waarschijnlijk dat andere factoren een belangrijke rol spelen. In geval van de vogelsterfte op Texel is aangetoond dat vogelgriep de sterfte veroorzaakt heeft en is het voorstelbaar dat vogels vervolgens een nieuwe plek opzoeken om te broeden. Gebeurtenissen die gelijktijdig plaatsvinden hebben niet automatisch een oorzakelijk verband, dat verband is niet onderbouwd.

Hazen en konijnen

Hazen en konijnen komen waarschijnlijk in de omgeving voor. Het gaat landelijk slecht met deze soort en daarom staan ze ook op de rode lijst. In die zienswijze wordt gesteld dat hazen en konijn last hebben van de elektromagnetische velden.

Deze dieren bevinden zicht altijd buiten hoofdlussen van de radar en buiten de CNRIP contour van de radar, die zich nabij de radar op 4 meter hoogte boven het maaiveld en op afstand, bevindt. Deze dieren verblijven in het gras en konijnen verblijven een deel van de tijd onder de grond. Zoals bladeren van bomen straling absorberen, afbuigen en verstrooien, hoofdzakelijk vanwege het vocht dat ze

[16] https://www.volkskrant.nl/wetenschap/trekvogels-raken-in-de-war-van-zwakke-radiogolven~bc81b72c/

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

bevatten[17], zal gras dat ook doen en zal van een daadwerkelijke blootstelling aan eventuele resteffecten van de radarstraling door het aanwezige gras en de andere vegetaties geen sprake zijn. Bovendien zijn het zoogdieren waardoor het aannemelijk is dat de ICNIRP – norm ook voor deze dieren relevant zal zijn. Het leefgebied voor deze dieren zal daarom niet ongeschikt worden of wezenlijk veranderden vergeleken met de situatie ten tijde van de oude radar.

Vleermuizen

Ook van vleermuizen wordt in de zienswijzen gesteld dat deze last hebben van electromagnetische velden/straling. Dit wordt in een enkele zienswijze onderbouwd. De daarbij aangehaalde Nicholls en Racey Nicholls hebben verschillende onderzoeken gedaan, ook naar de inzetbaarheid van een radar om vleermuizen te verjagen voor windturbines omdat waargenomen is dat vleermuizen radarinstallaties lijken te vermijden[18]. Uit dit onderzoek blijkt dat radarstraling daarvoor niet effectief genoeg is. Vleermuizen vliegen wel significant minder door radarbundels op 10, 20 en 30 meter afstand van de radar. Er is geteld dat ze 4% tot 43% minder door de radarbundel vliegen in vergelijking met een situatie met een uitgeschakelde radar. Het ging daarbij om vleermuizen die op insecten jagen. Onderzocht is ook of dit verschil veroorzaakt werd doordat insecten minder aanwezig kunnen zijn in radarbundels, dat bleek niet het geval. Het ging hierbij om een radarstraling van 9,4 GHz, dus wel met een andere frequenties dan de radar in Herwijnen welke opereert op een frequentie tussen 1 en 1,5 GHz bovendien straalt de radar in Herwijnen vanaf 23 meter boven maaiveld naar de horizon zodat vleermuizen enkel op grote hoogte met hoofdlus van de radar in aanraking komen. Verder is dit onderdeel uitgewerkt in het addendum bij de Natuurtoets Herwijnen.

In verschillende zienswijzen wordt gewezen op de aanwezigheid van vleermuizen in de omliggende forten in relatie tot verstoring. De forten liggen op afstand van de radar (3 km en verder), onder de radarbundel, buiten de contour waar een hoge belasting op kan treden. De SMART-L radar komt in plaats van een eerder op deze locatie in gebruik genomen Lange Afstands Radar (LAR). De LAR gebruikt dezelfde frequentieband als de SMART-L, en ook de golfvorm alsmede het vermogen waren van dezelfde orde van grootte. Daarmee is de SMART-L geen nieuwe bron van

[17] doi:10.2528/PIERB09071901

[18] Nicholls B, Racey PA (2009) The Aversive Effect of Electromagnetic Radiation on Foraging Bats—A Possible Means of Discouraging Bats from Approaching Wind Turbines. PLoS ONE 4(7): e6246. doi:10.1371/journal.pone.0006246.

sab
adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl
sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

mogelijke verstoring voor vleermuizen in de omgeving, ook voor de vleermuizen die in de forten een verblijf hebben.

Koeien

In een groot aantal zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor de toekomst voor boeren na het plaatsten van de geplande SMART-L radar, dat deze ongewis en risicovol zou zijn omdat geen enkel onderzoek of meting vanuit Defensie bewijst dat er voor hun vee of bedrijfsactiviteiten geen risico's zijn op langere termijn.

Ook koeien bevinden zich buiten het bereik van de hoofdlus van de radar. Koeien zijn net als mensen zoogdieren waardoor aangenomen kan worden dat de voor mensen opgestelde normen van de ICNIRP gehanteerd kunnen worden. Daarnaast geldt ook voor koeien en de daarvan afhankelijk agrarische ondernemers dat de SMART-L radar vergelijkbaar is met de eerder aanwezige radar op die locatie, in historische zin wordt er geen nieuwe of extra stalingsbelasting veroorzaakt.

Gevraagd wordt om te bewijzen dat er geen effecten zijn van de stralingsbelasting op de lange termijn. Dat is een onmogelijke opgave. Het is onmogelijk om met zekerheid een bepaald fenomeen of effect van de SMART-L radar, dat geen bewezen relatie heeft met de betreffende stralingsbelasting, uit te sluiten.

sab
adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

026 357 69 11
info@sab.nl
www.sab.nl

sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem

sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam

KvK Arnhem: 09122123
BTW Nr.: NL8099.21.613.B01
IBAN: NL56 RABO 0393 2638 19

Bijlage 4

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

ILT
T.a.v. de heer [redacted]
Graadt van Roggenweg 500
3531 AH UTRECHT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
WABO/2024/001.toek

Uw referentie
--

Bijlagen
4

Datum 28 januari 2025
Betreft Verklaring van geen bedenkingen Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

Geachte heer [redacted],

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft op 2 december 2024 van ILT het verzoek ontvangen om een verklaring van geen bedenkingen af te geven zoals bedoeld in artikel 2.27 van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (hierna: het verzoek).
Het verzoek betreft een aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (hierna: Wabo) ingediend door ILT namens het Ministerie van Defensie (hierna: de initiatiefnemer). Ik heb het verzoek en de aanvulling van 27 januari 2025 behandeld. In deze brief leest u wat dit betekent.

Inhoud aanvraag
Het project betreft de (aanleg en de) ingebruikname van een onbemand radarstation, gelegen op een terrein in het buitengebied van de Gemeente West Betuwe. Er komt een nieuwe SMART-L radar. Deze radar maakt gebruik van elektromagnetische straling met frequenties tussen de 1000 MHz en 1500 MHz. Deze radar is vergelijkbaar wat betreft de golfvorm en het vermogen van de straling met de Lange Afstand Radar (LAR) die op dezelfde locatie stond, tot de verwijdering in 2016. Daartoe is destijds door RVO een ontheffing afgegeven voor de gewone dwergvleermuis vanwege het verdwijnen van een paar- en zomerverblijf in de toren. Er zijn ter compensatie 4 tijdelijke vleermuiskasten opgehangen in de bomen rondom het plangebied.
In bijlage 1 van dit besluit is een kaart van het projectgebied opgenomen.
De radartoren heeft tot doel het controleren/bewaken van het Nederlandse luchtruim.

Het verzoek betreft een verklaring van geen bedenkingen van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Intern gebruik

Verzoek verklaring van geen bedenkingen
Van 5 april 2024 tot en met 16 mei 2024 heeft de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegen.[1]
Op 5 november 2024 heeft RVO van ILT bij emailbericht een verzoek ontvangen om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. In het verzoek is aangegeven dat naar aanleiding van de terinzagelegging van de ontwerp-Omgevingsvergunning er zienswijzen met betrekking tot het onderdeel Wet natuurbescherming zijn ingebracht.
Op 17 december 2024 is ILT door RVO verzocht om de nota van beantwoording zienswijzen op de ontwerp-Omgevingsvergunning toe te sturen die betrekking heeft op de mogelijk aanwezige vleermuizen in het plangebied.
De nota van beantwoording is op 17 december 2024 ontvangen.

Besluit

Reikwijdte verklaring
De activiteiten hebben mogelijk betrekking op het verrichten van een handeling als bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 of 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. Als dat het geval is, dan kan op grond van artikel 2.27 lid 1 van de Wabo en artikel 6.10a lid 2 van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) een omgevingsvergunning alleen worden verleend als er een verklaring van geen bedenkingen is afgegeven.

Verklaring niet nodig
Het verzoek betreft een vvgb omtrent overtreding van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. De activiteiten hebben daarom geen betrekking op het verrichten van een handeling als bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 of 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren. U heeft geen VVGB van mij nodig, om de omgevingsvergunning op grond van de Wabo te kunnen verlenen. De overwegingen die hieraan ten grondslag hebben gelegen worden in bijlage 2 toegelicht.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van LVVN,
namens deze:

[redacted]

[redacted]
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

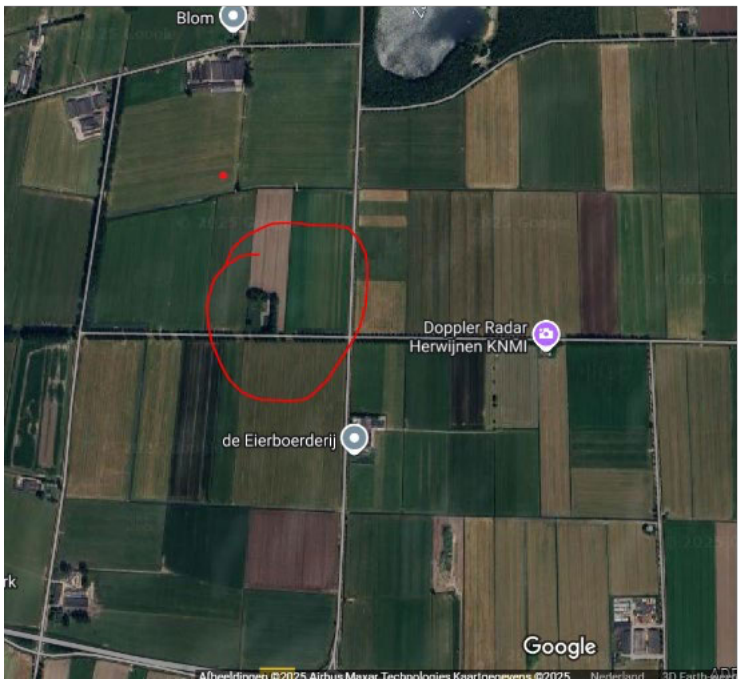
[1] Staatscourant 2024, 11423 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

Bijlage 1: kaart plangebied

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2025

Onze referentie
WABO/2024/001.toek

Bijlage 2: overwegingen Wet natuurbescherming

Geen overtreding van verbodsbepalingen
Functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de soorten

Artikel 3.5, lid 2 en 4 Wet natuurbescherming
Vleermuizen
RVO is verzocht, nadat de Omgevingsvergunning voor het radarstation ter inzage heeft gelegen en er zienswijzen zijn ingediend met betrekking tot vleermuizen, om een verklaring van geen bedenkingen te verlenen voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2, Wet natuurbescherming, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. In de aangeleverde natuurrapporten, 'Quikscan Herwijnen, Broekgraaf' van 22 februari 2023 (bijlage 3) en de aanvulling daarop, 'Addendum Natuurtoets radarpost' van 16 oktober 2024 (bijlage 4) staat dat er diverse soorten vleermuizen, waaronder de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis, in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Er zijn geen geschikte boomholtes voor vleermuizen aangetroffen in het plangebied.
Uit de onderzoeken blijkt dat, gezien het gebrek aan geschikte landschapselementen rondom de locatie, essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes voor de gewone dwergvleermuis kunnen worden uitgesloten. Er zijn bovendien voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebied aanwezig in de omgeving.

De ingediende zienswijzen zien toe op de effecten van de radar op de (mogelijk) aanwezige vleermuizen, gezien de eerder verleende ontheffing zal dat naar alle waarschijnlijkheid de gewone dwergvleermuis zijn, en de tijdelijke vleermuiskasten nadat de radar in werking is gesteld. Volgens het Addendum valt de stralingsbelasting buiten de ICNIRP-contour. Die is aanwezig in een straal van 35 meter rond het centrum van de radartoren tot 4 meter boven het maaiveld én in een straal van 300 meter rondom de toren tot een hoogte van 6 meter boven het maaiveld. Daardoor kan in een deel van de boomkronen rondom het perceel en naast de Broekgraaf, de stralingsbelasting hoger zijn dan de ICNIRP richtlijn.

Omdat de Natuurtoets van 22 februari 2023 vooral ziet op de bouwfase en minder op de ingebruikname van het radarstation, heeft SAB een aanvullende beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten van het in gebruik hebben van de radar op de soorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen.
De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het Addendum Natuurtoets radarpost van SAB van 16 oktober 2024. De conclusie van SAB is dat op voorhand, op basis van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat er (significante) effecten optreden, voor zover het initiële inwerkingstellen van de radar plaatsvindt buiten het broedseizoen. Door middel van een aanvullende bepaling in de specifieke gebruiksregels behorende bij het radarstation is geborgd dat het initiële inwerkingstellen plaatsvindt buiten de broedperiode van vogels.
Sommige indieners zijn bezorgd over meer algemene effecten van (langdurige) straling op soorten. SAB is daarom aanvullend gevraagd om te reageren op de veelvoorkomende stellingen die in de zienswijzen worden ingenomen ten aanzien van bomen en planten, bijen, vogels (waaronder een ooievaarsopvang), hazen en konijnen, vleermuizen (specifiek de vleermuizen in het Geofort) en koeien. SAB

heeft haar bevindingen neergelegd in de Memo Beantwoording Zienswijzen Herwijnen t.a.v. Natuur van 15 oktober 2024, opgenomen als bijlage 4 bij deze Vvgb. De conclusie is dat er, met het nemen van enkele maatregelen (zie hieronder), op deze soorten geen effecten optreden als gevolg van het plaatsen en in werking hebben van de radar.

Het is niet duidelijk of de in 2016 geplaatste vleermuiskasten in gebruik zijn. De nestkasten zijn destijds opgehangen omdat door de sloop van het oude radarstation enkele paar- en zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn vervallen. Bij de nieuwbouw van de toren was voorzien dat er 4 vaste inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis zouden worden aangebracht.
Om uit te sluiten dat er mogelijk effect is op de nieuwe verblijfplaatsen is besloten deze compensatie te realiseren aan de rand van het plangebied (binnen 50 meter van de oorspronkelijke radartoren) en in de vorm van een vleermuistoren of een -til. Deze verblijfplaats ligt dan net onder/buiten de ICNIRP-contour van de nieuwe radarinstallatie waardoor de gewone dwergvleermuis de voorzieningen ongestoord kan bereiken.

Bij het in gebruik nemen van de radar kan er tijdelijk een verandering in de omgeving plaatsvinden van de tijdelijke kasten. De initiatiefnemer stelt een gewenningsperiode voor, om de gewone dwergvleermuis in staat te stellen het nieuwe verblijf te ontdekken en in gebruik te nemen. Deze periode beslaat 3 maanden en valt binnen de actieve periode van de gewone dwergvleermuis (van begin april tot en met eind oktober). Gedurende deze gewenningsperiode van 3 maanden zal de radar niet worden gebruikt.
Wanneer is vastgesteld dat de tijdelijke kasten niet meer worden gebruikt, zijn ze overbodig en kunnen ze worden verwijderd.

De door de initiatiefnemer voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Er wordt de gewone dwergvleermuis een alternatieve, vaste verblijfplaats aangeboden buiten de ICNIRP-contour van de radarstraling en de termijn waarbinnen de dieren deze ongestoord door de radar kunnen ontdekken is met 3 maanden voldoende.

Door het uitvoeren van de bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming overtreden worden voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Conclusie gewone dwergvleermuis
Indien wordt gewerkt conform de door de initiatiefnemer voorgestelde maatregelen, dan wordt het verstoren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger voorkomen. Ook is dan geen sprake van het vernielen en/of beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De initiatiefnemer dient direct contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als beoordeeld bij dit besluit noodzakelijk zijn. Als de initiatiefnemer de maatregelen zoals voorgesteld niet uitvoert, heeft u (mogelijk) toch een Vvgb nodig om de omgevingsvergunning op grond van de Wabo te kunnen verlenen. Of heeft de

initiatiefnemer dan mogelijk toch een omgevingsvergunning op grond van de huidige Omgevingswet.